

EUROPEJSKI
RZECZNIK PRAW
OBYWATELSKICH

SPRAWOZDANIE ROCZNE **2004**

EUROPEJSKI RZECZNIK
PRAW OBYWATELSKICH

SPRAWOZDANIE ROCZNE **2004**

© Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich 2005 r.

Wszystkie prawa zastrzeżone.

Reprodukcja dla celów edukacyjnych i niekomercyjnych jest dozwolona pod warunkiem powiadomienia o niej właściciela praw autorskich.

Okładka i zdjęcia między rozdziałami są autorstwa Glory Rozakis. Prawa autorskie do innych zdjęć, jeśli nie zostało to zaznaczone inaczej, posiada Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich.

Pełny tekst sprawozdania zamieszczony jest na stronie internetowej pod adresem:
<http://www.euro-ombudsman.eu.int/report/pl/default.htm>

EUROPEJSKI
RZECZNIK PRAW
OBYWATELSKICH

SPRAWOZDANIE ROCZNE **2004**

EUROPEJSKI RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

P. NIKIFOROS DIAMANDOUROS

Sz. P. Josep BORRELL FONTELLES
Przewodniczący
Parlament Europejski
Rue Wiertz
B-1047 Bruksela

Strasburg, 8 marca 2005 r.

Szanowny Panie Przewodniczący,

Zgodnie z art. 195 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską i art. 3 ust. 8 decyzji Parlamentu Europejskiego w sprawie przepisów i ogólnych warunków regulujących wykonywanie funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich, niniejszym przedstawiam swoje sprawozdanie za rok 2004.

Z poważaniem,

P. Nikiforos Diamandouros

WPROWADZENIE	17	WPROWADZENIE
1 PODSUMOWANIE	25	PODSUMOWANIE
2 SKARGI I DOCHODZENIA	37	SKARGI I DOCHODZENIA
3 DECYZJE PO PRZEPROWADZENIU DOCHODZENIA	55	DECYZJE PO PRZEPROWADZENIU DOCHODZENIA
4 STOSUNKI Z INSTYTUCJAMI I ORGANAMI UNII EUROPEJSKIEJ	109	STOSUNKI Z INSTYTUCJAMI I ORGANAMI UNII EUROPEJSKIEJ
5 STOSUNKI Z RZECZNIKAMI I PODOBNYMI ORGANAMI	115	STOSUNKI Z RZECZNIKAMI I PODOBNYMI ORGANAMI
6 KONTAKTY	129	KONTAKTY
7 ZAŁĄCZNIKI	165	ZAŁĄCZNIKI

WPROWADZENIE	17
1 PODSUMOWANIE	25
2 SKARGI I DOCHODZENIA	37
2.1 PODSTAWY PRAWNE DZIAŁALNOŚCI RZECZNIKA	37
2.2 MANDAT EUROPEJSKIEGO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	38
2.2.1 Nieuprawnione skargi	38
2.2.2 Instytucje i organy Wspólnoty	38
2.2.3 Niewłaściwe administrowanie („zła administracja”)	39
2.3 DOPUSZCZALNOŚĆ SKARG I POWODY DO WSZCĘCIA DOCHODZENIA	40
2.4 ANALIZA SKARG ZBADANYCH W 2004	41
2.5 UDZIELANIE PORAD DOTYCZĄCYCH KIEROWANIA SKARG DO INNYCH ORGANÓW I PRZEKAZYWANIE SKARG	42
2.6 PROCEDURY RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	43
2.6.1 Wszczęcie dochodzenia	44
2.6.2 Uczciwa procedura	44
2.6.3 Kontrola akt i przesłuchanie świadków	44
2.6.4 Jawna procedura	45
2.7 WYNIKI DOCHODZEŃ	45
2.7.1 Sprawy, w których nie stwierdzono niewłaściwego administrowania	46
2.7.2 Sprawy rozwiązane przez instytucję i rozwiązania polubowne	46
2.7.3 Uwagi krytyczne, zalecenia wstępne i sprawozdania specjalne	46
2.8 DECYZJE ZAMYKAJĄCE SPRAWY W 2004	47
2.8.1 Dostęp do dokumentów i ochrona danych	47
2.8.2 Komisja jako „strażnik Traktatu”	49
2.8.3 Umowy i granty	50
2.8.4 Zagadnienia rekrutacji i personelu	51
2.8.5 Odpowiedzi Komisji na dochodzenia Rzecznika	52

3	DECYZJE PO PRZEPROWADZENIU DOCHODZENIA	55
3.1	SPRAWY, W KTÓRYCH NIE STWIERDZONO NIEWŁĄCZIWEGO ADMINISTROWANIA	55
3.1.1	Parlament Europejski	55
	PRZEPISY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO DOTYCZĄCE STAŻY	55
	PLAN EMERYTALNY DLA POSŁÓW DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	56
3.1.2	Rada Unii Europejskiej	57
	POWOŁYWANIE CZŁONKÓW ZARZĄDU EUROPEJSKIEGO URZĘDU DS. BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI	57
	DOSTĘP DO OPINII SŁUŻBY PRAWNEJ	58
3.1.3	Komisja Europejska	59
	WYKLUCZENIE Z PROJEKTU SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO	59
	TRANSPOZYCJA DYREKTYW W SPRAWIE UBEZPIECZEŃ DO USTAWODAWSTWA GRECKIEGO	60
	PORTUGALSKIE USTAWODAWSTWO ODNOSZĄCE SIĘ DO WALK BYKÓW	61
	DOSTĘP DO PROJEKTU OŚWIADCZENIA WSPÓLNEGO KOMITETU EUROPEJSKIEGO OBSZARU GOSPODARCZEGO	62
	DOSTĘP DO DOKUMENTÓW NEGOCJACYJNYCH ŚWIATOWEJ ORGANIZACJI HANDLU	62
	DOSTĘP DO RAPORTU BIURA DS. ŻYWNOŚCI I WETERYNARII W SPRAWIE RUMUNII	63
	DOSTĘP DO RAPORTU Z MISJI EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO	64
	PROGRAM LEONARDO DA VINCI	65
	PROCEDURA SELEKCJI DO PROJEKTU EUROPEAID	66
	DOMNIEMANE NIEODPOWIEDNIE ROZPATRZENIA SKARG W SPRAWIE NARUSZENIA PRZEPISÓW WSPÓLNOTY	66
	DOSTĘP DO OCENY SYTUACJI BUDŻETOWEJ NIEMIEC	67
3.1.4	Urząd Doboru Kadr Wspólnot Europejskich	68
	DOMNIEMANY BRAK PRZEMYŚLANEGO WYJAŚNIENIA W PROCEDURZE SELEKCJI	68
3.2	SPRAWY ROZWIĄZANE PRZEZ INSTYTUCJĘ	69
3.2.1	Parlament Europejski	69
	DECYZJA KOMISJI REKRUTACYJNEJ W SPRAWIE PODANIA	69
3.2.2	Komisja Europejska	69
	BRAK ZAPŁATY ZA USŁUGI	69
	NIEWYPŁACENIE GRANTU	70
	DOSTĘP DO DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH PLANÓW DRÓG KOLEJOWYCH	70
	OPÓŹNIONA PŁATNOŚĆ ZA USŁUGI	71
3.2.3	Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych	72
	DOSTĘP DO DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH SPRAWY BEZPIECZEŃSTWA NUKLEARNEGO	72
3.3	POLUBOWNE ROZWIĄZANIA UZYSKANE PRZEZ RZECZNIKA	73
	DOSTĘP DO DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH NEGOCJACJI HANDLOWYCH	73
	DOSTĘP DO WYNIKÓW EGZAMINU NA KIEROWCĘ	74
3.4	SPRAWY ZAMKNIĘTE KRYTYCZNĄ UWAGĄ RZECZNIKA	75
3.4.1	Parlament Europejski	75
	WPROWADZENIE W ŻYCIE PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH PALENIA	75
3.4.2	Rada Unii Europejskiej	76
	DOSTĘP DO AKT OSOBOWYCH W PRZYPADKU WCZEŚNIEJSZEJ EMERYTURY	76

3.4.3 Komisja Europejska	77
MNIEJ KORZYSTNA KLASYFIKACJA W WYNIKU ZWŁOKI W REKRUTACJI.....	77
BRAK UZASADNIENIA ZAWIESZENIA PŁATNOŚCI.....	77
ODMOWA ZWROTU KOSZTÓW USŁUG SEKRETARSKICH.....	78
BRAK REJESTRACJI SKARG NA MOCY ART. 226.....	79
ROZPATRZENIE SKARG DOTYCZĄCYCH POMOCY PAŃSTWA.....	80
NIEZGŁOSZENIE NAUCZYCIELI JĘZYKÓW JAKO PRACOWNIKÓW PEŁNOETATOWYCH.....	81
NIEUCZLIWE TRAKTOWANIE ORGANIZACJI OCHRONY ŚRODOWISKA.....	82
DOSTĘP DO ZAWODU PRAWNIKA WE WŁOSZECH.....	83
NIEWYSTARZAJĄCA INFORMACJA W SPRAWIE EWENTUALNEGO FINANSOWANIA SZKÓŁKI JEŹDZIECKIEJ.....	83
HARMOGRAM SPORZĄDZANIA SPRAWOZDAŃ OKRESOWYCH PRACOWNIKÓW.....	84
NARUSZENIE ZASADY NIEDYSKRIMINACJI PRZY REKRUTACJI.....	85
NIEPRZEDŁUŻENIE UMOWY Z EKSPERTEM.....	86
NIEUZASADNIONA ODMOWA DOSTĘPU DO AKT ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ.....	87
BRAK ODPOWIEDZI NA LIST OD OSOBY BEZSKUTECZNIE UBIEGAJĄCEJ SIĘ O DOTACJĘ.....	88
ZWŁOKA W ROZPATRZENIU SKARGI W SPRAWIE NARUSZENIA PRZEPISÓW WSPÓLNOTY.....	89
3.4.4 Parlament Europejski i Komisja Europejska	90
BEZZASADNE ROZWIĄZANIE UMÓW O TŁUMACZENIA.....	90
3.4.5 Europejskie Biuro Doboru Kadr	90
DOMNIEMANA NIESPRAWIEDLIWOŚĆ I BRAK PRZEJRZYSTOŚCI W PROCEDURZE SELEKCJI.....	90
NIEWŁAŚCIWE UZASADNIENIE POLITYKI JĘZYKOWEJ W KONKURSIE OTWARTYM.....	91
3.4.6 Europol	92
NIEPRZESTRZEGANIE REGULAMINU PRACOWNICZEGO PRZY REKRUTACJI ASYSTENTA ADMINISTRACYJNEGO.....	92
3.5 ZALECENIA WSTĘPNE PRZYJĘTE PRZEZ INSTYTUCJĘ	93
3.5.1 Komisja Europejska	93
KRÓTKI TERMIN PROWADZĄCY DO BŁĘDÓW WE WNIOSKU BADAWCZYM.....	93
NIEUZASADNIONA ZWŁOKA W ROZPATRZENIU SPRAWY NARUSZENIA PRZEPISÓW.....	94
3.5.2 Komisja Europejska i Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych	95
ZARZUTY OSZUSTWA W SPRAWIE „BLUE DRAGON”.....	95
3.6 SPRAWY ZAMKNIĘTE Z INNYCH POWODÓW	97
3.6.1 Rada Unii Europejskiej	97
BRAK UPRAWNIENÍ DZIECKA DO UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO UE.....	97
3.6.2 Komisja Europejska	98
ODMOWA ZAPŁATY FAKTUR PRZEDSTAWIONYCH ZGODNIE Z KONTRAKTEM O ŚWIADCZENIE USŁUG.....	98
KLASYFIKACJA DOTACJI NA OSŁA KARŁOWATEGO.....	99
3.6.3 Europejskie Biuro Doboru Kadr	100
DOMNIEMANY BRAK ODPOWIEDZI ORGANU POWOŁUJĄCEGO.....	100
3.6.4 Komitet Regionów	101
CENY POSILKÓW DLA STAŻYSTÓW.....	101
3.6.5 Europejski Instytut Uniwersytecki	101
OGRANICZENIA WIEKOWE W REKRUTACJI.....	101

3.7	SPRAWY ZAMKNIĘTE PO OTRZYMANIU SPRAWOZDANIA SPECJALNEGO	102
	KLASYFIKACJA STANOWISK URZĘDNIKÓW DS. PRASY W PRZEDSTAWICIELSTWACH KOMISJI W KRAJACH TRZECICH	102
3.8	DOCHODZENIA Z WŁASNEJ INICJATYWY RZECZNIKA	103
	BRAK PROCEDURY SKARG DLA ODDELEGOWANYCH EKSPERTÓW KRAJOWYCH.....	103
	JAKOŚĆ ZARZĄDZANIA W SZKOŁACH EUROPEJSKICH	104
4	STOSUNKI Z INSTYTUCJAMI I ORGANAMI UNII EUROPEJSKIEJ	109
4.1	PARLAMENT EUROPEJSKI	110
4.2	KOMISJA EUROPEJSKA	111
4.3	INNE INSTYTUCJE I ORGANY	111
5	STOSUNKI Z RZECZNIKAMI I PODOBNYMI ORGANAMI	115
5.1	EUROPEJSKA SIEĆ RZECZNIKÓW	115
5.2	INNE SEMINARIA I KONFERENCJE RZECZNIKA	118
5.3	INNE WYDARZENIA, W KTÓRYCH UCZESTNICZYŁ RZECZNIK I JEGO PRACOWNICY	123
6	KONTAKTY	129
6.1	NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA ROKU	129
6.2	WIZYTY INFORMACYJNE	132
6.3	INNE KONFERENCJE I SPOTKANIA	145
6.4	KONTAKTY Z MEDIAMI	154
6.5	PUBLIKACJE	160
6.6	INFORMACJA ON-LINE	161
7	ZAŁĄCZNIKI	165
A	DANE STATYSTYCZNE	165
B	BUDŻET RZECZNIKA	174
C	PERSONEL	176
D	INDEKS DECYZJI	182

WPROWADZENIE

1 PODSUMOWANIE

2 SKARGI I DOCHODZENIA

3 DECYZJE PO PRZEPROWADZENIU DOCHODZENIA

4 STOSUNKI Z INSTYTUCJAMI I ORGANAMI UNII EUROPEJSKIEJ

5 STOSUNKI Z RZECZNIKAMI I PODOBNYMI ORGANAMI

6 KONTAKTY

7 ZAŁĄCZNIKI

WPROWADZENIE

Rok 2004 obfitował w wydarzenia mające związek z prawami obywateli Europy. Prawa te stały się faktem dla dodatkowych 75 milionów osób, których kraje w dniu 1 maja przystąpiły do Unii Europejskiej. Jedną z pierwszych możliwości skorzystania z tych praw były wybory do Parlamentu Europejskiego na początku czerwca. W połowie czerwca natomiast został przyjęty Traktat ustanawiający Konstytucję dla Europy, w tym Karta Praw Podstawowych. Proces ratyfikacji Konstytucji we wszystkich 25 Państwach Członkowskich z pewnością zapoczątkuje żywą debatę i dyskusję na temat tego, co to znaczy być obywatelem Unii.

Z perspektywy Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich rok 2004 oznaczał koniec drugiej kadencji tego urzędu. Rozwinał się on z dwuosobowego zespołu powstałego w Strasburgu we wrześniu 1995 r. w instytucję szanowaną przez instytucje i organy Unii, instytucję, do której obywatele mają zaufanie i coraz liczniej się do niej zwracają. W minionym roku nastąpił bezprecedensowy wzrost liczby otrzymanych skarg o ponad 50%, co jest wyraźnym sygnałem rosnącej wiedzy na temat prawa do złożenia skargi do Rzecznika Praw Obywatelskich w związku z niewłaściwym administrowaniem.

Dla mnie osobiście rok 2004 był rokiem, w którym miałem się ostatecznie przekonać, czy uda mi się dotrzymać obietnic, które złożyłem obejmując stanowisko Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Ponieważ mój mandat zbiegł się w czasie z późniejszym okresem kadencji parlamentarnej 1999-2004, pragnąłem zrealizować priorytety określone przeze mnie dnia 1 kwietnia 2003 r. Chodziło o zwiększenie skuteczności Urzędu Rzecznika Praw Obywatelskich, promowanie rządów prawa, właściwego administrowania i poszanowania praw człowieka oraz dotarcie do obywateli w całej Europie. Rozszerzenie Unii Europejskiej stanowiło motyw przewodni wszystkich trzech priorytetów, a moja filozofia związana z nimi musiała być zarówno „reaktywna”, tj. miała polegać na odpowiadaniu na skargi, jak i „proaktywna”, czyli miała docierać do różnych miejsc objętych mandatem rzecznika dzięki różnorodnym inicjatywom mającym usprawnić usługi dla użytkowników.

Dotrzymanie moich obietnic

Urząd rzecznika musi dążyć do zapewnienia, aby wszyscy obywatele, którzy się doń zwracają, otrzymali w terminie odpowiednią pomoc lub poradę. Mając to na uwadze w 2004 r. ciężko pracowaliśmy, aby stworzyć instytucję gotową służyć obywatelom z 25 Państw Członkowskich w 21 językach Traktatu. Do 1 maja udało nam się to zrobić. Zatrudniliśmy niezbędny personel prawny i administracyjny oraz zapewniliśmy pełną sprawność naszej nowej bazy danych dotyczącej skarg. Umożliwiło nam to reagowanie na bezprecedensowy wzrost zapotrzebowania na nasze usługi.

I oto mamy wyniki! W 2004 r. Rzecznik był w stanie pomóc skarżącym w przypadku prawie 70% skarg wszczynając dochodzenie w danej sprawie, przekazując ją do właściwego organu lub udzielając porady, dokąd należy się zwrócić, aby szybko i skutecznie rozwiązać problem. Ale to nie wszystko! Dzięki dochodzeniom Rzecznika instytucje płaciły rachunki i odsetki, udostępniały dokumenty i udzielały wyjaśnień, naprawiały niesprawiedliwości i przeproszały za błędy. Krótko mówiąc, instytucje i organy UE chciały zademonstrować swoją chęć współpracy z Rzecznikiem dla dobra obywateli. Takie nastawienie ma ogromne znaczenie dla budowania zaufania dla działalności Rzecznika. Obywatele nie będą się do mnie zwracać ze swoimi problemami nie mając pewności, że ich skarga może coś zmienić. W 2004 r. nadal udowadnialiśmy, że może.

Mój drugi priorytet obejmował nawiązywanie kontaktów z rzecznikami w całej Europie w celu promowania rządów prawa, właściwego administrowania i poszanowania praw człowieka. Mając to na względzie przyspieszyłem moją wizytę informacyjną i po odwiedzeniu przed 1 maja

wszystkich państw przystępujących do UE, przed końcem roku udałem się do Rumunii, Holandii, Portugalii i Francji. Te wizyty okazały się bardzo ważne. Program każdej z nich obejmował spotkania z obywatelami i potencjalnymi skarżącymi poświęcone wyjaśnieniu roli rzecznika, wymianę poglądów z urzędnikami państwowymi w celu podkreślenia wagi pozasądowych środków naprawczych i dyskusje z innymi rzecznikami w celu określenia, w jaki sposób można najlepiej chronić i promować prawa obywateli. Aby promować ideę urzędu rzecznika praw obywatelskich udałem się do Turcji oraz Serbii i Czarnogóry, by doradzić w tworzeniu tego typu instytucji w tych krajach. Podsumowując, podczas mojej wizyty informacyjnej i innych wizyt wygłosiłem ponad 30 wykładów i prezentacji oraz odbyłem ponad 150 spotkań z rzecznikami, urzędnikami państwowymi i innymi rozmówcami.

Wizyty informacyjne były również bardzo pomocne w realizacji mego trzeciego priorytetu. Publiczne wykłady, spotkania i wywiady w środkach masowego przekazu stwarzały liczne okazje do informowania obywateli o ich prawach i o sposobach jak najlepszego ich wykorzystania. Nadal prowadziliśmy intensywne działania w celu kierowania informacji do potencjalnych adresatów działalności Rzecznika, kontaktując się z organizacjami pozarządowymi, izbami handlowymi, wydziałami prawa i administracji na uczelniach oraz z innymi grupami interesów podczas seminariów, spotkań i konferencji. Aby zwiększyć w całej Europie wiedzę na temat działalności Rzecznika, na szeroką skalę rozpowszechnialiśmy i udostępnialiśmy w formie elektronicznej nasze publikacje w 25 językach.

Myślę, że decyzja Parlamentu Europejskiego o ponownym wybraniu mnie w dniu 11 stycznia stanowi poparcie dla tych działań. Mówiąc ogólniej silne poparcie dla mojej kandydatury ze strony praktycznie wszystkich grup politycznych uważam za namacalny dowód szacunku, jakim Parlament zaczął darzyć instytucję rzecznika. Takie szerokie, wielopartyjne poparcie ma ogromne znaczenie dla instytucji, która wkrótce rozpocznie drugą dekadę swego istnienia.

Sprawozdanie Roczne w nowym stylu

Parlament nadzoruje pracę Rzecznika w dużym stopniu w oparciu o Sprawozdanie Roczne, które co roku przedstawiam. To sprawozdanie jest najważniejszą publikacją rzecznika. Dzięki przeglądowi moich działań związanych z rozpatrywaniem skarg w danym roku, Parlament może skuteczniej żądać wyjaśnień od instytucji i organów Unii. Dzięki naświetleniu problematycznych obszarów w obrębie administracji, sprawozdanie służy również organom i instytucjom Unii jako cenne narzędzie samoregulacji. Oprócz tego sprawozdanie Rzecznika jest ważne dla bardzo wielu grup i osób prywatnych na różnych szczeblach – dla kolegów-rzeczników, polityków, urzędników państwowych, przedstawicieli różnych zawodów, naukowców, grup interesów, organizacji pozarządowych, dziennikarzy i obywateli na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym.

Aby jak najlepiej dostosować się do różnorodnych oczekiwań tych środowisk zmieniliśmy koncepcję sprawozdania rocznego i wprowadziliśmy kilka powiązanych publikacji. Jeżeli chodzi o samo sprawozdanie roczne, to pełne teksty decyzji zostały zastąpione podsumowaniami, które zwracają uwagę na najważniejsze kwestie. Analiza tematyczna podkreśla najważniejsze wnioski prawne i fakty w czterech głównych obszarach działań. Rozdziały obejmujące porozumiewanie się i kontakty z innymi organami zostały zmienione, aby podkreślić płynące z nich korzyści i zilustrować je szczegółami dotyczącymi zaistniałych wydarzeń. Wierzymy, że zaowocowało to dokumentem bardziej przyjaznym dla czytelnika, który wnosi dodatkową wartość. Osoby znające pracę Rzecznika mogą się natychmiast zapoznać z najważniejszymi wydarzeniami, natomiast ci, którzy po raz pierwszy spotykają się z Rzecznikiem za pośrednictwem sprawozdania rocznego, powinni szybko i łatwo zrozumieć, na czym polega jego rola. Pragniemy nie tylko, aby praca Rzecznika była bardziej dostępna, ale chcemy także jak najlepiej wykorzystać publiczne pieniądze i chronić środowisko naturalne. Mamy nadzieję, że znacznie skracając sprawozdanie działaliśmy w jak najlepszym interesie obywateli. Stanowi to stały przedmiot troski Rzecznika!

Właśnie to mieliśmy na względzie publikując *Podsumowanie i dane statystyczne* w 2004 r. Niniejsze podsumowanie stanowi zwięzły przegląd działalności Rzecznika w danym roku. Aby zapewnić

pełen przegląd prezentowanych materiałów, a także specjalnie dla tych, którzy chcą dogłębnie zapoznać się z działalnością Rzecznika, w tym roku pojawiają się bardziej kompleksowe publikacje elektroniczne zawierające pełne decyzje, w języku angielskim, francuskim i niemieckim, w sprawach zawartych w rozdziale 3 Sprawozdania Roczno. Zostaną one udostępnione w drugiej połowie 2005 r. w postaci jednego dokumentu elektronicznego na stronie internetowej Rzecznika, natomiast wersję drukowaną lub CD-ROM można będzie uzyskać w biurze Rzecznika. Decyzje zamykające sprawy będą oczywiście nadal publikowane na stronie internetowej Rzecznika po angielsku i w języku skarżącego, jeżeli jest to inny język. Mamy nadzieję, że dzięki tym wszystkim materiałom możemy jak najlepiej odpowiadać na różnorodne potrzeby naszych obywateli.

Nadchodzące lata

Bez wątplenia znajdujemy się obecnie w bardzo ważnym momencie budowania Europy obywateli. Konstytucja, która mam nadzieję znajdzie poparcie u obywateli i parlamentów 25 Państw Członkowskich, stanowi wielki krok naprzód w bardzo wielu dziedzinach. Jako obserwator w Konwencji Europejskiej, który opracował projekt Konstytucji, dokonałem wszelkich starań, aby interesy obywateli znalazły się w centrum debaty. Prawo do składania skarg do Rzecznika rzeczywiście zajmuje znaczące miejsce w tekście tego dokumentu. Oprócz tego jestem przekonany, że prawnie wiążąca deklaracja praw człowieka stanowi jedną z najważniejszych zdobyczy dla obywateli.

Wykorzystanie potencjału zawartego w Karcie wymaga proaktywnych działań, które uświadamiałyby obywatelom, że stworzono dla nich nowe możliwości, oraz które zachęcałyby i wspierały władze publiczne na wszystkich szczeblach Unii w uczynieniu praw i aspiracji Karty punktem wyjścia ich działań. Zobowiązuje to szczególnie Rzecznika do szerzenia wiedzy na temat Karty w okresie intensywnej debaty nad Konstytucją w całej Unii. Sygnalizowałem już swoim rozmówcom w instytucjach UE i Państwach Członkowskich moją wolę i chęć realizacji tego zadania. Uważam to za nieodłączną część trzech wyzwań stojących przed Rzecznikiem w nadchodzących latach.

Pierwsze wyzwanie polega na zapewnieniu, aby prawa obywateli wynikające z prawa UE były przestrzegane na wszystkich szczeblach Unii.

Aby tak się stało, obywatele muszą być świadomi swoich praw. Jako Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich nadal będę pracować nad poprawą jakości informacji dla obywateli i potencjalnych skarżących na temat ich praw. Trwały wzrost liczby skarg i próśb o informacje otrzymywanych przez Rzecznika wskazuje, że idziemy we właściwym kierunku, lecz wiele jeszcze pozostaje do zrobienia.

Równie ważne w tym względzie jest, aby administracja publiczna na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym w pełni uwzględniała w swojej codziennej pracy prawa obywateli. Wdrażanie prawa UE jest w końcu w znacznym stopniu obowiązkiem administracji w Państwach Członkowskich. Jeżeli administracja publiczna nie uwzględnia w pełni tych praw, kluczową rolę do odegrania mają rzecznicy krajowi i regionalni, tym bardziej, iż Karta jest prawnie wiążąca. Zamierzam nadal rozwijać współpracę z rzecznikami praw obywatelskich w innych Państwach Członkowskich badając możliwość prowadzenia wspólnych dochodzeń, a także możliwość wprowadzenia w całej Unii jednego numeru telefonu dla osób, które chcą się skontaktować z siecią rzeczników. Byłoby to szczególnie cenne dla obywateli korzystających z prawa do swobodnego przemieszczania się i przebywania w Unii.

Po ratyfikowaniu Konstytucji chciałbym wraz z Parlamentem zbadać, w jaki sposób zapewnić, aby skargi obywateli dotyczące łamania praw zawartych w Karcie były jak najszybciej i jak najskuteczniej rozpatrywane oraz ewentualnie wnoszone do Trybunału Sprawiedliwości, jeżeli ważnej kwestii zasad nie można rozstrzygnąć w inny sposób.

Drugie wyzwanie polega na zapewnieniu, aby we wszystkim, co robią instytucje i organy UE, zachowane były najwyższe standardy administrowania.

Rosnąca gotowość instytucji i organów UE do współpracy z Rzecznikiem przy rozpatrywaniu skarg obywateli jest stałym źródłem zachęty. Tym bardziej, że sposób, w jaki reagują na skargi,

jest ważnym miernikiem tego, jak bardzo są ukierunkowane na obywateli. Im bardziej instytucja chce rozstrzygnąć kwestię będącą przedmiotem skargi lub przyjąć polubowne rozwiązanie zaproponowane przez Rzecznika, tym lepiej dla wszystkich zainteresowanych. Z tego powodu zamierzam przeprowadzić kompleksową analizę wszystkich polubownych rozwiązań, do których doprowadził Rzecznik od czasu powstania tej instytucji, poszukując wspólnych cech, które mogłyby pomóc w zidentyfikowaniu większej liczby skarg, które mogłyby się zakończyć rozwiązaniem satysfakcjonującym wszystkie strony.

Stanowi to część moich wysiłków na rzecz zwiększenia roli Rzecznika jako instytucji zdolnej do przyczynienia się do poprawy jakości usług świadczonych przez administrację unijną. Instytucje i organy UE mogą dowiadywać się ze skarg, w jaki sposób lepiej świadczyć swoje usługi. W rezultacie wszyscy, którzy przy jakiejś okazji będą mieli kontakt z unijnymi instytucjami – nie tylko skarżący – skorzystają z pracy Rzecznika, a jednocześnie w przyszłości wpływać będzie mniej skarg na działalność instytucji. Zamierzam także wszczynać więcej dochodzeń z własnej inicjatywy w celu rozpoznania problemów i propagowania najlepszych metod. Pozytywne wyniki dochodzeń z inicjatywy Rzecznika dotyczące Szkół Europejskich i ustanowienie procedury rozstrzygania sporów dla delegowanych ekspertów krajowych stanowią przykład tego, co można w tym względzie osiągnąć. Wiele moich uwag pod adresem instytucji i organów w 2004 r. służyło również promowaniu jak najwyższych standardów administrowania. Działo się tak wówczas, gdy – nawet jeżeli nie stwierdzono przypadków niewłaściwego administrowania – uważałem, że instytucje mają szansę poprawy swego administrowania w przyszłości, niezależnie od tego, czy chodzi o dostęp do dokumentów, działania związane z rekrutacją pracowników czy procedury przetargowe.

W 2004 r. miało miejsce kilka spraw, w których reakcja instytucji na dochodzenie Rzecznika mogłaby być lepsza. Przedłożyłem moje pierwsze specjalne sprawozdanie Parlamentowi, gdy Komisja nie przedstawiła przekonującego wyjaśnienia różnic w zaszeregowaniu referentów prasowych w przedstawicielstwach w państwach trzecich i odrzuciła projekt zalecenia dotyczącego rozważenia odnośnych przepisów. Było to związane ze skargą zakładającą dyskryminację ze względu na przynależność państwową. Mam nadzieję, że analizując pracę Rzecznika w roku 2004 Parlament uwzględni bardzo dobrą współpracę z Komisją i innymi instytucjami w znacznej większości spraw i zachęci je do rozszerzenia jej w przyszłości na wszystkie sprawy. Dzięki temu moglibyśmy współpracować na rzecz promowania najwyższych standardów administrowania.

Trzecie wyzwanie polega na zagwarantowaniu, aby instytucja Rzecznika Praw Obywatelskich jak najlepiej i jak najskuteczniej służyła obywatelom.

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich jest strażnikiem dobrej administracji. W tym względzie kluczowym instrumentem, jaki ma do dyspozycji, jest Europejski Kodeks Dobrej Praktyki Administracyjnej. Rzecznik, wezwany przez Parlament podczas zatwierdzania tekstu w roku 2001, stosuje Kodeks podczas badania, czy miał miejsce przypadek niewłaściwego administrowania.

Kodeks służy również jako praktyczny przewodnik i źródło wiedzy dla urzędników publicznych. Bardzo się cieszę, że działanie Kodeksu nie ogranicza się tylko do instytucji i organów unijnych, ale korzysta z niego także wiele Państw Członkowskich i krajów kandydujących. W ramach dalszych działań uświadamiających zadbałem o przetłumaczenie Kodeksu na wszystkie języki oficjalne oraz języki krajów kandydujących w roku 2004. Nowa wersja zostanie opublikowana w 2005 r., aby wszyscy obywatele Europy mogli zapoznać się z prawami zawartymi w Kodeksie.

Bez względu na pozytywny wpływ Kodeksu nadal uważam, że prawo dotyczące dobrej administracji, mające zastosowanie do wszystkich instytucji i organów UE, ma wiele zalet. Przyjęcie go podkreśliłoby, tak wobec obywateli, jak i urzędników, znaczenie zasad określonych w Kodeksie. Pomogłoby zlikwidować zamieszanie, jakie obecnie ma miejsce w wyniku równoległego istnienia różnych kodeksów dobrej praktyki administracyjnej dla przeważającej części instytucji i organów. Na koniec, co bardzo ważne, przyczyniłoby się w pewnym stopniu do wprowadzenia w życie podstawowego prawa obywateli do dobrej administracji określonego w art. 41 Karty (art. II-101 Konstytucji). Dlatego też będę nadal czynił starania, aby zachęcić Komisję Europejską do jak najszybszego zaproponowania aktu prawnego promującego dobrą administrację w instytucjach i organach unijnych.

Wnioski

Chciałbym podsumować moją wizję funkcjonowania instytucji Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w ciągu najbliższych pięciu lat. Zależy mi na tym, żeby wszyscy obywatele UE mieli świadomość swoich praw i wiedzieli, w jaki sposób zagwarantować, by ich prawa jako obywateli UE były w pełni przestrzegane. Ten cel można zrealizować jedynie dzięki ścisłej współpracy zarówno z instytucjami UE, zwłaszcza z Parlamentem Europejskim, oraz z krajowymi i regionalnymi rzecznikami w Państwach Członkowskich. Cieszy mnie także pewność, że mogę liczyć na entuzjazm i zaangażowanie moich pracowników. Mając na względzie dużą odpowiedzialność, z jaką wiąże się niedawne, szerokie poparcie Parlamentu dla mojej osoby, zamierzam urzeczywistnić swoje plany w okresie, gdy instytucja Rzecznika rozpocznie drugą dekadę działalności, nadal służąc obywatelom UE z należytą dbałością, dynamicznie, skutecznie, a co najważniejsze – rzetelnie i bezstronnie.

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

WPROWADZENIE

1 PODSUMOWANIE

2 SKARGI I DOCHODZENIA

3 DECYZJE PO PRZEPROWADZENIU DOCHODZENIA

4 STOSUNKI Z INSTYTUCJAMI I ORGANAMI UNII EUROPEJSKIEJ

5 STOSUNKI Z RZECZNIKAMI I PODOBNYMI ORGANAMI

6 KONTAKTY

7 ZAŁĄCZNIKI

1 PODSUMOWANIE

Dziesiąte roczne sprawozdanie Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich skierowane do Parlamentu Europejskiego podsumowuje działalność Rzecznika za rok 2004. Jest to drugie roczne sprawozdanie przygotowane przez Nikiforosa DIAMANDOUROSA, który rozpoczął pracę jako Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich w dniu 1 kwietnia 2003 roku.

STRUKTURA SPRAWOZDANIA

Sprawozdanie składa się z sześciu rozdziałów i czterech załączników. Rozpoczyna się od wprowadzenia Rzecznika, w którym podaje on najważniejsze działania i osiągnięcia roku oraz określa priorytety na przyszłość. Niniejsze Podsumowanie stanowi rozdział pierwszy.

W rozdziale drugim opisano procedury stosowane przez Rzecznika przy analizie i przeprowadzaniu dochodzeń w sprawie skarg. Przedstawiono w nim ważne nowe zdarzenia oraz dokonano przeglądu skarg rozpatrzonych w ciągu roku, z uwzględnieniem klasyfikacji tematycznej decyzji w sprawach zamkniętych po zakończeniu dochodzenia. Analiza ta zawiera najważniejsze wnioski prawne i fakty zawarte w decyzjach Rzecznika w roku 2004.

Rozdział trzeci zawiera wybrane streszczenia decyzji podjętych przez Rzecznika, ilustrujące zakres tematów i instytucji, której dotyczyły skargi oraz dochodzenia z własnej inicjatywy. Obejmuje on streszczenia wszystkich decyzji wymienionych w klasyfikacji tematycznej z rozdziału 2. Streszczenia decyzji zostały sklasyfikowane najpierw według rodzaju wniosków lub wyniku dochodzenia a następnie według instytucji lub organu, których dotyczyły skargi. Decyzje wynikające z dochodzenia podjętego przez Rzecznika z własnej inicjatywy omówione zostały na końcu rozdziału.

Rozdział czwarty opisuje stosunki z innymi instytucjami Unii Europejskiej. Na początku podkreśla znaczenie konstruktywnych stosunków Rzecznika w pracy z innymi instytucjami, a następnie wymienia różne spotkania i wydarzenia, jakie miały miejsce w tym względzie w roku 2004.

Rozdział piąty odnosi się do relacji Europejskiego Rzecznika z rzecznikami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi w Europie i poza jej granicami. Szczegółowo opisuje działania europejskiej sieci rzeczników, a także udział Rzecznika w seminariach, konferencjach i spotkaniach.

Rozdział szósty dotyczy działań podjętych w sferze informacji i komunikacji. Rozdział ten podzielono na sześć podrozdziałów, poświęconych najważniejszym wydarzeniom roku, wizytom informacyjnym Rzecznika, konferencjom i spotkaniom z udziałem jego i jego pracowników, stosunkom z mediami i komunikacji przez Internet.

Załącznik A zawiera dane statystyczne dotyczące działalności Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w 2004 r. Załączniki B i C omawiają odpowiednio kwestie związane z budżetem i polityką zatrudnienia. W załączniku D podano spis decyzji zamieszczonych w rozdziale trzecim, wraz z numerami spraw, przedmiotem i rodzajem zaskarżonych przypadków niewłaściwego administrowania.

STRESZCZENIE

Misja Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich

Urząd Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich utworzony został na mocy Traktatu z Maastricht jako aspekt obywatelstwa Unii Europejskiej. Rzecznik rozpatruje przypadki

niewłaściwego administrowania instytucji i organów wspólnotowych, z wyłączeniem Trybunału Sprawiedliwości oraz Sądu Pierwszej Instancji wykonujących swe funkcje sądowe. Przy współpracy Parlamentu Europejskiego Rzecznik zdefiniował „niewłaściwe administrowanie” uwzględniające nieprzestrzeganie praw człowieka, rządów prawa i zasad dobrej administracji.

Rzecznik wszczyna postępowanie dochodzeniowe w odpowiedzi na skargę złożoną przez osoby fizyczne, przedsiębiorstwa, stowarzyszenia, jak również z własnej inicjatywy wychodząc w ten sposób naprzeciw obywatelom i informując tychże o ich prawach oraz możliwościach egzekwowania tych praw.

Prawo do składania skargi do Rzecznika jest zawarte w Traktacie ustanawiającym Konstytucję dla Europy, który jest obecnie w trakcie ratyfikacji przez Państwa Członkowskie.

Skargi i dochodzenia w roku 2004

W roku 2004 złożono 3 726 skarg. Stanowi to 53% wzrost w stosunku do roku 2003. Z tej ogólnej liczby 53% wzrostu, 51% to skargi z 10 nowych Państw Członkowskich, które przystąpiły do Unii 1 maja 2004 r. Pozostałe 49% stanowi wzrost liczby skarg pochodzących z 15 starych Państw Członkowskich i z innych części świata, odzwierciedlając większą wiedzę na temat Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w UE i poza nią.

Po raz pierwszy ponad połowa skarg przesłana została do Rzecznika drogą elektroniczną przez e-mail, albo przy wykorzystaniu formularzy umieszczonych na stronie internetowej Rzecznika. W 3 536 przypadkach skargi zostały wysłane przez indywidualnych obywateli, natomiast autorami 190 skarg były stowarzyszenia lub firmy.

W niemal 70% spraw Rzecznik był w stanie pomóc skarżącym otwierając dochodzenie, przekazując sprawę do kompetentnej instytucji lub też udzielając właściwej porady, co do organu, do którego należy się zwrócić w celu szybkiego i skutecznego rozwiązania zaistniałego problemu. Łącznie w czasie całego roku otwartych zostało 351 nowych dochodzeń, w tym osiem z własnej inicjatywy Rzecznika.

Większość skarg, które spowodowały dochodzenie, dotyczyło Komisji Europejskiej; 375 spraw dotyczących tej instytucji stanowiło 69% wszystkich otwartych dochodzeń. Ponieważ Komisja jest główną wspólnotową instytucją, która podejmuje decyzje mające bezpośredni wpływ na obywateli, jest zupełnie normalne, że jest ona głównym obiektem ich skarg. Złożono także 58 skarg na Europejskie Biuro Selekcji Kadr (EPSO), 48 na Parlament Europejski i 22 na Radę Unii Europejskiej.

Główne zarzuty dotyczące niewłaściwego administrowania dotyczyły braku przejrzystości, w tym odmowy udzielenia informacji (127 spraw), dyskryminacji (106 spraw), nieuzasadnionego opóźnienia (67 spraw), niezadowolającego trybu postępowania (52 sprawy), niesprawiedliwego traktowania i nadużycia władzy (38 spraw), zaniedbania przy wykonywaniu obowiązków, tzn. niewypełnienia przez Komisję Europejską roli strażnika Traktatów wobec Państw Członkowskich (37 spraw), niedbałości (33 sprawy) oraz pomyłek prawnych (26 spraw).

W roku 2004 zanotowano także największy do tej pory wzrost liczby skierowanych do Rzecznika prośb o informacje. Ponad 3 200 indywidualnych prośb otrzymano pocztą elektroniczną, w porównaniu z około 2 000 otrzymanymi zarówno w 2003 r., jak i w 2002 r.

Wyniki dochodzeń Rzecznika

W 2004 r. Rzecznik zamknął 251 dochodzeń, w tym 247 dochodzeń w sprawie skarg i cztery dochodzenia z własnej inicjatywy Rzecznika. Otrzymano następujące wyniki:

Sprawy, w których nie stwierdzono niewłaściwego administrowania

W 113 sprawach w wyniku dochodzenia Rzecznika nie stwierdzono niewłaściwego administrowania. Tego rodzaju wynik nie zawsze jest negatywny dla skarżącego, który otrzymuje przynajmniej

możliwość zapoznania się z pełnym wyjaśnieniem sprawy przez daną instytucję lub organ, albo przeprosiny. Przykładowo:

- Komisja Europejska zadziałała szybko i konstruktywnie, aby naprawić błąd, który spowodował odrzucenie przez nią wstępnej propozycji niemieckiego konsultanta z powodu niedotrzymania ostatecznego terminu. Wstępna propozycja została wybrana, a po interwencji Rzecznika skarżący uzyskał taką samą liczbę dni jak inni kandydaci na przygotowanie pełnej propozycji. (221/2004/GG)
- Komisja przedstawiła przydatne wyjaśnienie odnośnych ram prawnych w odpowiedzi na zarzuty greckiego towarzystwa ubezpieczeniowego, zgodnie z którymi nie zapewniła należytej transpozycji niektórych dyrektyw do greckiego ustawodawstwa krajowego. Prezes firmy napisał do Rzecznika z podziękowaniem za dochodzenie, które zwróciło jego uwagę na możliwości podjęcia dalszych działań w przedmiotowej sprawie. (841/2003/(FA)OV)

Nawet jeżeli Rzecznik nie stwierdzi niewłaściwego administrowania, może wskazać instytucji lub organowi sposób poprawy jakości administrowania w przyszłości. W takich przypadkach Rzecznik przedstawia dodatkową uwagę, tak jak to uczynił na przykład w poniższych przypadkach:

- Rzecznik potwierdził, że w oparciu o wyjątki przewidziane w przepisach dotyczących dostępu do dokumentów, Komisja słusznie odmówiła dostępu do niektórych dokumentów dotyczących negocjacji Światowej Organizacji Handlu (WTO). Ote dokumenty poprosiła organizacja ochrony środowiska „Przyjaciele Ziemi”. Biorąc jednak pod uwagę oczekiwania wielu obywateli dotyczące większej otwartości w tym ważnym obszarze polityki, zachęcił jednak Komisję do rozważania dodatkowych środków, które mogłyby sprawić, iż te negocjacje będą bardziej przejrzyste dla obywateli i ułatwić publiczny dostęp do wymiany informacji między stronami. (1286/2003/JMA)
- W następstwie skargi skierowanej do Rzecznika Parlament Europejski wyjaśnił obywatelowi Hiszpanii, dlaczego odrzucono jego wniosek o staż. Dla celów promowania lepszych standardów administrowania Rzecznik zauważył, że Parlament mógłby rozważyć zapewnienie bardziej szczegółowych informacji na temat kryteriów oceny wniosków o odbycie stażów. Rzecznik zaproponował także, aby Parlament rozważył zmianę tych przepisów celem zapewnienia, by lista nazwisk osób, które przyjmują propozycję stażu, była dokumentem jawnym. (821/2003/JMA)
- Założycielowi niemieckiej organizacji praw zwierząt odmówiono dostępu do części sprawozdania z misji sporządzonego przez Biuro ds. Żywności i Weterynarii Komisji. Chociaż Rzecznik zgodził się z decyzją Komisji dotyczącą odmowy dostępu, zauważył, że należałoby oddzielnie rejestrować informacje nie objęte klauzulą poufności i informacje poufne, tak aby uprościć przyznawanie częściowego dostępu, w takim stopniu, w jakim to będzie praktycznie możliwe. Powiedział, że mogłoby to uprościć udzielanie częściowego dostępu. Komisja potwierdziła później, że jej przepisy dotyczące dostępu do dokumentów doprowadziły do bardziej klarownego oddzielenia dokumentów poufnych i nieobjętych klauzulą poufności. (1304/2003/PB)

Sprawy rozwiązane przez instytucję i rozwiązania polubowne

Jeśli to możliwe Rzecznik próbuje osiągnąć pozytywny wynik, który zadowoli zarówno skarżącego, jak i instytucję, na którą wniesiono skargę. Współpraca instytucji i organów Wspólnoty jest podstawą sukcesu w osiąganiu takich wyników, które pomagają umacniać stosunki pomiędzy instytucjami a obywatelami z pominięciem konieczności prowadzenia drogiego i czasochłonnego sporu sądowego.

W 2004 r. 65 spraw rozwiązały same instytucje lub organy w następstwie skargi do Rzecznika. Przykładowo:

- Komisja zapłaciła faktury na łączną kwotę 17 437 euro małej niemieckiej firmie, która zwróciła się do Rzecznika po wysłaniu do instytucji siedmiu wezwań do zapłaty. Komisja wyjaśniła, że opóźnienie było spowodowane zmianami technicznymi w procedurach budżetowych i zapewniła, że utworzenie działu finansowego oznacza, że sprawy poddano przeglądowi. Gdy Rzecznik podkreślił, że małe i średnie przedsiębiorstwa są szczególnie podatne na skutki opóźnień płatności, Komisja zgodziła się także zapłacić odsetki za zwłokę. (435/2004/GG)
- Wkrótce po otwarciu dochodzenia przez Rzecznika, Parlament dopuścił włoskiego policjanta do procedury rekrutacyjnej w dziedzinie ogólnego bezpieczeństwa. Kandydat dwukrotnie kontaktował się z Parlamentem, aby zaprotestować wobec decyzji o odrzuceniu jego aplikacji, podkreślając, że jego prawie pięcioletnie doświadczenie powinno odpowiadać odpowiednim kryteriom. Złożył skargę do Rzecznika, po tym jak Parlament nie udzielił mu odpowiedzi. (1600/2003/ADB)

Kiedy Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich stwierdza niewłaściwe administrowanie, dąży on, w miarę możliwości, do polubownego rozwiązania. W niektórych przypadkach polubowne rozwiązanie można osiągnąć, jeżeli instytucja lub organ, którego dotyczy skarga, zaproponuje skarżącemu odszkodowanie. Wszystkie takie propozycje ze strony instytucji traktowane są *ex gratia*, co znaczy, że nie stanowią aktu uznania odpowiedzialności prawnej i nie stwarzają precedensu.

W 2004 r. zaproponowano 12 rozwiązań polubownych. Pięć spraw zamknięto po osiągnięciu polubownego rozwiązania (w tym 2 sprawy, w których propozycję złożono w 2003 r.). Pod koniec 2004 r. nadal rozpatrywano 11 propozycji polubownych rozwiązań. Oto przykładowe polubowne rozwiązania osiągnięte w 2004 roku:

- Sprawa, w której Komisja udzieliła skarżącemu dostępu do wyników uzyskanych w teście drogowym. Skarżący ubiegał się o pomocnicze stanowisko kierowcy w Komisji i po otrzymaniu odpowiedzi, że nie przeszedł testu, bezskutecznie prosił o ujawnienie wyników. Rzecznik stwierdził, że Komisja nie przedstawiła żadnych podwodów, dla których skarżący nie miałby uzyskać dostępu do swoich wyników. (1320/2003/ELB)
- Sprawa, w której Komisja dostarczyła Corporate Observatory Europe, europejskiej grupie badawczej i organizującej kampanie, listę dokumentów dotyczących negocjacji Światowej Organizacji Handlu (WTO) w sprawie inwestycji. Skarżący, którego prośba o dokumenty była dość ogólna, otrzymał w związku z tym informacje potrzebne do złożenia bardziej dokładnej prośby. (415/2003/TN)

Uwagi krytyczne, zalecenia wstępne i specjalne sprawozdania

W przypadku, gdy nie uda się osiągnąć rozwiązania polubownego, Rzecznik zamyka sprawę wystosowując uwagę krytyczną lub też sporządzając zalecenie wstępne.

Uwagi krytyczne stosuje się wówczas, gdy wydaje się, że instytucja nie jest w stanie wyeliminować przypadku niewłaściwego administrowania, nie wywiera ono skutków na sprawy ogólne, a dalsze działania ze strony Rzecznika nie wydają się konieczne. Krytyczna uwaga jest potwierdzeniem dla skarżącego, że skarga jest zasadna i wskazuje danej instytucji lub organowi błędne działania celem uniknięcia w przyszłości podobnych przypadków niewłaściwego administrowania. W roku 2004 Rzecznik sporządził 36 uwag krytycznych. Przykładowo:

- Rzecznik skrytykował niepodjęcie przez Parlament odpowiednich środków w celu propagowania należytego przestrzegania przepisów dotyczących palenia na terenie jego obiektów. Nastąpiło to w wyniku skargi duńskiego urzędnika pracującego w Parlamencie. Rzecznik wskazał, że wobec niekorzystnego wpływu na zdrowie, jakie może mieć dym papierosowy, Parlament powinien zwrócić szczególną uwagę na tę kwestię, ponieważ narażenie na dym w miejscu pracy podnosi potencjalne zagadnienia odpowiedzialności prawnej. (260/2003/OV)

- Rzecznik wyraził ubolewanie z powodu postawy Komisji w sprawie dotyczącej rekrutacji obywatela Szwecji. Komisja odmówiła rewizji klasyfikacji skarżącego, którą Rzecznik uznał za niesprawiedliwą. Dodał, że nieskomentowanie przez Komisję domniemanego wewnętrznego nieporozumienia dotyczącego dostępności stanowiska było niezgodne z jej obowiązkami na mocy prawa UE. (1435/2002/GG)
- Rzecznik skrytykował Europejskie Biuro Selekcji Kadr (EPSO), które nie uzasadniło należyte swojej decyzji dotyczącej sporządzania korespondencji do kandydatów biorących udział w otwartym konkursie jedynie w języku angielskim, francuskim lub niemieckim. Skarżący twierdził, że ta decyzja narusza zasadę równości języków oficjalnych i języków roboczych zawartą w odnośnych przepisach. Biorąc pod uwagę, że była to skarga „*actio popularis*”, Rzecznik stwierdził, że dążenie do polubownego rozwiązania nie byłoby właściwe. (2216/2003/MHZ)

Ważne jest, aby instytucje i organy stosowały się do uwag krytycznych Rzecznika, podejmując działania w celu rozwiązania zaległych problemów i uniknięcia w przyszłości niewłaściwego administrowania. W 2004 r. Komisja poinformowała Rzecznika o zastosowaniu się do 11 uwag krytycznych, w tym:

- Przeprosinach i zajęciu się przedmiotową sprawą po tym, jak Rzecznik skrytykował ją za nieprzedstawienie przekonującego wyjaśnienia, dlaczego przez prawie dwa lata nie podjęła żadnych działań. Nastąpiło to w wyniku dwóch skarg dotyczących pomocy przyznawanej przez państwo udzielonej przez portugalski rząd, którą to sprawą w opinii skarżącego Komisja nie zajęła się należyte. (2185/2002/IP)
- Wyrażeniu ubolewania, że oczekiwania skarżącego nie zostały rozpatrzone na piśmie w odpowiedni i niebudzący wątpliwości sposób oraz potwierdzenie, że od tamtej pory zasady dobrego administrowania określono w bardziej klarowny sposób. Rzecznik skrytykował Komisję za odmowę zwrotu kosztów za usługi sekretarskie świadczone przez holenderski instytut, szacowane na 170 000 euro. (1986/2002/OV)

W sytuacji, gdy przypadek niewłaściwego administrowania jest szczególnie poważny, ma konsekwencje ogólne lub też ciągle jeszcze istnieją możliwości jego wyeliminowania przez daną instytucję, Rzecznik sporządza zalecenia wstępne. Dana instytucja lub organ zobowiązane są udzielić Rzecznikowi szczegółowej odpowiedzi w terminie nieprzekraczającym trzech miesięcy.

W 2004 r. wysunięto 17 zaleceń wstępnych. Ponadto pięć zaleceń wstępnych z 2003 r. zakończyło się decyzją w 2004 r. Siedem spraw zamknięto w ciągu roku po przyjęciu przez instytucję propozycji zalecenia. Jedna sprawa zakończyła się sprawozdaniem specjalnym dla Parlamentu Europejskiego. Pięć spraw zamknięto z innych przyczyn. Pod koniec 2004 r. rozpatrywano nadal dziewięć propozycji zaleceń. Przykłady zaleceń, które przyjęto w roku 2004 m.in. w następujących sprawach:

- Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) przedstawił szczegółowe wyjaśnienie w odpowiedzi na wezwanie Rzecznika do dokonania rewizji dochodzenia w tak zwanej sprawie „Blue Dragon”. Dochodzenie Rzecznika ujawniło kilka punktów budzących obawy, czy OLAF należyte prowadzi dochodzenie w sprawie zarzutów postawionych przez dyrektorów spółki Blue Dragon. W związku z informacjami dostarczonymi przez OLAF o prowadzeniu dochodzenia przez Komisję, Rzecznik uznał za zasadne, aby OLAF nie otwierał ponownie własnego dochodzenia. (1769/2002/(IJH)ELB)
- Komisja przyznała odszkodowanie w wysokości 21 000 euro, na zasadzie *ex gratia*, małej brytyjskiej firmie po tym, jak Rzecznik stwierdził, iż firmie dano za mało czasu na przygotowanie propozycji w ramach kontraktu dotyczącego badań i rozwoju. Doprowadziło to do uznania propozycji za nieważną ze względu na zawarty w niej błąd. Komisja podkreśliła, że nie chce szkodzić małym i średnim przedsiębiorstwom i przyznała, że wyjątkowe okoliczności utrudniły skarżącemu prawidłowe wykonanie kontraktu. (1878/2002/GG)

- Po interwencji Rzecznika OLAF przekazał skarżącej trzy dokumenty i wyjaśnił, że pozostałe dokumenty, o które prosiła, nie istnieją. Skarżąca, urzędniczka pracująca w Instytucie Pierwiastków Transuranowych (ITU) w Karlsruhe, poprosiła o dokumenty w ramach dochodzenia opartego na jej zarzutach poważnych zaniedbań w pracy ITU. (220/2004/GG)

Jeśli instytucja lub organ Wspólnoty nie da zadowalającej odpowiedzi na zalecenie wstępne, Rzecznik może przesłać specjalne sprawozdanie do Parlamentu Europejskiego. Sprawozdanie specjalne może zawierać zalecenia. Sprawozdanie specjalne dla Parlamentu Europejskiego jest ostatnim istotnym krokiem podejmowanym przez Rzecznika zajmującego się sprawą, ponieważ przyjęcie rezolucji i skorzystanie z uprawnień Parlamentu są sprawami podlegającymi politycznej decyzji Parlamentu. W 2004 r. sporządzono jedno sprawozdanie specjalne:

- Rzecznik przedłożył Parlamentowi specjalne sprawozdanie po tym, jak Komisja nie przedstawiła logicznego i przekonującego wyjaśnienia różnic w zaszeregowaniu referentów prasowych w przedstawicielstwach w krajach trzecich i odrzuciła zalecenie wstępne dotyczące ponownego rozważenia przepisów dotyczących zaszeregowania na tych stanowiskach. Obywatel Pakistanu pracujący jako referent prasowy i ds. informacji w przedstawicielstwie Komisji w Islamabadzie przedstawił zarzut, że został zaszeregowany do niższej grupy ze względu na swoją narodowość. (OI/2/2003/GG)

Dochodzenia z inicjatywy Rzecznika

Rzecznik może wykorzystać prawo do wszczęcia dochodzenia z własnej inicjatywy w dwóch głównych przypadkach. Po pierwsze, Rzecznik może badać ewentualny przypadek niewłaściwego administrowania podniesiony w skardze, jeśli skarżący jest osobą nieuprawnioną (tj. gdy skarżący nie jest obywatelem, mieszkańcem albo osobą prawną mającą statutową siedzibę w Państwie Członkowskim). W 2004 r. wszczęto osiem takich dochodzeń z inicjatywy Rzecznika, w tym sześć dotyczyło skarg złożonych przed 1 maja 2004 r. przez obywateli państw, które tego dnia przystąpiły do Unii. Cztery z tych dochodzeń zostały zamknięte w ciągu roku. Rzecznik może również wykorzystać prawo do dochodzenia z własnej inicjatywy w przypadku problemów systemowych w instytucjach. Dwa tego typu dochodzenia zostały zamknięte w ciągu roku z pozytywnym wynikiem, a mianowicie:

- Komisja podjęła działania w celu usprawnienia administrowania Szkołami Europejskimi, dążąc do rozpoznania i rozwiązania najpoważniejszych problemów operacyjnych. Rzecznik z zadowoleniem przyjął jej reakcję na swoje dochodzenie w sprawie należytego administrowania w szkołach, a w szczególności zobowiązanie do współpracy z rodzicami. Zachęcił także Komisję, aby dążyła do tego, by szkoły same uznały, w ramach swojej podstawowej misji, potrzebę nadania rodzicom pewnych praw i zdobycia ich zaufania. Rzecznik otworzył do dochodzenie w wyniku serii skarg wyrażających frustrację i bezradność rodziców, których dzieci uczęszczały do tych szkół. (OI/5/2003/IJH)
- W następstwie dochodzenia z inicjatywy Rzecznika Komisja zgodziła się wprowadzić wewnętrzną procedurę skarg dla oddelegowanych ekspertów krajowych. Gdy Rzecznik zaznaczył, że Komisja nie podała ostatecznego harmonogramu działań, Komisja stwierdziła, że procedura skarg może zostać przyjęta do marca 2005 r. Oddelegowani eksperci krajowi to urzędnicy krajowej lub międzynarodowej służby cywilnej albo osoby zatrudnione w sektorze prywatnym, które czasowo pracują dla instytucji europejskich. Rzecznik otworzył dochodzenie, gdy powiadomiono go o fakcie, iż ci eksperci nie mogą mieć dostępu do wewnętrznej procedury skarg. (OI/1/2003/ELB)

Dalsza analiza

Te i inne sprawy są przedstawione w kontekście następujących grup tematycznych zawartych w ostatniej części rozdziału 2 Sprawozdania Roczno: dostęp do dokumentów i ochrona danych, Komisja jako „strażnik Traktatu”, kontrakty i granty oraz zagadnienia związane z rekrutacją

i personelem. Ponieważ prawie 70% dochodzeń Rzecznika dotyczy Komisji, ta część kończy się oceną stosunków Komisji z Rzecznikiem i ze skarżącymi, które znalazły swoje odzwierciedlenie w decyzjach wydanych w 2004 r. oraz w odpowiedziach udzielanych przez Komisję na dalsze uwagi i uwagi krytyczne. Rzecznik zwraca uwagę Parlamentu na kilka spraw, na które Komisja mogła zareagować bardziej pozytywnie i stwierdza, że byłby zadowolony z inicjatyw Parlamentu mających na celu zachęcenie Komisji do rozszerzenia na wszystkie przyszłe sprawy chęci dobrej współpracy, jaką się wykazała w przypadku większości spraw w roku 2004.

Rozdział trzeci zawiera streszczenia 59 spośród wszystkich 251 decyzji zamykających sprawy w 2004 r. Streszczenia odzwierciedlają zakres przedmiotów i instytucji objętych dochodzeniami Rzecznika i różne rodzaje wniosków. Przedstawione sprawy wybrano ze względu na nowe wnioski prawne, nowe materiały dotyczące kompetencji lub postępowania Rzecznika, albo stwierdzenia faktów mających znaczenie dla ogółu lub będących przedmiotem ogólnego zainteresowania.

Wszystkie decyzje Rzecznika w następstwie dochodzenia, z wyjątkiem kilku spraw objętych klauzulą poufności, którym nie można w zadowalający sposób zapewnić anonimowości, są zwykle publikowane na stronie Rzecznika (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>) w języku angielskim i w języku skarżącego, jeżeli jest to inny język.

Relacje z innymi instytucjami i organami Unii Europejskiej

W celu osiągnięcia pozytywnych wyników swojej działalności na rzecz obywateli, Rzecznik doprowadził do stworzenia konstruktywnej współpracy z instytucjami i organami UE. Współpraca ta ma postać regularnych spotkań i wspólnych działań, podczas których Rzecznik i jego rozmówcy mogą lepiej zrozumieć pracę drugiej strony, analizują, w jaki sposób można najlepiej bronić i propagować prawa obywateli oraz określają obszary, w których będą mogli w przyszłości współpracować.

W 2004 r. Rzecznik spotkał się z posłami do PE oraz urzędnikami innych instytucji i organów ponad 30 razy. Spotkania te obejmowały prezentacje pracy Rzecznika, podczas których doradzał, w jaki sposób najlepiej odpowiadać na skargi i jak usprawnić procedury. Ta działalność, będąca jeszcze jednym przykładem proaktywnej działalności Rzecznika, stanowi element podwójnej roli urzędu, czyli mechanizmu kontroli zewnętrznej oraz instytucji pomagającej w poprawie jakości administrowania. Przeanalizowano inicjatywy mające wzmocnić współpracę międzyinstytucjonalną przede wszystkim w celu zapewnienia, by wszystkie osoby mające jakikolwiek powód do wniesienia skargi do Rzecznika otrzymały odpowiednie informacje na temat sposobu jej wniesienia. Odbyły się również spotkania służące omówieniu priorytetów Rzecznika oraz środków potrzebnych do ich realizacji, ze zwróceniem szczególnej uwagi na budżet tej instytucji.

Rzecznik składa roczne sprawozdania Parlamentowi Europejskiemu i regularnie informuje posłów o swojej działalności, przez cały rok dostarczając im egzemplarze swoich publikacji. W 2004 r. posłowie do PE otrzymali osiem takich publikacji. Współpraca Rzecznika z Komisją Petycji Parlamentu Europejskiego jest owocna i obejmuje wzajemne przekazywanie sobie odpowiednich spraw, aby zapewnić jak najskuteczniejszą pomoc dla obywateli Europy. Rzecznik radzi również skarżącym, którzy postulują zmianę ustawodawstwa lub polityki europejskiej, by zwrócili się z petycją do Parlamentu Europejskiego. Sprawozdanie DE ROSSY w sprawie *Rocznego Sprawozdania 2003* obejmowało propozycję, aby Komisja Petycji została członkiem europejskiej sieci rzeczników praw obywatelskich. Rzecznik z zadowoleniem przyjął tę propozycję i poczynił ustalenia w celu jej szybkiej realizacji.

Współpraca z innymi rzecznikami praw obywatelskich i podobnymi organami

Ścisła współpraca z innymi rzecznikami na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym stanowi kluczowy priorytet dla Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Pomaga to w szybkim i skutecznym rozpatrywaniu skarg obywateli. Jest także ważna dla śledzenia ważnych wydarzeń w środowisku rzeczników, wymiany informacji o prawie UE i dzielenia się najlepszymi praktykami.

Sieć

Ogromne znaczenie dla Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich ma europejska sieć rzeczników praw obywatelskich, która przekształciła się w rozbudowane narzędzie współpracy. Sieć obejmuje obecnie prawie 90 urzędów w 30 krajach i składa się z urzędów na poziomie krajowym i regionalnym w Unii Europejskiej oraz na poziomie krajowym w państwach kandydujących, Norwegii oraz Islandii. Jest ona skutecznym mechanizmem współpracy przy rozpatrywaniu spraw. Współpraca jest szczególnie ważna, ponieważ wielu skarżących zwraca się do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, jeżeli mają problemy z administracją krajową, regionalną lub lokalną. W wielu przypadkach rzecznik w kraju, którego skarga dotyczy, może znaleźć skuteczne rozwiązanie. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich przekazuje sprawy w miarę możliwości bezpośrednio do rzeczników krajowych lub regionalnych lub też udziela skarżącemu odpowiedniej porady. W 2004 r. Rzecznik doradził 906 skarżącym, aby zwrócili się do rzecznika krajowego lub regionalnego oraz przekazał 54 skargi bezpośrednio do właściwego rzecznika. Rzecznicy sieci współpracy są również odpowiednio umocowni do informowania obywateli o ich prawach wynikających z ustawodawstwa europejskiego oraz o możliwościach ich egzekwowania i bronięcia.

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich pomaga także, jeżeli zostanie o to poproszony, rzecznikom krajowym i regionalnym w ich dochodzeniach odpowiadając na zapytania dotyczące prawa UE lub kierując zapytanie do odpowiedniej instytucji unijnej lub podobnego organu. W 2004 r. wpłynęły zapytania od regionalnego rzecznika praw obywatelskich z Wenecji Euganejskiej (Veneto-Włochy) oraz od rzeczników praw obywatelskich Irlandii i Cypru.

Sieć równie aktywnie wymienia się doświadczeniami i najlepszymi metodami. Odbywa się to na seminariach i spotkaniach, przy pomocy okresowego biuletynu, elektronicznego forum dyskusyjnego oraz codziennych wiadomości elektronicznych. Przygotowania do piątego seminarium rzeczników krajowych z Państw Członkowskich UE i krajów kandydujące rozpoczęły się na dobre w 2004 r., a Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich i rzecznik holenderski, Roel FERNHOUT, spotykali się trzykrotnie, aby dopilnować, by seminarium, które ma odbyć się w Hadze we wrześniu 2005 r. było prawdziwym sukcesem. W 2004 r. biuletyn *European Ombudsmen – Newsletter* nadal był niezwykle cennym narzędziem wymiany informacji na temat prawa UE i najlepszych metod. Obydwa numery biuletynu, opublikowane w kwietniu w i październiku, były poświęcone takim tematom, jak nowa Konstytucja dla Europy i jej skutki dla rzeczników, problemy napotymane przez osoby pragnące korzystać z prawa do swobodnego przemieszczania się oraz przeszkody napotymane przez osoby niepełnosprawne. Jeżeli chodzi o elektroniczne forum dyskusyjne Rzecznika, to fora dokumentów i dyskusyjne rzeczywiście nabrały rozpędu w ciągu roku, co umożliwiło urzędowi wymianę informacji poprzez zamieszczanie pytań i odpowiedzi. Zapoczątkowano kilka poważnych dyskusji obejmujących tak różnorodne tematy jak relacje telewizyjne o rzecznikach i prawa rzeczników do odwiedzania więzień, przy czym większość urzędów krajowych brała udział w jednej lub wielu dyskusjach. Każdego dnia roboczego był publikowany elektroniczny serwis informacyjny *Ombudsman Daily News*, zawierający artykuły, informacje dla prasy i ogłoszenia urzędów z każdego z krajów należących do sieci.

Współpraca w ramach sieci nasiliła się w 2004 r., w wyniku wizyt informacyjnych Rzecznika w Państwach Członkowskich i krajach kandydujących. Pomoc rzeczników z całej Europy przy organizacji tych wizyt była naprawdę nieoceniona, a wizyty umożliwiły rzecznikom spotkania i dogłębną wymianę informacji na temat nowych sposobów współpracy dla dobra obywateli. Od objęcia urzędu w kwietniu 2003 r. do końca roku 2004 Rzecznik odwiedził wszystkie 25 Państw Członkowskich.

Spotkania

W ciągu całego roku działania Rzecznika służące współpracy z innymi rzecznikami praw obywatelskich wykraczały poza działalność europejskiej sieci rzeczników. Jako aktywny członek wielu organizacji zrzeszających rzeczników uczestniczył on w konferencjach i seminariach w Europie i poza jej granicami, w tym także w ósmej światowej konferencji zorganizowanej przez Międzynarodowy Instytut Ombudsmana (IOI) w mieście Quebec w Kanadzie. Chętnie uczestniczył w wydarzeniach organizowanych przez krajowych i regionalnych rzeczników albo dbał o to, by

jego urząd był na nich reprezentowany. W związku ze swoją pracą polegającą na promowaniu rządów prawa, poszanowania praw człowieka i dobrej administracji, w 2004 r. Rzecznik wziął udział w kilku wydarzeniach, w Turcji oraz w Serbii i Czarnogórze, które miały na celu utworzenie nowych instytucji rzecznika. Rzecznik nadal dbał również o to, aby biuletyn *European Ombudsmen – Newsletter*, elektroniczne forum dyskusyjne i codzienne informacje były dostępne dla szerszej publiczności z Regionu Europejskiego IOI.

Działania informacyjne

Głównym celem starań Rzecznika o konstruktywną współpracę z instytucjami i organami UE oraz z kolegami-rzecznikami jest jak najlepiej służyć obywatelom. Najważniejszą rzeczą dla osiągnięcia tego celu jest zwiększenie wiedzy obywateli na temat ich praw, a w szczególności prawa do składania skarg do Rzecznika. W ciągu roku wiele zrobiono w tej dziedzinie.

W 2004 r. Rzecznik przyspieszył swoje wizyty informacyjne w Państwach Członkowskich, przystępujących do UE oraz krajach starających się o członkostwo. Podczas tych wizyt spotykał się z obywatelami, potencjalnymi skarżącymi, administratorami, przedstawicielami władzy sądowniczej i wiodącymi politykami. Wizyty te okazały się znakomitym środkiem zwiększania wiedzy obywateli o przysługujących im prawach. Co więcej, podniosły także znaczenie działalności Rzecznika wśród przedstawicieli władzy sądowniczej, ustawodawczej i wykonawczej na szczeblu krajowym i regionalnym oraz wzbogaciły współpracę Rzecznika z rzecznikami z innych Państw Członkowskich i krajów starających się o członkostwo. Wsparcie ze strony urzędów rzeczników w tych krajach, a także ze strony biur Parlamentu Europejskiego oraz przedstawicielstw Komisji miało ogromne znaczenie dla sukcesu tych wizyt.

Oprócz spotkań, które miały miejsce podczas wizyt informacyjnych, w ciągu roku Rzecznik i jego pracownicy wzięli udział w ponad 70 konferencjach, spotkaniach i posiedzeniach, aby omawiać takie zagadnienia, jak starania UE związane z kontaktami z obywatelami, Konstytucja dla Europy oraz prawa osób niepełnosprawnych. Spotkania te umożliwiły zaprezentowanie pracy Rzecznika potencjalnym skarżącym oraz zainteresowanym obywatelom.

Kontakty z mediami rozwijały się przez cały rok 2004, informacje prasowe ukazywały się średnio co 11 dni. Rzecznik udzielił ponad 40 wywiadów dziennikarzom z prasy, radia i telewizji oraz mediów elektronicznych w Strasburgu, Brukseli oraz podczas wizyt informacyjnych w poszczególnych krajach. Przedstawiał także swoją pracę podczas konferencji prasowych, briefingów, spotkań i obiadów roboczych.

W ciągu całego roku szeroko rozpowszechniano materiały na temat pracy Rzecznika, a szczególnie podczas dni otwartych zorganizowanych w maju przez Parlament Europejski. Dzień otwarty w Brukseli 1 maja został wykorzystany do rozprowadzenia ulotki *The European Ombudsman - At a glance* (Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich – w jednej chwili) w 24 językach, natomiast formularz skargi i broszura zostały udostępnione we wszystkich językach Traktatu wkrótce po rozszerzeniu. Po raz pierwszy Roczne Sprawozdanie Rzecznika zostało udostępnione w 20 językach, a opublikowanie przyjaznego dla czytelnika *Podsumowania i danych statystycznych* zapewniło jeszcze większą przystępność sprawozdania.

Wszystkie te publikacje udostępniono na stronie internetowej Rzecznika wraz z zamieszczanymi tam regularnie decyzjami, komunikatami dla prasy, danymi statystycznymi oraz szczegółowymi informacjami na temat jego działalności informacyjnej. Strona internetowa (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>) została w ciągu roku zmieniona pod względem językowym, gdy strony główne i przeglądarka istniejące dotychczas w 11 językach powstały także w 10 nowych językach – dziewięciu językach nowych Państw Członkowskich UE oraz irlandzkim.

Przygotowania do obchodów 10-tej rocznicy powstania instytucji

W związku z przypadającą w 2005 r. 10-tą rocznicą powstania instytucji Rzecznik zorganizował w Strasburgu warsztat, który zgromadził wszystkie te osoby, które odegrały ważną rolę w jej powstaniu. „Warsztat założycieli” wywołał ożywione dyskusje, które dały wiele cennych

wiadomości na temat początków instytucji, jej powstania i wczesnego okresu działalności. W 2005 r. spodziewana jest publikacja upamiętniająca 10-tą rocznicę powstania instytucji, zainspirowana wnioskami z „Warsztatu założycieli”.

Zmiany wewnętrzne

W ciągu pierwszych czterech miesięcy 2004 r. Rzecznik opierał się na pracy wykonywanej w ostatnich latach w celu przygotowania urzędu do rozszerzenia. Intensywne przygotowania umożliwiły instytucji skuteczne zajmowanie się skargami obywateli z 25 Państw Członkowskich w 21 oficjalnych językach Traktatu już od 1 maja.

Liczba stanowisk przewidzianych w tabeli zatrudnienia Rzecznika wzrosła z 31 w roku 2003 do 38 w 2004 r., zgodnie z długookresowym planem budżetowym przyjętym przez Parlament w 2002 r. Przewidywał on stopniowe wprowadzanie w latach 2003-2005 nowych stanowisk w związku z rozszerzeniem UE. W budżecie na 2005 r. przyjętym przez władze budżetowe w grudniu 2004 r. przewiduje się zwiększenie liczby stanowisk do 51.

W ciągu roku zaczęła w pełni działać baza danych Rzecznika dotycząca skarg, co umożliwiło urzędowi sprostanie wyzwaniom związanym z bezprecedensowym wzrostem liczby skarg i zwiększeniem się liczby języków. Inicjatywy te, w połączeniu ze zwiększeniem zasobów ludzkich i stałym udoskonalaniem infrastruktury informatycznej pozwoliły na lepszą służbę obywatelom w roku 2004.

WPROWADZENIE

1 PODSUMOWANIE

2 SKARGI I DOCHODZENIA

3 DECYZJE PO PRZEPROWADZENIU DOCHODZENIA

4 STOSUNKI Z INSTYTUCJAMI I ORGANAMI UNII EUROPEJSKIEJ

5 STOSUNKI Z RZECZNIKAMI I PODOBNYMI ORGANAMI

6 KONTAKTY

7 ZAŁĄCZNIKI

2 SKARGI I DOCHODZENIA

Jednym z najważniejszych sposobów, w jaki Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich promuje dobrą administrację jest badanie niewłaściwego administrowania i, w miarę potrzeby, zalecanie działań korygujących. Rzecznik dowiadyuje się o ewentualnych przypadkach niewłaściwego administrowania głównie ze skarg, zajmowanie się którymi stanowi najważniejszy aspekt reaktywnej roli Rzecznika.

Prawo do złożenia skargi do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich jest jednym z praw obywatelskich Unii Europejskiej (art. 21 Traktatu WE) i jest zawarte w Karcie Praw Podstawowych (art. 43).

Rzecznik ma także możliwość prowadzenia z własnej inicjatywy dochodzeń, a zatem przyjmowania aktywnej roli w zwalczaniu niewłaściwego administrowania.

2.1 PODSTAWY PRAWNE DZIAŁALNOŚCI RZECZNIKA

Rzecznik prowadzi działalność zgodnie z art. 195 Traktatu WE, ze Statutem Rzecznika (stanowiącego decyzję Parlamentu Europejskiego¹) oraz z przepisami wykonawczymi przyjętymi przez Rzecznika na mocy art. 14 Statutu.

Przepisy wykonawcze dotyczą wewnętrznego funkcjonowania biura Rzecznika. Jednakże, aby stanowiły dokument zrozumiały i przydatny dla obywateli, uzupełniono je również o pewne materiały zawarte już w Statucie Rzecznika, które dotyczą innych instytucji i organów. Bieżące przepisy wykonawcze zaczęły obowiązywać od 1 stycznia 2003 r. Są one dostępne we wszystkich językach urzędowych Unii na stronie Rzecznika (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>) i w formie wydruku w biurze Rzecznika.

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich i Konstytucja Europejska

Traktat ustanawiający Konstytucję dla Europy został podpisany w Rzymie dnia 29 października 2004 r. przez głowy państw lub rządów oraz ministrów spraw zagranicznych Państw Członkowskich. Obecnie trwa proces jego ratyfikacji przez Państwa Członkowskie.

Prawo do złożenia skargi do Rzecznika pojawia się w części I Konstytucji, w tytule dotyczącym obywatelstwa Unii i praw podstawowych (art. I-10), a także w Karcie Praw Podstawowych (art. II-103). Tytuł dotyczący demokratycznego życia Unii w części I Konstytucji przewiduje wybór Rzecznika przez Parlament Europejski oraz niezależność Rzecznika (art. I-49). Art. III-335, który odpowiada art. 195 istniejącego Traktatu WE przewiduje, że Statut stanie się ustawą europejską Parlamentu Europejskiego.

¹ Decyzja Parlamentu Europejskiego 94/262 z dnia 9 marca 1994 r. w sprawie przepisów i ogólnych warunków regulujących wykonywanie funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich, Dz.U. L 113/15 z 1994 r.

2.2 MANDAT EUROPEJSKIEGO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Art. 195 Traktatu WE nadaje Rzecznikowi prawo do przyjmowania skarg, które dotyczą przypadków niewłaściwego administrowania w działaniach instytucji i organów Wspólnoty, z wyłączeniem Trybunału Sprawiedliwości i Sądu Pierwszej Instancji wykonujących swoje funkcje sądowe, od każdego obywatela Unii i każdej osoby fizycznej lub prawnej mającej miejsce zamieszkania lub statutową siedzibę w Państwie Członkowskim. Tym samym skarga wykracza poza mandat, jeżeli:

- 1 skarżący jest osobą nieuprawnioną do wnoszenia skargi;
- 2 skarga nie dotyczy instytucji lub organu Wspólnoty;
- 3 skarga dotyczy Trybunału Sprawiedliwości lub Sądu Pierwszej Instancji wykonujących swe funkcje sądowe lub
- 4 nie dotyczy ewentualnego przypadku niewłaściwego administrowania.

Poniżej omówiono punkty 1, 2 i 4.

2.2.1 Nieuprawnione skargi

Chociaż prawo skargi do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich jest ograniczone do obywateli, mieszkańców i osób prawnych mających miejsce zamieszkania lub statutową siedzibę w Państwie Członkowskim, Rzecznik ma również prawo do wszczęcia dochodzenia z własnej inicjatywy. Korzystając z prawa do własnej inicjatywy Rzecznik może badać ewentualny przypadek niewłaściwego administrowania będący przedmiotem skargi, nawet jeśli skarżący nie jest osobą uprawnioną. W 2004 r. wszczęto osiem takich dochodzeń, w tym sześć skarg zostało złożonych przed 1 maja 2004 r. przez obywateli państw, które tego dnia przystąpiły do Unii.

W wyżej opisany sposób Rzecznik może podjąć decyzję o skorzystaniu z prawa do własnej inicjatywy w każdej sprawie. Żadna skarga nie została dotychczas odrzucona jedynie dlatego, że skarżący nie był osobą uprawnioną do jej składania.

2.2.2 Instytucje i organy Wspólnoty

Mandat Rzecznika obejmuje instytucje i organy Wspólnoty. Instytucje są wymienione w art. 7 Traktatu, lecz nie istnieje definicja lub miarodajna lista organów Wspólnoty. Określenie to obejmuje organy ustanowione Traktatami, takie jak Komitet Ekonomiczno-Społeczny i Europejski Bank Centralny, jak również agencje ustanowione ustawodawstwem, takie jak Europejska Agencja Środowiska i Europejskie Centrum Monitoringu Rasizmu i Ksenofobii.

W odpowiedzi na skargę złożoną w 2000 r. Rzecznik poprosił Europejski Instytut Uniwersytecki (EUI) o wypowiedzenie się na temat tego, czy mógłby zostać uznany za organ Wspólnoty dla celów mandatu Rzecznika. Wydana przez EUI opinia dotyczyła jedynie istoty skargi, więc Rzecznik nie musiał decydować o swojej kompetencji w tej sprawie². W 2004 r. opinia EUI w sprawie kolejnej skargi wskazywała, że EUI nie wchodzi w zakres mandatu Rzecznika. Po dogłębnej analizie Rzecznik uznał, że pogląd EUI jest poprawny i dlatego zamknął dochodzenie (Sprawa 2225/2003/(ADB)PB, streszczona w rozdziale 3).

Przyszła Konstytucja dla Europy rozszerzy mandat Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, który obejmie wszystkie instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii.

²

Sprawa 659/2000, Sprawozdanie Roczne 2000, str. 99.

Przykład skargi, która nie została złożona przeciwko instytucji lub organowi Wspólnoty

SKARGA NA POLSKIEGO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Polski obywatel złożył skargę, że polski Rzecznik Praw Obywatelskich nie pozwala na składanie skarg w formie elektronicznej. Skarga wykraczała poza mandat Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, ponieważ polski Rzecznik Praw Obywatelskich nie jest instytucją ani organem Wspólnoty. Ponadto Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich nie zajmuje w hierarchii wyższego stanowiska w stosunku do rzeczników krajowych.

Na spotkaniu Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i polskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w dniu 9 lutego 2004 r., polski Rzecznik poinformował Europejskiego Rzecznika, że niezadowoleni skarżący mogą zwracać się do polskiego parlamentu, któremu polski Rzecznik przedstawia sprawozdania roczne.

W związku z tym Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich udzielił skarżącemu odpowiedniej porady.

Sprawa 3617/2004/MHZ

2.2.3 Niewłaściwe administrowanie („zła administracja”)

W odpowiedzi na telefoniczne zapytanie z Parlamentu Europejskiego o sprecyzowanie znaczenia wyrażenia niewłaściwe administrowanie (zła administracja), w Sprawozdaniu Rocznym 1997 Rzecznik zaproponował następującą definicję:

Do przypadku niewłaściwego administrowania (złej administracji) dochodzi wtedy, gdy organ publiczny nie postępuje zgodnie z przepisami lub zasadami dla niego wiążącymi.

W 1998 r. Parlament Europejski uchwalił rezolucję przyjmującą tę definicję. Z wymiany korespondencji między Rzecznikiem a Komisją w roku 1999 wynika, że również Komisja zgodziła się na taką definicję.

Karta Praw Podstawowych ogłoszona w grudniu 2000 r. zawiera prawo do dobrej praktyki administracyjnej jako podstawowe prawo wynikające z obywatelstwa Unii (art. 41). Według Rzecznika niewłaściwe administrowanie i dobra praktyka administracyjna są dwiema stronami tej samej monety.

Dnia 6 września 2001 r. Parlament Europejski zatwierdził Kodeks Dobrej Praktyki Administracyjnej, którego powinny przestrzegać instytucje i organy Unii Europejskiej, ich administracje oraz urzędnicy w swych kontaktach z obywatelami. Kodeks uwzględnia zasady europejskiego prawa administracyjnego zawartego w prawie zwyczajowym trybunałów Wspólnoty i czerpie inspirację z ustawodawstwa krajowego. Parlament wezwał także Rzecznika do stosowania Kodeksu Dobrej Praktyki Administracyjnej.

Tym samym Rzecznik bada skargi i prowadzi dochodzenia z własnej inicjatywy uwzględniając zasady i przepisy zawarte w Kodeksie.

Przykłady skarg, które nie dotyczyły ewentualnego niewłaściwego administrowania

STATUS JĘZYKA KATALOŃSKIEGO W KONSTYTUCJI EUROPEJSKIEJ

Grupa skarżących skierowała list otwarty do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w czasopiśmie *El Triangle* publikowanym w Barcelonie. Domniemywali dyskryminację, ponieważ Konstytucja dla Europy nie uznaje katalońskiego za język urzędowy. Przedłożyli szereg opinii na temat znaczenia języka katalońskiego i znacznej liczby ludzi w Europie, którzy go używają.

Ponieważ skarga dotyczyła projektu poprawki do Traktatów, Rzecznik uznał, że nie dotyczy ona ewentualnego niewłaściwego administrowania, a zatem wykracza poza jego mandat. Rzecznik przekazał skargę do Parlamentu Europejskiego, aby Parlament zajął się nią jako petycją.

Sprawa 2881/2004/JMA

ODMOWA UDOSTĘPNIENIA INFORMACJI PRZEZ EUROPEJSKI BANK CENTRALNY

W kwietniu 2004 r. do Rzecznika złożono skargę dotyczącą odmowy Europejskiego Banku Centralnego (EBC) dostarczenia informacji o ewentualnej interwencji na rynkach w celu złagodzenia spadku wartości dolara amerykańskiego i wzrostu euro.

Rzecznik uznał skargę za niedopuszczalną, ponieważ nie można było ustalić, czego dokładnie dotyczył zarzut skarżącego. Nie było jasne, czy istotą skargi jest fakt, (i) że EBC nie wyjaśnił, dlaczego odmawia dostarczenia skarżącemu informacji, przez co skarżący nie zrozumiał przyczyn odmowy EBC, lub (ii) że zrozumiał powody EBC i uznał je za niesłuszne. Rzecznik wyjaśnił skarżącemu, że w pierwszym z wymienionych przypadków mógł wszcząć dochodzenie, natomiast w drugim z wymienionych przypadków skarga w istocie kwestionuje politykę EBC dotyczącą operacji rynkowych związanych z wypełnianiem podstawowych zadań Europejskiego Systemu Banków Centralnych, a zatem nie dotyczy ewentualnego przypadku niewłaściwego administrowania.

W październiku 2004 r. skarżący wyjaśnił, że zarzucił EBC brak podania powodów swojego postępowania, przez co skarżący nie zrozumiał przyczyn odmowy dostarczenia żądanej informacji. Ponieważ zgodnie z wyjaśnieniami zarzut dotyczył ewentualnego przypadku niewłaściwego administrowania, Rzecznik wszczął dochodzenie w tej sprawie.

Sprawy 1106/2004/TN i 3054/2004/TN

2.3 DOPUSZCZALNOŚĆ SKARG I POWODY DO WSZCZĘCIA DOCHODZENIA

Skarga wchodząca w obszar kompetencji Rzecznika musi spełnić dalsze kryteria dopuszczalności, aby Rzecznik mógł wszcząć dochodzenie. W Statucie Rzecznika zostały określone następujące kryteria dopuszczalności:

- 1 w treści skargi musi zostać określony jej przedmiot oraz tożsamość skarżącego (art. 2.3 Statutu)
- 2 Rzecznik nie może ingerować w postępowania sądowe ani podważać słuszności decyzji podjętych przez sąd (art. 1.3)
- 3 skarga musi zostać wniesiona najpóźniej w ciągu dwóch lat licząc od daty, kiedy fakty będące podstawą oskarżenia zwróciły uwagę skarżącego (art. 2.4)

- 4 wniesienie skargi powinno być poprzedzone wyczerpaniem odpowiednich kroków administracyjnych podjętych wobec zainteresowanych instytucji i organów (art. 2.4)
- 5 skargi dotyczące stosunków służbowych pomiędzy instytucjami i organami Wspólnot, ich urzędnikami i innymi pracownikami mogą być złożone u Rzecznika, jeśli skarżący wyczerpał już wszelkie wewnętrzne możliwości złożenia wniosków i skarg (art. 2.8).

Przykład skargi, która nie została poprzedzona podjęciem odpowiednich kroków administracyjnych

DOMNIEMANE NIEPRZEPISOWE PRAKTYKI W AGENCJI

Skarżący zarzucił agencji UE stosowanie nieprzepisowych praktyk. Skarżący pracuje w omawianej agencji.

Rzecznik uznał, że odpowiednie kroki administracyjne, jakie powinien podjąć skarżący zostały określone w art. 22a i 22b Regulaminu Pracowniczego obowiązującego od 1 maja 2004 r. Przepisy te dotyczą ujawniania informacji o ewentualnej nieprzepisowej działalności, w tym o oszustwie lub korupcji szkodliwej dla interesów Wspólnot lub ujawniania zachowania dotyczącego wywiązywania się z obowiązków zawodowych, które może stanowić poważne zaniedbanie wypełniania obowiązków urzędników. Między innymi wymagają one od urzędnika informowania przełożonych lub Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF).

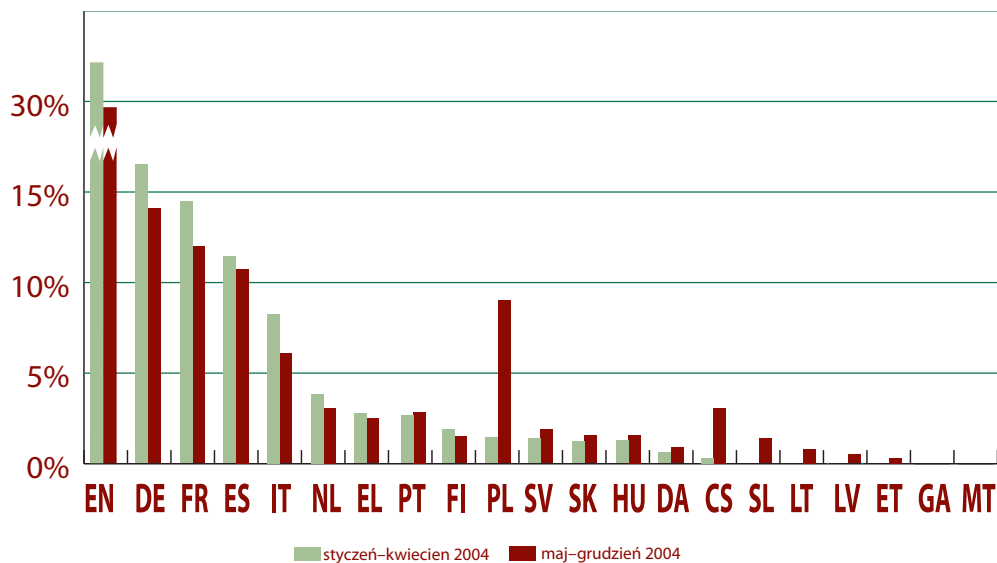
Ponieważ skarżący skontaktował się już z OLAF, Rzecznik poinformował, że zgodnie z art. 22b ust. 1 lit. b), OLAF powinien mieć czas na zbadania podniesionej kwestii i że skarżący może skontaktować się z OLAF w celu uzyskania informacji o okresie ustalonym przez Biuro do podjęcia odpowiednich kroków.

(Sprawa poufna)

Art. 195 Traktatu o WE stanowi, że Rzecznik „przeprowadza dochodzenia, które uważa za uzasadnione”. W niektórych przypadkach, mimo spełnienia kryterium dopuszczalności, nie istnieją wystarczające podstawy do wszczęcia dochodzenia. Jeśli skargę jako petycję rozpatrywała już Komisja Petycji Parlamentu Europejskiego, Rzecznik zazwyczaj uznaje, że nie ma podstaw do rozpoczęcia dochodzenia, chyba że przedłożone zostaną nowe dowody.

2.4 ANALIZA SKARG ZBADANYCH W 2004

W 2004 r. Rzecznik otrzymał 3 726 nowych skarg, co stanowi wzrost o 53% w porównaniu z 2003 r. Z owej ogólnej liczby 53% wzrostu, 51% (657 skarg) przypada na skargi z 10 nowych Państw Członkowskich, które przystąpiły do Unii 1 maja 2004 r. Pozostałe 49% stanowi wzrost skarg przysyłanych z 15 starych Państw Członkowskich i innych części świata. Od 2003 r. przedłożono 310 skarg i cztery własne inicjatywy.

Poniższa tabela przedstawia językowy wpływ rozszerzenia, zestawiając skargi podzielone według języka przed i po 1 maja 2004 r.

W 3 536 przypadkach skargi przesyłali bezpośrednio indywidualni obywatele, natomiast w 190 pochodziły one od stowarzyszeń lub przedsiębiorstw. Rzecznik wszczął również osiem dochodzeń z własnej inicjatywy.

W 2004 r. w 95% przypadków zakończono proces sprawdzania, czy skargi spełniają kryteria dopuszczalności, tzn. czy mieszczą się w mandacie Rzecznika i czy dają podstawy do wszczęcia dochodzenia. Mandat Rzecznika obejmował 25% wszystkich zbadanych skarg. Wśród nich 490 skarg spełniało kryteria dopuszczalności, natomiast 147 nie dawało podstaw do wszczęcia dochodzenia. W związku z tym dochodzenie rozpoczęto w 343 sprawach.

Większość skarg (69%), w sprawach, w których rozpoczęto dochodzenie, dotyczyła Komisji. Ponieważ Komisja jest główną instytucją Wspólnoty podejmującą decyzje mające bezpośredni wpływ na obywateli, jest rzeczą naturalną, że jej działania są głównym przedmiotem skarg obywateli. 58 skarg dotyczyło Europejskiego Biura Selekcji Kadr (EPSO), 48 dotyczyło Parlamentu Europejskiego, a 22 Rady Unii Europejskiej.

Główne zarzuty złego administrowania dotyczyły braku przejrzystości, w tym odmowy udzielenia informacji (127 spraw), dyskryminacji (106 spraw), nieuzasadnionej zwłoki (67 spraw), niezadowolającego trybu postępowania (52 sprawy), niesprawiedliwego traktowania i nadużycia władzy (38 spraw), zaniedbania w zapewnieniu wykonywania obowiązków, tzn. niewypełnienia przez Komisję Europejską roli strażnika Traktatów wobec Państw Członkowskich (33 sprawy) i pomyłek prawnych (26 spraw).

2.5 UDZIELENIE PORAD DOTYCZĄCYCH KIEROWANIA SKARG DO INNYCH ORGANÓW I PRZEKAZYWANIE SKARG

Jeśli przedmiot skargi wykracza poza ramy mandatu lub nie spełnia kryteriów dopuszczalności, Rzecznik zawsze stara się poradzić skarżącemu, aby zwrócił się ze skargą do innego organu, który mógłby skargę rozpatrzyć, zwłaszcza jeśli sprawa dotyczy prawa Wspólnoty. Jeśli to możliwe, Rzecznik przekazuje skargę za zgodą skarżącego bezpośrednio do innego właściwego organu, pod warunkiem że skarga jest zasadna.

W ciągu 2004 r. przekazano 71 skarg, z których 54 przekazano krajowemu lub regionalnemu rzecznikowi, 13 Parlamentowi Europejskiemu do rozpatrzenia jako petycje i cztery Komisji Europejskiej.

Udzielono 2 117 porad. W 906 przypadkach doradzono skarżącym zwrócenie się do krajowego lub regionalnego rzecznika, natomiast 179 skarżącym doradzono skierowanie petycji do Parlamentu Europejskiego. W 359 przypadkach doradzono zwrócenie się do Komisji Europejskiej. Wśród nich znalazło się kilka skarg na Komisję, które zostały uznane za niespełniające kryterium dopuszczalności ze względu na nie wyczerpanie środków administracyjnych. W 613 przypadkach skarżącym doradzono zwrócenie się do innych organów, zwłaszcza wyspecjalizowanych rzeczników lub organów rozpatrujących skargi w Państwie Członkowskim.

Przykłady skarg przekazanych do innej instytucji lub organu

DOMNIEMANE ZANIEDBANIE HOLENDERSKIEJ POLICJI

Obywatelka innego Państwa Członkowskiego zamieszkała w Holandii twierdziła, że holenderska policja zaniedbała należyte zbadanie wykorzystywania seksualnego jej czteroletniego dziecka.

Po skontaktowaniu się ze skarżącą w celu uzyskania jej zgody na przekazanie skargi, Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich przekazał skargę holenderskiemu Rzecznikowi.

(Sprawa poufna)

PODRÓŻ OBYWATELI PAŃSTW TRZECICH

Skarga dotyczyła kontroli paszportowej biura bezpieczeństwa Wielkiej Brytanii w Calais. Rodzicom skarżących, obywatelom Tanzanii, legalnie zamieszkałym w Belgii, odmówiono wjazdu do Wielkiej Brytanii, ponieważ nie posiadali wizy. Skarżący narzekali na traktowanie przez biuro bezpieczeństwa i fakt, że obywatelom Tanzanii zamieszkałym w Belgii i posiadającym belgijskie dokumenty tożsamości, odmówiono swobodnego podróżowania po UE.

Twierdzili oni, że powinni zostać oficjalnie przeproszeni, że mieszkańcy Belgii, którzy nie są obywatelami europejskimi, powinni mieć prawo do podróżowania po UE bez przeszkód i że należy ustanowić organ UE ułatwiający podróżowanie po UE ludziom posiadającym dokument tożsamości Państwa Członkowskiego.

W sprawie skargi na biuro bezpieczeństwa, Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich doradził skarżącym skorzystanie z procedury skarg odnośnego departamentu rządowego Wielkiej Brytanii i zwrócenie się do Parlamentarnego Rzecznika Praw Obywatelskich Wielkiej Brytanii, jeśli nie będą zadowoleni z procedury skarg.

W sprawie ogólnych roszczeń skarżących dotyczących podróżowania po UE, Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich przekazał skargę do Parlamentu Europejskiego do rozpatrzenia jej jako petycji.

Sprawa 3300/2004/AU

2.6 PROCEDURY RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Wszystkie skargi przesyłane do Rzecznika są rejestrowane i potwierdzane, zwykle w ciągu jednego tygodnia od otrzymania. List potwierdzający informuje skarżącego o procedurze i zawiera nazwisko

i numer telefonu osoby zajmującej się skargą. Skarga jest analizowana w celu określenia, czy należy wszcząć dochodzenie, a skarżący jest informowany o wyniku analizy, zwykle w ciągu jednego miesiąca.

Jeśli nie zostaje wszczęte dochodzenie, skarżący jest informowany o przyczynie. Jeśli to możliwe, skarga jest przekazywana do innego organu lub skarżącemu doradza się możliwość zwrócenia się do właściwego organu.

2.6.1 Wszczęcie dochodzenia

Pierwszym krokiem w dochodzeniu jest przesłanie skargi do danej instytucji lub organu i prośba o przesłanie opinii do Rzecznika, zwykle w ciągu trzech miesięcy kalendarzowych.

W maju 2004 r. Rzecznik poprosił Parlament Europejski, Radę i Komisję o przyjęcie krótszego terminu dwóch miesięcy dla skarg dotyczących odmowy dostępu do dokumentów. Rzecznik wskazał, że obywatele muszą mieć prawo do jak najszybszego dostępu, i że dwuetapowa procedura zgłaszania zgodna z rozporządzeniem nr 1049/2001³ daje instytucjom możliwość dokładnego zbadania prawnych i rzeczowych zagadnień przed złożeniem skargi. Parlament Europejski i Komisja, lecz nie Rada, przyjęły wniosek. Rada zobowiązała się jednakże do dalszych starań na rzecz udzielania odpowiedzi w możliwie najkrótszym czasie.

2.6.2 Uczciwa procedura

Zasada uczciwej procedury wymaga, żeby decyzja Rzecznika dotycząca skargi nie uwzględniała informacji zawartych w dokumentach dostarczonych przez skarżącego lub instytucję lub organ Wspólnoty, chyba że druga strona ma możliwość wglądu do dokumentów i wyrażenia swojego poglądu.

Rzecznik przesyła zatem opinię instytucji lub organu Wspólnoty do skarżącego z prośbą o przedstawienie uwag. Taką samą procedurę stosuje się w przypadku dalszego dochodzenia w sprawie skargi.

Traktat i Statut nie przewidują apelacji lub innych rozwiązań przeciwko decyzjom Rzecznika dotyczącym rozpatrzenia lub wyniku skargi. Niemniej jednak, jak wszystkie inne instytucje i organy Wspólnoty, Rzecznik podlega powództwu o odszkodowanie na podstawie art. 288 Traktatu WE. W ciągu 2004 r. Trybunał Sprawiedliwości ustalił, że można w zasadzie wnieść powództwo o odszkodowanie przeciwko Rzecznikowi na podstawie jego domniemanego niewłaściwego rozpatrzenia skargi. W tym przypadku Trybunał potwierdził decyzję Sądu Pierwszej Instancji, że Rzecznik nie dopuścił się naruszenia swoich obowiązków (Sprawa C-234/02 P, *Frank Lamberts przeciwko Europejskiemu Rzecznikowi Praw Obywatelskich*, Orzeczenie Trybunału z dnia 23 marca 2004 r.).

2.6.3 Kontrola akt i przesłuchanie świadków

Art. 3.2 Statutu Rzecznika Praw Obywatelskich wymaga, aby instytucje i organy Wspólnoty dostarczały Rzecznikowi informacji, jakich od nich zażąda i przyznawały mu dostęp do określonych akt. Mogą mu tego odmówić tylko po należytych uzasadnieniu konieczności zachowania tajemnicy.

³

Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz.U. 2001 r. L 145/43.

Prawo Rzecznika do kontroli akt zezwala mu na sprawdzanie kompletności i dokładności informacji dostarczonych przez określoną instytucję lub organ wspólnotowy. Zatem ważną gwarancją dla skarżącego i społeczeństwa stanowi fakt, że Rzecznik może przeprowadzać gruntowne i kompletne dochodzenie.

Art. 3.2 Statutu wymaga także, aby urzędnicy i inni pracownicy instytucji i organów wspólnotowych zeznawali na wniosek Rzecznika. Wypowiadają się oni w imieniu swoich instytucji i zgodnie z otrzymanymi od ich instrukcjami i w dalszym ciągu obowiązują je zachowanie tajemnicy służbowej.

W 2004 r. prawo Rzecznika do kontroli akt instytucji wykorzystano w dwóch przypadkach. W 2004 r. nie skorzystano z prawa do przesłuchania świadków.

2.6.4 Jawna procedura

Skargi do Rzecznika są rozpatrywane w sposób jawny, chyba że skarżący prosi o poufność.

Art. 13 przepisów wykonawczych przewiduje dostęp skarżącego do akt Rzecznika dotyczących skargi. Art. 14 przewiduje publiczny dostęp do dokumentów przechowywanych przez Rzecznika, z zastrzeżeniem tych samych warunków i ograniczeń jak te określone w rozporządzeniu nr 1049/2001. Niemniej jednak, jeśli Rzecznik bada akta instytucji lub organu, lub zbiera dowody z zeznań świadka, ani skarżący, ani społeczeństwo nie mają dostępu do poufnych dokumentów lub poufnych informacji uzyskanych w wyniku kontroli lub przesłuchania (art. 13.3 i 14.2). Celem niniejszego wyłączenia jest ułatwienie Rzecznikowi korzystania z uprawnienia do przeprowadzania dochodzenia.

Na spotkaniu z Loyolą De PALACIO, wiceprzewodniczącą Komisji Europejskiej, w dniu 31 marca 2004 r. Rzecznik wyjaśnił, że jego dochodzenia nie mogą uwzględniać dokumentów dostarczonych przez instytucję lub organ Wspólnoty w celu zakwestionowania domniemania niewłaściwego administrowania, chyba że skarżący ma możliwość wglądu i wyrażenia opinii na temat tych dokumentów. Jeśli instytucja lub organ Wspólnoty posiadają poufne dokumenty, które według nich służą poparciu ich stanowiska, w swojej opinii powinny one przedstawić streszczenie odnośnych punktów nie objęte klauzulą poufności. Jeśli Rzecznik uzna to za przydatne, może dokonać kontroli poufnych dokumentów w celu sprawdzenia kompletności i dokładności streszczenia nie objętego klauzulą poufności.

2.7 WYNIKI DOCHODZEŃ

W czasie dochodzenia skarżący jest informowany o każdym nowym podjętym kroku. Kiedy Rzecznik podejmuje decyzję o zamknięciu dochodzenia, informuje skarżącego o wynikach dochodzenia i o swoich wnioskach. Decyzja Rzecznika nie stwarza praw lub zobowiązań prawnie wiążących dla skarżącego lub danej instytucji lub organu.

W 2004 r. Rzecznik zamknął 251 dochodzeń, z których 247 stanowiło dochodzenia w sprawie skarg, a cztery były dochodzeniami z własnej inicjatywy.

Jeśli dochodzenie dotyczy więcej niż jednego zarzutu lub roszczenia, mogą one prowadzić do różnych wniosków Rzecznika.

2.7.1 Sprawy, w których nie stwierdzono niewłaściwego administrowania

W 2004 r. 113 spraw zamknięto nie stwierdziwszy niewłaściwego administrowania. Dla skarżącego nie musi to oznaczać negatywnego zakończenia sprawy, gdyż odnosi on korzyści otrzymując od danej instytucji lub organu pełne wyjaśnienie podjętych kroków. Ponadto nawet jeśli Rzecznik nie stwierdzi niewłaściwego administrowania, może wskazać instytucji lub organowi możliwość poprawy jakości administrowania w przyszłości. W takich przypadkach Rzecznik przedstawia dalsze uwagi.

2.7.2 Sprawy rozwiązane przez instytucję i rozwiązania polubowne

Jeśli to możliwe, Rzecznik próbuje osiągnąć pozytywny wynik, który zadowoli zarówno skarżącego, jak i instytucję, na którą wniesiono skargę. Współpraca instytucji i organów Wspólnoty jest podstawą sukcesu w osiągnięciu takich wyników, które pomagają umacniać stosunki pomiędzy instytucjami a obywatelami z pominięciem konieczności prowadzenia kosztownego i czasochłonnego sporu sądowego.

W ciągu 2004 r. 65 spraw rozwiązały same instytucje lub organy po skardze do Rzecznika. Spośród nich, 46 stanowiły sprawy, w których interwencja Rzecznika zakończyła się sukcesem polegającym na uzyskaniu szybkiej odpowiedzi na korespondencję pozostającą do tej pory bez odpowiedzi (szczegóły procedury wykorzystywanej w takich sprawach: patrz sekcja 2.9 Sprawozdania Roczne 1998).

Jeśli dochodzenie prowadzone przez Rzecznika wykaże zaistnienie przypadku niewłaściwego administrowania, w miarę możliwości dąży on do polubownego rozwiązania. W 2004 r. zaproponowano 12 polubownych rozwiązań. Pięć spraw zamknięto po osiągnięciu polubownego rozwiązania (w tym 2 sprawy, w których wniosek złożono w 2003 r.). Pod koniec 2004 r. nadal rozpatrywano 11 propozycji polubownych rozwiązań.

W niektórych przypadkach prowadzi to do zasugerowania instytucji lub organowi, którego dotyczy skarga, złożenia skarżącemu propozycji odszkodowania. Wszystkie takie propozycje ze strony instytucji traktowane są *ex gratia*, co znaczy, że nie stanowią aktu uznania odpowiedzialności prawnej i nie stwarzają precedensu.

2.7.3 Uwagi krytyczne, zalecenia wstępne i sprawozdania specjalne

Jeśli rozwiązanie polubowne jest niemożliwe lub jego poszukiwanie nie odniesie skutku, Rzecznik zamyka sprawę wystosowując krytyczną uwagę lub zalecenie wstępne do instytucji lub organu, którego dotyczyła skarga.

Uwagi krytyczne stosuje się wówczas, gdy wydaje się, że wyeliminowanie przypadku niewłaściwego administrowania przez daną instytucję nie jest już możliwe, gdy przypadek ten wydaje się nie mieć szerszych negatywnych implikacji i dalsze działania Rzecznika w danej sprawie nie wydają się konieczne. Krytyczna uwaga jest także wskazana, jeśli Rzecznik uzna, że zalecenie wstępne byłoby bezcelowe, lub jeśli nie uzna za stosowne przedstawiać sprawozdania specjalnego w przypadku, kiedy dana instytucja lub organ nie przyjmie zalecenia wstępnego.

Krytyczna uwaga jest potwierdzeniem dla skarżącego, że skarga jest zasadna i wskazuje danej instytucji lub organowi błędne działania celem uniknięcia w przyszłości podobnych przypadków niewłaściwego administrowania. W 2004 r. Rzecznik sporządził 36 uwag krytycznych.

Odpowiadając na sugestie Parlamentu Europejskiego Rzecznik poinformował instytucje i organy Wspólnoty o zamiarze domagania się co pewien czas informacji o ewentualnych krokach podjętych

w wyniku uwag krytycznych. W ciągu 2004 r. Komisja odpowiedziała na 11 krytycznych uwag. Odpowiedzi są omówione w następnej sekcji (2.8) niniejszego rozdziału.

W przypadkach, kiedy dalsze kroki Rzecznika wydają się uzasadnione (jeśli instytucja, której dotyczy skarga, może jeszcze wyeliminować przypadek niewłaściwego administrowania lub w szczególnie poważnych przypadkach niewłaściwego administrowania lub jeśli przypadek ten ma implikacje ogólne), wysyła on zalecenie wstępne do odnośnej instytucji lub organu. Zgodnie z art. 3 ust. 6 Statutu Rzecznika instytucja lub organ ma trzy miesiące na nadesłanie szczegółowej opinii. W 2004 r. wysunięto 17 zaleceń wstępnych. Ponadto pięć zaleceń wstępnych z 2003 r. zakończyło się decyzją w 2004 r. Siedem spraw zamknięto w ciągu roku po przyjęciu przez instytucję zalecenia wstępnego. Jedna sprawa zakończyła się sprawozdaniem specjalnym dla Parlamentu Europejskiego. Pięć spraw zamknięto z innych przyczyn. Pod koniec 2004 r. dziewięć zaleceń wstępnych wciąż jeszcze rozpatrywano.

Jeśli instytucja lub organ Wspólnoty nie da zadowalającej odpowiedzi na zalecenie wstępne, Rzecznik może przesłać sprawozdanie do Parlamentu Europejskiego. Sprawozdanie specjalne może zawierać zalecenia. Sprawozdanie specjalne dla Parlamentu Europejskiego jest ostatnim istotnym krokiem podejmowanym przez Rzecznika zajmującego się sprawą, ponieważ przyjęcie rezolucji i skorzystanie z uprawnień Parlamentu są sprawami podlegającymi politycznej decyzji Parlamentu. Rzecznik naturalnie udziela Parlamentowi zajmującemu się sprawozdaniem specjalnym wszelkich niezbędnych informacji i pomocy. W 2004 r. sporządzono jedno sprawozdanie specjalne (sprawa OI/2/2003: patrz w następnej sekcji i rozdziale 3).

2.8 DECYZJE ZAMYKAJĄCE SPRAWY W 2004

Decyzje zamykające sprawy są zwykle publikowane na stronie Rzecznika (<http://www.euroombudsman.eu.int>) w języku angielskim i w języku skarżącego.

Rozdział 3 zawiera streszczenia 59 spośród wszystkich 251 decyzji zamykających sprawy w 2004 r. Streszczenia odzwierciedlają zakres przedmiotów i instytucji objętych dochodzeniami Rzecznika i różne rodzaje wniosków. Są one wprowadzone do indeksu według sprawy; ogólnego przedmiotu pod względem danej dziedziny kompetencji Wspólnoty; rodzaju niewłaściwego administrowania domniemywanego przez skarżącego.

W dalszej części niniejszego rozdziału 2 zawarto analizę najbardziej znaczących wniosków prawnych i faktów zawartych w decyzjach Rzecznika w 2004 r. Są one zorganizowane w poziomej klasyfikacji przedmiotowej. Kończą się oceną stosunków między Komisją a Rzecznikiem oraz skarżącymi, na podstawie decyzji w 2004 r. i odpowiedzi Komisji w ciągu roku na dalsze uwagi i uwagi krytyczne.

2.8.1 Dostęp do dokumentów i ochrona danych

Rozporządzenie w sprawie publicznego dostępu do dokumentów⁴ daje wnioskodawcom możliwość wyboru rozwiązania: mogą oni zakwestionować odmowę dostępu w postępowaniu sądowym zgodnie z art. 230 WE lub w drodze skargi do Rzecznika.

W ciągu 2004 r. Rzecznik podjął decyzje dotyczące 11 takich skarg, z których dziewięć dotyczyło Komisji i po jednej OLAF i Rady. Osiem z tych skarg złożyły organizacje pozarządowe, jedną stowarzyszenie przemysłowe i dwie osoby fizyczne. Trzy ze skarg zostały rozpatrzone przez

⁴

Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz.U. z 2001 r. L 145/43.

instytucję: w jednym przypadku poprzez odpowiedź na wniosek (2183/2003/TN), natomiast w innych dwóch sprawach poprzez zapewnienie dostępu do określonych dokumentów (220/2004/GG; 520/2004/TN). Jedna sprawa zakończyła się polubownym rozwiązaniem, w którym Komisja dostarczyła skarżącemu (którego wniosek o dostęp był raczej ogólny) listę dokumentów dotyczących negocjacji ze Światową Organizacją Handlu (WTO). Skarżący zatem otrzymał informacje potrzebne do sporządzenia dokładniejszego wniosku (415/2003/TN).

W sześciu przypadkach Rzecznik nie stwierdził niewłaściwego administrowania, ponieważ dana instytucja miała prawo odmówić dostępu na podstawie wyjątków zawartych w rozporządzeniu. Cztery z tych spraw dotyczyły art. 4 ust. 1 rozporządzenia. W sprawach 900/2003/TN, 1286/2003/JMA i 1304/2003/PB Rzecznik stwierdził, że Komisja była upoważniona do powołania się na tiret trzecie art. 4 ust. 1 lit. a) (stosunki międzynarodowe), a w sprawie 1044/2004/GG – na tiret czwarte (polityka finansowa, monetarna lub ekonomiczna Wspólnoty lub Państwa Członkowskiego). W pierwszej z tych spraw Rzecznik wskazał, że art. 4 ust. 1 nie przewiduje możliwości ujawnienia, jeśli przemawia za tym interes publiczny, a zatem szczególne znaczenie dla instytucji ma wyjaśnienie przyczyn powołania się na niniejszy przepis.

Rzecznik podjął dwie decyzje dotyczące art. 4 ust 2 rozporządzenia. Sprawa 2371/2003/GG dotyczyła wniosku o dostęp do opinii sporządzonej przez służby prawne Rady. Rzecznik sporządził zalecenie wstępne dla Rady, lecz zamknął sprawę stwierdzeniem braku niewłaściwego administrowania po tym, jak Sąd Pierwszej Instancji wydał orzeczenie, które doprowadziło do wniosku, że Rada jest uprawniona do odmowy dostępu do opinii swoich służb prawnych⁵. W sprawie 1481/2003/OV Rzecznik przyjął pogląd, że Komisja jest uprawniona do powołania się na art. 4 ust. 2 tiret trzecie (cel kontroli, śledztw i audytów) w celu ochrony pewnych części sprawozdania i że za ujawnieniem tych części nie przemawia interes publiczny.

Dwie z powyższych spraw dały także podstawę do dalszych uwag. W sprawie 1286/2003/JMA Rzecznik zachęcił Komisję do rozważenia przeprowadzenia negocjacji w ramach WTO w sposób bardziej otwarty i przejrzysty. W sprawie 1304/2003/PB Rzecznik przyjął, że Komisja jest uprawniona do odmowy dostępu do części sprawozdania delegacji Biura ds. Żywności i Weterynarii. Rzecznik zaproponował, że w przyszłości należałoby oddzielnie rejestrować informacje nie objęte klauzulą poufności i informacje poufne, tak aby uprościć przyznawanie częściowego dostępu. Następnie Komisja dostarczyła więcej informacji Rzecznikowi dotyczących praktyk Biura ds. Żywności i Weterynarii w tym względzie.

Krytyczną uwagę sporządzono w sprawie 1874/2003/GG, w której Komisja powołała się zarówno na art. 4 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (prywatność i integralność osoby fizycznej, w szczególności zgodnie z ustawodawstwem Wspólnoty dotyczącym ochrony danych osobowych) i art. 4 ust. 3 (którego celem jest przyznanie instytucji „czasu do namysłu”) w celu uzasadnienia odmowy dostępu do korespondencji elektronicznej pomiędzy służbami Komisji a członkami personelu dwóch organów zajmujących się zarządzaniem umową w imieniu Komisji. Rzecznik uznał, że sam fakt, że dokument zawiera opinie do celów wewnętrznych nie wystarcza do ustalenia, że ujawnienie spowodowałoby poważną szkodę, ponieważ art. 4 ust. 3 przewiduje, że takie dokumenty powinny być dostępne z zasady. W decyzji wskazano także, że rozumowanie Komisji było pełne sprzeczności, ponieważ mogła ona powołać się tylko na art. 4 ust. 3 na takiej podstawie, że korespondencja elektroniczna z personelem dwóch organów była równoznaczna z wewnętrznymi wiadomościami i Komisja nie spierała się, że dostęp do wiadomości elektronicznych pisanych przez jej własny personel powinien być zabroniony w celu ochrony danych osobowych.

Zagadnienia ochrony danych pojawiły się także w dwóch innych sprawach. W sprawie 821/2003/JMA skarżący kwestionował, jako ogólną zasadę, odmowę Parlamentu Europejskiego dostarczania listy osób wybranych do odbycia stażu. Uzasadniając odmowę Parlament powołał się na kwestie ochrony danych. Rzecznik uznał, że Parlament mógł podjąć decyzję, że nazwiska osób, którym zaproponowano i które przyjęły staż w Parlamencie Europejskim powinny zostać ujawnione

5

Sprawa T-84/03, *Turco przeciw Radzie*, Orzeczenie z dnia 23 listopada 2004 r.

a ubiegający się o staż odpowiednio poinformowani. Niemniej jednak istniejące przepisy Parlamentu dotyczące staży nie zawierają takiego przepisu. Zatem Rzecznik zaproponował, aby Parlament rozważył zmianę tych przepisów celem wyjaśnienia, że lista nazwisk osób, które przyjmują propozycję stażu, jest dokumentem jawnym.

W sprawie 2046/2003/GG Rada odmówiła zezwolenia Wspólnemu Komitetowi, który składa się z przedstawicieli Organu Powołującego i Komisji ds. Kadr, wglądu w akta osobowe osób, których wnioski o wcześniejszą emeryturę zostały przyjęte. Rzecznik wskazał, iż mimo że ujawnienie danych osobowych może nastąpić tylko zgodnie z postanowieniami rozporządzenia 45/2001⁶, wszelkie przeszkody na drodze do ujawnienia stworzyła sama Rada, która nie poinformowała wnioskodawców, że ich dane osobowe mogą zostać przedstawione Wspólnemu Komitetowi. Zatem złożono uwagę krytyczną dotyczącą zaniedbania stosownego uzgodnienia ze Wspólnym Komitetem w sprawie wniosków o wcześniejszą emeryturę.

2.8.2 Komisja jako „strażnik Traktatu”

Rządy prawa są jedną z fundamentalnych zasad Unii Europejskiej i jednym z najważniejszych obowiązków Komisji jest rola „strażnika Traktatu”⁷. Komisja może działać z własnej inicjatywy, na podstawie skarg lub odpowiadając na prośby Parlamentu Europejskiego o zajęcie się petycjami. Art. 226 Traktatu stwarza ogólne procedury, zgodnie z którymi Komisja może badać i przekazywać do Trybunału Sprawiedliwości ewentualne przypadki naruszenia prawa Wspólnoty przez Państwa Członkowskie. Istnieją różne procedury w stosunku do poszczególnych dziedzin, takich jak pomoc państwowa i prawo konkurencji.

Rozdział 3 zawiera streszczenia dziewięciu decyzji ilustrujących, jak Rzecznik zajmuje się skargami dotyczącymi „strażnika Traktatu”. Zasadniczymi zagadnieniami, z którymi ma on do czynienia, są domniemanie zaniedbania rejestracji skarg, nieuzasadnionej zwłoki i zaniedbania należytego zbadania skargi.

W dwóch sprawach (2007/2002/ADB i 701/2003/IP) Rzecznik sporządził uwagi krytyczne dotyczące zaniedbania rejestrowania skarg. Komisja odpowiedziała na ostatnią z wymienionych decyzji obiecując jaśniejsze odpowiedzi na przyszłą korespondencję zawierającą domniemanie naruszenia prawa konkurencji przez Państwo Członkowskie i podawanie przyczyny niezarejestrowania korespondencji jako skargi. W sprawie 1769/2002/ELB Komisja przyjęła zalecenie wstępne, że powinna zarejestrować list jako skargę i zająć się nią zgodnie z procedurami Korespondencji Komisji do Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczących stosunków ze skarżącym w odniesieniu do naruszeń prawa Wspólnoty⁸.

W dwóch sprawach (2333/2003/GG i 2185/2002/IP) Rzecznik sporządził uwagi krytyczne dotyczące nieuzasadnionej zwłoki w rozpatrzeniu skarg. Sporządzono zalecenie wstępne w sprawie 1963/2002/IP, w której Komisja nie zawarła zadowalającego wyjaśnienia przyczyn niemożności podjęcia decyzji w sprawie po niemal siedmiu i pół latach. Komisja odpowiedziała obiecując podjąć ostateczną decyzję w marcu 2004 r.

Trzy sprawy, w których skarżący zarzucał zaniedbanie należytego zbadania prowadziły do stwierdzenia braku niewłaściwego administrowania (841/2003/OV, 849/2003/JMA i 480/2004/TN). W sprawie 841/2003/OV w kwestiach zasadniczych nastąpiło nieporozumienie co do zakresu śledztwa prowadzonego przez Komisję i skarżący podziękował Rzecznikowi za wyjaśnienie sytuacji. W sprawie 480/2004/TN Rzecznik poczynił dalszą uwagę w celu zachęcenia Komisji do wyjaśniania

⁶ Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych, Dz.U. z 2001 r. L8/1.

⁷ Art. 211 WE wymaga, aby Komisja czuwała „nad stosowaniem postanowień niniejszego Traktatu, jak również środków przyjętych przez instytucje na jego podstawie”. Konstytucja Europejska potwierdza znaczenie niniejszej roli w art. I-26.

⁸ Dz.U. z 2002 r. C 244/5.

w przyszłości przyczyn zamknięcia skarg zgodnie z art. 226 w możliwie najbardziej zrozumiałym i otwartym sposób. W sprawie 849/2003/JMA Rzecznik stwierdził, że Komisja przekazała skarżącemu sensowne uzasadnienie istotnej decyzji. Komisja także przeprosiła skarżącego za to, że nie dano mu możliwości przedstawienia uwag dotyczących przyczyn decyzji o braku naruszenia.

Decyzja w sprawie 480/2004/TN dotyczyła zagadnienia ogólnego znaczenia procedury w art. 226. Skarżący twierdził w skardze do Komisji m. in., że Państwo Członkowskie należycie nie wdrożyło dyrektywy w sprawie praw nabytych z powodu decyzji sądu krajowego. Rzecznik uznał, że decyzja Komisji o nieprzebiegnięciu postępowania w sprawie o naruszenie była uzasadniona biorąc pod uwagę podstawową zasadę niezawisłości sądownictwa: jeśli ktoś zwraca się do sądu krajowego twierdząc, że władze krajowe nie przestrzegają prawa Wspólnoty, wówczas właściwym rozwiązaniem wobec niezadowolającego orzeczenia jest wykorzystanie dostępnych procedur apelacji w sądzie wyższej instancji.

2.8.3 Umowy i granty

Instytucje i organy Wspólnoty korzystają z umów zarówno do pozyskiwania towarów i usług potrzebnych do sprawowania funkcji, jak i w charakterze narzędzia regulującego kwestie grantów i dotacji w ramach różnych programów.

Rzecznik Praw Obywatelskich otrzymuje i zajmuje się skargami dotyczącymi przyznawania umów i ich zarządzaniem. Niemniej jednak w przypadku kwestii naruszenia postanowień umowy Rzecznik ogranicza dochodzenie do zbadania, czy instytucja lub organ Wspólnoty sporządził wewnętrznie spójne i uzasadnione wyjaśnienie dotyczące podstawy prawnej swoich działań i przyczyn, dla których twierdzi, że jego pogląd dotyczący umowy jest uzasadniony.

Rozdział 3 zawiera streszczenia dziewięciu decyzji, które ilustrują pracę Rzecznika nad skargami dotyczącymi umów i grantów. Najważniejsze poruszane zagadnienia dotyczyły procedur przedkontraktowych, nieuczciwego rozpatrywania podejrzeń w odniesieniu do spółek i opóźnionych płatności.

W odniesieniu do procedur przedkontraktowych Rzecznik stwierdził w sprawie 1878/2002/GG, że Komisja dała małemu przedsiębiorstwu niewystarczająco dużo czasu na przygotowanie wniosku na przyznanie kontraktu na badania i rozwój. Komisja przyjęła zalecenie wstępne zapłaty odszkodowania w oparciu o zasadę *ex gratia*. Niemniej jednak w sprawie 1986/2002/OV Komisja odrzuciła zalecenie wstępne złożenia rozsądnej oferty skarżącemu, któremu nie wyjaśniła, że kontrakt nie zostanie przyznany. W sprawie 221/2004/GG Komisja niewłaściwie zinterpretowała stempel pocztowy i przez pomyłkę odrzuciła wniosek z powodu przedłożenia go po terminie ostatecznym. Odpowiadając na skargę do Rzecznika, Komisja działała szybko i konstruktywnie w celu naprawienia błędu.

Dwie sprawy doprowadziły do uwag krytycznych dotyczących nieuczciwego rozpatrzenia podejrzeń dotyczących przedsiębiorstw i organizacji. W sprawie 278/2003/JMA Rzecznik określił ogólną zasadę, że podejmując środki służące ochronie interesów finansowych Wspólnoty, Komisja powinna dążyć do znalezienia kompromisu pomiędzy interesami prywatnych osób i ogólnym interesem publicznym. Decyzja wskazuje także, że trudno jest przewidzieć sposób, w jaki Komisja mogłaby to zrealizować, chyba że powiadomi ubiegającego się o grant o wszelkich wątpliwościach, jakie może mieć co do sytuacji prawnej ubiegającego się i wówczas jest przygotowana do wysłuchania i odpowiedzi na informacje dostarczone przez ubiegającego się. Rzecznik doradził Komisji, że przydatne byłoby wydanie informatora dotyczącego jej postępowania w sprawach tego rodzaju. W sprawie 953/2003/OV Parlament Europejski i Komisja rozwiązały swoje umowy z przedsiębiorstwem stosując przepis, który wymagał od nich pisemnego powiadomienia przedsiębiorstwa o niewypełnieniu zobowiązań wynikających z umowy. Rzecznik uznał, że samo powołanie się na „wyniki dochodzenia OLAF” bez dalszej informacji nie stanowi odpowiedniego powiadomienia.

Rozpatrzono trzy skargi dotyczące opóźnionej płatności. W sprawie 435/2004/GG Komisja zapłaciła faktury należne odnośnemu przedsiębiorstwu. W dalszej uwadze Rzecznik poprosił Komisję o rozważenie zapłacenia również odsetek; prośbę uwzględniono. Dwie inne sprawy dotyczyły opóźnionej płatności na rzecz osób trzecich przez kontrahentów Komisji. W sprawie 2124/2003/ADB Komisja poinformowała Rzecznika, że nie rozumie, dlaczego kontrahent nie uiścił płatności. Krótco potem skarżący otrzymał pełną zapłatę. Sprawa 1949/2003/TN dotyczyła nieuiszczenia płatności przez *CESD-Communautaire* za prace przeprowadzone przez skarżącego według wskazań Eurostatu. Komisja zapłaciła określone kwoty *CESD-Communautaire*, który z kolei zapłacił skarżącemu.

Jedna sprawa (1889/2002/GG) nie została rozpatrzona w zadowalający sposób. Przedsiębiorstwo otrzymało pomoc finansową od Komisji na dwa projekty. Komisja zadecydowała się odzyskać pieniądze za jeden projekt, a przedsiębiorstwo zakwestionowało żądanie zwrotu pieniędzy przed Sądem Pierwszej Instancji. Komisja zawiesiła wówczas płatności za drugi projekt twierdząc, że zezwalają na to postanowienia umowy. Po dokładnym zbadaniu sprawy, które obejmowało kontrolę akt Komisji i wysłuchanie zeznań kierownika sekcji Komisji, Rzecznik orzekł, że Komisja nie przedstawiła wewnątrznie spójnego i uzasadnionego wyjaśnienia swojego stanowiska. Komisja odrzuciła próbę osiągnięcia polubownego rozwiązania i zalecenie wstępne. Rzecznik zamknął sprawę uwagą krytyczną.

2.8.4 Zagadnienia rekrutacji i personelu

Rozdział 3 zawiera streszczenia 15 decyzji dotyczących skarg w sprawie rekrutacji do instytucji i organów UE i stosunków służbowych. Parlament Europejski rozpatrzył jedną sprawę (1600/2003/ADB), a inna zakończyła się polubownym rozwiązaniem z Komisją (1320/2003/ELB). W sprawie 1196/2003/ELB skarżącej udało się wyjaśnić sytuację, dzięki czemu mogła rozważyć ewentualne rozwiązanie.

Pięć decyzji dotyczyło zagadnień o znaczeniu ogólnym.

W sprawie 1571/2003/OV Rzecznik nie znalazł w Regulaminie Pracowniczym Europolu podstaw prawnych uzasadniających zatrudnianie niektórych pracowników okresowych na warunkach stosowanych wobec personelu lokalnego. Rzecznik poczynił uwagę krytyczną zwracając uwagę Europolu na potrzebę zmiany tej praktyki. Europol odpowiedział pozytywnie.

W decyzji w sprawie 260/2003/OV skrytykowano Parlament Europejski za niepodjęcie stosownych środków mających na celu promocję przestrzegania przepisów dotyczących palenia na jego terenie. Rzecznik wskazał, że ponieważ narażenie na działanie dymu może niekorzystnie wpływać na zdrowie, Parlament powinien zwrócić uwagę na potrzebę promocji przestrzegania przepisów, ponieważ narażenie na działanie dymu w miejscu pracy pociąga za sobą potencjalne kwestie odpowiedzialności prawnej.

W sprawie 2216/2003/MHZ skarżący zakwestionował decyzję Europejskiego Biura Selekcji Kadr dotyczącą sporządzania korespondencji do uczestników konkursu tylko w języku angielskim, francuskim lub niemieckim. Rzecznik skrytykował EPSO za brak wyjaśnień na temat podstaw takiej decyzji, co ułatwiłoby ich ponowne rozpatrzenie.

Dochodzenie z własnej inicjatywy (OI/1/2003/ELB) doprowadziło do tego, że Komisja zgodziła się ustanowić do marca 2005 r. procedury skarg dla oddelegowanych krajowych ekspertów.

W wyniku innego dochodzenia z własnej inicjatywy (OI/2/2003/GG) Rzecznik doszedł do wniosku, że Komisja nie dostarczyła wewnątrznie spójnego i przekonującego wyjaśnienia w sprawie niskiej rangi funkcjonariuszy prasowych w zewnętrznych delegacjach. Ponieważ Komisja odrzuciła zalecenie wstępne ponownego rozpatrzenia przepisów dotyczących takich stanowisk, Rzecznik sporządził sprawozdanie specjalne dla Parlamentu Europejskiego w grudniu 2004 r.

2.8.5 Odpowiedzi Komisji na dochodzenia Rzecznika

Współpraca instytucji i organów UE jest podstawą umożliwienia Rzecznikowi zapewnienia szybkiego i skutecznego zadośćuczynienia osobom fizycznym i zapewnienia systemowych usprawnień podnoszących jakość administracji.

Szczególnie ważna jest współpraca z Komisją, ponieważ niemal 70% dochodzeń Rzecznika dotyczy Komisji. Odpowiedzi Komisji na propozycje i zalecenia Rzecznika były w ciągu 2004 r. ogólnie pozytywne. Przykłady dobrej współpracy Komisji w odniesieniu do systemowych usprawnień obejmują zgodę na ustanowienie procedury skarg dla oddelegowanych ekspertów krajowych (OI/1/2003/ELB, sekcja 2.8.4) i pozytywną odpowiedź na propozycje i zalecenia Rzecznika dotyczące usprawnienia administracji Szkół Europejskich (OI/5/2003).

Komisja także wykorzystwała dalszą uwagę w sprawie 1876/2002/OV informując Rzecznika, że nowo wprowadzony elektroniczny system zarządzania dokumentami zapewni skuteczniejsze zarządzanie całą pomocniczą dokumentacją dotyczącą sprawy, a zatem pozwoli Komisji na lepszą pomoc Rzecznikowi w zajmowaniu się skargami obywateli w możliwie terminowy i wydajny sposób.

Z drugiej strony Komisja nie odpowiedziała pozytywnie na dalszą uwagę w sprawie 253/2003/ELB. Rzecznik przyjął pogląd, że Komisja powinna regulować zatrudnianie członków rodziny w ramach projektów takich jak TACIS, ale zasugerowała, że cele takiego przepisu można osiągnąć w przyszłości w lepszy sposób, zapewniając jednocześnie uczciwość i przejrzystość poprzez przyjęcie i należyte publikowanie stosowanych przepisów i zasad. Odpowiedź Komisji wskazywała, że preferuje ona badanie zatrudniania członków rodziny kontrahenta zależnie od przypadku.

W odniesieniu do zadośćuczynienia dla osób fizycznych wiele spraw, na które zwrócono uwagę w 2.8.1 – 2.8.3, pokazało chęć Komisji do ich rozstrzygnięcia, przeproszenia za błędy i podjęcia działań korygujących, w tym wypłacenia odszkodowania w zależności od przypadku.

Niemniej jednak w dwóch omawianych sprawach Komisja odrzuciła wniosek Rzecznika o polubowne rozwiązanie i późniejsze zalecenie wstępne.

Trzecia sprawa to 1435/2002/GG. Rzecznik wielokrotnie zwrócił uwagę Komisji na zarzut skarżącego, że zaistniały wewnętrzne nieporozumienia w Dyrekcji Generalnej (DG) ds. Społeczeństwa Informacyjnego związane z dostępem do stanowiska. Pomimo tego Komisja nie skomentowała tej sprawy. W decyzji zamykającej sprawę uwagę krytyczną Rzecznik wyraził pogląd, że podejście Komisji nie jest zgodne ze zobowiązaniami, jakie prawo UE nakłada na instytucje Wspólnoty w odniesieniu do ich stosunków z Rzecznikiem i skarżącymi.

Mając na względzie maksymalną poprawę jakości usług świadczonych na rzecz obywateli i mieszkańców Unii Europejskiej przez instytucje i organy, a zatem wypełnianie misji, Rzecznik oczekuje na inicjatywy Parlamentu mające na celu zachęcanie Komisji do rozszerzenia na wszystkie przyszłe sprawy dobrej współpracy widocznej w olbrzymiej większości spraw w 2004 r.

WPROWADZENIE

1 PODSUMOWANIE

2 SKARGI I DOCHODZENIA

3 DECYZJE PO PRZEPROWADZENIU DOCHODZENIA

4 STOSUNKI Z INSTYTUCJAMI I ORGANAMI UNII EUROPEJSKIEJ

5 STOSUNKI Z RZECZNIKAMI I PODOBNYMI ORGANAMI

6 KONTAKTY

7 ZAŁĄCZNIKI

3 DECYZJE PO PRZEPROWADZENIU DOCHODZENIA

Pełny tekst decyzji w każdej sprawie zawartej w niniejszym rozdziale można znaleźć w „Spis decyzji” na stronie Rzecznika (<http://www.euro-ombudsman.eu.int/decision/en/default.htm>). Odpowiednie decyzje można znaleźć podając numer sprawy podany pod tytułem każdego streszczenia sprawy w niniejszej sekcji. Pełne teksty decyzji dostępne są w języku angielskim i w języku skarżącego. Wydruk pełnego tekstu decyzji w formie zamieszczonej na stronie internetowej można otrzymać na życzenie w Biurze Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

W drugiej połowie 2005 r. pełne teksty decyzji w sprawach zawartych w niniejszej sekcji zostaną udostępnione w formie jednego elektronicznego dokumentu na stronie Rzecznika w języku angielskim, francuskim i niemieckim. Można je będzie znaleźć w sekcji „Roczne sprawozdania” na tej stronie (<http://www.euro-ombudsman.eu.int/report/en/default.htm>). Wydruk lub wersję na CD-ROM można uzyskać na życzenie w Biurze Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

3.1 SPRAWY, W KTÓRYCH NIE STWIERDZONO NIEWŁAŚCIWEGO ADMINISTROWANIA

3.1.1 Parlament Europejski

PRZEPISY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO DOTYCZĄCE STAŻY

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 821/2003/JMA przeciwko Parlamentowi Europejskiemu

Hiszpański obywatel złożył skargę do Rzecznika po odrzuceniu jego podania o staż w Parlamencie Europejskim. Twierdził, że (i) decyzja Parlamentu Europejskiego o odrzuceniu jego podania o staż nie była wystarczająco uzasadniona; (ii) procedura selekcji stażystów przez Parlament Europejski jest niejednoznaczna i nie zapewnia możliwości odwoływania się; oraz (iii) odmowa Parlamentu udostępnienia listy stażystów, z powodu ochrony danych, jest nie na miejscu w kontekście otwartego konkursu.

W odniesieniu do procedury selekcji Parlament zauważył, że zgodnie z kryteriami określonymi w art. 6 ust. 3 Zasad odbywania staży i wizyt studyjnych w Parlamencie Europejskim z dnia 18 grudnia 2002 r., jego służby dokonały przeglądu wszystkich podań pod względem wartości merytorycznej, bieżących potrzeb i dyspozycyjności. Przy selekcji kandydatów każda Dyrekcja Generalna dążyła do dopasowania zadań do wykonania z określonymi umiejętnościami ubiegających się o staż, tak aby wybrani stażyści mogli zdobyć najbardziej przydatne doświadczenie.

Parlament przypomniał również, że postanowienia zasad odbywania staży i wizyt studyjnych w Parlamencie Europejskim dotyczą wszystkich aspektów selekcji stażystów, w tym możliwości odwoływania się. Ogólne warunki regulujące przyjęcie są jasno określone w art. 5 zasad, procedura

przyjęcia jest opisana w art. 6, a przepisy dotyczące sporów są zawarte w art. 24. Według Parlamentu procedura jest jasna i jednoznaczna.

Parlament zauważył ponadto, że lista wybranych stażystów nie mogła zostać ujawniona na mocy wyjątku przewidzianego w art. 4 ust. 1 lit. b) rozporządzenia 1049/2001⁹, który przewiduje, że należy odmówić dostępu do dokumentu, jeśli wpłynęłoby to negatywnie na ochronę prywatności i integralności osoby fizycznej.

Zważywszy na odpowiedzi Parlamentu na listy skarżącego i wyjaśnienia przedstawione w trakcie dochodzenia Rzecznik doszedł do wniosku, że nie stwierdzono niewłaściwego administrowania. Niemniej jednak wystosował następujące dalsze uwagi:

W interesie skutecznego porozumiewania się z obywatelami Parlament mógłby rozważyć zawarcie w swoich zasadach konkretnego odniesienia do faktu, że kryteria, według których oceniani są ubiegający się o staż obejmują bieżące potrzeby służby.

Rzecznik przyjmuje pogląd, że Parlament Europejski powinien rozważyć czy należy zmienić zasady odbywania staży i wizyt studyjnych w Parlamencie Europejskim, tak aby zastrzec, że lista z nazwiskami osób, które przyjmują ofertę stażu jest dokumentem jawnym. Niniejszy środek zapewnia informację ubiegającym się o staże i wyjaśnia status prawny listy na przyszłość.

Dalsza uwaga

Ponieważ decyzja w tej sprawie dotyczyła zarówno zakresu rozporządzenia nr 45/2001¹⁰ w sprawie ochrony osób fizycznych w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych i związku z rozporządzeniem nr 1049/2001 w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu, Rady i Komisji, Rzecznik przesłał jej kopię to Europejskiego Inspektora Ochrony Danych z prośbą o informację. W odpowiedzi Inspektor Ochrony Danych zauważył, że sprawa ilustruje potencjalne napięcia pomiędzy przejrzystością a ochroną danych. Przypomniał swoje poparcie dla pragmatycznego podejścia Rzecznika w rozpatrywaniu takich spraw.

PLAN EMERYTALNY DLA POSŁÓW DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 907/2003/ELB przeciwko Parlamentowi Europejskiemu

Skarżący, obywatel francuski, poseł do Parlamentu Europejskiego w latach 1984 – 1989, był uprawniony do otrzymywania emerytury po osiągnięciu 55 roku życia. W 1995 r. wprowadzono sześciomiesięczny termin ubiegania się o plan emerytalny. Dnia 6 sierpnia 2002 r. Parlament Europejski poinformował skarżącego o nowym przepisie. Dnia 29 września 2002 r. złożył podanie o przyłączenie się do planu emerytalnego. Od października 2002 r. przyznano mu prawa emerytalne.

Skarżący zarzucił, że Parlament Europejski nie dostarczył mu odpowiedniej informacji o przepisach regulujących plan emerytalny i domagał się przyznania praw emerytalnych od listopada 1998 r., czyli od miesiąca, w którym osiągnął wiek 55 lat.

W swojej opinii Parlament wyjaśnił, że wszystkie listy przesyłane na znane adresy skarżącego zostały zwrócone. Francuskie Zgromadzenie Narodowe nie mogło podać informacji o adresie skarżącego, a poszukiwania w Internecie nie powiodły się. Kiedy Parlament przez przypadek

⁹ Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz.U. z 2001 r. L 145/43.

¹⁰ Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych, Dz.U. z 2001 r. L 8/1.

otrzymał informacje o adresie skarżącego, skontaktowano się z nim i przesłano listy zawierające dokumenty do wypełnienia.

Rzecznik stwierdził, że trzy listy przesłane przez Parlament Europejski do skarżącego były opatrzone adresem podanym przez skarżącego przy opuszczaniu Parlamentu. Rzecznik wywnioskował z faktów przedstawionych przez skarżącego i Parlament, że skarżący nie poinformował Parlamentu o zmianie adresu po opuszczeniu Parlamentu w 1989 r. Rzecznik zauważył, że Parlament został poinformowany o narodzinach córki skarżącego i jego małżeństwie z urzędniczką Parlamentu Europejskiego i że utrzymywano regularne kontakty w sprawie dodatków rodzinnych. Rzecznik stwierdził jednak, że za dodatki rodzinne urzędników i prawa emerytalne posłów do Parlamentu Europejskiego są odpowiedzialne dwie różne służby. Rzecznik nie stwierdził, że służby odpowiedzialne za dodatki rodzinne nie mogły wiedzieć, że informacje o aktualnym adresie skarżącego mogłyby być przydatne innej służbie Parlamentu. Nie było też żadnego dowodu świadczącego o tym, że służby zajmujące się prawami emerytalnymi byłego posła do Parlamentu Europejskiego powinny wiedzieć, iż służby odpowiedzialne za dodatki rodzinne były w kontakcie ze skarżącym.

Rzecznik uważał, że Parlament Europejski podjął stosowne kroki zmierzające do skontaktowania się ze skarżącym w sprawie informacji o planie emerytalnym, a zatem doszedł do wniosku, że w tym przypadku nie stwierdzono niewłaściwego administrowania.

3.1.2 Rada Unii Europejskiej

POWOŁYWANIE CZŁONKÓW ZARZĄDU EUROPEJSKIEGO URZĘDU DS. BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 2126/2003/PB przeciwko Radzie Unii Europejskiej

Po skandalach żywnościowych w latach 90-tych Unia Europejska podjęła decyzję o ustanowieniu Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) na mocy rozporządzenia nr 178/2002¹¹. Art. 24 rozporządzenia stanowi, że na czele EFSA stoi zarząd składający się z 14 członków powoływanych przez Radę w porozumieniu z Parlamentem Europejskim, z listy sporządzonej przez Komisję. Członkowie zarządu są powoływani w sposób zapewniający najwyższy poziom kompetencji, szeroki zakres odnośnej wiedzy fachowej, a ponadto możliwie najszersze rozprzestrzenienie geograficzne w ramach Unii. Dnia 15 lipca 2002 r. Rada powołała członków zarządu.

Skargę złożyła Europejska Organizacja Konsumentów (*Bureau Européen des Unions de Consommateurs*) (BEUC), która uznała, że Rada powołała zbyt dużą liczbę krajowych urzędników. Uznała również, że kandydatów powoływano według kryterium narodowościowego, a nie kompetencji.

Rada stwierdziła, że doświadczenie w sektorze publicznym jest z pewnością nie bez znaczenia w zarządzaniu europejskim niezależnym organem publicznym, zwłaszcza biorąc pod uwagę, że organ miał współpracować z Państwami Członkowskimi. Doświadczenie w administracji państwowej było wyraźnie wymienione w rozporządzeniu nr 178/2002 jako odnośne kryterium. Ponadto powołani członkowie posiadali szeroki zakres profesjonalnej wiedzy fachowej. Zatem według opinii Rady skarżący nie wykazał przypadku niewłaściwego administrowania.

¹¹

Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności i ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności, Dz.U. z 2002 r. nr L 31/1.

Rzecznik zwrócił uwagę, że procedura powoływania w niniejszej sprawie pozostawia Radzie znaczny margines swobody i że kontrola korzystania z takiej swobody decyzji przeprowadzona przez Rzecznika jest siłą rzeczy ograniczona do ustalenia, czy decyzja nosi znamiona naruszenia procedury lub wykazuje błędy w ocenie. Rzecznik doszedł do wniosku, że nie istnieją dowody naruszenia lub błędów w tej sprawie.

DOSTĘP DO OPINII SŁUŻBY PRAWNEJ

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 2371/2003/GG przeciwko Radzie Unii Europejskiej

Rada odmówiła publicznego dostępu do opinii służby prawnej powołując się na wyjątek dotyczący porady prawnej w art. 4 ust. 2 tiret drugie rozporządzenia nr 1049/2001¹². Skarżący, badacz z Uniwersytetu w Monachium, zakwestionował odmowę. Twierdził, że wyjątek nie ma zastosowania.

Według Rady ujawnienie opinii jej służb prawnych mogłoby spowodować zwiększenie liczby sprzeciwów wobec działań Rady. Powstała w ten sposób niepewność legalności aktów ustawodawczych mogłaby przynieść szkodliwe dla interesu publicznego skutki. Według Rady wyjątek można interpretować jedynie w ten sposób, że obejmuje on wszystkie dokumenty zawierające poradę prawną i za ujawnieniem z powodu akademickiego zainteresowania skarżącego nie przemawia interes publiczny.

Rzecznik przypomniał, że w sprawozdaniu specjalnym dla Parlamentu Europejskiego (1542/2000/(PB) SM, 12 grudnia 2002 r.) przedstawił pogląd, iż opinie prawne wydawane w kontekście ewentualnego przyszłego postępowania sądowego są analogiczne do komunikacji pomiędzy prawnikiem a klientem. Zatem zgodnie z art. 4 ust. 2 rozporządzenia nr 1049/2001 nie powinny podlegać ujawnieniu. Natomiast opinie na temat projektu ustawodawczego powinny być zwykle udostępniane społeczeństwu po zakończeniu procesu legislacyjnego. Nie powinny być ujawniane tylko w przypadku możliwości wykazania przez instytucję, że ujawnienie będzie miało negatywny wpływ na proces decyzyjny oraz że nie przemawia za nim interes publiczny.

W odniesieniu do omawianej sprawy Rzecznik zwrócił uwagę, że Rada nie dowodziła, iż opinię prawną sporządzono w kontekście ewentualnego przyszłego postępowania sądowego ani też, że opinię sporządzono w kontekście aktu ustawodawczego. Rzecznik wystosował zatem zalecenie wstępne prosząc Radę o rewizję decyzji o odmowie dostępu.

W szczegółowej opinii Rada dowodziła, że zalecenie wstępne Rzecznika wydaje się pomijać istotę wyjątku. Według Rady podział porady prawnej na różne kategorie nie znajduje oparcia w prawie, jest sztuczny i nie uwzględnia celu porady.

Dnia 23 listopada 2004 r. Sąd Pierwszej Instancji wydał orzeczenie w sprawie T-84/03 (*Turco przeciwko Radzie*). W orzeczeniu tym Sąd doszedł do wniosku, że Rada ma prawo odmówić dostępu do opinii prawnych sporządzonych przez jej służby prawne (w szczególności ust. 62 i 74 orzeczenia). W świetle tego orzeczenia i po umożliwieniu przedstawienia uwag przez skarżącego, Rzecznik zamknął sprawę stwierdzeniem braku niewłaściwego administrowania.

¹²

Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz.U. z 2001 r. L 145/43.

3.1.3 Komisja Europejska

WYKLUCZENIE Z PROJEKTU SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1876/2002/OV przeciwko Komisji Europejskiej

Holenderska firma doradcza została zaproszona do przyłączenia się do konsorcjum w ramach projektu 5. programu Technologii Społeczeństwa Informacyjnego prowadzonego przez Dyрекcję Generalną Komisji ds. Społeczeństwa Informacyjnego. Po wstępnym podjęciu przychylniej decyzji w sprawie uczestnictwa firmy w projekcie, Komisja poprosiła firmę o dodatkowe gwarancje finansowe. Firma spełniła prośbę, lecz będąc w posiadaniu danych finansowych firmy przez siedem i pół roku, Komisja ostatecznie zadecydowała, że firma nie może uczestniczyć w konsorcjum. Niniejsza decyzja została podjęta na jeden dzień roboczy przed przewidzianym terminem podpisania kontraktu przez Komisję.

Dnia 30 października 2002 r. firma złożyła skargę do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich twierdząc, że Komisja powinna wypłacić odszkodowanie w wysokości 96 000 euro. Żądane odszkodowanie odpowiadało utracie dochodów, kosztowi biletu lotniczego na odwołane spotkanie, kosztem przesyłek kurierskich, kosztem telefonów i czasowi spędzonemu na przygotowaniu akt.

W swojej opinii na temat skargi Komisja dowodziła, że wszystkie poważne opóźnienia w negocjacjach były w rzeczywistości związane z przedłużeniem terminów przyznawanych przez Komisję w celu dostosowania się do potrzeb konsorcjum, dostarczenia niezbędnych dokumentów prawnych, w tym dokumentów skarżącego. Komisja zauważyła następnie, że skarżący nie dostarczył dokumentacji finansowej wymaganej od kontrahentów, takiej jak bilanse i rachunki zysków i strat za określone lata, które były niezbędne do wykazania, że skarżący posiada środki potrzebne do realizacji projektu.

Rzecznik dokładnie zbadał dokumenty przedstawione podczas dochodzenia. Doszedł do wniosku, iż fakt, że Komisja poprosiła skarżącego o dostarczenie dalszych informacji finansowych, skoro już od siedmiu i pół roku wiedziała, jakie dokładnie informacje zostały dostarczone, stanowi nieuzasadnioną zwłokę i jest przypadkiem niewłaściwego administrowania. W czerwcu 2003 r. zatem Rzecznik zaproponował Komisji polubowne rozwiązanie. Zasugerował zapłatę przez Komisję stosownej sumy tytułem odszkodowania. W swojej drugiej opinii Komisja nie dostarczyła nowych dokumentów dowodowych wskazujących na jej kontakty z koordynatorem projektu lub skarżącym w okresie siedmiu i pół roku, o którym mówił skarżący. Zatem Rzecznik ponownie napisał do Komisji w listopadzie 2003 r. ponawiając swoją propozycję polubownego rozwiązania.

W swojej opinii na temat drugiej propozycji Komisja przesłała nowe dokumenty dowodowe, tzn. dwa listy elektroniczne. Z listów tych wynikało, że w okresie siedmiu i pół roku Komisja rzeczywiście dwukrotnie skontaktowała się z koordynatorem projektu z prośbą o dodatkowe informacje finansowe potrzebne do sfinalizowania kontraktu. W decyzji z dnia 17 czerwca 2004 r. Rzecznik uznał, że biorąc pod uwagę nowe dowody, jego wcześniejsze tymczasowe stwierdzenie niewłaściwego administrowania nie może być dłużej podtrzymane i że sprawę należy zamknąć nie stwierdzając przypadku niewłaściwego administrowania.

Rzecznik poczynił jednak dalszą uwagę stwierdzając, że ma nadzieję, że w przyszłości Komisja będzie przekazywać dokumenty pomocnicze z pierwotną opinią na temat skargi.

Dalsza uwaga

W liście z dnia 31 sierpnia 2004 r. Komisja poinformowała Rzecznika, że jej nowowprowadzony elektroniczny system zarządzania dokumentami zapewni wydajniejsze zarządzanie całą dokumentacją pomocniczą dotyczącą sprawy. W szczególności dodatkowe funkcje elektronicznej rejestracji poczty pozwolą użytkownikom na jednoczesne rejestrowanie i ewidencjonowanie

poczty elektronicznej. W rezultacie Komisja będzie mogła spełnić prośbę Rzecznika o pomoc w rozpatrywaniu skarg obywateli w możliwie terminowy i wydajny sposób.

TRANSPOZYCJA DYREKTYW W SPRAWIE UBEZPIECZEŃ DO USTAWODAWSTWA GRECKIEGO

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 841/2003/(FA)OV przeciwko Komisji Europejskiej

Greckie towarzystwo ubezpieczeniowe Intersalonika świadczy m.in. usługi polegające na zapewnianiu środków transportu w celu niesienia pomocy pacjentom. W 2001 r. złożyło ono skargę do Komisji, ponieważ ambulanse i helikoptery miały zakaz przewożenia pacjentów wynikający z wyłącznego prawa Greckiego Narodowego Centrum Pomocy w Nagłych Wypadkach (EKAB) do świadczenia tego typu pomocy. Towarzystwo zarzucało władzom greckim dokonanie niepoprawnej transpozycji dyrektywy 84/641/EWG¹³ (dyrektywy w sprawie pomocy) i dyrektywy 92/49/EWG¹⁴. Komisja poinformowała skarżącego, że przeciwko Grecji wszczęto postępowanie w sprawie naruszenia przepisów Wspólnoty, na mocy art. 226¹⁵ Traktatu WE, lecz po wprowadzeniu poprawki do prawa greckiego postępowanie w sprawie naruszenia przepisów Wspólnoty zostanie zamknięte.

W kwietniu 2003 r. skarżący złożył skargę do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Zarzucał on, że Komisja nie zapewniła poprawnej transpozycji dyrektyw w sprawie ubezpieczeń do krajowego ustawodawstwa greckiego, w szczególności odnośnie do greckich towarzystw ubezpieczeniowych działających w Grecji, w porównaniu z towarzystwami z innych Państw Członkowskich. Skarżący wskazał również, że w swojej odpowiedzi z listopada 2001 r. Komisja potwierdziła, że wobec Air Intersalonika nie mają zastosowania żadne ograniczenia. Komisja stwierdziła, że „wydaje się uzasadnione zapytanie władz greckich, dlaczego nie wprowadziły w życie zastosowania licencji na działalność prowadzoną przez Air Intersalonika”.

W swojej opinii na temat skargi Komisja stwierdziła, że po odstąpieniu od postępowania w sprawie naruszenia przepisów Wspólnoty w marcu 2002 r. nie było żadnych dalszych przeszkód na drodze do świadczenia pomocy przez towarzystwo ubezpieczeniowe. Komisja wskazała również, że dyrektywy w sprawie ubezpieczeń przewidują minimalny system pozwalający Państwom Członkowskim na przyjmowanie surowszych przepisów dla towarzystw zatwierdzonych przez ich własne władze.

W swojej decyzji Rzecznik doszedł do wniosku, że odpowiadając na list skarżącego dotyczący odmowy udzielenia pozwolenia Komisja należycie wyjaśniła odnośne ramy prawne. W odniesieniu do fragmentu odpowiedzi cytowanego przez skarżącego, Rzecznik zauważył, że Komisja prawdopodobnie sądziła, że wystosowuje pomocną uwagę. Określiła, co może zrobić skarżący, zamiast obiecywać, co zrobi Komisja, lecz skarżący prawdopodobnie źle zrozumiał ten zwrot sądząc, że to Komisja przeprowadzi dochodzenie. Mimo że Rzecznik uznał za godne ubolewania, iż Komisja nie wyraziła się precyzyjniej, nie stwierdzono przypadku niewłaściwego administrowania.

¹³ Dyrektywa Rady 84/641/EWG z dnia 10 grudnia 1984 r. zmieniająca, szczególnie w zakresie ubezpieczenia świadczenia pomocy turystycznej, pierwszą dyrektywę (73/239/EEC) w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do podejmowania i prowadzenia działalności w dziedzinie ubezpieczeń bezpośrednich innych niż ubezpieczenia na życie, Dz.U. z 1984 r. L 339/21.

¹⁴ Dyrektywa Rady 92/49/EWG z dnia 18 czerwca 1992 w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do ubezpieczeń bezpośrednich innych niż ubezpieczenia na życie oraz zmieniająca dyrektywy 73/239/EWG i 88/357/EEC (trzecia dyrektywa w sprawie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie), Dz.U. z 1992 r. L 228/1.

¹⁵ Art. 226 Traktatu WE daje Komisji prawo do wszczęcia postępowania przeciwko Państwu Członkowskiemu w odniesieniu do naruszeń prawa Wspólnoty. Każdy może złożyć skargę (skarga na mocy art. 226) do Komisji przeciwko Państwu Członkowskiemu w sprawie środka państwowego lub praktyki administracyjnej, jakie uzna za niezgodne prawem Wspólnoty.

W maju 2004 r. skarżący przesłał list do Rzecznika z podziękowaniem za decyzję umożliwiającą mu zrozumienie rozpatrzenia jego sprawy przez Komisję oraz za zwrócenie jego uwagi na dostępne dla niego możliwości podjęcia dalszego działania w istotnych sprawach.

PORTUGALSKIE USTAWODAWSTWO ODNOSZĄCE SIĘ DO WALK BYKÓW

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 849/2003/JMA przeciwko Komisji Europejskiej

We wrześniu 2002 r. do Komisji Europejskiej wniesiono oficjalną skargę przeciwko władzom portugalskim. Skarga dotyczyła nowouchwalonego ustawodawstwa portugalskiego, które legalizowało walki byków w stylu hiszpańskim, w których byk jest zabijany na końcu spektaklu.

Następnie skarżący otrzymał komunikat z Dyrekcji Generalnej ds. Zdrowia i Ochrony Konsumentów informujący go o zamiarze Komisji zamknięcia sprawy na podstawie braku wystarczających podstaw prawnych do prowadzenia postępowania przeciwko władzom portugalskim w sprawie naruszenia przepisów Wspólnoty.

W swojej skardze do Rzecznika skarżący zarzucał, że decyzja Komisji o zamknięciu skargi nie uwzględniła należycie istniejących przepisów Unii Europejskiej, w szczególności dyrektywy 93/119/WE¹⁶ w sprawie ochrony zwierząt podczas uboju lub zabijania.

Komisja dowodziła, że przeprowadziła szczegółowe badanie skargi. Na podstawie badania doszła do wniosku, że zarzuty skarżącego nie były wystarczająco dobrze uzasadnione, by pozwolić Komisji na wszczęcie postępowania w sprawie naruszenia przepisów Wspólnoty przeciwko Portugalii na mocy art. 226¹⁷ Traktatu WE. Wyraziła poważne wątpliwości, czy Protokół 33 Traktatu w sprawie ochrony i opieki nad zwierzętami ma w ogóle zastosowanie do walk byków, które będąc spektaklem lub rozrywką wychodzą poza zakres polityk wymienionych w protokole. Ponadto Komisja zauważyła, że dyrektywa Rady 93/119/EC nie ma zastosowania do zwierząt zabijanych w czasie imprez kulturalnych lub sportowych.

Rzecznik stwierdził, że decyzja Komisji o nieprowadzeniu postępowania w sprawie naruszenia przepisów Wspólnoty, a zatem zamknięcia oficjalnej skargi złożonej przez skarżącego, wydaje się być zasadna w swojej istocie.

Rzecznik zwrócił jednak uwagę, że list Komisji do skarżącego zawiadamiający o zamiarze zamknięcia sprawy nie dawał mu szansy na przedłożenie jego uwag. Rzecznik przypomniał komunikat Komisji o związkach ze „skargą z art. 226”¹⁸. Stanowi on, że kiedy Komisja zamierza zaproponować nie podejmowanie dalszych działań w sprawie skargi, uprzednio listownie powiadamia o tym skarżącego. List określa powody, dla których Komisja proponuje zamknąć sprawę i zachęca skarżącego do złożenia uwag w okresie czterech tygodni. W swojej opinii Komisja wyraziła ubolewanie, że tego nie uczyniła, przeprosiła skarżącego i poprosiła o dostarczenie wszelkich dalszych uwag, które chciałby uczynić.

¹⁶ Dyrektywa Rady 93/119/WE z dnia 22 grudnia 1993 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas uboju lub zabijania, Dz.U. z 1993 r. L 340/21.

¹⁷ Art. 226 Traktatu WE daje Komisji prawo do wszczęcia postępowania przeciwko Państwu Członkowskiemu w odniesieniu do naruszeń prawa Wspólnoty. Każdy może złożyć skargę (skarga na mocy art. 226) do Komisji przeciwko Państwu Członkowskiemu w sprawie środka państwowego lub praktyki administracyjnej, jakie uzna za niezgodne prawem Wspólnoty.

¹⁸ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich odnoszący się do stosunków ze skarżącym w odniesieniu do naruszania prawa Wspólnoty (COM/2002/0141 końcowy); Dz.U. z 2002 r. C 244/5.

DOSTĘP DO PROJEKTU OŚWIADCZENIA WSPÓLNEGO KOMITETU EUROPEJSKIEGO OBSZARU GOSPODARCZEGO

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 900/2003/(IJH)TN przeciwko Komisji Europejskiej

Polyelectrolyte Producers Group złożyła skargę dotyczącą odrzucenia przez Komisję wniosku zgodnie z rozporządzeniem nr 1049/2001¹⁹ o dostęp do projektu oświadczenia Wspólnego Komitetu EOG (Europejskiego Obszaru Gospodarczego) w sprawie porozumienia o EOG.

Skarżący przedstawił następujące zarzuty: podstawa prawna odmowy Komisji, tj. art. 4 ust. 2 lit. a) tiret trzecie rozporządzenia dotyczący ewentualnego negatywnego wpływu na ochronę interesu publicznego w odniesieniu do stosunków międzynarodowych, była niezgodna z leżącym u jej podstaw rozumowaniem Sekretariatu EFTA (Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu) wynikającym z art. 4 ust. 3 dotyczącego ewentualnego negatywnego wpływu na proces decyzyjny instytucji; Komisja nie wyjaśniła, jak opublikowanie dokumentu negatywnie wpłynęłoby na proces negocjacyjny i decyzyjny w porozumieniu o EOG; nie poinformowała skarżącego, że powinien żądać kopii dokumentu od autora będącego osobą trzecią; źle rozważyła interesy, o które toczyła się gra i nadużyła prawa; Komisja myliła się utrzymując, że dokument pochodzi z Sekretariatu EFTA; przy założeniu, że autorem był Sekretariat EFTA, nastąpił konflikt interesów dotyczący decyzji żądania dostępu, ponieważ Sekretariat EFTA był zaangażowany w postępowanie w sprawie derogacji odnośnego ustawodawstwa Wspólnoty; wreszcie, Komisja naruszyła prawo skarżącego do obrony.

Komisja przedstawiła Rzecznikowi szczegółową odpowiedź na wszystkie zarzuty, a Rzecznik dokonał jej obszernej analizy. Zwrócił uwagę, że chociaż powody działania Sekretariatu EFTA przypominały brzmienie art. 4 ust. 3, nie wydaje się on być niezgodny z podstawą prawną przywołaną przez Komisję. Rzecznik nie stwierdził żadnego przepisu zobowiązującego instytucję do informowania ubiegającego się do zwrócenia się do autora z prośbą o dostęp. Nie stwierdziła nadużycia praw zauważając, że w odniesieniu do art. 4 ust. 1 ustawodawca Wspólnoty określił, że w przypadku gdy ujawnienie dokumentu negatywnie wpłynęłoby na interes publiczny w odniesieniu do stosunków międzynarodowych, ostatni z wymienionych interesów przeważa nad leżącym w interesie publicznym ujawnieniem dokumentu. Rzecznik uznał, że wyjaśnienie Komisji dotyczące autorstwa jest zgodne z ramami prawnymi Porozumienia o EOG. Nie znalazł żadnego dowodu sugerującego, że decyzja Komisji nie była bezstronna i wreszcie, nie znalazł przepisu wymagającego od Komisji przyznania skarżącemu możliwości wyrażenia poglądu w sprawie decyzji podjętej przez Wspólny Komitet EOG.

Rzecznik podkreślił, że ponieważ wyjątki w art. 4 ust. 1 nie podlegają ujawnieniu, za którym przemawia interes publiczny, powołując się na niniejszy artykuł instytucja powinna w szczególności jasno wyjaśnić przyczyny stosowania wyjątku. Rzecznik uznał, że Komisja w ten sposób postąpiła.

W świetle powyższej analizy Rzecznik zamknął sprawę stwierdzeniem o braku niewłaściwego administrowania.

DOSTĘP DO DOKUMENTÓW NEGOCJACYJNYCH ŚWIATOWEJ ORGANIZACJI HANDLU

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1286/2003/JMA przeciwko Komisji Europejskiej

W lutym 2003 r. organizacja „Friends of the Earth” (FoE) zwróciła się do Sekretariatu Generalnego Komisji z prośbą o dostęp do licznych dokumentów dotyczących bieżących negocjacji Światowej Organizacji Handlu (WTO) w sprawie handlu usługami, zgodnie z Programem Rozwoju z Doha.

¹⁹

Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz.U. z 2001 r. L 145/43.

W kwietniu 2003 r. Komisja odmówiła dostępu twierdząc, że ujawnienie żądanych dokumentów negatywnie wpłynęłoby na interes publiczny w odniesieniu do stosunków międzynarodowych zgodnie art. 4 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 1049/2001²⁰.

W swojej skardze do Rzecznika „Friends of the Earth” zarzucała, że Komisja i) nie wykazała, że ujawnienie negatywnie wpłynie na ochronę interesu publicznego, ii) nie uzasadniła charakteru negocjacji oraz iii) nie rozważyła interesów, o które toczy się gra.

W swojej opinii na temat skargi Komisja uznała, że stosownie zajęła się prośbą skarżącego o dostęp do dokumentów na poziomie wstępnym i na poziomie potwierdzenia. Instytucja uważała, że jej służby nie myliły się co do interpretacji prawnej pojęcia interesu publicznego w odniesieniu do stosunków międzynarodowych i właściwie zastosowały je wobec niniejszej sprawy.

W swojej decyzji Rzecznik potwierdził, że zwyczajowy sposób negocjacji WTO tradycyjnie obejmuje poufną wymianę ofert i kontrofert pomiędzy stronami negocjacji. W tym kontekście ujawnienie tych dokumentów osobom trzecim zostało wykluczone z uwagi na możliwość zakłócenia procesu. Rzecznik uznał zatem, że nie można wyciągnąć wniosku, że Komisja dokonała bezzasadnej oceny decydując, że ujawnienie spornych dokumentów prawdopodobnie negatywnie wpłynęłoby na interes publiczny w odniesieniu do stosunków międzynarodowych. Rzecznik zauważył, że ustawodawca Wspólnoty określił, że w przypadku negatywnego wpływu ujawnienia dokumentów na interes publiczny w odniesieniu do stosunków międzynarodowych, ostatni z wymienionych interesów przeważa nad leżącym w interesie publicznym ujawnieniem dokumentu. Rzecznik nie uznał zatem, że argument skarżącego, iż Komisja nie wzięła pod uwagę wchodzących w grę interesów, jest nadal aktualny.

Rzecznik wyśtosował dalszą uwagę, mimo że nie stwierdził niewłaściwego administrowania ze strony Komisji. Stwierdził, że nawet gdyby ograniczenia publicznego dostępu wynikające z charakteru negocjacji w ramach WTO były do przyjęcia z punktu widzenia prawa, Komisja powinna była uszanować oczekiwania wielu obywateli dotyczące większej przejrzystości i otwartości w tej ważnej dziedzinie polityki. Dzieje się tak szczególnie wobec uznania znaczenia przejrzystości Wytycznych i procedur negocjacyjnych w sprawie handlu usługami WTO. Przejrzystości nie można osiągnąć poprzez całkowite wykluczenie publicznego dostępu do informacji. Rzecznik zauważył, że Komisja powinna więc rozważyć dodatkowe środki, które uczyniłyby negocjacje bardziej otwartymi i przejrzystymi dla obywateli, a zatem ułatwić publiczny dostęp do wymiany pomiędzy stronami.

DOSTĘP DO RAPORTU BIURA DS. ŻYWNOŚCI I WETERYNARII W SPRAWIE RUMUNII

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1304/2003/(ADB)PB przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżąca, założycielka niemieckiej organizacji ochrony praw zwierząt, złożyła wniosek o dostęp do raportu z misji na podstawie wizyty w Rumunii Biura ds. Żywności i Weterynarii. Komisja przyznała dostęp do tych części raportu z misji, które dotyczyły kontroli eksportu, lecz odmówiła dostępu do tych części, które dotyczyły negocjacji akcesyjnych Rumunii z UE. Komisja oparła swoją odmowę na art. 4 ust. 1 lit. a) tiret trzecie rozporządzenia nr 1049/2001²¹.

Skarżąca zwróciła się do Rzecznika twierdząc, że Komisja niesłusznie odmówiła dostępu do pełnego raportu z misji. Dowodziła, że w rzeczywistości misja dotyczyła przede wszystkim zagadnień „eksportu” i stwierdziła, że raporty w sprawie „eksportu” były zawsze publikowane.

²⁰ Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz.U. z 2001 r. L 145/43.

²¹ Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz.U. z 2001 r. L 145/43.

Komisja podtrzymała odmowę przyznania dostępu do tych części raportu z misji, które dotyczyły zagadnień akcesyjnych. Stwierdziła, że kontrolę w Rumunii przeprowadzono dobrowolnie przy założeniu, że raport nie będzie opublikowany. Ujawnienie wniosków dotyczących postępów Rumunii na drodze do spełnienia norm UE w zakresie bezpieczeństwa żywności i ochrony zwierząt zakłóciłoby negocjacje akcesyjne i poważnie wpłynęło na stosunki Komisji z władzami Rumunii. Zagroziłoby ich chęciom przyjmowania takich kontroli i współpracy z Komisją. Ponadto ujawnienie mogłoby przynieść skutki odwrotne do zamierzonych, ponieważ ograniczyłoby przyszłe wizyty Biura ds. Żywności i Weterynarii w okresie poprzedzającym akcesję.

Rzecznik stwierdził, że Komisja ma prawo odwołać się do wyjątku przywołanego przy odmowie dostępu do pewnych części raportu z misji. Rzecznik wystosował również dalszą uwagę. Stwierdził, że w przyszłości przydatne byłoby oddzielne rejestrowanie, jeśli to możliwe, informacji nie objętych klauzulą poufności i informacji poufnych. W szczególności uprościłoby to stosowanie obowiązku przyznawania częściowego dostępu do dokumentów.

Dalsza uwaga

Następnie Komisja poinformowała Rzecznika, że wykonanie rozporządzenia nr 1049/2001 w rzeczywistości doprowadziło do wyraźnego oddzielenia dokumentów poufnych od nieobjętych klauzulą poufności, w szczególności w departamentach otrzymujących częste prośby o dostęp do swoich dokumentów. W odniesieniu do Biura ds. Żywności i Weterynarii Komisja stwierdziła, że zwykle rozdziela ono raporty ze względu na dwa rodzaje misji prowadzonych w państwach kandydujących. Raporty z kontroli eksportu są rutynowo publikowane w Internecie, natomiast raporty z misji w kontekście rozszerzenia pozostają poufne. Niemniej jednak, jeśli misja prowadzona w kontekście rozszerzenia stwierdzi istnienie problemów dotyczących zatwierdzonych sektorów eksportu, na temat tych problemów sporządzany jest oddzielny raport i publikowany w Internecie.

DOSTĘP DO RAPORTU Z MISJI EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1481/2003/OV przeciwko Komisji Europejskiej

Belgijska organizacja o charakterze non-profit wystąpiła do Komisji z prośbą, na podstawie rozporządzenia nr 1049/2001²², o dostęp do wszystkich dokumentów dotyczących misji z kontroli priorytetu 3 Celu 3 Programu w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w regionie flamandzkim. Komisja odmówiła dostępu do żądanych dokumentów na podstawie art. 4 ust. 2 tiret trzecie rozporządzenia, ponieważ dotyczyły one raportu z kontroli w sprawie wykorzystania środków finansowych UE na projekt, wokół którego toczył się spór z Państwem Członkowskim. Ponowny wniosek skarżącego także został odrzucony przez Sekretariat Generalny Komisji, który doszedł do wniosku, że za ujawnieniem żądanych dokumentów nie przemawia interes publiczny, ponieważ interes skarżącego ma charakter prywatny, a nie państwowy.

W lipcu 2003 r. skarżący złożył skargę do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich twierdząc, że Komisja powinna przyznać dostęp do żądanego dokumentu.

W swojej opinii na temat skargi Komisja zauważyła, że skarżący już otrzymał wyjątki z raportu z kontroli dotyczące jego własnego projektu. Części raportu nieujawnione skarżącemu pozostawały bez związku z projektem prowadzonym przez skarżącego, ponieważ dotyczyły innych projektów poddanych audytowi i centralnego zarządzania Flamandzką Agencją EFS. W odniesieniu do przyczyn odmowy pełnego dostępu Komisja stwierdziła, że ujawnienie raportu na tym etapie negatywnie wpłynęłoby na bieżące śledztwo poprzez ujawnienie wstępnych wniosków inspektorów

²²

Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz.U. z 2001 r. L 145/43.

Komisji, na które nie odpowiedziały jeszcze strony poddane audytowi. Komisja powtórzyła również, że za ujawnieniem raportu nie przemawia interes publiczny. Opinia Komisji została przesłana skarżącemu, który nie poczynił żadnych uwag.

W swojej decyzji Rzecznik zauważył, że żądany raport wyraźnie dotyczy działalności kontrolnej i audytów, o czym mowa w art. 4 ust. 2 rozporządzenia nr 1049/2001. Wskazał, że w czasie, kiedy skarżący wystosował prośbę o dostęp do raportu z misji w marcu 2003 r. Komisja nadal prowadziła śledztwo w sprawie kontroli finansowej z Flamandzką Agencją EFS, zgodnie z art. 38 rozporządzenia nr 1260/1999²³. Komisja, w zależności od odpowiedzi Flamandzkiej Agencji EFS, miała podjąć decyzję o wprowadzeniu korekt finansowych zgodnie z art. 4 rozporządzenia nr 448/2001²⁴. Komisja mogła zatem słusznie sformułować pogląd, że ujawnienie pozostałych części raportu z misji może negatywnie wpłynąć na ochronę istoty śledztwa. W takiej sytuacji Komisja, zgodnie z prawem precedensowym sądów Wspólnoty, była uprawniona do odmowy dostępu na podstawie art. 4 ust. 2 tiret trzecie rozporządzenia nr 1049/2001, chyba że za ujawnieniem przemawia interes publiczny. Rzecznik uznał, że skarżący nie wykazał wystarczająco, że takim interesem jest ujawnienie pozostałych części raportu dotyczących innych projektów. Nie stwierdzono zatem przypadku niewłaściwego administrowania.

PROGRAM LEONARDO DA VINCI

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 221/2004/GG przeciwko Komisji Europejskiej

Niemiecki konsultant odpowiedział na wezwanie Komisji Europejskiej do składania wniosków w ramach programu Leonardo da Vinci, ustanowionego w celu promowania innowacji w dziedzinie kształcenia ustawicznego. Jednak Komisja poinformowała go, że nie wybrano jego wstępnego wniosku, ponieważ nie dotrzymał ostatecznego terminu składania wniosków. Skarżący sprzeciwił się niniejszej decyzji twierdząc, że dotrzymał ostatecznego terminu, ponieważ wysłał wstępny wniosek listem poleconym w przededniu ostatecznego terminu. Zażądał od Komisji potwierdzenia, że jego projekt został złożony w terminie, zapowiadając, że w przeciwnym przypadku zwróci się do sądu.

Tego samego dnia skarżący przesłał kopię niniejszego listu do Rzecznika prosząc go o zbadanie sprawy. Rzecznik odrzucił jego prośbę (skarga 33/2004/GG), ponieważ Komisja najwyraźniej nie miała dość czasu na rozpatrzenie sprawy. Trzy tygodnie później skarżący poinformował Rzecznika, że pragnie ponowić skargę. Niniejszy list został zarejestrowany jako nowa skarga, którą Rzecznik uznał za dopuszczalną, zważywszy na fakt, że do tego czasu skarżący prawdopodobnie nie otrzymał odpowiedzi.

W swojej opinii Komisja przyznała, że ponowne zbadanie sprawy wykazało, że skarżący ma rację. Na liście były trzy znaczki pocztowe, z których jeden, na którym Komisja oparła swój werdykt braku uprawnienia do ubiegania się, okazał się znaczkiem regionalnego centrum dystrybucji poczty, a nie rzeczywistym znaczkiem pocztowym. Zatem Komisja przygotowała „Sprawozdanie w sprawie wyjątku”, zgodnie z którym wstępny wniosek skarżącego został wybrany do przedstawienia w formie pełnego wniosku.

Skarżący nie zgodził się jednak z takim podejściem powołując się na fakt, że nie przyznano mu tyle samo dni co innym promotorom wybranych wstępnych projektów. Komisja potwierdziła, że jest to przypadek nierównego traktowania i przygotowała nowe uzupełniające sprawozdanie w sprawie wyjątku, przyznając skarżącemu tyle samo dni na przygotowanie pełnego wniosku.

²³ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. ustanawiające przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych, Dz.U. z 1999 r. L 161/1.

²⁴ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 448/2001 z dnia 2 marca 2001 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 w zakresie procedury dokonywania korekt finansowych pomocy udzielanej w ramach funduszy strukturalnych, Dz.U. z 2001 r. L 64/13.

Skarżący zgodził się z tym, jednak wskazał, że jego niekorzystną sytuację naprawiono dopiero po drugiej skardze. Ponadto utrzymywał, że nie skorzystał z takiej samej ilości informacji, jak inni ubiegający się.

Rzecznik uznał, że Komisja działała szybko i konstruktywnie w celu naprawy zaistniałego błędu. Biorąc pod uwagę domniemane zaniedbanie Komisji dostarczenia skarżącemu informacji, Rzecznik uznał, że jest to nowy zarzut, którego skarżący nie przedstawił jeszcze Komisji. Zauważył, że skarżący może złożyć kolejną skargę. Ten brak informacji powinien w jego opinii ujemnie wpłynąć na decyzję Komisji w sprawie pełnego wniosku. W odniesieniu do pierwotnej skargi Rzecznik stwierdził, że nie stwierdzono niewłaściwego administrowania.

PROCEDURA SELEKCJI DO PROJEKTU EUROPEAID

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 326/2004/IP przeciwko Komisji Europejskiej

Konsorcjum złożone z trzech spółek odpowiedziało na zaproszenie Komisji Europejskiej z października 2003 r. do wyrażenia zainteresowania projektem EuropeAid. Konsorcjum nie zostało umieszczone na liście kandydatów, ponieważ według Komisji nie dostarczyło wszystkich dokumentów wymaganych w sekcji 2.3.3 Praktycznego poradnika. W swojej skardze do Rzecznika skarżący twierdził, że Komisja niesłusznie nie umieściła konsorcjum na liście kandydatów oraz że nie odpowiedziała na list z dnia 9 stycznia 2004 r. Skarżący twierdził, że Komisja powinna ponownie rozważyć decyzję nieumieszczenia konsorcjum na liście kandydatów i objaśnić treść Praktycznego poradnika w celu uniknięcia przyszłych problemów z interpretacją.

Na podstawie informacji uzyskanych w trakcie dochodzenia nie wydawało się, że skarżący dostarczył Komisji wszystkie dokumenty wymagane w sekcji 2.3.3 Praktycznego poradnika. Rzecznik był zdania, że Komisja podała zasadne wyjaśnienie przyczyny decyzji o nie umieszczeniu konsorcjum na liście kandydatów. W odniesieniu do zaniedbania przez Komisję udzielenia odpowiedzi na list skarżącego, instytucja potwierdziła, że nastąpiła zwłoka w rozpatrzeniu listu i przeprosiła za to. Rzecznik uznał, że zgodnie z Kodeksem Dobrej Praktyki Administracyjnej Komisji²⁵, odpowiedź na list skierowany do Komisji powinna zostać przesłana w ciągu piętnastu dni roboczych od daty otrzymania. W niniejszym przypadku Komisja nie postąpiła zgodnie z własnymi przepisami. Niemniej jednak, ponieważ okazało się, że Komisja do tego czasu odpowiedziała na list skarżącego i przeprosiła za zwłokę, Rzecznik stwierdził, że dalsze dochodzenie jest zbędne.

W odniesieniu do pierwszego roszczenia skarżącego Rzecznik uznał, że ponieważ Komisja przedstawiła zasadne wyjaśnienie przyczyn nie umieszczenia konsorcjum na liście kandydatów, nie wydaje się konieczne dalsze zajmowanie się tym punktem. W odniesieniu do drugiego roszczenia skarżącego Rzecznik doszedł do wniosku, że treść sekcji 2.3.3 Praktycznego poradnika nie wydaje się być niejasna i że Komisja przedstawiła zasadne wyjaśnienie interpretacji tych przepisów.

DOMNIEMANE NIEODPOWIEDNIE ROZPATRZENIA SKARG W SPRAWIE NARUSZENIA PRZEPISÓW WSPÓLNOTY

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 480/2004/TN przeciwko Komisji Europejskiej

Stowarzyszenie Lecturers' Employment Advice and Action Fellowship (LEAF) złożyło do Rzecznika skargę dotyczącą niewłaściwego administrowania Komisji w przypadku dwóch skarg

na mocy art. 226²⁶. LEAF twierdziło m.in., że Komisja wykazała zupełne lekceważenie powagi skarg i nie wprowadziła w życie ochrony przewidzianej dyrektywą w sprawie praw nabytych (77/187/EWG²⁷).

Rzecznik zauważył, że LEAF w skardze z art. 226 do Komisji twierdziło, że Wielka Brytania nie wykonała należycie dyrektywy w sprawie praw nabytych. Rzecznik stwierdził, że Komisja przedstawiła jasne i uzasadnione podstawy decyzji niekontynuowania postępowania przeciwko Wielkiej Brytanii.

W odpowiedzi na konkretne zarzuty skarżącego w skardze do Komisji dotyczącej decyzji w tej sprawie sądu krajowego w Wielkiej Brytanii, Rzecznik zwrócił uwagę na argument Komisji, że celem procedury z art. 226 nie jest pełnienie roli dodatkowego środka apelacji lub weryfikacji orzeczenia wydanego przez sądy krajowe. Rzecznik zrozumiał, że LEAF wybrało nieprowadzenie sprawy w sądach krajowych z wykorzystaniem możliwości apelacji. Uznał zatem, że Komisja miała uzasadnione podstawy do decyzji nie prowadzenia postępowania w sprawie naruszenia przepisów Wspólnoty przeciwko Wielkiej Brytanii na podstawie niniejszego zarzutu.

Po przeanalizowaniu wszystkich argumentów LEAF Rzecznik nie stwierdził przypadku niewłaściwego administrowania przez Komisję w rozpatrzeniu skarg na mocy art. 226. Potwierdził obszernie wyjaśnienia przedstawione w tej sprawie przez Komisję. Stwierdził jednak, że podstawowe przyczyny decyzji zamknięcia dwóch skarg na mocy art. 226 mogły być wyjaśnione skarżącemu w prosty i zrozumiały sposób. Uznał zatem za stosowne poczynienie dalszej uwagi:

Mając na względzie utrzymanie dobrych stosunków pomiędzy Komisją a obywatelami Rzecznik proponuje, aby Komisja dążyła w przyszłości do wyjaśniania przyczyny lub przyczyn zamknięcia decyzji w sprawie skarg na mocy art. 226 w możliwie prosty i zrozumiały sposób.

DOSTĘP DO OCENY SYTUACJI BUDŻETOWEJ NIEMIEC

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1044/2004/GG przeciwko Komisji Europejskiej

Badacz pracujący w Ośrodku Badań Europejskich (CEPS) w Brukseli zażądał dostępu do dokumentu Komisji dotyczącego Europejskiego Paktu Stabilności i Wzrostu. Dokument, o którym mowa, był zaleceniem Komisji do decyzji Rady powiadającym Niemcy, aby przedsięwzięły środki w celu redukcji deficytu koniecznej do naprawy nadmiernego deficytu. Komisja odrzuciła prośbę o dostęp do dokumentów uzasadniając, że ujawnienie negatywnie wpłynęłoby na ochronę polityki gospodarczej i finansowej Niemiec. Wykluczyła także możliwość częściowego dostępu.

W skardze do Rzecznika skarżący sprzeciwił się tej odmowie wskazując, że jako nauczycielowi akademickiemu zajmującemu się wydarzeniami gospodarczymi i instytucjonalnymi na poziomie UE konieczny jest dostęp do wszystkich ważnych źródeł. Stwierdził, że Komisja opublikowała treść zalecenia w oświadczeniu prasowym i że, jeśli zalecenie nie zawierało żadnych dodatkowych informacji, nie rozumie on, dlaczego nie mogło zostać ujawnione. Jeśli jednak zalecenie zawierało inne – zasadniczo bardziej negatywne – informacje o finansach publicznych Niemiec, wówczas Komisja ukrywa informacje interesujące ogólną opinię publiczną i być może umyślnie wprowadza społeczeństwo w błąd.

²⁶ Art. 226 Traktatu WE daje Komisji prawo do wszczęcia postępowania przeciwko Państwu Członkowskiemu w odniesieniu do naruszeń prawa Wspólnoty. Każdy może złożyć skargę (skarga na mocy art. 226) do Komisji przeciwko Państwu Członkowskiemu w sprawie środka państwowego lub praktyki administracyjnej, jakie uzna za niezgodne prawem Wspólnoty.

²⁷ Dyrektywa Rady 77/187/EWG z dnia 14 lutego 1977 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do ochrony praw pracowników, w przypadku przeniesienia przedsiębiorstw, zakładów lub części zakładów, Dz.U. z 1977 r. L 61/26.

W swojej opinii Komisja stwierdziła, że wszystkie dane finansowe i ekonomiczne, jakie uwzględniła w zaleceniu zostały już ogólnie udostępnione w oświadczeniu prasowym i że techniczne oceny stabilności i konwergencji programów były dostępne w Internecie. Niemniej jednak samo zalecenie nie zostało opublikowane w celu zabezpieczenia poufności rozumowania Komisji na ten drażliwy temat. Uzasadnienie do zalecenia zawierało własną ocenę Komisji sytuacji budżetowej Niemiec. Komisja utrzymywała, że pełne ujawnienie zalecenia mogłoby doprowadzić do negatywnego postrzegania rynków finansowych i zagrozić konsolidacji budżetowej. Stąd ujemnie wpłynęłoby na politykę finansową i gospodarczą Niemiec. Komisja dodała, że przed społeczeństwem nie ukrywano żadnych istotnych makroekonomicznych informacji i że słuszne zainteresowanie skarżącego z powodów naukowych nie ucierpiało na tym.

Rzecznik zauważył, że sam fakt zalecenia, żeby powiadomić Niemcy o przedsięwzięciu środków zmierzających do redukcji deficytu był związany z wpływem na postrzeganie przez rynki finansowe. Niemniej jednak uznał, że pogląd Komisji, że ujawnienie toku rozumowania leżącego u podstaw zalecenia mogłoby nadal prowadzić do negatywnego postrzegania, nie okazał się bezpodstawny. Zauważył również, że ponieważ Komisja wykluczyła częściowy dostęp do dokumentu, a skarżący nie podniósł tego zagadnienia w skardze, nie ma potrzeby zajmowania się zagadnieniem częściowego dostępu. Na podstawie tych rozważań Rzecznik uznał, że ze strony Komisji nie stwierdzono niewłaściwego administrowania.

3.1.4 Urząd Doboru Kadr Wspólnot Europejskich

DOMNIEMANY BRAK PRZEMYŚLANEGO WYJAŚNIENIA W PROCEDURZE SELEKCJI

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1110/2003/ELB przeciwko Urzędowi Doboru Kadr Wspólnot Europejskich

Skarżącą wykluczono z konkursu COM/A/3/02, ponieważ otrzymała niewystarczające oceny na wstępnym teście wielokrotnego wyboru. Zakwestionowała odpowiedź Komisji Rekrutacyjnej w odniesieniu do trzech pytań. Twierdziła, że Urząd Doboru Kadr Wspólnot Europejskich (EPSO) nie dostarczył przemyślanego wyjaśnienia w sprawie prawidłowych odpowiedzi na kwestionowane pytania.

Według EPSO Komisja Rekrutacyjna uważnie i sumiennie przeanalizowała uwagi skarżącej dotyczące zakwestionowanych pytań, jak również treść i brzmienie pytań przed podjęciem decyzji o ich zachowaniu.

Rzecznik zauważył, że skarżąca została poinformowana o ocenie, jaką otrzymała, że otrzymała kopię ocenionego testu i że została poinformowana, jakie odpowiedzi na kwestionowane pytania Komisja Rekrutacyjna uznaje za poprawne. Rzecznik zauważył również, że skarżąca nie zgodziła się z poglądem Komisji Rekrutacyjnej dotyczącym poprawnych odpowiedzi na zakwestionowane pytania. Rzecznik przypomniał jednak, że komunikat o ocenach uzyskanych w różnych testach stanowi, zgodnie z prawem precedensowym²⁸, stosowne oświadczenie o podstawach decyzji Komisji Rekrutacyjnej. Ponadto Rzecznik nie uznał, że skarżąca dostarczyła w toku dochodzenia dowód, który mógłby wykazać, że Komisja Rekrutacyjna postąpiła niesłusznie lub w inny sposób działała poza granicami prawnych kompetencji w określaniu prawidłowych odpowiedzi na zakwestionowane pytania wielokrotnego wyboru. Rzecznik nie stwierdził zatem niewłaściwego administrowania.

²⁸

Patrz sprawa C-254/95, *Parlament przeciwko Immaroti*, [1996] ECR I-3423.

3.2 SPRAWY ROZWIĄZANE PRZEZ INSTYTUCJĘ

3.2.1 Parlament Europejski

DECYZJA KOMISJI REKRUTACYJNEJ W SPRAWIE PODANIA

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1600/2003/ADB przeciwko Parlamentowi Europejskiemu

Włoski policjant ubiegał się o uczestnictwo w konkursie otwartym PE/22/D²⁹, w którym rekrutowano wykwalifikowanych pracowników w dziedzinie bezpieczeństwa ogólnego. Jego podanie zostało odrzucone, ponieważ Komisja Rekrutacyjna uznała, że nie posiada wymaganego trzyletniego doświadczenia w publicznym lub prywatnym sektorze bezpieczeństwa ogólnego. Zatem kandydat dwukrotnie skontaktował się z Parlamentem w celu zwrócenia uwagi na fakt, że jego niemal pięcioletnie doświadczenie jako policjanta powinno spełniać kryterium ustanowione w powiadomieniu o konkursie. Z powodu braku odpowiedzi od Parlamentu, skarżący złożył skargę do Rzecznika przeciwko wykluczeniu go z konkursu otwartego.

Parlament poinformował Rzecznika, że wkrótce po tym, jak Rzecznik wszczął dochodzenie Komisja Rekrutacyjna ponownie rozpatrzyła podanie skarżącego i zadecydowała o dopuszczeniu go do następnego etapu procedury rekrutacyjnej.

Służby Rzecznika skontaktowały się ze skarżącym, który oświadczył, że sprawa została przez Parlament rozstrzygnięta w sposób w pełni go zadowolający. Rzecznik uznał zatem, że Parlament podjął konieczne kroki zmierzające do rozstrzygnięcia sprawy.

3.2.2 Komisja Europejska

BRAK ZAPŁATY ZA USŁUGI

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1949/2003/(TN)(IJH)TN przeciwko Komisji Europejskiej

Skarga dotyczyła domniemanego braku zapłaty za usługi świadczone na polecenie Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich (Eurostat) będącego służbą Komisji. Na polecenie Eurostatu skarżący przeprowadził globalną ocenę systemu statystycznego w Kazachstanie. Oficjalnie umowy zawarto z organizacją *CESD-Communautaire*, ale Eurostat ustalił zakres kompetencji i dla Eurostatu sporządzano wszystkie raporty. Eurostat zatwierdził roboczy raport skarżącego w sierpniu 2003 r., ale skarżący w momencie składania skargi w październiku 2003 r. jeszcze nie otrzymał zapłaty. Skarżący podejrzewał, że w związku z problemami w Eurostat, zapłaty dla *CESD-Communautaire* zostały zablokowane. Skarżący utrzymywał, że Komisja nie zapewniła zapłaty za usługi, jakie dostarczył w ramach pewnych kontraktów. Skarżący twierdził, że powinien otrzymać zaległą zapłatę za usługi.

²⁹

Dz.U. z 2002 r. C 303 A.

W opinii przedstawionej w styczniu 2004 r. Komisja podkreśliła, że nie ma żadnych powiązań kontraktowych ze skarżącym. Według Komisji *CESD-Communautaire* mogła wtedy ciągle przedstawić faktury w ramach tych kontraktów. Faktury przedstawione skarżącemu przez *CESD-Communautaire*, do dnia przedstawienia Rzecznikowi opinii Komisji, zostały bez zwłoki zapłacone na rachunek bankowy *CESD-Communautaire* dnia 29 grudnia 2003 r.

W kwietniu 2004 r. skarżący poinformował Rzecznika, że otrzymał główną część należnych mu pieniędzy i że płatność reszty uzależniona jest od rozwiązania pewnych zagadnień pomiędzy nim a *CESD-Communautaire*. Skarżący uznał zatem, że jego skarga dotycząca Komisji zakończyła się w zadowalający sposób.

Rzecznik stwierdził, że Komisja podjęła konieczne kroki w celu rozwiązania sprawy, czym zadowolili skarżącego.

NIEWYPŁACENIE GRANTU

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 2124/2003/ADB przeciwko Komisji Europejskiej

Obywatel niemiecki złożył do Rzecznika skargę w imieniu IBC SOLAR AG. Ostatnia z wymienionych była stroną w spółce typu *joint venture* o nazwie CIESMA (*Centre International d'Energie Solaire Morocco-Allemand*), beneficjenta grantu przyznanego w maju 1998 r. przez Komisję Europejską w ramach 4 programu ECIP. Grant wynosił EUR 75 626. CIESMA już otrzymała EUR 37 813. Skarżący utrzymywał, że pomimo wielokrotnych kontaktów z Komisją i przesłania wszystkich dokumentów dowodowych w sierpniu 2001 r., do listopada 2003 r. CIESMA nadal nie otrzymała zaległej kwoty.

Skarżący żądał zapłaty zaległej kwoty.

Komisja poinformowała Rzecznika, że program ECIP jest finansowym instrumentem udostępnianym i zarządzanym przez Komisję w sposób zdecentralizowany poprzez sieć instytucji finansowych. W ramach niniejszego programu Komisja podpisała kontrakt z niemieckim bankiem, który z kolei podpisał kontrakt z CIESMA. Bank miał dokonać drugiej płatności przewidzianej kontraktem z CIESMA po weryfikacji i przyjęciu przez Komisję raportu końcowego w sprawie projektu. W czerwcu 2003 r. po przyjęciu raportu końcowego Komisja poinformowała bank o powinności dokonania płatności. Dalszy kontakt miał miejsce w lipcu 2003 r. i październiku 2003 r. W listopadzie 2003 r. bank poinformował Komisję, że dokonano końcowej płatności. Bank dokonał ostatecznej płatności dnia 5 grudnia 2003 r.

Skarżący oświadczył, że sprawa została załatwiona w sposób w pełni go zadowalający. Rzecznik uznał, że Komisja Europejska podjęła konieczne kroki w celu załatwienia sprawy.

DOSTĘP DO DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH PLANÓW DRÓG KOLEJOWYCH

Streszczenie decyzji dotyczącej skarg nr 2183/2003/(TN)(IJH)TN i 520/2004/TN przeciwko Komisji Europejskiej

Skarga dotyczyła wniosku o dostęp do pewnych dokumentów związanych z opinią Komisji dla Szwecji z dnia 24 kwietnia 2003 r. w sprawie planu rozwoju kolei „Botniabanen” (Połączenie Botnia). Po przedstawieniu przez skarżącego wniosku o dostęp do dokumentów, sprawa stała się przedmiotem skargi do Rzecznika (skarga 2183/2003/(TN)(IJH)TN), a następnie Komisja przesłała skarżącemu dokumenty, o które według niej prosił skarżący. Niemniej jednak skarżący nie był usatysfakcjonowany przesłanymi mu dokumentami i dlatego złożył do Rzecznika nową skargę. Skarżący zarzucał, że Komisja nie dostarczyła mu dokumentów zawierających krytyczną ocenę planu i że nie odpowiedziała na list elektroniczny, w którym informował o swoich poglądach

w tej sprawie. Skarżący żądał, aby Komisja przyznała mu dostęp do dokumentów zawierających krytyczną ocenę planu przez Komisję.

Komisja twierdziła, że początkowo uważała, że listem elektronicznym skarżącego powinien zająć się Rzecznik w dalszym śledztwie w sprawie skargi 2183/2003/(TN)(IJH)TN i że dlatego nie przesłała bezpośredniej odpowiedzi skarżącemu. Niemniej jednak po ponownym rozważeniu Komisja przesłała skarżącemu dalszą odpowiedź załączając odnośne dokumenty.

Po otrzymaniu odnośnych dokumentów skarżący poinformował służby Rzecznika, że uznaje sprawę za załatwioną.

Rzecznik doszedł do wniosku, że Komisja podjęła konieczne kroki w celu załatwienia sprawy, czym usatysfakcjonowała skarżącego.

OPÓŹNIONA PŁATNOŚĆ ZA USŁUGI

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 435/2004/GG przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący, dyrektor zarządzający małej niemieckiej firmy specjalizującej się w elektronice IT, zarzucił, że Komisja nie dokonała płatności czterech faktur przedstawionych jej w 2003 r. za prace przeprowadzone dla Komisji. Według skarżącego całkowita kwota należna jego firmie wynosiła EUR 17 437, a siedem upomnień (z których część przesłano listem poleconym) nie wywołało żadnej reakcji Komisji. Skarżący poprosił Rzecznika o pomoc w uzyskaniu należnych mu płatności w celu uniknięcia zwolnień personelu i dalszych szkód ponoszonych przez firmę.

W swojej opinii Komisja wyjaśniła, że z powodu technicznych zmian procedur budżetowych wynikających z zastosowania nowego rozporządzenia finansowego niestety nie mogła sfinalizować przetwarzania faktur skarżącego w 60-dniowym okresie przewidzianym w tym celu. Po reorganizacji departamentu i stworzeniu nowej jednostki finansowej przystąpiono do przeglądania spraw. Cztery faktury opiewające na łączną kwotę EUR 17 437 zostały zapłacone do końca lutego 2004 r. Według Komisji oznacza to, że skarga jest już bezpodstawna.

Dnia 21 czerwca 2004 r. skarżący poinformował służby Rzecznika, że uznaje sprawę za rozwiązana.

Zamykając sprawę Rzecznik poczynił dalsze uwagi, w których zauważył, że pierwsze dwie z odnośnych faktur zostały przedstawione Komisji 11 i 10 miesięcy przed dokonaniem płatności. Stwierdził, że należy rozważyć, czy małe i średnie firmy są szczególnie podatne na skutki opóźnionych płatności. Rzecznik poprosił zatem Komisję o rozważenie możliwości zapłacenia skarżącemu odsetek.

Dalsza uwaga

Dnia 6 grudnia 2004 r. Komisja poinformowała Rzecznika, że podjęła decyzję o wypłaceniu skarżącemu odsetek w wysokości EUR 387.

3.2.3 Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych

DOSTĘP DO DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH SPRAWY BEZPIECZEŃSTWA NUKLEARNEGO

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 220/2004/GG przeciwko Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych

Skarżąca, urzędniczka Komisji, pracowała w Instytucie Transuranowców (ITU) w Karlsruhe, w Niemczech. ITU jest częścią Wspólnego Centrum Badawczego (JRC), Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej. Skarżąca była odpowiedzialna za sprawy związane z transportem materiałów radioaktywnych w jednostce bezpieczeństwa nuklearnego i infrastruktury ITU. Podejrzewając poważne nieprawidłowości w pracy poprosiła Komisję o wszczęcie dochodzenia w sprawie ochrony przed promieniowaniem i transportem elementów radioaktywnych. Wystąpiła z wieloma zarzutami, w tym także, iż personel zajmujący się materiałami radioaktywnymi nie przeszedł wymaganego szkolenia i że materiały radioaktywne są umyślnie bezprawnie transportowane. Komisja przekazała sprawę do Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), który przesłuchał skarżącą i przeprowadził dochodzenia.

Na późniejszym etapie procedury skarżąca poprosiła o dostęp do licznych dokumentów dotyczących jej sprawy, przechowywanych przez różne Dyrekcje Generalne Komisji i OLAF. Niemniej jednak próśb tych, według skarżącej, nie rozpatrzono należycie. Zwróciła się zatem do Rzecznika. Rzecznik zdecydował zarejestrować zarzuty skarżącej przeciwko OLAF jako oddzielną skargę z uwagi na traktowanie OLAF jako pełnoprawnej instytucji europejskiej. Rzecznik nadal prowadzi śledztwo w sprawie skargi (101/2004/GG) przeciwko Komisji Europejskiej, co dotyczy także istoty zarzutów skarżącego dotyczących ITU.

W swojej skardze przeciwko OLAF skarżąca utrzymywała, że OLAF niesłusznie nie przyznał jej dostępu do dokumentów i że nie rozpatrzył jej prośby w terminie. Zażądała wydania dokumentów albo wyjaśnienia przez OLAF, że niektóre z nich nie istnieją. Gdyby było to niemożliwe, Rzecznik, jego personel lub posłowie do Parlamentu Europejskiego powinni skontrolować dokumenty.

W swojej opinii OLAF wskazał, że wyczerpująco odpowiedział na prośbę skarżącej. Dostarczył skarżącej kopie trzech dokumentów i wyjaśnił, że inne dokumenty, o które prosiła, nie istnieją. OLAF potwierdził jednak, że odpowiedział trzy dni robocze po ostatecznym terminie na udzielenie odpowiedzi. Wyjaśnił, że spowodowane to było faktem, że osoba odpowiedzialna za sprawę właśnie została powołana na inne stanowisko i musiała zająć się wieloma nieprzewidzianymi sprawami. OLAF zgodził się, że byłoby lepiej, gdyby poinformował skarżącą o konieczności przedłużenia terminu. Zauważył, że do tego czasu przesłał skarżącej kopię swojej odpowiedzi.

Po otrzymaniu kopii niniejszej odpowiedzi i opinii OLAF skarżąca wyraziła pogląd, że na jej skargę przeciwko OLAF odpowiedziano w sposób dla niej zadowalający. Rzecznik doszedł do wniosku, że OLAF podjął kroki w celu rozstrzygnięcia sprawy, czym zadowolilił skarżącą.

3.3 POLUBOWNE ROZWIĄZANIA UZYSKANE PRZEZ RZECZNIKA

DOSTĘP DO DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH NEGOCJACJI HANDLOWYCH

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 415/2003/(IJH)TN przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący, który złożył skargę w imieniu Zbiorowego Obserwatorium Europy, przedłożył wniosek zgodnie z rozporządzeniem nr 1049/2001³⁰ o dostęp do „wszystkich dokumentów dotyczących przygotowań Komisji do ewentualnych negocjacji w sprawie wielostronnego ramowego programu inwestycyjnego w WTO”. Komisja odmówiła dostępu do dokumentów, które określiła jako „wewnętrzne prace przygotowawcze nad projektem dokumentów dla procesu Programu Rozwoju z Doha w WTO”. Odpowiadając na potwierdzający wniosek skarżącego wyjaśniający, że prośba obejmuje również dokumenty sprzed deklaracji z Doha, Komisja określiła żądane dokumenty jako prace przygotowawcze do wstępnych wniosków dotyczących siedmiu zagadnień wymienionych w deklaracji ministerialnej z Doha, których sporządzenia podjęła się. Nie ma żadnych dokumentów sprzed spotkania ministerialnego w Doha, ponieważ w tym czasie WTO nie miała pełnomocnictwa obejmującego wielostronne inwestycje. Komisja odmówiła dostępu do dokumentów przygotowawczych na podstawie art. 4 ust. 1 lit. a) twierdząc, że publikacja dokumentów mogłaby zawęzić pole manewru w negocjacjach z krajami trzecimi.

W swojej skardze do Rzecznika skarżący zarzucał głównie, że Komisja określiła zbyt wąsko dokumenty będące przedmiotem jego wniosku. Twierdził, że wniosek obejmuje długą listę dokumentów, że nie ograniczają się one do wstępnych wniosków i że, biorąc pod uwagę kampanię na rzecz rozmów inwestycyjnych WTO prowadzoną przez Komisję przynajmniej od 1999 r., niektóre żądane dokumenty pochodzą sprzed spotkania w Doha.

Komisja utrzymywała, że wstępne wnioski są tylko dokumentami obejmującymi ewentualne negocjacje w sprawie wielostronnych inwestycji.

Rzecznik stwierdził, że zgodnie z art. 6 ust. 2 rozporządzenia nr 1049/2001, jeśli wniosek o udzielenie dostępu nie jest dostatecznie precyzyjny, instytucja prosi wnioskodawcę o wyjaśnienia do wniosku i pomaga w tym wnioskodawcy, na przykład poprzez dostarczenie informacji dotyczących korzystania z publicznych rejestrów dokumentów. Rzecznik zauważył, że Komisja nie odpowiedziała na listę kategorii dokumentów skarżącego ani też nie skierowała go do publicznego rejestru dokumentów. Rzecznik uznał, że może to stanowić przypadek niewłaściwego administrowania. Zaproponował zatem polubowne rozwiązanie polegające na dostarczeniu skarżącemu przez Komisję pełnej listy istniejących dokumentów należących do kategorii wymienionych przez skarżącego. Lista powinna zawierać również wszelkie istniejące dokumenty powstałe przed konferencją ministerialną w Doha.

W odpowiedzi Komisja wyjaśniła, że rozszerzyła badania i przeanalizowała każdy dokument powstały pomiędzy końcem 1998 r. a konferencją ministerialną w Doha i że sporządziła listę 296 dokumentów, która jej zdaniem spełnia prośbę Rzecznika.

W swoich uwagach skarżący wyjaśnił, że uznaje rozwiązanie polubowne i że złoży nowy wniosek o dostęp w oparciu o listę dokumentów dostarczoną przez Komisję. Skarżący podziękował Rzecznikowi za pomoc.

³⁰

Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz.U. z 2001 r. L 145/43.

DOSTĘP DO WYNIKÓW EGZAMINU NA KIEROWCĘ

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1320/2003/(ADB)ELB przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący ubiegał się o pomocnicze stanowisko jako kierowca w Komisji Europejskiej i został zaproszony do uczestnictwa w egzaminie na kierowcę organizowanym przez ośrodek szkolenia kierowców. Skarżący został poinformowany, że nie zdał egzaminu. Nadaremnie prosił o ujawnienie wyników, ponieważ, biorąc pod uwagę jego doświadczenie jako kierowcy, kwalifikacje i informacje otrzymane od pracownika ośrodka szkolenia kierowców, był przekonany, że zdał.

Skarżący zarzucał, że otrzymał sprzeczne odpowiedzi Komisji i że, chociaż poinformowano go, że nie ma go wśród zwycięskich kandydatów, nigdy nie poznał swoich rzeczywistych wyników egzaminu. Skarżący zażądał, że Komisja powinna poinformować go o jego wynikach uzyskanych w różnych częściach egzaminu, jak również o liczbie zwycięskich kandydatów i ich wynikach.

W swojej opinii Komisja wyjaśniła, że dyrektor ośrodka szkolenia kierowców poinformował Komisję, że skarżący i trzech inni kandydaci nie zdali. Stwierdziła, że nie otrzymała szczegółów każdej oceny, lecz tylko ogólny wynik i oświadczenie, czy kandydat zdał każdy egzamin, czy też nie.

W swoich uwagach skarżący powołał się na rozbieżności, jakich dopatrył się pomiędzy wyjaśnieniami przedstawionymi w opinii Komisji a informacją, jaką uzyskał podczas spotkania z odpowiedzialnym urzędnikiem. Urzędnik ów poinformował skarżącego, że Komisja otrzymała wyniki każdego z pięciu testów składających się na egzamin na kierowcę. Urzędnik Komisji miał ze sobą ten dokument na spotkaniu. Niemniej jednak, ponieważ zawierał on wyniki wszystkich kandydatów, odmówił wydania kopii skarżącemu. Urzędnik poinformował go jednak ustnie o wynikach.

Rzecznik przeprowadził kontrolę akt Komisji. Wyniki kontroli wykazały, że wbrew informacji podanej w opinii Komisji, w rzeczywistości otrzymała szczegóły oceny każdego kandydata. Rzecznik stwierdził, że chociaż Komisja miała prawne podstawy nie powiadamiania skarżącego o wynikach innych kandydatów, nie podała skarżącemu żadnych przyczyn odmowy dostępu do jego własnych wyników.

Rzecznik zaproponował zatem rozwiązanie polubowne. Zasugerował, aby Komisja ponownie rozważyła wniosek skarżącego o dostęp do jego wyników uzyskanych w egzaminie na kierowcę.

Komisja zgodziła się na propozycję rozwiązania polubownego i przesała Rzecznikowi wyniki uzyskane przez skarżącego w różnych testach składających się na egzamin na kierowcę. Skarżący poinformował służby Rzecznika, że uważa, iż udało się osiągnąć rozwiązanie polubowne.

Dalsza uwaga

Następnie skarżący przesłał list do Rzecznika, w którym wyraził pogląd, że uważa, że należy ukarać osoby odpowiedzialne za błędy pracujące dla instytucji europejskiej o takim znaczeniu jak Komisja. W odpowiedzi Rzecznik wyjaśnił, że Regulamin pracowniczy określa szczegółowe procedury dyscyplinowania urzędników i innych pracowników i że Rzecznik nie zastępuje tych procedur. Rzecznik zwrócił uwagę Komisji jako Organu Powołującego na zaniepokojenie skarżącego.

3.4 SPRAWY ZAMKNIĘTE KRYTYCZNĄ UWAGĄ RZECZNIKA

3.4.1 Parlament Europejski

WPROWADZENIE W ŻYCIE PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH PALENIA

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 260/2003/OV przeciwko Parlamentowi Europejskiemu

Urzędniczkę pracującą w Parlamencie Europejskim w Luksemburgu martwiło palenie w budynkach Parlamentu. Według urzędniczki osiem lat po przyjęciu przez Parlament wewnętrznych przepisów dotyczących palenia na terenie jego obiektów (decyzja Sekretarza Generalnego z dnia 12 lipca 1994 r.), administracja nadal nie wprowadza w życie przepisów na całym jego terenie. Od lutego 1996 r. napisała w tej sprawie kilka listów do administracji. Niemniej jednak nie podjęto znaczących działań w tej sprawie.

Dnia 5 lutego 2003 r. urzędniczka złożyła skargę do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, zarzucając administracji Parlamentu zaniedbanie wprowadzania w życie wewnętrznych przepisów dotyczących palenia na terenie jego obiektów. Na poparcie sprawy powołała się na decyzję Komisji z dnia 16 lipca 2003 r. w sprawie ochrony personelu przed oddziaływaniem dymu tytoniowego dodając, że Parlament powinien naśladować ten przykład³¹.

W swojej opinii na temat skargi Parlament twierdził, że jego administracja podjęła wszystkie niezbędne techniczne i administracyjne środki w celu zapewnienia przestrzegania przepisów. Środki te obejmowały umieszczenie wielu znaków informujących o zakazie palenia i rozesłanie informacji o przepisach do personelu i posłów do Parlamentu, jednak dodał, że „niektóre osoby nie czują się niestety związane przepisami i łamią je bez względu na wysiłki czynione przez administrację”. Wskazywał, że „odpowiedzialne postępowanie i umożliwianie wspólnego życia palącym i niepalącym zależy od każdego człowieka”. Ponadto zauważył, że nie stosuje przepisów, które zdecydowanie różniłyby się od przepisów określonych przez Komisję.

W swojej decyzji Rzecznik wskazał, że Parlament, przyjmując przepisy dotyczące palenia na jego terenie oraz informując o tych przepisach personel i posłów w różnych powiadomieniach, Parlament wzbudził u niepalących zasadne oczekiwanie, iż podejmie wszelkie stosowne środki w celu promocji skutecznego przestrzegania przepisów. Ponadto Rzecznik uznał, że wobec ewentualnych negatywnych skutków zdrowotnych narażenia na dym, Parlament powinien zwrócić uwagę na potrzebę promocji rzeczywistego przestrzegania wewnętrznych przepisów dotyczących palenia. Wskazał, że narażenie personelu na dym w miejscu pracy rodzi potencjalny problem odpowiedzialności prawnej. Akceptując środki podjęte przez Parlament, Rzecznik nie uznał jego poglądu, że odpowiedzialne postępowanie zależy od każdego człowieka, jako stosownej odpowiedzi na problemy niezgodności. Wystąpił zatem z krytyczną uwagą.

Dalsza uwaga

Dnia 13 lipca 2004 r. Prezydium Parlamentu Europejskiego przyjęło decyzję (PE 346.287/BUR) wprowadzającą nowe przepisy dotyczące palenia na terenie Parlamentu Europejskiego. Art. 1 decyzji, który wszedł w życie pierwszego dnia kadencji 2004-2009 przewiduje, że „celem Instytucji jest osiągnięcie całkowicie wolnego od dymu środowiska w budynkach najpóźniej do dnia 1 stycznia 2007 r.”. Decyzja wprowadza również środki przejściowe do dnia 1 stycznia 2007 r., takie

³¹

Przepisy Komisji, zgodnie z którymi na jej terenie obowiązuje ścisły zakaz palenia, weszły w życie dnia 1 maja 2004 r.

jak wyposażenie pracowników ochrony w prawo do usuwania z terenu Parlamentu wszystkich osób, które odmawiają przestrzegania przepisów.

3.4.2 Rada Unii Europejskiej

DOSTĘP DO AKT OSOBOWYCH W PRZYPADKU WCZEŚNIEJSZEJ EMERYTURY

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 2046/2003/GG przeciwko Radzie Unii Europejskiej

Urzędnik Rady pragnął skorzystać ze środków wprowadzonych w Radzie przewidujących specjalne wcześniejsze emerytury dla jej urzędników (*dégagement*) w kontekście modernizacji instytucji. Rozporządzenie Rady stwierdzało, że Sekretariat Generalny Rady, po porozumieniu ze komisją mieszaną, powinien wybierać z listy wnioskodawców urzędników, którym pragnąłby przyznać wcześniejszą emeryturę. Komisja mieszana składa się z równej liczby przedstawicieli Organu Powołującego i Komitetu Pracowniczego. Zgodnie z decyzją wykonawczą rozporządzenia, Zastępca Sekretarza Generalnego Rady miał ustalić wstępną listę kandydatów, którą należało następnie przedstawić do zaopiniowania komisji mieszanej.

W swojej skardze do Rzecznika skarżący stwierdził, że jego wniosek został odrzucony, podobnie jak jego skarga do Rady. Krytykował fakt, że komisja mieszana nie przyznała dostępu do akt osobowych wnioskodawców, co według niego czyniło ją niezdolną do przedstawienia Organowi Powołującemu uzasadnionej opinii. Żądał uchylecia decyzji wykonawczej do rozporządzenia. Na poparcie przedstawił niepodpisane oświadczenie członków komisji mieszanej. Zgodnie z oświadczeniem członkowie komisji mieszanej kilka razy prosili o dostęp do akt, z zastrzeżeniem zgody wnioskodawców, lecz dostępu kategoriycznie odmawiano.

W swojej opinii Rada utrzymywała, że decyzja była całkowicie zgodna z rozporządzeniem. Komisja mieszana posiadała wszystkie informacje niezbędne do oceny listy kandydatów. Niemniej jednak, zgodnie z rozporządzeniem nr 45/2001³², dostarczone informacje stanowiły niemal ujawnienie danych osobowych.

Rzecznik przyjął, że decyzja jest zgodna z rozporządzeniem Rady w zakresie, w jakim listę urzędników przyjęto *po* porozumieniu się ze komisją mieszaną. Niemniej jednak uznał, że w celu umożliwienia sformułowania i wyrażenia poglądów w sposób przydatny, komisja mieszana musi znaleźć się w posiadaniu wszystkich odnośnych informacji. W przeciwnym wypadku porozumienie będzie czystą formalnością. Rzecznik wiedział, że dostęp do danych osobowych może zostać przyznany tylko zgodnie z rozporządzeniem nr 45/2001. Niemniej jednak wszelkie przeszkody dla takiego ujawnienia stworzyła sama Rada, która nie poinformowała wnioskodawców, że ich dane osobowe można przedstawiać komisji mieszanej.

Rzecznik doszedł do wniosku, że odrzucając przyznanie komisji mieszanej dostępu do akt lub nie zapewniając możliwości przyznania takiego dostępu, Rada nie umożliwiła komisji mieszanej wyrażenia poglądów w przydatny sposób. Zatem brak należytego porozumienia Rady ze komisją mieszaną stanowił przypadek niewłaściwego administrowania. Rzecznik wystosował zatem uwagę krytyczną.

³²

Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych, Dz.U. z 2001 r. L8/1.

3.4.3 Komisja Europejska

MNIEJ KORZYSTNA KLASYFIKACJA W WYNIKU ZWŁOKI W REKRUTACJI

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1435/2002/GG przeciwko Komisji Europejskiej

Szwedzki obywatel przystąpił i zaliczył w Komisji konkurs rekrutacyjny na głównych administratorów. W lipcu 1999 r. jego nazwisko wpisano na listę rezerwową. Do końca 1999 r. miały zastosowanie korzystne przepisy dotyczące rekrutacji kandydatów z podówczas nowych Państw Członkowskich (Austrii, Finlandii i Szwecji), w szczególności w zakresie zaszerogowania do grup płacowych.

W grudniu 1999 r. kandydat otrzymał ustną ofertę dotyczącą dwóch stanowisk w Komisji. Przyjął stanowisko w Dyrekcji Generalnej (DG) ds. Społeczeństwa Informacyjnego w Luksemburgu zakładając, że przed końcem roku Komisja przedstawi niezbędną pisemną ofertę. Okazało się jednak, że jest to stanowisko naukowo-badawcze, które należało przekształcić w stanowisko stałe. Kandydat przypisał to wewnętrznemu nieporozumieniu. Poinformowano go o problemie, gdy według niego było za późno na skorzystanie z drugiej otrzymanej oferty. W końcu sporządzono pisemną ofertę w maju 2000 r. i we wrześniu 2000 r. kandydat rozpoczął pracę w DG ds. Społeczeństwa Informacyjnego. Komisja zaszerogowała go jednak do niższej grupy płacowej niż ta, w której znalazłby się w przypadku zastosowania bardziej korzystnych przepisów.

W swojej skardze do Rzecznika kandydat stwierdził, że osobom znajdującym się na tej samej liście rezerwowej przysługują takie samo traktowanie. Uznał, że Komisja mogła złożyć warunkową ofertę zatrudnienia przed wygaśnięciem okresu obowiązywania korzystnych przepisów.

Komisja była zdania, że skarżący został potraktowany dokładnie tak samo, jak wszyscy inni kandydaci w konkursach rekrutowani po 1999 r. Uwzględniając możliwość warunkowej oferty twierdziła, że taką ofertę można było złożyć tylko, gdyby była oficjalnie dostępna, a w tym przypadku tak nie było.

Ponieważ Komisja nie zakwestionowała opisu wydarzeń dokonanego przez skarżącego, Rzecznik uznał, że skarżący wierzył, iż podczas rekrutacji skorzysta z preferencyjnych przepisów. Uznał również, że rekrutacja została opóźniona w wyniku wewnętrznego nieporozumienia, co uniemożliwiło skarżącemu przyjęcie innej oferty zatrudnienia. Rzecznik doszedł zatem do wniosku, że decyzja Komisji w sprawie klasyfikacji skarżącego była nieuczciwa i stanowi przypadek niewłaściwego administrowania. Zaproponował rozwiązanie polubowne prosząc Komisję o rozważenie weryfikacji zaszerogowania skarżącego. Komisja odrzuciła propozycję, a następnie zalecenie wstępne Rzecznika.

Rzecznik wyraził ubolewanie z powodu postawy Komisji. Według niego fakt, że Komisja nie przedstawiła uwag w sprawie domniemanego wewnętrznego nieporozumienia, nie był zgodny z obowiązkami, jakie prawo UE nakłada na instytucje Wspólnoty w odniesieniu do stosunków z Rzecznikiem i skarżącymi. Wystosował zatem krytyczną uwagę.

BRAK UZASADNIENIA ZAWIESZENIA PŁATNOŚCI

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1889/2002/GG przeciwko Komisji Europejskiej

Belgijska firma zawarła z Komisją Europejską umowę w ramach jej programu badań, rozwoju technologicznego i demonstracji na temat Przyjazne Społeczeństwo Informacyjne, tzw. „programu IST”. Firma przedstawiła projekt („Projekt IST”), a Komisja zgodziła się na zapewnienie pomocy finansowej do wysokości niemal EUR 450 000. Po otrzymaniu przez firmę dwóch płatności, Komisja

odmówiła dokonania trzeciej i czwartej płatności. Twierdziła, że wydano polecenie windykacji po kontroli finansowej dotyczącej poprzedniego projektu, jaką firma przedstawiła Komisji („Projekt Esprit”). Firma złożyła apelację dotyczącą „Projektu Esprit” w Sądzie Pierwszej Instancji, a Komisja poinformowała firmę, że płatności za nową umowę zostaną zawieszono do czasu wydania orzeczenia przez Sąd.

W swojej skardze do Rzecznika firma twierdziła, że Komisja działała arbitralnie i jednostronnie i nadużyła swojej uprzywilejowanej pozycji. Zgłosiła, że dwaj urzędnicy Komisji wyraźnie stwierdzili na spotkaniu, że Komisja nie dąży do odzyskania kwot w ramach „Projektu Esprit” z płatności, które mają być dokonane w ramach „Projektu IST”.

Komisja nie kwestionowała, że płatności zawieszono z przyczyn niezwiązanych z „Umową IST”. Stwierdziła jednak, że jest uprawniona do takiego postępowania, ponieważ musi zapewnić ochronę interesów finansowych Wspólnoty. Powołała się na postanowienie „umowy IST”, które uprawnia ją do kompensaty „wszelkiego rodzaju” kwot podlegających refundacji Wspólnocie.

Rzecznik uznaje, że niewłaściwe administrowanie ma miejsce w przypadkach dotyczących wypełniania zobowiązań wynikających z kontraktów zawieranych przez Instytucje i organy UE. Niemniej jednak, ponieważ uznaje również, że kwestiami domniemanego naruszenia kontraktu może skutecznie zająć się tylko sąd, ograniczył dochodzenie w niniejszej sprawie do zbadania, czy Komisja dostarczyła mu spójne i uzasadnione wyjaśnienie podstaw prawnych swoich działań.

Po dokładnym badaniu, które obejmowało kontrolę akt Komisji i uzyskanie zeznań od kierownika zespołu Komisji, Rzecznik doszedł do wniosku, iż Komisja nie przedstawiła całkowicie spójnego i uzasadnionego wyjaśnienia swoich działań. Nie był przekonany, że „kwoty wszelkiego rodzaju” wymienione w odnośnym postanowieniu „umowy IST” mogą odnosić się do kwot dotyczących innego kontraktu. Co więcej, kompensatę wykluczono zgodnie z prawem stosowanym wobec kontraktu, w którym roszczenie było tematem poważnego sporu. Rzecznik uznał, że tak jest w tym przypadku, zważywszy na ciągle kwestionowanie przez skarżącego roszczenia Komisji w ramach „projektu Esprit” i w końcu wniesienia sprawy do Sądu Pierwszej Instancji. Ponadto Rzecznik zauważył, że odnośne postanowienie „kontraktu IST” upoważnia Komisję tylko do przystąpienia do kompensaty w pewnych sytuacjach. Nie pozwala, by po prostu wstrzymać płatności.

Komisja odrzuciła próby osiągnięcia przez Rzecznika rozwiązania polubownego i jego zalecenie wstępne. Zważywszy, że nie wiadomo było, jakie działanie może podjąć Parlament Europejski pomagając Rzecznikowi i skarżącemu w niniejszej sprawie, Rzecznik zdecydował o nieprzedstawieniu sprawozdania specjalnego Parlamentowi. Wystosował zatem krytyczną uwagę dotyczącą niewyjaśnienia przez Komisję, na jakiej podstawie jest upoważniona do zawieszania płatności.

ODMOWA ZWROTU KOSZTÓW USŁUG SEKRETARSKICH

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1986/2002/OV przeciwko Komisji Europejskiej

Holenderski Instytut był jednym z forum Europejskiej Sieci Forum dla Trwałego Rozwoju Miast, programu zarządzanego przez Dyрекcję Generalną ds. Edukacji i Kultury Komisji. Chociaż Komisja ustnie zapewniła, że koszty, jakie ponosi na świadczenie usług sekretarskich, zostaną zwrócone, Komisja ostatecznie odrzuciła jego roszczenie. Instytut zwrócił się do Rzecznika w listopadzie 2002 r. podkreślając, że kilka razy napisał do Komisji z prośbą o zawarcie oficjalnej umowy o pomoc sekretarską, jaką świadczył. Sumy, jakich domagał się Instytut wynosiły łącznie ponad EUR 170 000.

Komisja utrzymywała, że sprawy dotyczące umów rozstrzyga się zawsze na piśmie. Wskazała także, że skarżący został ustnie poinformowany, że jego wniosek nie może zostać uwzględniony. Przepraszając za brak pisemnej odpowiedzi na listy skarżącego powiedziała, że wiedza skarżącego o normalnych procedurach Komisji nie mogła pozwolić na twierdzenie, że Komisja przyjęła zobowiązania.

Rzecznik doszedł do wniosku, że odrzucenie przez Komisję roszczenia o zwrot wydaje się nieuczciwe i opiera się na niejasnych informacjach. Zdaniem Rzecznika argument Komisji dotyczący domniemanej wiedzy skarżącego na temat zwykłych procedur Komisji nie był ani zgodny z prawem ani przekonujący. Mimo że Komisja wskazała, iż zawsze rozstrzyga się sprawy na piśmie, nie przesłała pisemnej odpowiedzi na listy skarżącego z dnia 4 lipca i 7 października 1997 r. Rzecznik wezwał Komisję do ponownego rozważenia swego stanowiska w celu osiągnięcia rozwiązania polubownego dodając, że mogłoby ono obejmować rozsądną ofertę, która mogłaby być niższa od żądanej kwoty. Ponieważ Komisja odrzuciła proponowane rozwiązanie polubowne i zalecenie wstępne Rzecznika dotyczącego zwrotu kosztów Instytutowi, Rzecznik zamknął sprawę uwagą krytyczną.

Dalsza uwaga

Komisja zareagowała na uwagę krytyczną w liście z dnia 17 listopada 2004 r. stwierdzając, że żałuje, iż wbrew oczekiwaniom skarżącego nie udzielono pisemnej odpowiedzi w rozsądnym terminie w odpowiedni i jednoznaczny sposób. Wskazała również, że zasady dobrego administrowania, których jej służby powinny przestrzegać, zostały wyraźniej nakreślone w Kodeksie Dobrej Praktyki Administracyjnej przyjętym przez Komisję w dniu 17 października 2000 r.

BRAK REJESTRACJI SKARG NA MOCY ART. 226

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 2007/2002/ADB przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący, włoska organizacja chroniąca prawa włoskich pracowników, dokładnie śledziła podejmowanie środków przez Włochy w celu przestrzegania orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich dotyczącego zabezpieczenia społecznego dla robotników sezonowych³³. Skarżący wyraził zaniepokojenie kalkulacją emerytur wypłacanych włoskim emerytom, którzy część życia spędzili pracując we Włoszech, lecz mieszkając zagranicą.

Skarżący złożył skargę do Rzecznika i zarzucił, że (i) Komisja nie zajęła się jego skargami przeciwko Włochom w sposób należyty, (ii) nie podjęła działania przeciwko Włochom oraz (iii) udzielała błędnych odpowiedzi na pisemne zapytania stawiane przez posła do Parlamentu Europejskiego.

Komisja potwierdziła, że chociaż wielokrotnie przesyłano potwierdzenie otrzymania skargi, do lutego 2003 r. nie przesłano żadnej odpowiedzi dotyczącej istoty listów skarżącego. Komisja stwierdziła dalej, że mogły zaistnieć wątpliwości dotyczące konieczności zarejestrowania listów skarżącego jako skarg. Wobec komunikatu Komisji w sprawie stosunków ze skarżącym w odniesieniu do naruszania prawa Wspólnoty³⁴, Komisja stwierdziła, że takie wątpliwości nie powinny nadal mieć miejsca. Komisja wyjaśniła, że interpretacja orzeczenia wywołała szeroką dyskusję w Komisji i z Państwami Członkowskimi. Uznała, że jej służby i skarżący inaczej interpretowali prawo Wspólnoty, w szczególności dotyczące sytuacji tych emerytów mieszkających w Państwie Członkowskim innym niż Włochy, którzy mają prawo do emerytury wypłacanej przez Włochy. W liście do skarżącego Komisja odrzuciła jego twierdzenie, iż Komisja powinna ingerować w sprawę Włoch. Ostatecznie Komisja stwierdziła, że nie podziela poglądu skarżącego, że odpowiedź na list posła do PE była błędna.

Rzecznik nie stwierdził niewłaściwego administrowania w odniesieniu do drugiego i trzeciego zarzutu skarżącego, w którym chodziło o różne interpretacje orzeczenia. Jeśli chodzi o brak stosownej odpowiedzi na listy skarżącego, Rzecznik zauważył, że nawet zanim Komisja przyjęła wyżej wymieniony komunikat, jej zwykłą praktyką było rejestrowanie wszystkich skarg bez wyjątku. Zaniebanie tego w przypadku skarżącego stanowiło przypadek niewłaściwego administrowania.

³³

Sprawa C-132/96, *Antonio Stinco i Ciro Panfilo przeciwko Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS)*, [1998] ECR I-5225.

³⁴

Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie stosunków ze skarżącym w odniesieniu do naruszeń prawa wspólnotowego (COM/2002/0141 końcowy); Dz.U. z 2002 r. C 244/5.

Biorąc pod uwagę, że ten aspekt sprawy dotyczył procedur odnoszących się do szczególnych wydarzeń w przeszłości, nie było właściwe dążenie do rozwiązania polubownego w tej sprawie. Rzecznik skierował zatem uwagę krytyczną do Komisji.

ROZPATRZENIE SKARG DOTYCZĄCYCH POMOCY PAŃSTWA

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 2185/2002/IP przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący złożył dwie skargi do Komisji, dnia 17 kwietnia 2000 r. i 22 maja 2002 r., dotyczące pomocy przyznawanej przez państwo, udzielanej przez portugalski rząd portugalskim firmom pakującym żywność. W swojej skardze do Rzecznika skarżący zarzucał, że Komisja nie rozpatrzyła należycie skargi złożonej dnia 17 kwietnia 2000 r. i nie potwierdziła otrzymania skargi z dnia 22 maja 2002 r.

W odniesieniu do pierwszej skargi Komisja wyjaśniła, że jej służby skontaktowały się z władzami portugalskimi i poprosiły o wyjaśnienie odnośnego zagadnienia. Po odpowiedzi władz portugalskich w styczniu 2001 r. otwarto akta dotyczące pomocy przyznawanej przez państwo. W lipcu 2001 r. Komisja zażądała dalszych informacji od władz portugalskich. W odniesieniu do drugiej skargi Komisja otworzyła akta we wrześniu 2002 r. i zażądała informacji od władz portugalskich w listopadzie 2002 r. Niemniej jednak nie otrzymano żadnej odpowiedzi. Komisja przeprosiła za brak potwierdzenia otrzymania listu skarżącego z dnia 22 maja 2002 r.

W lipcu 2003 r. Rzecznik wystosował pismo do Komisji. Poprosił o informacje, czy otrzymała już odpowiedź władz portugalskich na wniosek o informacje z lipca 2001 i listopada 2002. Jeżeli nie otrzymała takiej odpowiedzi, prosiłby Komisję także o wyjaśnienie, jakie działania podjęła lub zamierza podjąć w celu uzyskania żądanych informacji.

W odniesieniu do pierwszej skargi Komisja odpowiedziała, że portugalskie władze poinformowały, że prasa portugalska opublikowała informacje o ewentualnej sprzedaży przez regionalny rząd Azorów udziałów w omawianej firmie. Władze Portugalii miały śledzić wydarzenia w tej sprawie i na bieżąco informować Komisję.

W odniesieniu do drugiej skargi władze portugalskie przesłały dalsze informacje do Komisji w czerwcu 2003 r. Na podstawie tych informacji dnia 18 lipca 2003 r. Komisja uznała, że należy zażądać dodatkowych informacji od władz Portugalii.

Dnia 24 listopada 2003 r. Rzecznik wystosował kolejne pismo do Komisji, w którym poprosił instytucję o wyjaśnienie, jakie środki podjęła w celu uzyskania informacji od władz portugalskich. Poprosił również Komisję o skomentowanie stwierdzenia skarżącego, które znalazło się w jego uwagach, że instytucja powinna wszcząć przeciwko Portugalii postępowanie w sprawie naruszenia przepisów Wspólnoty.

Komisja odpowiedziała, że dąży do zbadania pierwszej skargi na podstawie ostatnich informacji przekazanych przez władze portugalskie. W odniesieniu do drugiej skargi Komisja zażądała dalszych informacji od portugalskich władz w lipcu 2003 r. Ponadto instytucja wskazała, że aktami w obu sprawach zajęto się po zakończeniu procedury stosowanej w przypadku spraw dotyczących pomocy przyznawanej przez państwo. Kwestia podnoszona przez skarżącego dotycząca możliwości wszczęcia postępowania przeciwko Portugalii z art. 226³⁵ Traktatu WE nie była zatem stosowna.

Skarżący zauważył, że w wyniku interwencji Rzecznika, służby Komisji zajęły się jego skargą.

W swojej decyzji Rzecznik wystosował uwagę krytyczną do Komisji. Uznał, że pomimo konkretnych zapytań Rzecznika w tej sprawie Komisja nie przedstawiła żadnego przekonującego wyjaśnienia,

35

Art. 226 Traktatu WE daje Komisji prawo wszczynania postępowania przeciwko Państwu Członkowskiemu w odniesieniu do naruszeń prawa Wspólnoty. Każdy może złożyć skargę („Skargę na mocy art. 226”) w Komisji przeciwko Państwu Członkowskiemu o wszelkich państwowych środkach lub praktyce administracyjnej, jakie uzna za niezgodne z prawem Wspólnoty.

dlaczego przez niemal dwa lata nie podjęła żadnego działania w odniesieniu do niedostarczenia przez władze portugalskie żądanych informacji.

Dalsza uwaga

Pismem z dnia 15 czerwca 2004 r. Komisja zareagowała na uwagę krytyczną. Przepraszyła za zwłokę, jaka miała miejsce w rozpatrywaniu skargi skarżącego i stwierdziła, że władze Portugalii zostały poproszone o dostarczenie instytucji dalszych informacji do końca czerwca 2004 r.

NIEZGŁOSZENIE NAUCZYCIELI JĘZYKÓW JAKO PRACOWNIKÓW PEŁNOETATOWYCH

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 2204/2002/MF przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący jest nauczycielem języka portugalskiego pracującym w Komisji Europejskiej. Przeszedł na emeryturę dnia 1 listopada 2003 r. Od 1986 r. skarżący miał stałą umowę o pracę zgodnie z prawem belgijskim i pracował 20 godzin tygodniowo. Belgijskie Ministerstwo Pracy i Emerytur wielokrotnie wskazywało, że umowę obejmującą dwudziestogodzinny tydzień pracy można uznać za pełny etat nauczycielski, z zastrzeżeniem, że pracodawca potwierdzi to w oświadczeniu do właściwych władz belgijskich. Niemniej jednak Komisja sporządziła takie oświadczenie do władz belgijskich tylko dla części okresu 1986-2002. Miało to poważne następstwa w odniesieniu do kalkulacji emerytur nauczycieli, o których mowa, ponieważ w konsekwencji otrzymywać będą jedynie połowę emerytur, do jakich powinni byli mieć prawo za lata, za które sporządzono błędne oświadczenie.

Dnia 13 grudnia 2002 r. skarżący złożył skargę do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Twierdził, że Komisja nie zgłosiła władzom belgijskim, iż umowa obejmująca dwudziestogodzinny tydzień pracy jest pełnym etatem nauczycielskim. Zarzucił również, że Komisja nie udzieliła definitywnej odpowiedzi na wniosek przedstawicieli nauczycieli języka w sprawie oświadczeń dla władz belgijskich.

W swojej opinii na temat skargi Komisja stwierdziła, że dnia 9 marca 2000 r. przesłała oświadczenie do belgijskiego Ministerstwa Pracy, w którym zażądała, aby umowa obejmująca dwudziestogodzinny tydzień pracy została uznana za pełny etat nauczycielski. W listopadzie 2001 r. Komisja i nauczyciele języków przygotowali projekt deklaracji zatwierdzony przez służby prawne Komisji, w którym Komisja oświadczyła belgijskiemu Ministerstwu Pracy, iż umowa obejmująca dwudziestogodzinny tydzień pracy ma być uznana za pełny etat nauczycielski. Komisja ostatecznie nie uznała za stosowne przesłać oświadczenia do władz belgijskich, ponieważ mogło zawierać fałszywe lub niekompletne informacje dotyczące wykazu liczby godziny przepracowanych przez nauczycieli. Dnia 7 marca 2003 r. Komisja skontaktowała się z belgijskimi władzami w celu uzyskania odpowiedzi na list z dnia 9 marca 2000 r. Komisja nadal nie otrzymała odpowiedzi w dniu, w którym przedstawiła opinię na temat skargi.

We wrześniu 2003 r. Rzecznik poprosił Komisję o wyjaśnienie, dlaczego uznała, że wypełniła wszystkie swoje zobowiązania w tej sprawie. Poprosił również o wskazanie, jakie kroki podjęła w celu uzyskania od władz belgijskich odpowiedzi na pismo z dnia 9 marca 2000 r. i czy kontynuowała sprawę projektu wspólnego oświadczenia z 2001 r.

Komisja stwierdziła, że 30 marca 2000 r. odbyło się spotkanie z władzami belgijskimi. Dnia 7 marca 2003 r. Komisja skontaktowała się z władzami belgijskimi w celu uzyskania odpowiedzi na pismo z dnia 9 marca 2000 r. Dnia 17 lipca 2003 r. odbyło się kolejne spotkanie, podczas którego uzgodniono zastosowanie wspólnej procedury. Komisja uznała, że wypełniła swoje zobowiązania przesyłając pisma z 3 i 29 października 2003 r. do władz belgijskich, do których załączyła całą, będącą w jej posiadaniu dokumentację. Przedstawiła kolejne oświadczenia za okres przed 1992 r. w liście przesłanym do belgijskich władz przed 11 listopada 2003 r.

Skarżący przyznał, że podczas spotkania Komisji i władz belgijskich dnia 17 lipca 2003 r. Komisja oświadczyła, że umowa obejmująca dwudziestogodzinny tydzień pracy odpowiada pełnemu etatowi nauczycielskiemu, tzn. 660 godzinom rocznie.

W swojej decyzji Rzecznik uznał, że wydaje się, iż Komisja spełniła życzenia skarżącego. Uznał jednak, że nawet przy założeniu, iż działania opisane przez Komisję mogą być uważane za wystarczające w niniejszym kontekście, faktem jest, że Komisja nie wyjaśniła braku działania między majem 2001 r. a marcem 2003 r. Rzecznik wystosował zatem krytyczną uwagę wobec Komisji, stwierdzając, że zasady dobrej administracji wymagają, żeby tego rodzaju wnioskami Komisja zajmowała się starannie i w rozsądnym terminie.

Biorąc pod uwagę wymianę korespondencji pomiędzy przedstawicielami nauczycieli a Komisją w pierwszej połowie 2002 r. Rzecznik doszedł do wniosku, że nie było potrzeby prowadzenia dalszego dochodzenia w sprawie zarzutów skarżącego, że Komisja nie dostarczyła ostatecznej odpowiedzi dotyczącej zgłoszenia do władz belgijskich.

Uwaga

Do podobnego wniosku Rzecznik doszedł w sprawie 2137/2002/MF.

NIEUCZWIWE TRAKTOWANIE ORGANIZACJI OCHRONY ŚRODOWISKA

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 278/2003/JMA (Poufne) przeciwko Komisji Europejskiej

Hiszpańska organizacja ochrony środowiska poprosiła o pomoc finansową w ramach wspólnotowego programu działania na rzecz promocji organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną środowiska. Komisja odrzuciła prośbę z powodu sprawy sądowej przeciwko organizacji prowadzonej w tym czasie przed sądami hiszpańskimi. W swojej skardze do Rzecznika organizacja zarzucała, że decyzja Komisji o odrzuceniu wniosku nie była oparta na przepisach zaproszenia do składania wniosków i poprosiła o ponowne rozpatrzenie wniosku o pomoc.

Komisja dowodziła, że zgodnie z zasadami bezpiecznego zarządzania finansami, podejmując zobowiązanie prawne musi zbadać prawną i finansową sytuację beneficjenta, jak również jego ogólną rzetelność. Komisja przyjęła pogląd, że istniały wystarczające podstawy do założenia, że te warunki nie zostały spełnione.

Rzecznik zwrócił uwagę, że w czasie, gdy Komisja rozpatrywała wniosek skarżącego, okazało się, że wstępne dochodzenie w sprawie zarzutu fałszerstwa ze strony organizacji prowadzi hiszpański prokurator. Ponadto Komisja zamknęła procedurę selekcji, zanim sędzia pokoju odpowiedzialny za dochodzenie uwolnił organizację od zarzutów.

Rzecznik uznaje za rozsądne, aby Komisja rozpatrywała, czy sytuacja prawna i finansowa ewentualnych beneficjentów i ich ogólna rzetelność są godne zaufania. Niemniej jednak uznaje, że podejmując środki ochrony interesów finansowych Wspólnoty Komisja powinna dążyć do znalezienia kompromisu pomiędzy interesami osób prywatnych i ogólnym interesem publicznym. W ten sposób ewentualni beneficjenci pomocy finansowej są traktowani w sposób uczciwy i z należnym poszanowaniem domniemania niewinności. Rzecznik uważa, że trudno jest przewidzieć, w jaki sposób Komisja może znaleźć kompromis, chyba że przedstawi wnioskodawcy wszelkie ewentualne wątpliwości dotyczące jego sytuacji prawnej.

W niniejszej sprawie Rzecznik zwrócił uwagę, że instytucja ograniczyła się do uwzględnienia oficjalnego dochodzenia karnego i zarzutów wysuniętych na tej podstawie, bez dążenia do weryfikacji informacji.

Rzecznik zwrócił także uwagę, że chociaż Komisja poprosiła skarżącego o dostarczenie dowodu potwierdzającego sytuację prawną jego organizacji, nie wydaje się, aby odniosła się do tego dowodu po jego udostępnieniu.

Rzecznik stwierdził zatem, że Komisja nie była w stanie wykazać, że znalazła uczciwy kompromis pomiędzy potrzebą dążenia do osiągnięcia bezpiecznego zarządzania finansami z jej grantów

i prawem skarżącego do traktowania w sposób uczciwy i z należyтым szacunkiem dla domniemania niewinności. Doszedł do wniosku, że Komisja nie traktowała skarżącego uczciwie, naruszając art. 6 ust. 2 Europejskiego Kodeksu Dobrej Praktyki Administracyjnej.

Rzecznik zwrócił także uwagę Komisji na fakt, że podobnym problemom można zapobiec, gdyby instytucje wydawały swoim służbom instrukcje co do sposobu zachowania rzetelnej równowagi pomiędzy interesami osób prywatnych i ogólnym interesem publicznym w takich sprawach.

Rzecznik uwzględnił następnie oświadczenie Komisji, że jej budżet za rok 2002 jest obecnie zamknięty, a zatem prośba skarżącego o pomoc może nie zostać spełniona. Wskazał jednak, że nic nie powinno powstrzymać skarżącego przed złożeniem wniosku o finansowanie w odniesieniu do procedury, która nadal pozostaje otwarta.

DOSTĘP DO ZAWODU PRAWNIKA WE WŁOSZECH

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 701/2003/IP przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący, włoski prawnik, złożył skargę do Komisji, że system dostępu do zawodu prawnika we Włoszech nie odpowiada zasadom konkurencji przewidzianym Traktatem o Unii Europejskiej. Według skarżącego po niemal dwóch latach otrzymał on jedynie list od Komisji. Komisja nie przeprowadziła dogłębnego badania jego skargi. Żądał, aby instytucja ponownie rozpatrzyła jego skargę.

Komisja dowodziła, że nie stwierdza konieczności przesyłania oficjalnego odrzucenia skargi, ponieważ już poinformowała skarżącego, że dostęp do zawodu prawnika we Włoszech reguluje prawo i zgodnie z ogólną zasadą nie jest on objęty zasadami konkurencji.

Rzecznik stwierdził, że w odniesieniu do proceduralnego aspektu sprawy, Komisja, nie rejestrując listu przesłanego przez skarżącego jako skargi, nie przestrzegała gwarancji proceduralnych, które sama ustanowiła w celu zagwarantowania właściwej procedury.

Dalsza uwaga

Dnia 2 sierpnia 2000 r. Komisja przesłała komentarze do uwagi krytycznej Rzecznika. Podkreśliła, że w pewnych sytuacjach „korespondencja nie powinna być przez Komisję badana jako skarga, a zatem nie powinna być umieszczona w centralnym rejestrze skarg”³⁶. Jednak po uwadze krytycznej będzie dążyć w przyszłości do jaśniejszego stwierdzenia w odpowiedzi na korespondencję zarzucającą naruszenie wspólnotowego prawa Wspólnoty przez Państwa Członkowskie, czy korespondencja powinna być rejestrowana jako skarga, a jeśli nie, to z jakich przyczyn.

NIETYSTARCZAJĄCA INFORMACJA W SPRAWIE EWENTUALNEGO FINANSOWANIA SZKÓŁKI JEŹDZIECKIEJ

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 753/2003/GG przeciwko Komisji Europejskiej

Obywatel Niemiec był zaniepokojony trudnościami finansowymi, z jakimi borykała się szkoła jeździecka dla niepełnosprawnych i społecznie upośledzonych dzieci i młodzieży w Berlinie. Według niego trudności te wynikały ze zmniejszenia publicznych środków finansowych. Napisał do Dyrekcji Generalnej Komisji ds. Zatrudnienia i Spraw Społecznych z zapytaniem, czy UE przyzna pomoc finansową szkółce jeździeckiej, i jakie warunki należy spełnić w celu uzyskania tej pomocy.

³⁶

Art. 3 załącznika do komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie naruszeń prawa Wspólnoty (COM/2002/0141 końcowy); Dz.U. z 2002 r. C 244/5.

Dnia 21 kwietnia 2003 r. skarżący zwrócił się do Rzecznika twierdząc, że nie otrzymał odpowiedzi na list ani na dwa ponaglenia przesłane do Komisji. W maju 2003 r. otrzymał odpowiedź z Komisji, lecz poinformował Rzecznika, że uznaje ją za niezadowalającą. Komisja doradziła mu skontaktowanie się z władzami Berlina, ponieważ jej zdaniem wszelkimi środkami finansowymi, które mogłyby być udostępnione szkółce jeździeckiej zarządzają Państwa Członkowskie. Skarżący uznał, że nie jest to odpowiedź na jego prośbę o informację, ponieważ Państwa Członkowskie nie zawsze mogą zajmować się środkami finansowymi UE w odpowiedni sposób. We wrześniu 2003 r. skarżący poprosił Rzecznika o rozszerzenie dochodzenia na zaniedbanie Komisji dotyczące braku odpowiedzi na inny list przesłany przez niego w sierpniu. Na podstawie informacji, jaką do tego czasu otrzymał od niemieckiego posła do PE, wydawało się, że szkółce jeździeckiej można było udostępnić środki finansowe, lecz ostateczny termin składania wniosku o przyznanie tych środków finansowych już minął.

Komisja przyznała, że pierwszy list skarżącego zaginął i wyraziła ubolewanie z powodu zwłoki w rozpatrzeniu kolejnych listów. Potwierdziła, że nastąpiło wyraźne naruszenie jej własnego kodeksu postępowania i stwierdziła, że zrobi wszystko w celu zapewnienia, aby takie incydenty w przyszłości zdarzały się możliwie najrzadziej. Potwierdziła również, że uzyskanie informacji o programach finansowych UE może być trudne i utrzymywała, że zrobiła wszystko w celu pomocy w dochodzeniach. Niemniej jednak uznała, że udostępnienie skarżącemu długiej listy programów finansowych i dokładnych warunków ubiegania się o pomoc w ramach każdego z nich byłoby niestosowne z powodu pewnych wątpliwości, co do możliwości spełnienia ich kryteriów przez szkołę jeździecką. Niemniej jednak w ostatnim liście z października 2003 r. wskazała adres Europejskiego Centrum Informacji w Berlinie, gdzie skarżący sam będzie miał wgląd w ewentualne programy finansowe UE.

W swojej decyzji Rzecznik skrytykował fakt, że, chociaż Komisja wyraziła ubolewanie z powodu zwłoki, nie była świadoma potrzeby szybkiej odpowiedzi przynajmniej na ostatni list skarżącego z sierpnia 2003 r. Wystosowano uwagę krytyczną. Rzecznik podkreślił, że odpowiedziami na prośby o informacje takie jak prośba skarżącego należy zajmować się ze szczególną troską, zważywszy na fakt, że 2003 r. był „Europejskim Rokiem Osób Niepełnosprawnych”. Nie zgodził się z wyjaśnieniem Komisji, że dostarczenie skarżącemu długiej listy programów byłoby niestosowne. Strony w dochodzeniu wymieniły tylko trzy różne programy, ale potrzeba jasnej i dokładnej informacji byłaby nawet większa, gdyby rzeczywiście istniało wiele różnych odnośnych programów. Bez względu na fakt, czy wniosek szkoły jeździeckiej o środki finansowe w ramach programu wymienionego przez niemieckiego posła do PE zostałyby rozpatrzone pozytywnie, Rzecznik uznał, że Komisja powinna była poinformować skarżącego o zaproszeniu do składania wniosków w tym programie. Zaproszenie do składania wniosków zostało opublikowane w Dzienniku Urzędowym tego samego dnia, w którym Komisja po raz pierwszy napisała do skarżącego. Rzecznik uznał, że Komisja nie dostarczyła skarżącemu wystarczających informacji, a zatem także wystosował krytyczną uwagę dotyczącą tego aspektu sprawy.

HARMONOGRAM SPORZĄDZANIA SPRAWOZDAŃ OKRESOWYCH PRACOWNIKÓW

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1319/2003/ADB przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżąca jest urzędniczką Komisji, która na mocy art. 90 Regulaminu pracowniczego, przedstawiła Komisji piętnaście listów lub uwag, w tym wiele prośb lub skarg. Część tej korespondencji dotyczyła sporządzania sprawozdania okresowego skarżącej. Zgodnie z art. 43 Regulaminu pracowniczego urzędnicy objęci są takimi sprawozdaniem przynajmniej raz na dwa lata.

W swojej skardze do Rzecznika skarżąca twierdziła, że, z niewielkimi wyjątkami, wszystkie jej prośby lub skargi nie zostały rozpatrzone w sposób zadowalający. Zarzucała również zwłokę w sporządzaniu sprawozdania na jej temat, który według niej powinien zostać ukończony do 31 grudnia 2001 r.

Komisja przyjęła pogląd, że odpowiedziała na wszystkie listy i uwagi skarżącej w przepisowym czasie i nie ma żadnego dowodu na to, że zaistniał przypadek systematycznych opóźnień i niekompetencji. W odniesieniu do sporządzania sprawozdania okresowego pracowników Komisja przyznała, że nastąpiła niewielka zwłoka. Jednak zgodnie z orzeczeniem Sądu Pierwszej Instancji w sprawie *Liao przeciwko Radzie*³⁷, Organ Powołujący nie może ponosić odpowiedzialności za dalszą zwłokę w sporządzaniu sprawozdania okresowego pracowników, która może wynikać z odwołania się urzędnika do Wspólnego Komitetu ds. Sprawozdań Pracowniczych. W tej sprawie skarżący skorzystał z tej możliwości.

Rzecznik zwrócił uwagę, że zgodnie z dokumentami, jakimi dysponuje, Komisja nie odpowiedziała na kilka listów, a na inne odpowiedziała ze znacznym opóźnieniem. Stanowiło to przypadek niewłaściwego administrowania. Ponadto Rzecznik zwrócił uwagę, że sprawozdanie okresowe pracowników zostało sfinalizowane niemal siedem miesięcy po ostatecznym terminie przewidzianym w przepisach wykonawczych. Zgodnie z orzeczeniem Sądu Pierwszej Instancji z dnia 7 maja 2003 r. w sprawie *Lavagnoli przeciwko Komisji*³⁸, Komisję obowiązywał ścisły harmonogram ustalony w przepisach wykonawczych. Orzeczenie cytowane przez Komisję w sprawie *Liao przeciwko Radzie*, można zrozumieć tylko w sprawach, w których nie ustalono żadnego harmonogramu. Zatem nie podporządkowanie się Komisji ścisłemu harmonogramowi stanowiło przypadek niewłaściwego administrowania.

W przypadku stwierdzenia niewłaściwego administrowania, Rzecznik szuka z instytucją lub organem rozwiązania, w celu wyeliminowania przypadku niewłaściwego administrowania. Jednak w niniejszej sprawie skarżący wyraźnie wykluczył taką możliwość. Rzecznik zamknął zatem sprawę kierując dwie krytyczne uwagi do Komisji.

Dalsza uwaga

W odpowiedzi na dwie krytyczne uwagi Komisja poinformowała Rzecznika, że uwzględniła jego decyzję. W przyszłości nie będzie swojego personelu traktować w inny sposób niż pozostałych obywateli i będzie przestrzegać harmonogramu przewidzianego na sporządzenie sprawozdania okresowego pracowników.

NARUSZENIE ZASADY NIEDYSKRIMINACJI PRZY REKRUTACJI

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1367/2003/OV przeciwko Komisji Europejskiej

Obywatel z podwójnym obywatelstwem francusko-bułgarskim ubiegał się w maju 2003 r. o stanowisko lokalnego przedstawiciela „doradcy ds. raportów przedakcesyjnych i politycznych”, które było wolne w Przedstawicielstwie Komisji w Sofii w Bułgarii. Jednak wniosek skarżącego został odrzucony z powodu podwójnego obywatelstwa. Przedstawicielstwo Komisji uzasadniło odmowę, powołując się na art. 37 ust. 2 Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach dyplomatycznych z dnia 18 kwietnia 1961 r. Skarżący napisał do Komisji z prośbą o wyjaśnienie, lecz nie otrzymał żadnej odpowiedzi.

W lipcu 2003 r. skarżący złożył skargę do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich zarzucając brak przejrzystości w procedurze rekrutacji. Utrzymywał, że wykluczając jego kandydaturę ze względu na podwójne obywatelstwo i Wiedeńską Konwencję z 1961 r. Komisja naruszyła zasadę niedyskryminacji.

W swojej opinii na temat skargi Komisja zauważyła, że wolne stanowisko, o którym mowa, dotyczy kierownika zadaniowego „ALAT” (*agent local d'assistance administrative et technique*), którego status narzuca zastosowanie art. 37 ust. 2 Konwencji Wiedeńskiej z 1961 r. Umowy „ALAT” są zastrzeżone

³⁷ Sprawa T-15/96, *Liao przeciwko Radzie* [1995] ECR - SC, IA-329; II-897.

³⁸ Sprawa T-327/01, *Luciano Lavagnoli przeciwko Komisji* [2003] ECR - SC, IA-143; II-691.

dla kandydatów niebędących obywatelami kraju, w którym będą wykonywać obowiązki i niemieszkańcych na stałe w tym kraju. W swoich spostrzeżeniach skarżący utrzymywał, że Komisja naruszyła zasadę niedyskryminacji, w tym zasadę niedyskryminacji ze względu na przynależność państwową.

W swojej decyzji Rzecznik najpierw wskazał, że kandydatura skarżącego została odrzucona z uwagi na posiadane przezeń obywatelstwo bułgarskie, a nie z uwagi na obywatelstwo francuskie. Zasada niedyskryminacji ze względu na narodowość w art. 12 Traktatu WE nie wydaje się zatem odnosić do niniejszej sprawy, ponieważ nie zachodzi tu dyskryminacja obywateli Państw Członkowskich UE. Rzecznik spostrzegł jednak, że żaden z dokumentów stosowanych wobec lokalnego przedstawiciela nie wymienia kategorii „ALAT” i nie zawiera przepisów, zgodnie z którymi osoby z obywatelstwem bułgarskim mogą być wykluczone z umów z lokalnymi przedstawicielami. Ponadto Rzecznik nie rozumie, w jaki sposób art. 37 ust. 2 Konwencji Wiedeńskiej może zostać uznany za uzasadnienie wykluczenia obywateli bułgarskich na podstawie braku kwalifikacji do ubiegania się o stanowisko, o którym mowa. Przeciwnie, wydaje się przewidywać, że personel administracyjny i techniczny może mieć obywatelstwo kraju pełniącego rolę gospodarza, w tym przypadku Bułgarii. Rzecznik doszedł do wniosku, że Komisja nie przedstawiła obiektywnego uzasadnienia decyzji odrzucenia wniosku skarżącego ze względu na jego obywatelstwo bułgarskie, a zatem naruszyła zasadę niedyskryminacji. Stwierdził również, że powiadomienie o wolnym stanowisku nie zawierało wszystkich niezbędnych informacji dla kandydatów na temat procedury rekrutacyjnej. Zważywszy, że stanowisko, o którym mowa, zostało do tego czasu obsadzone, Rzecznik nie uznał za stosowne dążenie do polubownego rozwiązania sprawy. Poczynił zatem dwie uwagi krytyczne przeciwko Komisji.

NIEPRZEDŁUŻENIE UMOWY Z EKSPERTEM

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1624/2003/ELB przeciwko Komisji Europejskiej

Komisja przyjęła skarżącego do pracy jako eksperta w Nigrze na jeden rok. Komisja nie przedłużyła umowy. Narodowy Dysponent Środków z UE państwa Niger oficjalnie poprosił Komisję o przedłużenie umowy ze skarżącym. Ponieważ nie otrzymano żadnej odpowiedzi, Narodowy Dysponent Środków z UE poprosił o automatyczne przedłużenie umowy zgodnie z art. 314 Konwencji z Lomé.

Skarżący zarzucał, że Komisja powinna oficjalnie powiadomić go o swojej decyzji o nieprzedłużeniu umowy w terminach przewidzianych w Umownych Warunkach Kontraktów Służb finansowanych przez Europejski Fundusz Rozwoju (EDF). Stwierdził również, że Komisja powinna była odpowiedzieć na oficjalne prośby państwa Niger. Twierdził, że jego umowa powinna zostać przedłużona i że powinien otrzymać wynagrodzenie za okres, w którym pozostawał bezrobotny albo za ogólne poniesione straty. Skarżący twierdził również, że prawdziwą przyczyną nieprzedłużenia jego umowy była chęć uniknięcia przez Komisję ewentualnej krytyki ze strony Trybunału Obrachunkowego dotyczącej środków finansowych EDF wspierających funkcjonowanie Komisji i umożliwienie przyjęcia innej osoby.

Komisja odpowiedziała, że zawarła jednoroczną prywatną umowę zatrudnienia ze skarżącym w imieniu Nigru. Umowa podlegała prawu belgijskiemu, dlatego powoływanie się na Umowne Warunki Kontraktów dla Służb finansowanych przez EDF jest niewłaściwe. Zgodnie z prawem belgijskim Komisja nie ma obowiązku przedłużania umowy ze skarżącym. Stanowisko skarżącego określono jako znajdujące się w obszarze wzajemnego oddziaływania ministerstwa i przedstawicielstwa. Skarżący zgodził się na taki układ. Komisja stwierdziła, że stanowisko skarżącego jest nadal wolne i że jej przedstawicielstwo nie potrzebuje tego stanowiska do przyjęcia innej osoby.

Rzecznik zwrócił uwagę na spostrzeżenia dotyczące jurysdykcji regulującej umowę. Po zbadaniu stosownego prawa belgijskiego okazało się, że nie istnieje przepis przewidujący powiadomienie pracownika z umową na czas określony. Rzecznik nie przyjął argumentu skarżącego, że jego umowa o pracę podlegająca prawu belgijskiemu była jednocześnie umową o świadczenie usług, wobec której

mają zastosowanie przepisy Konwencji z Lomé. Według Rzecznika umowy o świadczenie usług i umowy o pracę wydają się być różne i stanowią wzajemnie wykluczające się kategorie prawne.

Rzecznik zwrócił uwagę, że zarzut, iż zatrudnienie skarżącego w przedstawicielstwie jest nieprzepisowe, potencjalnie podnosi złożone zagadnienia prawne dotyczące powiązań pomiędzy Europejskim Funduszem Rozwoju a prawem budżetowym Wspólnoty. Rzecznik uznał, że dalsze prowadzenie dochodzenia w tej sprawie w ramach niniejszej skargi będzie niestosowne. Rzecznik usiłował jednak uzyskać informacje od Trybunału Obrachunkowego dotyczące jego działalności w odniesieniu do leżącego u podstaw zagadnienia zatrudniania ekspertów EDF w przedstawicielstwach.

NIEUZASADNIONA ODMOWA DOSTĘPU DO AKT ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1874/2003/GG przeciwko Komisji Europejskiej

Organizacja pozarządowa działająca w dziedzinie pomocy humanitarnej prowadziła projekt w Kazachstanie współfinansowany przez Komisję. Jednak po przeprowadzeniu misji monitorującej Komisja podjęła decyzję o unieważnieniu umowy i zażądała od organizacji pozarządowej zwrotu niemal 38 000 euro.

Poza skargą na decyzję o unieważnieniu (skarga 49/2004/GG, w toku) organizacja pozarządowa złożyła również skargę w sprawie odmowy Komisji przyznania pełnego dostępu do jej akt. Skarżący zarzucał, że odmowa była arbitralna i że naruszono rozporządzenie nr 1049/2001³⁹ w sprawie publicznego dostępu do dokumentów.

Komisja dowodziła, że dostarczyła skarżącemu wykaz dokumentów odnośnych aktach i że skarżący skonsultował akta, które Komisja zdecydowała się ujawnić. Dowodziła, że ujawnienie pozostałych dokumentów, które zawierały głównie opinie do użytku wewnętrznego, będące częścią narad i wstępnych porozumień, negatywnie wpłynęłoby na proces decyzyjny Komisji.

Po przeprowadzeniu kontroli akt Rzecznik doszedł do wniosku, że rozumowanie Komisji jest niewłaściwe. Nie wyjaśniła, dlaczego pewne dokumenty zostały ujawnione, natomiast utajniono inne podobne dokumenty. Nie uwzględniła również okres, jaki upłynął od unieważnienia umowy. Rzecznik skierował do Komisji zalecenie wstępne prosząc o ponowne rozpatrzenie wniosku skarżącego.

W swojej szczegółowej opinii Komisja przedstawiła skorygowane wykazy i wyjaśniła, dlaczego uznała, iż żadnego z dokumentów, do którego dostępu odmówiono (z wyjątkiem pięciu dokumentów, których kopie załączono) nie można ujawnić. Komisja przywołała art. 4 ust. 3 akapit drugi⁴⁰ rozporządzenia nr 1049/2001 uzasadniając odmowę ujawnienia dokumentów sporządzonych przez dwa organy, które Komisja wykorzystywała do obsługi umowy. Komisja przyjęła także pogląd, że odmowę ujawnienia listów elektronicznych przesyłanych przez członków personelu dwóch organów uzasadnia art. 4 ust. 1 lit. b (prywatność i integralność osoby fizycznej, w szczególności zgodnie z ustawodawstwem Wspólnoty dotyczącym ochrony danych osobowych) rozporządzenia. Niniejszy pogląd opierał się na uznaniu, że ujawnienie pociągnie za sobą przetwarzanie danych osobowych (nazwisk członków personelu), co będzie niezgodne z ustawodawstwem Wspólnoty w sprawie ochrony danych, tj. z rozporządzeniem nr 45/2001⁴¹.

³⁹ Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz.U. z 2001 r. L 145/43.

⁴⁰ "Dostęp do dokumentu zawierającego opinie do wykorzystania wewnętrznego jako część rozważań i konsultacji wstępnych w obrębie rzeczonoj instytucji nie zostanie udzielony nawet po podjęciu decyzji, jeśli ujawnienie takiego dokumentu poważnie naruszyłoby proces podejmowania decyzji przez tę instytucję, chyba że za ujawnieniem przemawia interes publiczny".

⁴¹ Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych, Dz.U. z 2001 r. L 8/1.

Rzecznik potwierdził, że Komisja podjęła istotne prace w odpowiedzi na jego zalecenie wstępne. Jednak przypomniał, że rozporządzenie w sprawie publicznego dostępu do dokumentów ma na celu zapewnienie możliwie najszerzego dostępu i że wszelkie wyjątki należy interpretować bardzo surowo. Uznał za rozsądny pogląd Komisji, że art. 4 ust. 3 stosuje się wobec dokumentów sporządzonych przez dwa organy obsługujące umowę. Wskazał jednak, iż poważna szkoda, jaką należy stwierdzić w celu odmówienia dostępu, nie może opierać się jedynie na fakcie, że odnośne dokumenty zawierają opinie przeznaczone do użytku wewnętrznego, zważywszy że art. 4 ust. 3 przewiduje, że takie dokumenty powinny być w zasadzie udostępniane.

W odniesieniu do ujawnienia nazwisk Rzecznik uznał stanowisko Komisji za niespójne, ponieważ nie dowiodła, że wiadomości elektroniczne pisane przez jej własny personel powinny zostać utajnione w celu ochrony nazwisk. Zważywszy, że Komisja sama uznała listy elektroniczne od dwóch organów obsługujących umowę za podobne w charakterze do listów elektronicznych jej własnego personelu, Rzecznik nie zrozumiał, jak można zastosować art. 4 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 1049/2001.

Rzecznik doszedł do wniosku, że Komisja nie przedstawiła ważnych przyczyn odmowy dostępu do ponad stu dokumentów, co stanowiło przypadek niewłaściwego administrowania. Wystosował zatem uwagę krytyczną.

BRAK ODPOWIEDZI NA LIST OD OSOBY BEZSKUTECZNIE UBIEGAJĄCEJ SIĘ O DOTACJĘ

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 2239/2003/(AJ)TN przeciwko Komisji Europejskiej

Skarga dotyczyła wniosku Europejskiej Federacji Organizacji Motocyklowych (FEMA) o dotację z Komisji na projekt pod nazwą „Szkolenie wstępne motocyklistów w Europie”. Według FEMA w odpowiedzi na wniosek Komisja stwierdziła, że FEMA nie otrzymała dotacji, ponieważ „inny wniosek o podobnym charakterze” został wyżej oceniony. Jednak w trakcie nieoficjalnych kontaktów z urzędnikami Komisji skarżącym dano do zrozumienia, że nie było innych wniosków dotyczących motocykli i motocyklistów. FEMA napisała do Komisji prosząc o wyjaśnienia, lecz nie otrzymała żadnej odpowiedzi. W swojej skardze do Rzecznika FEMA zarzuciła Komisji brak odpowiedzi na wniosek o uzyskanie informacji o decyzji Komisji o niefinansowaniu wniosku i o zwycięskim kandydacie.

W swojej opinii Komisja dowodziła, że FEMA została wystarczająco poinformowana o wszystkich odnośnych aspektach procedury przyznawania grantów w ramach regularnych nieoficjalnych kontaktów FEMA z Komisją. Komisja zatem nie uznała za konieczne wystosowanie oficjalnej pisemnej odpowiedzi.

W swoich spostrzeżeniach FEMA potwierdziła, że była w stałym kontakcie z urzędnikami Komisji, lecz dowodziła, że urzędnicy sami nie mieli bezpośredniego dostępu do informacji dotyczących wniosku FEMA. Według FEMA urzędnicy musieli prowadzić dochodzenia w imieniu FEMA, co czasem prowadziło do nieodpowiednich i mylących informacji, mimo że urzędnicy ci zawsze robili wszystko, żeby pomóc.

Rzecznik doszedł do wniosku, że nawet biorąc pod uwagę nieoficjalne kontakty pomiędzy Komisją a skarżącym z treści i budowy listu FEMA wynikało, że konieczna była pisemna odpowiedź. Gdyby Komisja uznała, że wymagane informacje już zostały nieoficjalnie przekazane FEMA, o fakcie tym można było wspomnieć w pisemnej odpowiedzi. Zaniedbanie Komisji dotyczące braku odpowiedzi na list FEMA zgodnie z jej własnym Kodeksem Dobrej Praktyki Administracyjnej stanowiło przypadek niewłaściwego administrowania. Rzecznik zamknął zatem sprawę krytyczną uwagę.

Dalsza uwaga

Po uwadze krytycznej Rzecznika Komisja napisała do Rzecznika uznając, że nie odpowiedziała pisemnie na list FEMA i że nie przestrzegала w pełni swojego własnego Kodeksu Dobrej Praktyki Administracyjnej. Komisja przeprosiła za zaniedbanie w tej sprawie.

ZWŁOKA W ROZPATRZENIU SKARGI W SPRAWIE NARUSZENIA PRZEPISÓW WSPÓLNOTY

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 2333/2003/GG przeciwko Komisji Europejskiej

W listopadzie 2001 r. niemiecki lekarz zażądał od Komisji Europejskiej wszczęcia przeciwko Niemcom postępowania w sprawie naruszenia przepisów Wspólnoty. Dowodził, że Niemcy naruszają dyrektywę Rady w sprawie organizacji czasu pracy w odniesieniu do działalności lekarzy w szpitalach. Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że czas spędzany na dyżurze pod telefonem przez lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej należy uznać za czas pracy. Jednak zgodnie z interpretacją władz niemieckich dyżur pod telefonem nie jest w dyrektywie objęty pojęciem „czasu pracy”.

W swojej skardze do Rzecznika złożonej w grudniu 2003 r. skarżący stwierdził, że do tej pory otrzymał jedynie potwierdzenia otrzymania i powiadomienia o wszczęciu dalszych dochodzeń a nie zasadniczą odpowiedź. Zarzucał, że Komisja nie zajęła się jego skargą w rozsądnym terminie.

Komisja dowodziła, że zwłoka w rozpatrzeniu skargi wynikała z technicznej i prawnej złożoności sprawy. Zarejestrowała list skarżącego jako oficjalną skargę w kwietniu 2002 r. W lutym 2003 r. napisała do władz niemieckich, które odpowiedziały w marcu 2003 r. Komisja podjęła w marcu 2003 r. decyzję o poleceniu przeprowadzenia badania dotyczącego skutków orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości. Wskazywała, że pragnie poczekać na wynik niniejszego badania przed podjęciem decyzji o dalszym postępowaniu. Wyjaśniła, że interpretacja Trybunału była przeciwna do interpretacji przedstawionej przez Komisję i Państwa Członkowskie. Ponadto nowe niemieckie prawo, harmonizujące ustawodawstwo krajowego z dyrektywą zgodnie z interpretacją Trybunału, weszło w życie w styczniu 2004 r. Zgodność niniejszego prawa z prawem Wspólnoty jest obecnie badana. Po zakończeniu badania Komisja poinformuje skarżącego o wyniku jego skargi.

Rzecznik wskazał na komunikat Komisji w sprawie stosunków skarżącego w odniesieniu do naruszeń prawa Wspólnoty⁴², który określa podstawową zasadę, że Komisja powinna dążyć do podjęcia decyzji w ciągu jednego roku. Chociaż niniejszy komunikat został sporządzony po złożeniu skargi przez skarżącego, Rzecznik uznał, że stanowi przydatny punkt odniesienia.

Rzecznik nie był przekonany, że zwłoka jest uzasadniona techniczną i prawną złożonością sprawy. Komisja sama wskazała, że orzeczenia Trybunału były sprzeczne z interpretacją dyrektywy. Wydaje się zatem, że stanowisko prawne zostało już wyjaśnione. W każdym razie rzekoma prawna i techniczna złożoność sprawy nie wyjaśnia, dlaczego upłynęło niemal 15 miesięcy, zanim Komisja podjęła jakiegokolwiek kroki w celu wyjaśnienia sprawy. Rzecznik doszedł do wniosku, że Komisja nie zajęła się skargą w sprawie naruszenia przepisów Wspólnoty w rozsądnym terminie. Przedstawił zatem uwagę krytyczną.

⁴²

Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie stosunków ze skarżącym w odniesieniu do naruszeń prawa Wspólnoty (COM/2002/0141 końcowy); Dz.U. z 2002 r. C 244/5.

3.4.4 Parlament Europejski i Komisja Europejska

BEZZASADNE ROZWIĄZANIE UMÓW O TŁUMACZENIA

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 953/2003/(FA)OV przeciwko Parlamentowi Europejskiemu i Komisji Europejskiej

Grecka firma tłumaczeniowa składająca się z dwóch oddzielnych spółek zawarła kilka umów o tłumaczenia z Parlamentem i Komisją. Jednak w czerwcu i lipcu 2002 r. obydwie instytucje poinformowały firmę, że jej umowy zostały rozwiązane lub zawieszono ze skutkiem natychmiastowym, ponieważ dochodzenie Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) wykazało, że spółka tłumaczeniowa zatrudniła do tłumaczenia trzech urzędników instytucji europejskich. Skarżący twierdził, że nie był tego świadomy.

W maju 2003 r. firma złożyła skargę do Rzecznika zarzucając, że decyzje obydwu instytucji o zawieszeniu i rozwiązaniu umów są bezprawne i niewłaściwe. Skarżący wskazał, że Parlament i Komisja nie powołały się na żadne artykuły umowy jako podstawę prawną swych decyzji. Na tej samej podstawie skarżący zgłosił inne zarzuty dotyczące nieprzedłużenia jednej z umów przez Parlament i wykluczenie skarżącego z zaproszenia Parlamentu do składania ofert przetargowych.

W swojej opinii w sprawie skargi obydwie instytucje stwierdziły, że spółka skarżącego jest przedmiotem śledztwa OLAF w sprawie nadużycia finansowego, który skontaktował się również z greckimi władzami sądowymi. Obydwie instytucje poinformowały o tym Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej. Parlament wskazał, że OLAF zachęcał go do nieujawniania skarżącemu prawdziwych przyczyn stojących za decyzją, aby nie wyjawic dochodzenia.

W swojej decyzji Rzecznik zauważył, że zasady dotyczące rozwiązania omawianych umów wymagały od instytucji pisemnego powiadomienia skarżącego o nie wypełnieniu zobowiązań umownych. Uznał, że samo powołanie się instytucji na „wyniki śledztwa OLAF”, bez przedstawienia dalszych informacji, nie stanowi takiego powiadomienia. Rzecznik doszedł zatem do wniosku, że Parlament i Komisja nie przedstawiły spójnego i rozsądnego wyjaśnienia podstaw prawnych decyzji o rozwiązaniu umów z firmą tłumaczeniową. Poczynił zatem uwagi krytyczne przeciwko obydwu instytucjom.

Ponieważ skarga dotyczyła sporu wynikającego z umowy, Rzecznik poinformował skarżącego, że omawiane umowy przewidują możliwość wszczęcia postępowania sądowego w odniesieniu do sporów.

3.4.5 Europejskie Biuro Doboru Kadr

DOMNIEMANA NIESPRAWIEDLIWOŚĆ I BRAK PRZEJRZYSTOŚCI W PROCEDURZE SELEKCJI

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 378/2003/MF przeciwko Europejskiemu Biuru Doboru Kadr

Skarżący uczestniczył w procedurze selekcji po wezwaniu Europejskiego Biura Naboru Kadr w 2002 r. do wyrażenia zainteresowania utworzeniem bazy danych dostępnej dla wszystkich instytucji Unii Europejskiej, służącej rekrutacji na stanowiska tymczasowe, mając na uwadze rozszerzenie Unii.

EPSO odrzuciło wniosek skarżącego, ponieważ wskazał, że jego znajomość jednego z dziewięciu języków państw przystępujących jest „bardzo dobra”, podczas gdy wezwanie wymagało „gruntownej” znajomości jednego z tych języków.

W swojej skardze do Rzecznika skarżący zarzucił, że procedura preselekcji była nieuczciwa, ponieważ opierała się na subiektywnej ocenie przez samych kandydatów ich własnej znajomości języka. Uznał, że istnieje ryzyko, że dobrzy kandydaci realnie oceniający swoje umiejętności mogą zostać odrzuceni, natomiast inni zdają testy wstępne na podstawie ich własnej nierealistycznej samooceny. Skarżący zarzucił również, że procedura selekcji nie była przejrzysta. Twierdził, że jego wniosek powinien zostać rozpatrzony, a nazwisko umieszczone na liście udostępnionej Dyrekcjom Generalnym Komisji.

W opinii w sprawie skargi EPSO powołało się na „Poradnik dla kandydatów” opublikowany na stronie internetowej, który stanowi, że to kandydaci wybierają języki, których znajomość chcieliby ocenić i określać poziom ich znajomości. EPSO wskazało również, że od kandydatów wymagana jest gruntowna znajomość przynajmniej jednego z języków dziesięciu państw przystępujących i dobra znajomość angielskiego, francuskiego lub niemieckiego. Jury zatwierdzające zinterpretowało wyrażenie „gruntowna znajomość” jako równoważne znajomości języka głównego lub ojczystego lub „doskonałej” znajomości. W swoim wniosku kandydat wskazał francuski jako język ojczysty i słoweński jako język, którego znajomość posiadał w stopniu „bardzo dobrym”. Nie spełnił zatem kryteriów ustanowionych przez jury zatwierdzające.

W swojej decyzji Rzecznik nie stwierdził niewłaściwego administrowania EPSO w odniesieniu do zarzucanej nieuczciwości procedury preselekcji w związku z subiektywną oceną samych kandydatów ich własnych umiejętności językowych. Uznał, że wezwanie do wyrażenia zainteresowania jasno wymagało od kandydatów wybrania ich języka ojczystego/języków głównych, a następnie wskazanie poziomu znajomości innego języka/innych języków, co pociągało za sobą ocenę samych kandydatów ich własnych umiejętności językowych. Jednak mimo że Rzecznik uznał, iż wydaje się, że decyzja jury zatwierdzającego nieumieszczenia wniosku skarżącego w odnośnej bazie danych została podjęta zgodnie z ustanowionymi kryteriami, doszedł do wniosku, że EPSO niewystarczająco wyjaśniło wymogi językowe, których spełnienia oczekiwało od kandydatów. Powtórzył zatem uwagę krytyczną, którą skierował już do EPSO w skardze 411/2003/GG.

NIEWŁAŚCIWE UZASADNIENIE POLITYKI JĘZYKOWEJ W KONKURSIE OTWARTYM

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 2216/2003/(BB)MHZ przeciwko Europejskiemu Biuru Doboru Kadr

Rzecznik otrzymał skargę przeciwko decyzji Europejskiego Biura Naboru Kadr o sporządzaniu korespondencji do kandydatów w konkursie otwartym tylko w języku angielskim, francuskim i niemieckim. Sam skarżący nie był kandydatem w konkursie. EPSO zwróciła na to uwagę w opinii do Rzecznika, który powołał się na fakt, że ani art. 195 Traktatu WE ani Statut Rzecznika nie wymagają, aby skarżący osobiście był dotknięty zarzucanym niewłaściwym administrowaniem.

Skarżący zarzucił, że decyzja EPSO narusza zasadę równości języków oficjalnych i języków roboczych zawartą w rozporządzeniu Rady nr 1/1958⁴³, jak również zasadę, że każdy obywatel może zwrócić się do instytucji Wspólnoty w jednym z języków Traktatu i otrzymać odpowiedź w tym samym języku (art. 21 WE, art. 41 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej). Wskazał, że kandydaci uczestniczący w tym konkretnym konkursie nie muszą spełniać wymogu znajomości żadnego z tych trzech języków.

⁴³

Rada EWG: rozporządzenie nr 1 określające języki używane przez Europejską Wspólnotę Gospodarczą, Dz.U. z 1958 r. B 17/385.

W swojej odpowiedzi EPSO dowodziło, że (i) instytucje europejskie muszą przyjąć „linguas francas” w celu zapewnienia skutecznej komunikacji i pracy w rozsądnych terminach, (ii) zważywszy na sytuację kandydatów jako ewentualnych urzędników instytucji europejskich, instytucje nie muszą, zgodnie z prawem precedensowym, odpowiadać na zapytania lub skargi ewentualnego urzędnika w języku danej osoby oraz (iii) prawo precedensowe Trybunału Sprawiedliwości uznaje, że ograniczenia używania języków do tych, które są najszerzej znane w Unii, jest stosowne i proporcjonalne.

Rzecznik przyjął pogląd, że zasady dobrej administracji wymagają, aby decyzje wpływające na prawa lub interesy osób fizycznych opierały się na podstawie prawnej i aby ich treść była zgodna z prawem (art. 4 Europejskiego Kodeksu Dobrej Praktyki Administracyjnej). Doszedł do wniosku, że wyjaśnienie przez EPSO decyzji było nieodpowiednie, ponieważ nie zawierało leżącego u jego podstaw uzasadnienia umożliwiającego weryfikację tego uzasadnienia. W odniesieniu do pierwszego argumentu EPSO, wyraził wątpliwość, że ma on jakieś znaczenie dla uzasadnienia kwestionowanej decyzji, ponieważ kandydaci mogą posiadać kwalifikacje niezbędne do udziału w konkursie bez znajomości żadnego z trzech języków, o których mowa. W odniesieniu do trzeciego argumentu wskazał, że EPSO nie wyjaśniło leżącego u podstaw uzasadnienia kwestionowanej decyzji, a tylko podało przyczynę uznania, że kandydaci nie mają prawa do sprzeciwu wobec decyzji. Po trzecie Rzecznik wskazał, że w omawianej sprawie Trybunał stwierdził, że postanowienia odnośnego rozporządzenia Rady były wystarczające do wskazania leżących u podstaw uzasadnień i umożliwienia weryfikacji tych uzasadnień. Jak już wspomniano, Rzecznik nie uznał, że EPSO wyraźnie wskazało leżące u podstaw uzasadnienia kwestionowanej decyzji w niniejszej sprawie.

Zważywszy, że była to skarga „*actio popularis*” Rzecznik stwierdził, że dążenie do rozwiązania polubownego w niniejszej sprawie nie jest właściwe. Zamknął zatem sprawę uwagą krytyczną. W świetle niniejszego stwierdzenia nie uznał konieczności zajęcia stanowiska wobec argumentów skarżącego dotyczących rozporządzenia Rady nr 1/1958, art. 21 WE i art. 41 Karty. Zwrócił jednak uwagę, że EPSO nie jest instytucją Wspólnoty i że trzy wymienione przepisy nie wydają się zatem stosować do niego bezpośrednio. Zwrócił również uwagę, że Trybunał Sprawiedliwości wskazał, że odwołanie w Traktacie do używania języków w Unii nie może być uznane za dowód ogólnej zasady prawa Wspólnoty, które przyznaje prawo każdemu obywatelowi, w każdej sytuacji, do uzyskania wersji wszelkich dokumentów mogących mieć wpływ na jego interesy, sporządzonej w jego własnym języku.

3.4.6 Europol

NIEPRZESTRZEGANIE REGULAMINU PRACOWNICZEGO PRZY REKRUTACJI ASYSTENTA ADMINISTRACYJNEGO

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1571/2003/OV przeciwko Europolowi

Skarżąca była zatrudniona w Europolu jako asystent administracyjny od dnia 1 maja 2001 r. do dnia 1 kwietnia 2003 r. Po rekrutacji odkryła, że została przyjęta jako członek personelu lokalnego, a nie jako członek personelu Europolu, jak przewiduje Regulamin pracowniczy Europolu. Uznając, że została zatrudniona na mniej korzystnych warunkach, zwróciła się do dyrektora Europolu z prośbą o naprawienie niedopatrzania i odszkodowanie, lecz ten wniosek, jak również późniejsze odwołanie, zostały odrzucone.

W sierpniu 2003 r. skarżąca złożyła skargę do Rzecznika zarzucając, że Europol nie przestrzegał swojego Regulaminu pracowniczego (art. 1, 2 i 3 oraz załącznik 1) rekrutując ją na stanowisko asystenta administracyjnego jako członka personelu lokalnego, a nie członka personelu Europolu. Skarżąca zażądała odszkodowania.

W swojej opinii w sprawie skargi Europol stwierdził, że biorąc pod uwagę brak elastyczności systemu rekrutacyjnego, musi uciekać się do zatrudniania personelu tymczasowego na warunkach stosowanych wobec personelu lokalnego, w sytuacjach, gdzie plan zatrudnienia nie przewiduje stanowisk Europolu, a obciążenie wymaga tymczasowej pomocy. Nawet jeżeli jest prawdą, że polityka obejmuje zatrudnianie kadr jako członków personelu lokalnego na stanowiskach innych niż te oficjalnie określone w załączniku 1 Regulaminu pracowniczego Europolu, Europol może stosować takie rozwiązanie w zakresie, w jakim pozwalają na to ograniczenia budżetu kadr. Europol zakwestionował również, że skarżąca poniosła szkodę finansową. Wskazał, że jedyną alternatywą dla Europolu będzie niezatrudnianie skarżącej w ogóle.

W swojej decyzji Rzecznik wskazał, że załącznik 1 do Regulaminu pracowniczego Europolu wyraźnie określa, że stanowisko asystenta administracyjnego „jest” stanowiskiem Europolu. Ponadto Rzecznik nie stwierdził żadnej podstawy prawnej w Regulaminie pracowniczym Europolu, która może uzasadniać praktykę Europolu zatrudniania tymczasowego personelu na warunkach stosowanych wobec personelu lokalnego w sytuacji, gdy plan zatrudnienia nie przewiduje stanowisk Europolu. Rzecznik doszedł do wniosku, że Europol nie przestrzegał swojego Regulaminu pracowniczego rekrutując skarżącą jako asystenta administracyjnego na umowę dla personelu lokalnego. Wystosował zatem uwagę krytyczną. W odniesieniu do roszczenia o zadośćuczynienie Rzecznik uznał jednak, że skarżąca nie wykazała, że poniosła stratę w wyniku niewłaściwego administrowania, ponieważ argument Europolu, że jedyną alternatywą dla zatrudnienia jej jako członka personelu lokalnego będzie niezatrudnianie jej w ogóle, wydaje się bezpodstawny. Rzecznik uznał, że uwaga krytyczna jest wystarczająca do zwrócenia uwagi Europolu na konieczność rewizji jego praktyki dotyczącej rekrutacji personelu.

Dalsza uwaga

W liście z dnia 10 stycznia 2005 r. Europol odpowiedział na uwagę krytyczną. Pełniący obowiązki dyrektora Europolu uznał, że uwaga krytyczna jest pomocna dla Europolu i podziękował Rzecznikowi za dochodzenie. Stwierdził, że odnośne jednostki już zostały poinstruowane w sprawie dokonania rewizji praktyki Europolu w odniesieniu do rekrutacji personelu.

3.5 ZALECENIA WSTĘPNE PRZYJĘTE PRZEZ INSTYTUCJĘ

3.5.1 Komisja Europejska

KRÓTKI TERMIN PROWADZĄCY DO BŁĘDÓW WE WNIOSKU BADAWCZYM

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1878/2002/GG przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący, mała spółka z Wielkiej Brytanii, zawarła z Komisją umowę na realizację badań, której celem było przygotowanie wniosku CRAFT w ramach konkretnego programu badań i rozwoju technicznego pt.: „Konkurencyjny i Trwały Wzrost”. Wstępne badanie wniosków pod kątem ich kwalifikacji zostało udostępnione dla wniosków otrzymanych do dnia 7 lutego 2002 r. Wniosek skarżącego został złożony dnia 12 lutego 2002 r., krótko po otrzymaniu umowy podpisanej przez Komisję dnia 4 lutego 2002 r. Ostatecznie Komisja odrzuciła wniosek skarżącego jako niespełniający wymogów.

Skarżący zwrócił się do Rzecznika, zarzucając zdaniem skarżącego „śmiesznie krótki termin” sprzyjający popełnianiu błędów. Według skarżącego, miał on tylko kilka dni na przygotowanie wniosku i przedstawienie go do wstępnej oceny spełnienia wymogów Komisji. Skarżący stwierdził, że na własny koszt i ryzyko, tracąc własny czas, uczynił wszystko, aby przygotować umowę. Dodał, że jego wniosek nie spełnił jednego kryterium, co nie zostało należycie wyjaśnione przez Beta Technology Ltd, krajowy punkt kontaktowy Wielkiej Brytanii dla takich wniosków.

Komisja dowodziła, że firma miała wystarczająco dużo czasu na przygotowanie dobrego wniosku. Ponadto nakreśliła zakres narzędzi i usług udostępniony spółce w celu spełnienia kryteriów oceny kwalifikacji wniosku.

Rzecznik stwierdził, że Komisja nie przyznała spółce rozsądnego terminu na złożenie wniosku o ocenę spełnienia wymogów wstępnych. Ostatecznie doprowadziło to do uznania wniosku spółki za niespełniający wymogów w związku z zawartym w nim błędem. Rzecznik wystosował zatem zalecenie wstępne, wzywając Komisję do rozważenia zadośćuczynienia spółce w zakresie, w jakim poniosła ona stratę w wyniku niewłaściwego administrowania przez Komisję.

W szczegółowej opinii na temat zalecenia wstępnego Komisja potwierdziła, że wyjątkowa sytuacja utrudniła skarżącemu prawidłową realizację umowy. Podkreśliła, że zależy jej, żeby nie wyrządzać krzywdy małym i średnim przedsiębiorstwom. Uznała, że w świetle faktów przedstawionych przez Rzecznika i bez koniecznego zgadzania się z jego wnioskiem, wyjątkowy charakter sprawy uzasadnia przyznanie odszkodowania wyłącznie na podstawie *ex gratia*, jako część poniesionych wydatków.

W swoich spostrzeżeniach skarżący poinformował Rzecznika, że uzgodniono odszkodowanie w wysokości EUR 21 000. Skarżący podziękował Rzecznikowi za pomoc i zainteresowanie.

NIEUZASADNIONA ZWŁOKA W ROZPATRZENIU SPRAWY NARUSZENIA PRZEPISÓW

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1963/2002/IP przeciwko Komisji Europejskiej

W 1995 r. pan K., właściciel austriackiej firmy wynajmu samochodów ciężarowych, zawarł umowę kupna 99 samochodów ciężarowych z panem B., włoskim dealerem samochodów ciężarowych. Jednak pan B. poinformował pana K., że nie może ich dostarczyć zgodnie z umową, ponieważ importer na terytorium Włoch odmówił ich dostawy, gdyż samochody ciężarowe przeznaczone były dla klienta austriackiego, który posiadał siedzibę statutową poza strefą umowną spółki importującej we Włoszech. Według pana K. rzeczywistą przyczyną odmowy był fakt, że w chwili zawierania umowy cena samochodów ciężarowych była o 25-30% niższa we Włoszech niż w Austrii. W 1996 r. pan K. poskarżył się do Komisji prosząc o zbadanie, czy zachowanie spółki importującej było niezgodne z zasadami prawa konkurencji.

Skarżący, który złożył skargę w imieniu pana K. zarzucił nieuzasadnioną zwłokę i zaniedbanie przez Komisję w rozpatrzeniu sprawy wniesionej przez niego w 1996 r.

Komisja wyjaśniła, że podejście wybrane w odnośnej sprawie było zgodne z zasadami sankcjonowanymi przez Sąd Pierwszej Instancji, według którego instytucja jest uprawniona do stosowania różnych stopni priorytetu w sprawach jej przedkładanych w zależności od stopnia zainteresowania Wspólnoty. Komisja przyjęła wszystkie konieczne środki w celu zbadania sprawy i doszła do wniosku, że sprawa nie jest priorytetowa.

Dnia 5 września 2003 r. Rzecznik skierował do Komisji zalecenie wstępne, w którym zalecał zakończenie oceny sprawy najpóźniej do dnia 30 listopada 2003 r. Uznał, że zgodnie z dobrą praktyką administracyjną decyzje należy podejmować w rozsądnym terminie. Rzecznik uznał następnie, że Komisja nie przedstawiła zadowalającego wyjaśnienia przyczyny niemożności podjęcia decyzji w sprawie, nawet po upływie niemal siedmiu i pół roku. Zwrócił również uwagę, że ostatni komunikat Komisji o sprawie pana K. pochodził z dnia 8 marca 2001 r. i że Komisja nie przedstawiła

przyczyn swojego milczenia w ciągu dwóch kolejnych lat. Bez uszczerbku dla uznaniowego prawa Komisji do zajmowania się przedstawionymi jej skargami, Rzecznik przyjął pogląd, że nie można uznać siedmiu i pół roku za rozsądny termin rozstrzygnięcia sprawy.

W swojej szczegółowej opinii Komisja stwierdziła, że doszła do wniosku, że nie istnieją wystarczające dowody naruszenia zasad konkurencji UE i że Wspólnota nie jest na tyle zainteresowana sprawą, aby zagwarantować dalsze dochodzenie. Po zaleceniu wstępnym Rzecznika Komisja prowadziła dalszą procedurę dotyczącą odrzucenia skarg. Przesłała do pana K. list, w którym wyjaśniła swoje stanowisko w tej sprawie. Z zastrzeżeniem wszelkich uwag pana K., Komisja zamierzała przyjąć ostateczną decyzję w sprawie skargi najpóźniej w marcu 2004 r.

Mimo że Komisja nie podjęła ostatecznej decyzji w sprawie do dnia wskazanego w zaleceniu wstępnym, Rzecznik nie miał podstaw do założeń, że Komisja nie będzie działać zgodnie ze swoimi zobowiązaniami. Rzecznik przyjął pogląd, że instytucja uszanowała istotny aspekt zalecenia wstępnego, a zatem zamknął sprawę.

3.5.2 Komisja Europejska i Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych

ZARZUTY OSZUSTWA W SPRAWIE „BLUE DRAGON”

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1769/2002/(IJH)ELB przeciwko Komisji Europejskiej i Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych

W październiku 2002 dyrektorzy spółki o nazwie „Blue Dragon 2000” złożyli skargę na Komisję i Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF).

Według skarżących, padli oni ofiarą nadużycia finansowego dotyczącego subsydiów Wspólnoty w ramach programu LEADER II. Zarządzanie tym programem należało do regionalnych władz Katalonii i prywatnego sektora „Lokalne Grupy Działania”. Jesienią 2000 r. skarżący poinformowali OLAF i regionalne władze o swoich podejrzeniach i skontaktowali się ze śledczymi OLAF. Później skarżący dowiedzieli się, że śledczy OLAF zajmujący się ich sprawą zostali przeniesieni do innych obowiązków. Otrzymali również raport z kontroli przeprowadzonej przez władze regionalne Katalonii, który zalecał odzyskanie środków finansowych Wspólnoty na projekt Blue Dragon. Skarżący złożyli skargę w Komisji Europejskiej przeciwko Hiszpanii, ale Komisja odpowiedziała, że ich skarga została potraktowana jak zwykła korespondencja.

Skarga do Rzecznika zawierała zarzut, że Komisja i OLAF nie zajęły się należycie zarzutami nadużycia finansowego i że system dystrybucji środków finansowych w ramach programu LEADER II przez organy prywatnego sektora, jak również nieodpowiednie kontrole Komisji ułatwiły nadużycia finansowe. Skarżący zażądali publicznego oczyszczenia z zarzutów, zwrotu tego, co zostało im skradzione i odszkodowania.

Skarga zawierała również szeroko zakrojone zarzuty zmywy. Rzecznik poinformował skarżących, że jego mandat jest ograniczony do instytucji i organów Wspólnoty, a zatem może zająć się tylko ich zarzutami przeciwko Komisji i OLAF.

Skarżący poprosili najpierw o poufność, lecz w kwietniu 2003 r. poinformowali Rzecznika, że nie chcą, aby skarga nadal pozostawała poufna.

Dochodzenie dotyczące Komisji

Komisja uznała, że nie jest konieczne rejestrowanie listu skarżących jako skargi ze względu na charakter problemów i z uwagi na ochronę interesów finansowych Wspólnot.

Rzecznik przyjął pogląd, że Komisja powinna była zarejestrować list jako skargę. Złożył zalecenie wstępne do Komisji o ponowne zbadanie listu skarżącego i zajęcie się nim zgodnie z komunikatem Komisji do Parlamentu i Rzecznika w sprawie stosunków ze skarżącym w odniesieniu do naruszeń prawa Wspólnoty⁴⁴.

Komisja przyjęła zalecenie wstępne, a zatem Rzecznik zamknął sprawę dotyczącą Komisji w marcu 2004 r.

Rzecznik wskazał, że skarżący mogą w przyszłości złożyć nową skargę do Rzecznika, jeśli uznają śledztwo Komisji za niezadowalające.

Dochodzenie dotyczące OLAF

OLAF wyjaśnił, że wszczął dochodzenie w lutym 2001 r. Planowa kontrola terenowa OLAF została zawieszona po wskazaniu przez hiszpańskie Ministerstwo Rolnictwa, że regionalne władze planują sprawdzenie wszystkich działań Lokalnej Grupy Działania. OLAF otrzymał raporty władz hiszpańskich w lipcu 2001 r., uznał, że nie ma podstaw kwestionowania ich wniosków, po czym podjął decyzję o nie prowadzeniu dodatkowej kontroli. Zarząd OLAF zatwierdził ostateczny raport w sprawie w grudniu 2002 r. Zgodnie z raportem wnioski władz hiszpańskich nie umożliwiły im potwierdzenia zarzutów nieprawidłowości Lokalnej Grupy Działania, lecz doszukano się nieprawidłowości w projekcie Blue Dragon. Raport zalecał zamknięcie sprawy z zastrzeżeniem odzyskania środków finansowych przyznanych na projekt Blue Dragon.

Rzecznik przyjął pogląd, że zasady dobrej administracji wymagają przeprowadzenia starannego, bezstronnego i obiektywnego administracyjnego śledztwa OLAF. Badanie dowodów ujawniło wiele niepokojących spraw związanych z dostatecznością dochodzenia OLAF, w tym widocznej różnicy pomiędzy podpisem Dyrektora Generalnego na decyzji w sprawie wszczęcia dochodzenia a jego podpisem na innych dokumentach. (Wcześniej nie zapytano o to OLAF). Rzecznik wyszczególnił te punkty w zaleceniu wstępnym wystosowanym w lutym 2004 r. w sprawie rozważenia przez OLAF ponownego wszczęcia dochodzenia lub przeprowadzenia nowego dochodzenia.

OLAF odpowiedział na wszystkie punkty wyszczególnione w zaleceniu wstępnym i doszedł do wniosku, że nie ma podstaw do ponownego wszczęcia dochodzenia lub przeprowadzenia nowego dochodzenia. Oceniając szczegółową opinię OLAF Rzecznik uwzględnił, że śledztwo Komisji w sprawie zarzutów skarżących dotyczących naruszenia prawa Wspólnoty przez Hiszpanię jest w toku. Uznał, że na obecnym etapie śledztwa Komisji wniosek OLAF o braku podstaw do ponownego wszczęcia dochodzenia lub przeprowadzenia nowego dochodzenia wydaje się uzasadniony.

Rzecznik zamknął zatem sprawę w odniesieniu do OLAF w lipcu 2004 r.

W ostatecznej decyzji Rzecznik zwrócił uwagę, że Komisja przedstawiła propozycję zmiany rozporządzenia regulującego dochodzenie OLAF. Ustawodawca miał zatem okazję do rozpatrzenia ewentualnych zmian w sposobie prowadzenia przez OLAF wewnętrznych i zewnętrznych dochodzeń i współpracy z władzami Państw Członkowskich. Rzecznik skomentował również wyjaśnienie OLAF, że w pewnym momencie Dyrektor Generalny OLAF zmienił swój podpis tak, aby stał się bardziej czytelny. Rzecznik wskazał, że sporządzenie przez OLAF dokumentu potwierdzającego taką zmianą w chwili jej wprowadzenia byłoby zgodne z zasadami dobrej administracji.

⁴⁴

Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie stosunków ze skarżącym w odniesieniu do naruszeń prawa Wspólnoty (COM/2002/0141 końcowy); Dz.U. z 2002 r. C 244/5.

3.6 SPRAWY ZAMKNIĘTE Z INNYCH POWODÓW

3.6.1 Rada Unii Europejskiej

BRAK UPRAWNIENÍ DZIECKA DO UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO UE

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 2210/2003/MHZ przeciwko Radzie Unii Europejskiej

W listopadzie 2001 r. skarżąca otrzymała osobistą notatkę opatrzoną numerem SN 3736/01 od Kierownika Biura Ubezpieczeń Zdrowotnych. Notatka zawierała informację, że począwszy od dnia 31 grudnia 2001 r. jej dziecko będzie objęte belgijskim systemem ubezpieczeń społecznych i że Wspólny Plan Ubezpieczenia Zdrowotnego będzie zapewniał tylko ubezpieczenie uzupełniające.

Dnia 14 grudnia 2001 r. skarżąca, wraz z dwoma innymi urzędnikami Rady, napisała wspólny list do Zastępcy Dyrektora Generalnego Personelu i Administracji, w którym skomentowała dyskryminujący charakter notatki i zakwestionowała jej moc prawną. Odpowiedź Zastępcy Dyrektora nie nawiązywała do prośby skarżącej o opinię doradcą Służb Prawnych Rady, natomiast doradzała skontaktowanie się z Kierownikiem Biura Ubezpieczeń Zdrowotnych. Skarżąca skontaktowała się zatem z Komitetem ds. Kadr, który bezskutecznie usiłował zorganizować spotkanie skarżącej z Zastępcą Dyrektora Generalnego. Ponieważ skarżąca nie uznała, że notatka SN 3736/01 jest dla niej wiążąca, nadal składała wnioski o refundację wydatków medycznych jej dziecka. Dnia 28 marca 2003 r. po raz pierwszy odrzucono wniosek skarżącej o refundację.

Dnia 7 listopada 2003 r. skarżąca złożyła skargę do Rzecznika. Ponieważ dwaj inni wyżej wymienieni urzędnicy złożyli skargi tego samego dnia i w tej samej sprawie, skargami zajęto się łącznie. W swojej skardze do Rzecznika skarżąca stwierdziła, że notatka SN 3736/01 jest sprzeczna z Regulaminem pracowniczym, dyskryminująca i prawnie niewiążąca. Twierdziła, że jej dziecko powinno być uprawnione do takiej samej podstawowej opieki zdrowotnej, jak dzieci innych członków personelu UE.

W swojej opinii w sprawie skargi Rada wyjaśniła sposób rozpatrywania sprawy. Stwierdziła, że skarżąca oficjalnie nie zakwestionowała decyzji zawartej w notatce SN 3736/01. Nie zakwestionowała również w regulaminowym terminie decyzji o odmowie refundacji podjętej przez Biuro Ubezpieczeń Zdrowotnych.

Rada powołała się na art. 72 ust. 1 Regulaminu pracowniczego i art. 6 Przepisów w sprawie ubezpieczenia zdrowotnego dla urzędników Wspólnot Europejskich, zgodnie z którymi wydatki medyczne dzieci urzędników mogą być refundowane tylko wówczas, jeżeli urzędnik nie otrzymuje lub nie może ubiegać się o refundację z innego programu ubezpieczeń zdrowotnych. Rada załączyła do swojej opinii kopię oświadczenia Belgijskiego Krajowego Instytutu Ubezpieczeń Zdrowotnych. Oświadczenie wyjaśniało, że belgijskie ubezpieczenie zdrowotne jest obowiązkowe dla dzieci, których rodzic jest objęty tym ubezpieczeniem, nawet jeśli drugi rodzic jest urzędnikiem UE.

Ostatecznie Rada zakwestionowała dopuszczalność skargi do Rzecznika, zważywszy że skarżąca nie złożyła wewnętrznej skargi administracyjnej w organie powołującym zgodnie z art. 90 ust. 2 Regulaminu pracowniczego. Zwrócenie się skarżącej do Zastępcy Dyrektora Generalnego i Komitetu Pracowniczego nie może być uznane za równoważne ze skargą administracyjną.

Skarżąca odpowiedziała na opinię Rady i stwierdziła, że list przesłany do Zastępcy Dyrektora Generalnego dnia 14 grudnia 2001 r. powinien zostać uznany za prośbę o informację, a nie za skargę.

Rzecznik ponownie ocenił zatem dopuszczalność skargi. Mimo że wszczynając dochodzenie Rzecznik przyznał skarżącej prawo do wątpliwości i doszedł do wniosku, że list do Zastępcy Dyrektora Generalnego z całą pewnością był skargą, wobec spostrzeżeń skarżącej nie można było dłużej utrzymywać takiego poglądu. Rzecznik doszedł zatem do wniosku, że skarga była rzeczywiście niedopuszczalna, ponieważ skarżąca nie wyczerpała możliwości przewidzianych w art. 90 ust. 2 Regulaminu pracowniczego. Rzecznik uznał zatem, że skarżąca zrezygnowała ze sprawy i nie kontynuował dochodzenia w sprawie zarzutów i roszczeń skarżącej.

3.6.2 Komisja Europejska

ODMOWA ZAPŁATY FAKTUR PRZEDSTAWIONYCH ZGODNIE Z KONTRAKTEM O ŚWIADCZENIE USŁUG

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 253/2003/ELB (Poufne) przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący był przewodniczącym i dyrektorem zarządzającym spółki, której powierzono realizację kontraktu o świadczenie usług TACIS. Na koniec kontraktu skarżący złożył pozostałe faktury do Komisji, ale Komisja odmówiła zapłaty. Faktury dotyczyły opłat i dniówek dla tłumacza ustnego, wydatków związanych z użytkowaniem samochodu osobowego, wydatków dodatkowych z budżetu na szkolenia i wyjazdy studyjne, dodatkowych dni⁴⁵ i zwłokę w zatwierdzeniu indywidualnych wniosków szkoleniowych

Skarżący zarzucał, że Komisja nie jest uprawniona do odmowy zapłaty faktur, ponieważ wydatki, o których mowa, kwalifikują się zgodnie z kontraktem TACIS. Twierdził, że Komisja powinna zapłacić pozostałe faktury jak również odsetki za zwłokę w płatności.

Komisja stwierdziła, że nie ma podstaw prawnych do zapłaty sumy żądanej przez skarżącego. Uznała, że zatrudnienie tłumacza ustnego nie może być zasadne, ponieważ tłumaczem jest żona kierownika zespołu. Komisja odmówiła zapłaty za użytkowanie pojazdu, ponieważ przedstawiona faktura dotyczyła wydatków za użytkowanie osobistego pojazdu. W każdym razie stawka za kilometr w fakturze skarżącego nie odpowiadała, jak twierdził, oficjalnej stawce ustalonej przez francuskie władze podatkowe. Komisja nie zgodziła się pokryć dodatkowych kosztów z budżetu na szkolenia i wyjazdy studyjne, ponieważ zleceniobiorca przekroczył zatwierdzone kwoty bez zwracania się z prośbą o zatwierdzenie zmian w budżecie. W kwestii indywidualnych wniosków szkoleniowych Komisja nie uznała, że nastąpiła nieuzasadniona zwłoka.

Po szczegółowym rozpatrzeniu opinii Komisji i spostrzeżeniach skarżącego Rzecznik zwrócił się do Komisji z pisemną propozycją rozwiązania polubownego. Rzecznik zasugerował, że Komisja może rozważyć rewizję swojej decyzji o nier refundowaniu faktur przedstawionych przez skarżącego, wraz z odpowiednimi odsetkami.

W odpowiedzi na propozycję rozwiązania polubownego Komisja potwierdziła, że nie przyjęła zasady zabraniającej rekrutowania członków rodzin jako personelu projektu Western TACIS ani nie opublikowała informacji o praktyce w tym względzie. Rzecznik przyjął pogląd, że Komisja powinna uregulować zatrudnianie członków rodzin w ramach projektów takich jak TACIS, ale wskazał, że cele takiego przepisu można lepiej osiągnąć w przyszłości zapewniając jednocześnie uczciwość i przejrzystość, poprzez przyjmowanie i stosowne publikowanie odpowiednich przepisów i zasad.

⁴⁵

To znaczy czas spędzony przez Dyrektora Projektu w Unii Europejskiej, a nie krajach beneficjentach.

W odniesieniu do zapłaty wydatków za użytkowanie osobistego pojazdu, Komisja zgodziła się zwrócić koszt, z zastrzeżeniem że odpowiada on oficjalnej stawce za kilometr ustalonej przez francuskie władze podatkowe. Skarżący nie zgodził się z propozycją Komisji. Rzecznik doszedł do wniosku, że w tym aspekcie skargi nie można rozwiązać polubownie.

W odniesieniu do długości czasu potrzebnego do zatwierdzenia indywidualnych wniosków szkoleniowych Rzecznik uznał, że Komisja przedstawiła mu spójne wyjaśnienie podstaw prawnych swojego działania i dlatego wierzy w zasadność jej poglądu w sprawie stanowiska umownego. Uznał również, że uzasadniona była odmowa Komisji zapłacenia kwot z budżetu szkoleniowego i na wyjazdy studyjne, które przekraczały zatwierdzone pułapy.

Dalsza uwaga

Dnia 18 listopada 2004 r. Komisja przesłała komentarze dotyczące dalszej uwagi. Wyjaśniła, że praktyczny poradnik przystępowania do procedur finansowanych z ogólnego budżetu Wspólnot Europejskich w kontekście współpracy z krajami trzecimi, obowiązujący od maja 2003 r., nie reguluje wyraźnie zatrudnienia członków rodziny zleceniobiorcy. Wykluczeni są tylko urzędnicy lub przedstawiciele publicznej administracji beneficjenta. Art. 94 rozporządzenia finansowego reguluje ewentualne konflikty interesów w procesie udzielania zamówień. Podobny przepis zawarty jest w wyżej wymienionym poradniku. Konflikty interesów mogą również pojawiać się przy podzleceniu kontraktu. Komisja uznała, że zatrudnianie członków rodziny zleceniobiorcy powinno być zbadane zależnie od przypadku zgodnie z rozporządzeniem finansowym i praktycznym poradnikiem.

KLASYFIKACJA DOTACJI NA OSŁA KARŁOWATEGO

Streszczenie decyzji dotyczącej skarg nr 1219/2003/GG i 760/2004/GG przeciwko Komisji Europejskiej

Rozporządzenie Rady dla promocji przyjaznych środowisku metod produkcji rolnej przewiduje program pomocy promujący ekstensyfikację gospodarki rolnej. Rolnicy mogliby uzyskać dotację, jeżeli „jednostki żywego inwentarza” (LSU) na hektar nie przekraczają 1,4. „koniowatych w wieku powyżej sześciu miesięcy” liczonych jako 1,0 LSU, natomiast owiec i kóz - jako 0,15 LSU.

Niemiecki rolnik z regionu Karlsruhe posiadał cztery konie i osła karłowatego na trzech hektarach gruntu. Rolnik uznał, że osioł karłowaty jest wielkości owcy. Obliczył zatem całkowitą wartość 4,15 LSU i stąd LSU na hektar nieco poniżej 1,4. Właściwy organ w tym regionie uznał, że dla osła karłowatego stosowne LSU wynosi 0,16, co nadal oznacza poszanowanie progu.

Jednak kiedy Komisja dowiedziała się o sprawie w trakcie losowej kontroli, doszła do wniosku, że osioł należy do „koniowatych”, za co należało obliczyć LSU wynoszące 1,0 za hektar. Zażądano więc zwrotu grantu w wysokości 240 DM (EUR 120). Ponadto Komisja przyjęła pogląd, że błąd był błędem „losowym”, powielanym proporcjonalnie we wszystkich transakcjach poddawanych kontrolom losowym. Zdecydowano zatem (uwzględniając inne niewielkie błędy, które w innym przypadku nie spowodowałyby potrącenia) o wykluczeniu z finansowania Wspólnoty wydatków poniesionych przez Niemcy wynoszących EUR 927 401.

W swojej skardze do Rzecznika (1219/2003/GG), prezes *Regierungspräsidium Karlsruhe* przyjęła pogląd, że niniejsza decyzja jest nieuczciwa i nieodpowiednia.

W swojej opinii Komisja powołała się na rozprawę, podczas której władze niemieckie przyznały, że wbrew ich wstępnym deklaracjom, błąd nie był odizolowanym przypadkiem, lecz że wykryto kilka podobnych przypadków. Według Komisji potwierdziło to „losowy” charakter błędu.

W związku z nieporozumieniem skarżący zdecydował odstąpić od sprawy. Jednak po wyjaśnieniu tego nieporozumienia, Rzecznik ponownie podjął sprawę i zarejestrował jako nową skargę (760/2004/GG). Rzecznik uznał, że decyzja Komisji wydaje się na pierwszy rzut oka trudna do pogodzenia ze zdrowym rozsądkiem. Jednak zwrócił również uwagę, że Trybunał Sprawiedliwości zgodnie

orzekł, że Komisja, w celu udowodnienia naruszenia zasad wspólnej organizacji rynków rolnych, musi jedynie dostarczyć dowody poważnej i zasadnej wątpliwości ze swej strony. Ponadto władze niemieckie zgodziły się, że błąd nie był odizolowanym przypadkiem. Rzecznik doszedł zatem do wniosku, że podejście Komisji nie stanowiło przypadku niewłaściwego administrowania.

Dodał jednak, że problemu można było uniknąć gdyby odnośne rozporządzenie uwzględniało możliwość posiadania osłów karłowatych przez ubiegających się. Wyraził nadzieję, że Komisja weźmie to pod uwagę w przyszłych wnioskach ustawodawczych w tej dziedzinie.

3.6.3 Europejskie Biuro Doboru Kadr

DOMNIEMANY BRAK ODPOWIEDZI ORGANU POWOŁUJĄCEGO

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1196/2003/ELB przeciwko Europejskiemu Biuru Doboru Kadr

Skarżąca brała udział w konkursie COM/C/1/02 mającym na celu utworzenie listy rezerwowej francuskojęzycznych maszynistek (C4/C5). Jej wniosek został odrzucony z uwagi na niewystarczające doświadczenie zawodowe. Przesłała pierwszą prośbę o wyjaśnienie. Komisja Selekcyjna potwierdziła swoją decyzją wykluczenia jej z konkursu. Skarżąca przesłała drugą prośbę o wyjaśnienie i została zaproszona na testy odbywające się następnego dnia. Skarżąca przystąpiła do testu, lecz uzyskała niewystarczające wyniki i została wykluczona z konkursu. Złożyła zatem skargę na mocy art. 90 ust. 2 Regulaminu pracowniczego.

W swojej skardze do Rzecznika skarżąca zarzuciła, że Organ Powołujący nie odpowiedział na pewne pytania wymienione w skardze dotyczącej art. 90 ust. 2 Regulaminu pracowniczego.

Komisja przesłała opinię w sprawie skargi, którą Rzecznik zrozumiał jako zawierającą wspólne poglądy Europejskiego Biura Doboru Kadr (EPSO) i Komisji. Komisja i EPSO wyjaśniły, że odpowiedziały na wszystkie prośby skarżącej o wyjaśnienie/ponowne rozpatrzenie. Skarżąca otrzymała również odpowiedź na skargę z art. 90 ust. 2 Regulaminu pracowniczego.

Rzecznik zwrócił uwagę, że odpowiedź na skargę dotyczącą art. 90 ust. 2 jest bardzo szczegółowa. Rzecznik zwrócił również uwagę, że w ramach jego własnego dochodzenia Komisja i EPSO przedstawiły skarżącej dodatkowe objaśnienia do dokumentów załączonych do formularza zgłoszenia, jej spóźnione zaproszenie do udziału w testach, treść testu, odwołania i postępowanie Komisji Selekcyjnej. W odniesieniu do faktu odrzucenia pierwszego wniosku skarżącej i pierwszej prośby o wyjaśnienie, Rzecznik wskazał, że wyjaśnienie przesłane skarżącej przez Komisję i EPSO w ich opinii na temat skargi wydaje się różnić od wyjaśnienia Organu Powołującego w jego odpowiedzi na skargę dotyczącą art. 90 ust. 2 Regulaminu pracowniczego. Rzecznik uznał zwłaszcza, że z wyjaśnienia podanego przez Komisję i EPSO w ich opinii można wnosić, że Komisja Selekcyjna ostatecznie zezwoliła skarżącej na wzięcie udziału w pisemnych testach na podstawie udokumentowanych dowodów załączonych do jej oryginalnego podania o udział w konkursie.

Rzecznik przypomniał, że skarżąca pragnie otrzymać wyjaśnienia i wskazał, że na podstawie tych wyjaśnień rozważy ona, czy wnieść sprawę do sądu, czy złożyć nową skargę do Rzecznika. Rzecznik uznał, że zagadnienia podniesione przez skarżącą w jej pierwotnej skardze zostały wystarczająco wyjaśnione, a zatem nie jest konieczne żadne dalsze dochodzenie.

3.6.4 Komitet Regionów

CENY POSILKÓW DLA STAŻYSTÓW

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 32/2004/GG przeciwko Komitetowi Regionów

Stażysta pracujący w Komitecie Regionów czuł się dyskryminowany, ponieważ stażystom Komitetu nie zaoferowano żadnych zniżek na posiłki w stołówce Komitetu w Brukseli. Natomiast stażyści pracujący w Komisji, Radzie, Parlamencie i Komitecie Ekonomiczno-Społecznym mogli kupić przynajmniej jeden posiłek dziennie po niższej cenie (zwykle za 50% pełnej ceny).

W swojej skardze do Rzecznika skarżący stwierdził, że przy miesięcznej pensji poniżej EUR 740 stażystów nie stać na codzienne obiady w cenie przynajmniej EUR 4.50. Twierdził, że stażyści pracujący w Komitecie Regionów powinni być traktowani w taki sam sposób jak stażyści pracujący w innych instytucjach i organach Wspólnoty.

W swojej opinii Komitet Regionów stwierdził, że jego stołówkę prowadzi prywatna firma. Umowa z tą firmą nie przewiduje preferencyjnych stawek. Dlatego zobowiązania umowne i prawne uniemożliwiają Komitetowi zmuszenie przedsiębiorcy do stosowania zróżnicowanych stawek. Jednak przedsiębiorca pisemnie potwierdził, że zaoferuje korzystne ceny stażystom, gdy Komitet przeniesie się do nowego budynku w Brukseli. Komitet w każdym razie będzie próbował dodać klauzulę pozwalającą na obniżenie cen dla stażystów przy negocjacji nowej umowy w przyszłości. Ponadto Sekretarz Generalny Komitetu zadecydował o podniesieniu miesięcznego wynagrodzenia stażystów z EUR 735 do EUR 1 000.

W swojej decyzji Rzecznik stwierdził, że nie uważa argumentów Komitetu za przekonujące. Nawet jeżeli istniejąca umowa nie pozwala Komitetowi na zobowiązanie prywatnej firmy do zaoferowania na stołówce niższych cen posiłków, nic nie wskazuje na to, że Komitet nie może złożyć takiej propozycji tej firmie. Ponadto Rzecznik uznał, że stanowisko Komitetu jest trudne do pogodzenia z faktem, że istniejąca umowa będzie nadal obowiązywać po przeniesieniu Komitetu do nowego budynku, mimo że firma potwierdziła, że zaoferuje korzystne ceny po przeniesieniu. Rzecznik zwrócił również uwagę, że obecna umowa została zawarta po podniesieniu po raz pierwszy niższej ceny posiłków. Uznał zatem, że argumenty przedstawione przez Komitet nie pozwalają na zapewnienie o całkowitej zasadności zarzutów skarżącego.

Rzecznik zwrócił jednak uwagę, że sytuacja finansowa stażystów uległa znacznej poprawie po podniesieniu wynagrodzenia. Dodatkowa kwota wydaje się być więcej niż wystarczająca, aby stażystów było stać na codzienne posiłki po zwykłej cenie. W tej sytuacji Rzecznik uznał, że nie ma podstaw do dalszego dochodzenia.

3.6.5 Europejski Instytut Uniwersytecki

OGRANICZENIA WIEKOWE W REKRUTACJI

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 2225/2003/(ADB)PB przeciwko Europejskiemu Instytutowi Uniwersyteckiemu

Podanie skarżącej o etat w Europejskim Instytucie Uniwersyteckim (EUI) zostało odrzucone, ponieważ nie spełniła ona warunku ograniczenia wiekowego ustalonego dla omawianego stanowiska. Skarżąca postawiła zarzut dyskryminacji ze względu na wiek. Stwierdziła, że należy znieść dyskryminację ze względu na wiek w procedurach rekrutacyjnych.

Mandat Rzecznika jest ograniczony do „instytucji i organów Wspólnoty”, które to określenie nie jest zdefiniowane ani w Traktacie ani w Statucie Rzecznika. We wcześniejszym dochodzeniu (659/2000/GG) Rzecznik uznał, że nie jest wykluczone, że EUI można uznać za organ Wspólnoty dla celów mandatu Rzecznika. W dochodzeniu tym EUI nie przedstawiła opinii na ten temat. W niniejszym dochodzeniu EUI doszedł do wniosku, że nie podlega kompetencji Rzecznika i poinformował go o tym. W szczególności powoływał się na fakt, że EUI został założony na podstawie „klasycznej” międzynarodowej konwencji, a nie na podstawie Traktatów Wspólnoty.

W odniesieniu do zarzutu skarżącej dotyczącego dyskryminacji, EUI zwrócił uwagę, że skorzystanie z ograniczenia wiekowego w niniejszym przypadku odnosi się do nakładania „prawa pracy i praw emerytalnych”. Zatem zgłoszono wniosek do Wysokiej Rady EUI o oddzielenie tych dwóch aspektów w regulaminie EUI. Do tego czasu EUI wydała instrukcję nieumieszczania ograniczenia wiekowego w powiadomieniach o konkursach dla omawianej kategorii.

Po dokładnym zbadaniu opinii EUI i odnośnych tekstów prawnych Rzecznik doszedł do wniosku, że pogląd EUI, że nie jest „organem Wspólnoty” w znaczeniu mandatu Rzecznika wydaje się zasadny. Jednak zważywszy, że określenie „organ Wspólnoty”, o którym mowa powyżej w postanowieniu Traktatu, nie jest precyzyjnie zdefiniowany w prawie Wspólnoty, Rzecznik uznał, że przyszłe wydarzenia prawne mogą uzasadnić powrót do zagadnienia, czy można uznać EUI za „organ Wspólnoty” podlegające kompetencji Rzecznika.

W świetle powyższego stwierdzenia Rzecznik nie uznał, że jest upoważniony do weryfikacji zarzutu wysuniętego przez skarżącą. Niemniej jednak Rzecznik z zadowoleniem przyjął decyzję EUI złożenia wniosku do Wysokiej Rady w sprawie przyjęcia środków pozwalających na zajęcie się zagadnieniami dotyczącymi praw emerytalnych za pomocą innych środków niż korzystanie z ograniczeń wiekowych przy rekrutacji, oraz że do tego czasu wydano instrukcje pomijania ograniczenia wiekowego w powiadomieniach o konkursach dla omawianej kategorii.

3.7 SPRAWY ZAMKNIĘTE PO OTRZYMANIU SPRAWOZDANIA SPECJALNEGO

KLASYFIKACJA STANOWISK URZĘDNIKÓW DS. PRASY W PRZEDSTAWICIELSTWACH KOMISJI W KRAJACH TRZECICH

Streszczenie decyzji dotyczącej dochodzeniu z własnej inicjatywy nr OI/2/2003/GG (Poufne)

Dnia 6 października 2003 r. Rzecznik otrzymał skargę od pana B., Urzędnika ds. Prasy i Informacji w Przedstawicielstwie Komisji w Islamabadzie. W swojej skardze pan B. zarzucał, że jego zaszerogowanie naruszyło zasady Komisji i, że był dyskryminowany ze względu na przynależność państwową.

Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską przewiduje, że Rzecznik otrzymuje skargi od „każdego obywatela Unii i każdej osoby fizycznej lub prawnej mającej miejsce zamieszkania lub statutową siedzibę w Państwie Członkowskim Unii”.

Zważywszy, że pan B. nie należał do żadnej z tych kategorii, Rzecznik poinformował go dnia 21 października 2003 r., że nie posiada uprawnień do rozpatrzenia jego skargi.

Jednak zważywszy na powagę zagadnień podniesionych przez pana B. Rzecznik uznał, że należy je zbadać. Dlatego zdecydował wszcząć w tej sprawie dochodzenie z własnej inicjatywy.

W swojej opinii Komisja wskazała, że stanowiska urzędników ds. prasy i informacji zostały utworzone w jej przedstawicielstwach w krajach trzecich w grupie II albo grupie I, w zależności od wypełnianych funkcji i zgodnie z „Ramowymi zasadami określającymi warunki zatrudnienia lokalnego personelu Komisji Wspólnot Europejskich zatrudnionego w krajach innych niż Państwa Członkowskie”, opublikowanymi w jej Powiadomieniach Administracyjnych dnia 22 czerwca 1990 r. Większość (dwie trzecie) stanowisk rzeczywiście zaliczała się do grupy I, lecz ponad połowa stanowisk urzędników ds. prasy i informacji znalazła się w gestii dyrektora przedstawicielstwa. Komisja stwierdziła, że Pakistan nie jest jedynym ważnym krajem, w którym stanowisko urzędnika ds. prasy zalicza się do grupy II. Zatem według Komisji zarzut dyskryminacji ze względu na obywatelstwo mógł nie zostać przyjęty.

Rzecznik zwrócił uwagę, że załącznik I „Ramowych zasad” zawiera listę stanowisk urzędników ds. prasy jako przykład „stanowisk administracyjnych, doradczych lub kontrolnych”, które należą do grupy I. W świetle niniejszego przepisu Rzecznik przyjął pogląd, że to Komisja ma wykazać, na jakiej podstawie prawnej i stosując jakie kryteria, powinna być uprawniona do zaszeregowania niektórych urzędników ds. prasy (a pana B. w szczególności) do grupy II.

Rzecznik zwrócił jednak uwagę, że Komisja nie była w stanie wyjaśnić tej podstawy prawnej i tych kryteriów, pomimo wielu wniosków o informacje w tej sprawie przedłożonych przez Rzecznika.

W tej sytuacji Rzecznik uznał, że Komisja nie była w stanie przedstawić spójnego i przekonującego wyjaśnienia faktu, że zaklasyfikowała stanowisko pana B. (i innych urzędników ds. prasy) do grupy II, chociaż „Ramowe zasady” wymieniają urzędników ds. prasy jako przykłady „stanowisk administracyjnych, doradczych i kontrolnych”, które należą do grupy I. Rzecznik przyjął pogląd, że nastąpił przypadek niewłaściwego administrowania.

W odniesieniu do zarzutu pana B., że był również przedmiotem dyskryminacji ze względu na narodowość Rzecznik uznał, że dowody, jakimi dysponuje, nie pozwalają na wyciągnięcie wniosku, że ten zarzut jest zasadny.

Dnia 19 lipca 2004 r. Rzecznik skierował zalecenie wstępne do Komisji, prosząc o ponowne rozważenie zasad dotyczących zaszeregowania stanowisk urzędników ds. prasy w przedstawicielstwach w krajach trzecich ogólnie, a w szczególności zaszeregowania stanowiska pana B.

Zważywszy, że Rzecznik uznał, że odpowiedź Komisji na zalecenie wstępne nie była zadowalająca, przedstawił sprawozdanie specjalne Parlamentowi, w którym powtórzył zalecenie wstępne jako zalecenia dla Komisji.

3.8 DOCHODZENIA Z WŁASNEJ INICJATYWY RZECZNIKA

BRAK PROCEDURY SKARG DLA ODDELEGOWANYCH EKSPERTÓW KRAJOWYCH

Streszczenie decyzji w dochodzeniu z własnej inicjatywy nr OI/1/2003/ELB dotyczącym Komisji Europejskiej

Oddelegowani eksperci krajowi są krajowymi lub międzynarodowymi pracownikami cywilnymi zatrudnionymi w sektorze prywatnym, którzy tymczasowo pracują dla instytucji europejskich. Zgodnie z zasadami przyjętymi przez Komisję stosowanymi wobec ekspertów, pozostają oni na służbie pracodawcy przez cały okres oddelegowania i nadal opłacani są przez tego pracodawcę. Niemniej jednak otrzymują diety od Komisji na pokrycie wydatków emigracyjnych.

Rzecznik nie był świadomy istnienia żadnej procedury wewnętrznej, zwłaszcza art. 90 Regulaminu pracowniczego, do rozwiązywania ewentualnych sporów pomiędzy oddelegowanymi krajowymi ekspertami a Komisją. Zażądał zatem od Komisji poinformowania go, czy otrzymała skargi od oddelegowanych krajowych ekspertów dotyczące spraw związanych z oddelegowaniem i w jaki sposób zajęła się tymi skargami. Zapytał również Komisję, czy ma zamiar wprowadzić do zasad stosowanych wobec oddelegowanych krajowych ekspertów stosowny przepis dotyczący rozstrzygnięcia ewentualnych sporów.

Komisja potwierdziła, że art. 90 Regulaminu pracowniczego nie ma zastosowania wobec oddelegowanych krajowych ekspertów, ponieważ Regulamin pracowniczy nie ma wobec nich zastosowania, a diety przez nich otrzymywane nie są oparte na tym Regulaminie. Według Komisji, jej służby przestrzegały oficjalnych sposobów rozstrzygnięcia ewentualnych sporów i odpowiadania na zapytania w celu uniknięcia rozszerzania się i pogłębiania ewentualnych sporów. Komisja potwierdziła, że w odniesieniu do zakresu i dróg rozstrzygnięcia sporów, sytuacja prawna nie jest zupełnie jasna, w szczególności dlatego, że obowiązujące decyzje Komisji nie przewidują procedury skarg. Komisja stwierdziła, że w kontekście następnego istotnego przeglądu wyżej wymienionych zasad przygotowywane jest wprowadzenie stosownego przepisu o rozstrzygnięciu ewentualnych sporów.

Rzecznik z zadowoleniem przyjął pozytywną odpowiedź Komisji, lecz zwrócił uwagę, że nie ustaliła ona określonego harmonogramu działań. Przypominając, że brak działania w rozsądnym terminie jest formą niewłaściwego administrowania, Rzecznik skierował zalecenie wstępne do Komisji, które stwierdzało, że powinna przyjąć procedurę skarg dla rozwiązywania ewentualnych sporów pomiędzy oddelegowanymi krajowymi ekspertami a Komisją.

Komisja poinformowała Rzecznika, że przyjęła jego zalecenie wstępne i wskazała, że procedura skarg dla oddelegowanych krajowych ekspertów może zostać przyjęta do marca 2005.

Na podstawie swojego dochodzenia Rzecznik doszedł do wniosku, że Komisja przyjęła zalecenie wstępne Rzecznika i że środki podjęte przez Komisję zmierzające do jej wykonania są zadowalające, ponieważ Komisja przyjęła rozsądny termin działania.

JAKOŚĆ ZARZĄDZANIA W SZKOŁACH EUROPEJSKICH

Streszczenie decyzji w dochodzeniu z własnej inicjatywy OI/5/2003/IJH dotyczącym Komisji Europejskiej

Szkoły Europejskie zostały założone w 1957 r. w celu zapewnienia nauczania dzieci personelu instytucji UE. Nie podlegają one bezpośrednio mandatowi Rzecznika, lecz Komisja w dużym stopniu je finansuje i jest reprezentowana w ich zarządach. Kiedy Rzecznik otrzymuje skargi w sprawie szkół, prosi Komisję o opinię. Wiele takich skarg, w tym skarga grupowa w 2002 r. (845/2002/IJH), która zakończyła się zaleceniem wstępnym dla Komisji, wyraża rodzicielskie poczucie frustracji i pozbawienia praw.

W grudniu 2003 r. Rzecznik wszczął dochodzenie z własnej inicjatywy w sprawie planów Komisji dotyczących promocji dobrej administracji w Szkołach. Dochodzenie wskazywało na potrzebę pomocy szkołom w przyszłości w zapewnieniu i utrzymaniu większego zaufania wśród osób, których interesom powinny służyć (dzieciom, rodzicom, instytucjom i ogólnie obywatelom), jak również większej wydajności.

Komisja w swojej odpowiedzi zgodziła się z potrzebą działania, uznała znaczenie współpracy z rodzicami i ogłosiła zbliżający się komunikat podkreślający potrzebę lepszego zarządzania i przejrzystości. Komisja wyjaśniła, że już zażądała od szkół podjęcia natychmiastowego działania, w tym odnośnie do art. 42 Karty Praw Podstawowych dotyczącego dostępu do dokumentów. Komisja wskazała jednak, że ograniczyła wpływ zarządu, który jest opieszalszy w podejmowaniu wszelkich decyzji i niechętnie podejmuje reformy.

Rzecznik przyjął pogląd, że Komisja próbowała zidentyfikować i zająć się najpoważniejszymi słabymi stronami działalności, które wywołały skargi. Ponadto jej wnioski o kolejny komunikat stanowiły dobrą okazję do podniesienia jakości zarządzania Szkołami. Rzecznik doszedł do wniosku, że Komisja w pełni uznaje swój ogólny obowiązek promowania dobrej administracji w Szkołach, zgodnie z tymi samymi wartościami, zasadami i normami, jakie są stosowane wobec instytucji i organów Wspólnoty. Zamknął zatem sprawę stwierdzeniem braku niewłaściwego administrowania przez Komisję.

Rzecznik zasugerował również, że Komisja powinna poinformować zarząd o Europejskim Kodeksie Dobrej Praktyki Administracyjnej i zachęcać do jego stosowania przez Szkoły oraz dążyć do zapewnienia, aby same Szkoły potwierdzały potrzebę wiary we własne siły i zdobycia zaufania rodziców jako części ich głównej misji.

Ostatecznie Rzecznik wyraził chęć udzielenia pomocy w przeglądzie przyszłego postępu w podnoszeniu jakości zarządzania Szkołami Europejskimi i zwiększania ich przejrzystości i wydajności.

Dalsza uwaga

Dnia 15 września 2004 r. Komisja odpowiedziała pozytywnie na sugestie Rzecznika. Załączyła również kopię komunikatu do Rady i Parlamentu w sprawie możliwości rozwoju systemu Szkół Europejskich (COM (2004) 519 końcowy).

WPROWADZENIE

1 PODSUMOWANIE

2 SKARGI I DOCHODZENIA

3 DECYZJE PO PRZEPROWADZENIU
DOCHODZENIA

4 STOSUNKI Z INSTYTUCJAMI
I ORGANAMI UNII EUROPEJSKIEJ

5 STOSUNKI Z RZECZNIKAMI
I PODOBNYMI ORGANAMI

6 KONTAKTY

7 ZAŁĄCZNIKI

4 STOSUNKI Z INSTYTUCJAMI I ORGANAMI UNII EUROPEJSKIEJ

W 2004 r. nastąpił wzrost aktywnego podejścia do współpracy ze strony Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich oraz instytucji i organów Unii Europejskiej. Oprócz wypełniania stosownych obowiązków instytucjonalnych, Rzecznik i jego partnerzy w dialogu korzystali z każdej okazji do wspólnej pracy dla dobra obywateli. Niniejszy rozdział zawiera przegląd spotkań i wydarzeń z udziałem członków oraz urzędników instytucji i organów UE w 2004 r. Niniejszy rozdział rozpoczyna się od podkreślenia wartości konstruktywnych stosunków pracy Rzecznika z instytucjami i organami. Relacje te mają ogromne znaczenie dla zapewnienia najwyższych standardów administracji, rosnącej świadomości obywateli ich prawa do złożenia skargi i umożliwienia Biuru Rzecznika skutecznej pracy. Szczególną uwagę poświęcono specjalnym relacjom Rzecznika z Parlamentem Europejskim, który go wybiera i któremu przedstawia sprawozdania roczne.

Znaczenie współpracy – wynik korzystny dla obu stron

Zapewnianie najwyższych standardów administracji: Rzecznik korzysta z okazji, jakimi są spotkania z posłami i urzędnikami, aby wyjaśnić rozumowanie, jakim kieruje się w swojej pracy, odnośnie sposobów jak najlepszego odpowiadania na składane do niego skargi i udoskonalania procedur. Jest to pomocne w wypełnianiu jego podwójnej roli: mechanizmu zewnętrznej kontroli oraz pomocy w poprawie jakości administracji. Podobnie Rzecznik uznaje znaczenie nadążania jego własnego personelu za wydarzeniami w instytucjach i organach UE. Dlatego w 2004 r. na spotkania z personelem Rzecznika zapraszano mówców z wielu instytucji.

Informowanie obywateli o ich prawach: Wysiłki Rzecznika na rzecz niesienia pomocy obywatelom spotykają się poparciem instytucji. Wydarzenia roku 2004 posłużyły do zbadania przyszłych obszarów wspólnego działania, w tym inicjatyw adresowanych do potencjalnych skarżących, które mają na celu zapewnienie szerokiego rozpowszechnienia publikacji Rzecznika i podniesienia świadomości pracy za pośrednictwem Internetu.

Umożliwienie Biuru Rzecznika skutecznej pracy: Rzecznik traktuje współpracę instytucji jako klucz do najbardziej wyważonego korzystania z zasobów przyznawanych jego Biuru. Dzieje się tak w szczególności w przypadku licznych spraw budżetowych i administracyjnych, gdzie Rzecznik współpracuje zwłaszcza z Parlamentem (patrz załącznik B). Pomaga to unikać dublowania się personelu w biurze Rzecznika i, gdzie możliwe, zapewniać obniżenie kosztów jednostkowych, dzięki zwiększeniu wydajności. W celu zapewnienia instytucji zasobów proporcjonalnych do zadań, do wypełniania których została powołana, Rzecznik ściśle współpracuje z organem budżetowym UE, spotykając się z odpowiednimi przedstawicielami instytucji dla wyjaśnienia i obrony priorytetów instytucji. W tym celu w 2004 r. odbyło się wiele spotkań.

Rzecznik i Parlament – szczególna relacja

Rzecznik jest wybierany przez Parlament Europejski i jemu przedstawia sprawozdania. Rzecznik nawiązał owocne kontakty robocze z Komisją Petycji Parlamentu, która odpowiada za stosunki z Rzecznikiem i, między innymi, sporządza sprawozdanie z jego sprawozdania rocznego. Doroczna debata plenarna Parlamentu na temat działalności Rzecznika jest ważnym wydarzeniem w kalendarzu Rzecznika, stając się okazją do szerokiej wymiany poglądów na temat jego dotychczasowej pracy i przyszłych inicjatyw.

W 2004 r. nastąpiła dalsza poprawa relacji Rzecznika z Komisją Petycji dzięki potwierdzeniu przez Rzecznika jego przychylności dla pełnego członkostwa Komisji w sieci rzeczników i podobnych

organów. Stało się tak po opublikowaniu zalecenia zawartego w sprawozdaniu DE ROSSA w sprawie *Sprawozdania Roczne 2003* Rzecznika i powinno prowadzić do dalszej poprawy usług świadczonych na rzecz obywateli Europy.

Oprócz sprawozdania rocznego, Rzecznik przygotowuje cały szereg publikacji adresowanych do posłów Parlamentu Europejskiego, w celu zapoznania ich z przeglądem swojej działalności. W 2004 r. wśród posłów do PE rozpowszechniono osiem publikacji w 25 językach. Publikacje te omówione są w sekcji 6.5 niniejszego sprawozdania.

W 2004 r. Rzecznik odbył wiele spotkań z posłami oraz urzędnikami instytucji i organów UE⁴⁶, opisanych w sekcjach 4.1 - 4.3.

4.1 PARLAMENT EUROPEJSKI

13 stycznia: Spotkanie z Joaniem COLOMEM I NAVAL, posłem i wiceprzewodniczącym Parlamentu Europejskiego.

2 lutego: Wystąpienie dla personelu Wydziału Prawnego Parlamentu Europejskiego. Gospodarzem był pan Gregorio GARZON CLARIANA, radca prawny Parlamentu.

11 lutego: Spotkanie z Julianem PRIESTLEYEM, Sekretarzem Generalnym Parlamentu Europejskiego.

11 marca: Spotkanie z Malcolmem HARBOUREM, posłem do Parlamentu Europejskiego.

30 marca: Spotkanie z Wilfriedem KUCKELKORNEM, posłem do Parlamentu Europejskiego, sprawozdawcą budżetowym.

26 kwietnia: Przedstawienie Komisji Petycji Parlamentu Europejskiego *Sprawozdania Roczne 2003* Rzecznika.

4 maja: Spotkanie z Royem PERRY, posłem do Parlamentu Europejskiego.

4 maja: Przedstawienie Grupie Partii Ludowej (Chrześcijańskim Demokratom) i Europejskim Demokratom w Parlamencie Europejskim *Sprawozdania Roczne 2003* Rzecznika.

7 maja: Spotkanie z Patem COXEM, Przewodniczącym Parlamentu Europejskiego.

7 czerwca: Wystąpienie przed personelem administracyjnym wyższego szczebla Parlamentu Europejskiego. W spotkaniu, któremu przewodniczył Julian PRIESTLEY, wzięło udział ponad 35 członków personelu wyższego szczebla.

20 lipca: Spotkania z posłami do Parlamentu Europejskiego, Esko SEPPÄNENEM i Janem MULDEREM w celu omówienia budżetu Rzecznika na rok 2005.

21 lipca: Spotkania z posłami do Parlamentu Europejskiego: Kathalijne Maria BUITENWEG, Reinerem BÖGE, Denem DOVEREM, Herbertem BÖSCHEM i Antonisem SAMARASEM i Anne Elisabet JENSEN, w celu omówienia budżetu Rzecznika na rok 2005.

22 lipca: Spotkania z posłami do Parlamentu Europejskiego: panami Ralfem WALTEREM, Kyösti Tapio VIRRANKOSKIM i Markusem FERBEREM, w celu omówienia budżetu Rzecznika 2005.

⁴⁶

Spotkania i imprezy odbywały się w Brukseli, Luksemburgu i Strasburgu.

2 września: Przedstawienie priorytetów Rzecznika dla budżetu 2005 na spotkaniu z Komisją Budżetową Parlamentu Europejskiego.

13 września: Spotkanie z panią Anne Elisabet JENSEN, posłanką do Parlamentu Europejskiego i sprawozdawczynią budżetową.

14 września: Spotkanie z posłankami do Parlamentu Europejskiego: paniami Bárbarą DÜRKHOP i Neeną GILL w celu omówienia budżetu Rzecznika 2005.

14 września: Prezentacja pracy Rzecznika dla estońskich posłów do Parlamentu Europejskiego: pana Toomasa ILVESA, pani Marianne MIKKO i pani Siiri OVIIR.

14 września: Kolacja wydana przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich na cześć nowego Biura i Koordynatorów Komisji Petycji. W kolacji uczestniczyli posłowie do Parlamentu Europejskiego: pan Marcin LIBICKI, przewodniczący Komisji, pani Marie PANAYOTOPOULOS-CASSIOTOU, wiceprzewodnicząca Komisji, pan Proinsias DE ROSSA, pani Alexandra DOBOLYI i pan David HAMMERSTEIN MINTZ.

27 października: Spotkanie z sir Robertem ATKINSEM, posłem do Parlamentu Europejskiego.

16 listopada: Prezentacja dla szefów Biur Informacyjnych Parlamentu Europejskiego w Państwach Członkowskich. W spotkaniu, któremu przewodniczyła pani Francesca RATTI, dyrektor generalny działu informacji w Parlamencie, wzięło udział ponad 30 przedstawicieli Biur.

18 listopada: Przedstawienie *Sprawozdania Roczne 2003* Rzecznika na posiedzeniu plenarnym Parlamentu Europejskiego (patrz Sekcja 6.1).

4.2 KOMISJA EUROPEJSKA

20 stycznia: Prezentacja dla szefów Przedstawicielstw Komisji Europejskiej w Państwach Członkowskich. Spotkaniu przewodniczył pan Jorge de OLIVEIRA E SOUSA, dyrektor generalny DG Prasa i Komunikacja Komisji.

10 lutego: Spotkanie z dyrektorem generalnym Służby Prawnej Komisji Europejskiej, panem Michelelem PETITE. Podczas spotkania Rzecznik i dyrektor generalny postanowili umieszczać informacje o swojej działalności w programach szkolenia personelu.

30 marca: Prezentacja pana Michela PETITE, dyrektora generalnego Wydziału Prawnego Komisji Europejskiej, dla personelu prawnego Rzecznika.

31 marca: Spotkanie z panią Loyola DE PALACIO, wiceprzewodniczącą Komisji Europejskiej.

13 lipca: Wystąpienie pana DIAMANDOUROSA dla Służby Prawnej Komisji, zatytułowana „Podwójna rola Rzecznika”.

4.3 INNE INSTYTUCJE I ORGANY

11 lutego: Spotkanie w Strasburgu z panem Dickiem ROCHE, irlandzkim Ministrem Stanu ds. Stosunków Europejskich i Przewodniczącym Rady.

23 lutego: Spotkanie z panem Erikiem HALSKOVEM, (pełniącym obowiązki) dyrektora generalnego Europejskiego Biura Doboru Kadr (EPSO).

8 marca: Spotkanie z panem Franzem-Hermannem BRÜNEREM, dyrektorem generalnym Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF).

10 marca: Spotkanie z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych, panem Peterem HUSTINXEM i jego zastępcą, panem Joaquínem BAYO DELGADO.

16 czerwca: Obiad roboczy z członkami Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, pod przewodnictwem Prezesa Trybunału, pana Juana Manuela FABRA VALLESA.

26 listopada: Wystąpienie przewodniczącego Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, pana Vassiliosa SKOURISA, dla personelu Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Wykład pana SKOURISA dotyczył ochrony podstawowych praw w UE po wejściu w życie przyszłej Konstytucji dla Europy.

Vassilios Skouris, przewodniczący Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, przemawia do personelu Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Strasburg, Francja, 26 listopada 2004 r.

WPROWADZENIE

1 PODSUMOWANIE

2 SKARGI I DOCHODZENIA

3 DECYZJE PO PRZEPROWADZENIU DOCHODZENIA

4 STOSUNKI Z INSTYTUCJAMI I ORGANAMI UNII EUROPEJSKIEJ

5 STOSUNKI Z RZECZNIKAMI I PODOBNYMI ORGANAMI

6 KONTAKTY

7 ZAŁĄCZNIKI

5 STOSUNKI Z RZECZNIKAMI I PODOBNYMI ORGANAMI

Naczelnym priorytetem Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich jest ścisła współpraca z innymi rzecznikami na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, co przyczynia się do zapewnienia szybkiego i skutecznego rozpatrywania skarg obywateli, a zatem stanowi główny aspekt reaktywnej roli Rzecznika. Współpraca ta jest również ważna w odniesieniu do aktywnej działalności Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich z uwagi na umożliwienie kontrolowania ważnych wydarzeń w świecie rzeczników, wymiany informacji o prawie Unii Europejskiej i dzielenia się najlepszą praktyką.

Niniejszy rozdział zawiera przegląd szeregu działań w 2004 r., w które zaangażowany był Rzecznik, w celu dalszego rozwijania jego stosunków zawodowych z rzecznikami w Europie i poza nią. Zważywszy na znaczenie codziennej pracy Biura polegającej na zajmowaniu się skargami obywateli, rozdział rozpoczyna się opisem europejskiej sieci rzeczników i przeglądem wydarzeń, które miały miejsce w sieci w ciągu roku.

5.1 EUROPEJSKA SIEĆ RZECZNIKÓW

Europejska sieć rzeczników rozwinęła się z inicjatywy pierwszego Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, pana Jacoba SÖDERMANA, zaproszenia rzeczników i podobnych organów w UE na seminarium w Strasburgu we wrześniu 1996 r. Uczestnicy podjęli decyzję o ustanowieniu stałego procesu współpracy w celu promowania swobodnego przepływu informacji o prawie Wspólnoty i jego wdrażaniu oraz umożliwienia przekazywania skarg organowi, który najskuteczniej może nimi się zająć.

Obecnie sieć składa się z około 90 biur w 29 krajach europejskich. W Unii obejmuje rzeczników i podobne organy na szczeblu europejskim, krajowym i regionalnym, natomiast na szczeblu krajowym obejmuje również Norwegię, Islandię i kraje ubiegające się o członkostwo w UE. Każdy z krajowych rzeczników i podobnych organów w Państwach Członkowskich UE, jak również w Norwegii i Islandii, powołał urzędnika łącznikowego, działającego jako punkt kontaktowy dla pozostałych członków sieci.

Sieć stale rozwija się w potężne narzędzie współdziałania rzeczników oraz ich personelu i służy jako skuteczny mechanizm współpracy przy rozstrzyganiu spraw. Doświadczenia i najlepsza praktyka są tematem seminariów i spotkań, regularnie publikowanego biuletynu, elektronicznego forum dyskusyjnego i codziennego elektronicznego serwisu informacyjnego. W niniejszej sekcji opisano tę działalność, jak również przegląd współpracy w rozstrzyganiu spraw w 2004 r.

Wizyty informacyjne Rzecznika w Państwach Członkowskich i krajach ubiegających się o członkostwo okazały się wysoce skuteczne pod względem rozwijania sieci i stanowią doskonały środek podnoszenia świadomości na temat szeregu wykorzystywanych w tym procesie narzędzi komunikacji. Dlatego sekcję 5.1 kończy przegląd wizyt informacyjnych Rzecznika w 2004 r.

Seminaria rzeczników krajowych

Seminaria rzeczników krajowych odbywają się co dwa lata i organizowane są wspólnie przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i jego krajowego odpowiednika. Najbliższe seminarium rzeczników krajowych Państw Członkowskich UE i państw kandydujących odbędzie się w Hadze w dniach 10-14 września 2005 r., a jego głównym tematem będzie „Rola instytucji Rzecznika i podobnych organów we wdrażaniu prawa UE”. Będzie to piąte seminarium rzeczników krajowych, które zbiegnie się w czasie z dziesiątą rocznicą utworzenia instytucji Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Ponadto będzie to pierwsze seminarium od czasu rozszerzenia UE i pierwsza okazja do wspólnego spotkania rzeczników ze wszystkich 25 Państw Członkowskich i omówienia wspólnych spraw. Wszystkie te aspekty nadadzą specjalny wymiar tematowi seminarium 2005.

Przygotowania do seminarium rozpoczęły się na początku 2004 r. trzema spotkaniami Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i rzecznika holenderskiego, pana Roela FERNHOUTA. Obydwaj rzecznicy i ich pracownicy spotkali się 20 stycznia w Brukseli, 21 czerwca w Strasburgu i 15 października w Hadze.

Generalny sprawozdawca seminarium, pan Rick LAWSON z Uniwersytetu Leiden, wziął udział w drugim z tych spotkań, na którym uczestnicy omówili projekt kwestionariusza seminaryjnego. Zadaniem kwestionariusza jest uzyskanie wglądu w rodzaje „spraw UE”, jakie rzecznicy napotykają w swojej codziennej pracy, stwierdzenia częstotliwości występowania i znaczenia tych spraw oraz zidentyfikowanie najlepszej praktyki. Rozprowadzono go wśród wszystkich uczestniczących biur rzeczników z UE, Norwegii i Islandii w październiku 2004 r. Poproszono biura o odpowiedź do 31 grudnia. Informacje uzyskane dzięki kwestionariuszowi zostaną wykorzystane jako podstawa sporządzenia sprawozdania ogólnego, które zostanie przedstawione i omówione w trakcie seminarium.

Przygotowania do seminarium będą kontynuowane w 2005 r. tak, aby to piąte spotkanie stało się ogromnym sukcesem.

Współpraca w rozpatrywaniu spraw

Rzecznicy krajowi i regionalni w Państwach Członkowskich są upoważnieni do rozpatrywania wielu skarg, które wykraczają poza mandat Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, ponieważ nie są skargami przeciwko instytucji lub organowi Wspólnoty. W 2004 r. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich doradził 906 skarżącym, aby zwrócili się do rzecznika krajowego lub regionalnego, a 54 skargi przekazał bezpośrednio do właściwego rzecznika. Przykłady tych skarg znajdują się w sekcji 2.5 niniejszego sprawozdania.

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich może również pomagać rzecznikom krajowym lub regionalnym w ich dochodzeniach, udzielając odpowiedzi na zapytania o prawo UE lub kierując zapytania do odpowiedniej instytucji lub organu Unii o odpowiedź. W 2004 r. otrzymano zapytania od rzecznika regionalnego Veneto we Włoszech, rzecznika Irlandii i rzecznika Cypru.

Europejscy Rzecznicy - Biuletyn

Europejscy Rzecznicy – Biuletyn obejmuje prace członków europejskiej sieci rzeczników i szerzej, członków Europejskiego Regionu Międzynarodowego Instytutu Rzecznika (IOI). Jest przygotowywany w językach: angielskim, francuskim, niemieckim, włoskim i hiszpańskim i kierowany do ponad 400 biur na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym. Biuletyn jest publikowany dwa razy w roku – w kwietniu i październiku.

Biuletyn zawiera artykuły z biur Rzecznika w całej Europie. Stanowią one podstawę działań wiadomości, prawa UE, pracy rzeczników i podobnych organów, seminariów i spotkań oraz ogłoszeń. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich odpowiada za publikowanie Biuletynu i w artykule redakcyjnym zwraca uwagę na zagadnienia dla sieci interesujące i analizuje ich

znaczenie. Dział 2 – zatytułowany „Komunikaty IOI” – tworzy regionalny wiceprzewodniczący IOI dla Europy, który w zamierzeniu ma informować członków IOI-Europa o ostatnich wydarzeniach, nadchodzących imprezach i innych interesujących inicjatywach.

Biuletyn okazał się sam w sobie niezwykle wartościowym forum wymiany informacji o prawie UE i najlepszej praktyce. Zagadnienia omawiane w 2004 r. obejmowały nową Konstytucję dla Europy i jej konsekwencje dla rzeczników, problemy napotymane przez tych, którzy chcą skorzystać z prawa do swobody poruszania się, problemy dotyczące więzień w wielu Państwach Członkowskich, praw dzieci i osób starszych oraz przeszkód, na jakie napotykały osoby niepełnosprawne.

Elektroniczne narzędzia komunikacji

W listopadzie 2000 r. Rzecznik rozpoczął dyskusję na forum internetowym oraz na stronie rzeczników i ich personelu w Europie. Prawie 90 biur w 29 krajach europejskich posiada obecnie własne nazwy użytkownika i hasła dostępu do forum dyskusyjnego. Ponadto ci członkowie IOI – Europa, którzy nie są członkami europejskiej sieci rzeczników, posiadają dostęp do forum dyskusyjnego poprzez wygenerowaną nazwę użytkownika i hasło. Forum dyskusyjne stwarza możliwości codziennego dzielenia się informacjami i współpracy pomiędzy biurami.

Najbardziej popularną częścią forum dyskusyjnego jest serwis Rzecznika *Wiadomości codzienne* publikowany w każdy dzień roboczy i zawierający wiadomości z biura Rzecznika. Do *Wiadomości codziennych* piszą artykuły i zasięgają tam porady biura rzeczników krajowych i regionalnych z całej Europy.

W 2004 r. forum dyskusyjne rzeczywiście zaczęło działać, umożliwiając biurom dzielenie się informacjami poprzez umieszczanie pytań i odpowiedzi. W 2004 r. zainicjowano kilka ważnych dyskusji obejmujących zagadnienia od obecności rzecznika w telewizji po prawa rzecznika do wizyt w więzieniach, w dyskusjach tych wzięła udział większość krajowych biur.

Forum dyskusyjne umieszcza wiarygodną listę krajowych i regionalnych rzeczników w Państwach Członkowskich, Norwegii, Islandii oraz krajach ubiegających się o członkostwo w UE. Lista jest uaktualniana w przypadku każdorazowej zmiany danych kontaktowych biura rzecznika i dlatego jest niezbędną pomocą dla rzeczników w całej Europie.

Wizyty informacyjne

Cel wizyt informacyjnych Rzecznika jest dwójakiej natury: podniesienie wśród obywateli świadomości ich prawa do skarg do Rzecznika i dalsza intensyfikacja współpracy Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich z jego odpowiednikami w ogólnym kontekście europejskiej sieci rzeczników.

Aspekt wizyt informacyjnych dotyczący podnoszenia świadomości publicznej opisany jest w sekcji 6.2 niniejszego sprawozdania, lecz należy wymienić w tym względzie bezcenne wsparcie Rzecznika ze strony innych rzeczników w całej Europie. Przez cały czas wizyty informacyjnej Rzecznik w ogromnej mierze polega na swoich kolegach w Państwach Członkowskich i krajach ubiegających się o członkostwo. Ich miejscowe kontakty umożliwiają mu niesienie pomocy obywatelom, urzędnikom administracyjnym i państwowym, a zatem maksymalne zwiększenie skuteczności tych podróży.

Ze względu na dalszy rozwój stosunków zawodowych w ramach europejskiej sieci rzeczników, w programach wizyt Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich systematycznie są przewidziane szczegółowe spotkania z rzecznikami i ich personelem. Spotkania te mają ogromną wartość dla wzajemnego uczenia się. Stwarzają okazję do zachęcania do aktywniejszego uczestnictwa w sieci i badania nowych sposobów współpracy na rzecz obywateli. Wysiłki te zaowocowały w 2004 r. wykazaniem przez wiele biur większego zainteresowania szeregiem instrumentów dostępnych w sieci po wizytach.

W 2004 r. wizyty informacyjne Rzecznika zawiodły go do następujących krajów, wymienionych w porządku chronologicznym:

Słowenia, 24 – 27 stycznia, gdzie spotkał się z Rzecznikiem Praw Człowieka, panem Matjažem HANŽEKIEM i jego zastępcami, panem Alešem BUTALA, panem Francem JAMNIKIEM i panem Jernejem ROVŠEKIEM;

- Słowacja, 18 – 19 lutego, gdzie gościł go pan Pavel KANDRÁČ, obrońca Praw Publicznych;
- Cypr, 29 lutego – 3 marca, gdzie spotkał się z panią Elianą NICOLAOU, Rzecznikiem Praw Obywatelskich;
- Republika Czech, 21 – 24 marca, gdzie spotkał się panem Otakarem MOTEJLEM, obrońcą Praw Publicznych;
- Łotwa, 14 – 17 kwietnia, gdzie złożył wizytę panu Olafowi BRŪVERSOWI, Dyrektorowi Łotewskiego Krajowego Biura Praw Człowieka;
- Litwa, 17 – 21 kwietnia, gdzie gościł u kolegów z Biura Rzeczników Seimas – Szefa Biura Rzecznika pana Romasa VALENTUKEVIČIUSA i Rzecznika, pani Elvyry BALTUTYTĖ, pani Rimantė ŠALAŠEVIČIŪTĖ, pana Kęstutisa VIRBICKASA i pani Zity ZAMŽICKIENĖ;
- Polska, 28 kwietnia – 2 maja, gdzie złożył wizytę panu Andrzejowi ZOLLOWI, Rzecznikowi Praw Obywatelskich;
- Austria, 24 – 25 maja, gdzie spotkał się z członkami zarządu Rzecznika Praw Obywatelskich, tzn. panią Rosemarie BAUER, przewodniczącą zarządu i panem Peterem KOSTELKĄ;
- Rumunia, 26 – 28 maja, gdzie gościł u pana Ioana MURARU, obrońcy Ludowego;
- Grecja, 30 czerwca - 2 lipca, gdzie gościł u Rzecznika Praw Obywatelskich, pana Yorgosa KAMINISA;
- Holandia, 15 - 19 września, gdzie spotkał się ze swoim krajowym odpowiednikiem, panem Roelem FERNHOUTEM;
- Portugalia, 21 – 22 października, gdzie złożył wizytę Rzecznikowi Praw Obywatelskich, panu Henrique NASCIMENTO RODRIGUESOWI;
- Francja, 1 – 2 grudnia, gdzie gościł u swojego krajowego odpowiednika, pana Jean-Paula DELEVOYE.

5.2 INNE SEMINARIA I KONFERENCJE RZECZNIKA

Wysiłki Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich na rzecz współdziałania z innymi rzecznikami praw obywatelskich rozciągają się poza działalność europejskiej sieci rzeczników. Jako aktywny członek wielu organizacji zrzeszających rzeczników, uczestniczy w konferencjach i seminariach w Europie i poza nią. Jest zainteresowany udziałem w imprezach organizowanych przez rzeczników krajowych i regionalnych oraz zapewnianiem udziału przedstawicieli Biura Rzecznika w tych imprezach. W kontekście jego pracy na rzecz promowania rządów prawa, poszanowania praw człowieka i dobrego administrowania w Unii i poza nią, Rzecznik uczestniczy w imprezach zmierzających do ustanowienia nowych instytucji Rzecznika. Niniejsza sekcja zawiera przegląd imprez, w których w 2004 r. uczestniczył Rzecznik i jego personel.

Publiczne seminarium na temat. „Kontroli parlamentarnej i Biura Rzecznika Praw Obywatelskich” – Sztokholm, Szwecja

Dnia 12 lutego pan DIAMANDOUROS uczestniczył w publicznym seminarium w Sztokholmie na temat „Kontroli parlamentarnej i Biura Rzecznika Praw Obywatelskich”. Seminarium zorganizowała

Komisja Konstytucyjna szwedzkiego *Riksdagu* dla uczczenia przejścia na emeryturę pana Claesa EKLUNDHS, który jako pierwszy piastował stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich Szwecji.

Pan DIAMANDOUROS wygłosił przemówienie na sesji pt. „Rola Rzecznika w różnych systemach – doświadczenia i przyszłe perspektywy” analizując międzynarodowy rozwój instytucji rzecznika. Po zakończeniu seminarium pan DIAMANDOUROS odbył nieoficjalne spotkanie z czterema szwedzkimi Rzecznikami Praw Obywatelskich i panem Matsem MELINEM, następcą pana EKLUNDHA na stanowisku pierwszego Rzecznika Praw Obywatelskich.

Piętnasta rocznica konferencji rzeczników w Szlezwiku-Holsztynie – Kilonia, Niemcy

Dnia 24 kwietnia pan Gerhard GRILL, główny radca prawny, uczestniczył w konferencji w Parlamencie Regionalnym Szlezwiku-Holsztynu w Kilonii, odbywającej się dla uczczenia 15-ej rocznicy instytucji Rzecznika w Szlezwiku-Holsztynie. Konferencję zorganizował Rzecznik Spraw Socjalnych Szlezwiku-Holsztynu, pani Birgit WILLE-HANDELS. W imprezie wzięło udział około 70 uczestników, w tym w dyskusji panelowej pani WILLE-HANDELS, pan Gerhard POPPENDIECKER, przewodniczący Komisji Petycji Regionalnego Parlamentu Szlezwiku-Holsztynu, pan Ulrich LORENZ, zastępca sekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Szlezwiku-Holsztynu oraz pani Ursula PEPPER, burmistrz miasta Ahrensburg.

Seminarium na temat „Roli rzecznika w państwie prawa” – Nevşehir, Turcja

W dniach 9 – 10 maja Rzecznik uczestniczył w seminarium na temat „Roli rzecznika w państwie prawa” w Nevşehir, w Turcji. Seminarium, współorganizowane przez pana Alvaro GIL-ROBLESA, Komisarza Praw Człowieka Rady Europy i pana Mehmeta ELKATMISA, przewodniczącego Komitetu ds. Monitorowania Praw Człowieka Wielkiego Zgromadzenia Narodowego Turcji, koncentrowało się na tureckich rozważaniach na temat ustanowienia urzędu krajowego rzecznika.

Nikiforos Diamandouros przemawia podczas seminarium zatytułowanego „Rola rzecznika w państwie prawnym”. Nevşehir, Turcja, 9 maja 2004 r.

Wśród krajowych uczestników seminarium znaleźli się członkowie i urzędnicy wyższego szczebla Wielkiego Zgromadzenia Narodowego Turcji (zwłaszcza członkowie Zgromadzenia należący do Komisji Monitorowania Praw Człowieka), członkowie organów wymiaru sprawiedliwości, przedstawiciele lokalnych i krajowych władz oraz przedstawiciele społeczeństwa. Poza panem GIL-ROBLESEM, Radę Europy reprezentowała pani Caroline RAVAUD, kierownik sekretariatu Komisji Poszanowania Zobowiązań przez Państwa Członkowskie Rady Europy. Wśród przedstawicieli Rzecznika i podobnych biur znaleźli się: pan Ermir DOBJANI, Rzecznik Praw Obywatelskich Albanii, pan Pierre-Yves MONETTE, Federalny Rzecznik Belgii, pan Safet PASIC, Rzecznik Praw

Obywatelskich Bośni i Hercegowiny, pan Morten ENGBERG, kierownik działu w duńskim Biurze Rzecznika, pan Yorgos KAMINIS, rzecznik grecki, pan Albert TAKACS, węgierski generalny zastępca Komisarza ds. Praw Człowieka, pan Branko NAUMOVSKI, Rzecznik Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii, pan Roel FERNHOUT, Rzecznik Holandii, pan Matjaž HANZEK, Rzecznik Praw Człowieka Słowenii i pan Kjell SWANSTRÖM, szef szwedzkiego Biura Rzecznika Praw Obywatelskich.

Dnia 10 – 11 maja pan DIAMANDOUROS złożył wizytę w Ankarze, aby spotkać się z członkami rządu, urzędnikami państwowymi oraz przedstawicielami tureckiego społeczeństwa. Wśród jego rozmówców byli pan Abdullah GÜL, Wicepremier i Minister Spraw Zagranicznych Turcji, pan Emin Murat SUNGAR, sekretarz generalny spraw UE, pan Mustafa BUMIN, prezes Tureckiego Trybunału Konstytucyjnego, pan Ender ÇETINKAYA, przewodniczący Rady Stanu, pan Cemil ÇIÇEK, Minister Sprawiedliwości oraz pan Zafer Ali YAVAN, pani Derya SEVINC i pan Eray AKDAG z Tureckiego Stowarzyszenia Przemysłowców i Biznesmenów. Pan DIAMANDOUROS spotkał się również z panem Hansjörgiem KRETSCHMEREM, szefem Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Turcji.

Coroczne spotkanie Stowarzyszenia Rzeczników Brytyjskich i Irlandzkich – Londyn, Wielka Brytania

Dnia 28 maja szef Wydziału Prawnego Rzecznika, pan Ian HARDEN, wziął udział w corocznym spotkaniu Stowarzyszenia Rzeczników Brytyjskich i Irlandzkich (BIOA) w Londynie, nt. „Usługi Rzecznika: ich rola w kraju”. Wśród mówców znaleźli się: pan Walter MERRICKS, przewodniczący BIOA i główny Rzecznik Działu Finansowego Rzecznika, pan Charlie McCREEVY TD, irlandzki Minister Finansów i Lord EVANS, brytyjski rzecznik rządu do spraw konstytucyjnych, handlowych i przemysłowych w Izbie Lordów. W czasie spotkania Lord EVANS wskazał, że w przyszłości zostanie rozważona kwestia ochrony prawnej tytułu „Rzecznika” w Wielkiej Brytanii.

Pierwszy Okrągły Stół Europejskich Rzeczników Regionalnych – Barcelona, Hiszpania

W dniach 2-3 lipca 2004 r. Komisarz Praw Człowieka Rady Europy, pan Alvaro GIL-ROBLES i regionalny rzecznik Katalonii, pan Rafael RIBÓ (który dnia 1 lipca zastąpił pana Antóna CANELLASA), zorganizowali Pierwszy Okrągły Stół Europejskich Rzeczników Regionalnych w Barcelonie. Spotkanie odbyło się w ramach Forum Kultury Barcelona 2004. W imprezie oficjalnie otwartej przez panów BENACHA, przewodniczącego Parlamentu Katalonii, GIL-ROBLESA i RIBÓ, uczestniczył pan MARTÍNEZ ARAGÓN, główny radca prawny w Biurze Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Podczas Okrągłego Stołu omawiano trzy tematy: (i) odpowiednie zadania i kompetencje rzeczników regionalnych i krajowych; (ii) rzecznicy regionalni i prawa mieszkaniowe; (iii) rzecznicy regionalni i prawo do zdrowego środowiska naturalnego. Na zakończenie konferencji pan GIL-ROBLES zobowiązał się do kontynuowania inicjatywy i organizowania co dwa lata podobnego spotkania regionalnych rzeczników z krajów należących do Rady Europy.

Ósma Światowa Konferencja Międzynarodowego Instytutu Rzecznika – Quebec, Kanada

W dniach 7-10 września pan DIAMANDOUROS wziął udział w 8-ej Światowej Konferencji Międzynarodowego Instytutu Rzecznika w Quebecu, w Kanadzie, nt. „Zrównoważenie obowiązków obywateli z uznaniem praw i obowiązków jednostki © rola Rzecznika”. Gospodarzem spotkania była Rzecznik Quebecu, pani Pauline CHAMPOUX-LESAGE. W tej międzynarodowej konferencji, podczas której odbyło się również wiele oficjalnych spotkań IOI, wzięło udział 430 uczestników z 77 krajów.

Głównym tematem Konferencji była potrzeba dążenia do równowagi pomiędzy prawami jednostki a zbiorowym bezpieczeństwem w dobie globalizacji i prywatyzacji. Dnia 9 września Rzecznik wygłosił przemówienie programowe na trzeciej plenarnej sesji, zatytułowane „Czy uznanie praw jednostki i wolności może przetrwać nacisk na zwiększenie bezpieczeństwa?”. Rzecznik zidentyfikował niebezpieczeństwa, jakie mogą wyniknąć z dążenia do zrównoważenia potrzeb

bezpieczeństwa publicznego z prawami jednostki i swobodami. Powiedział, że należy umożliwić powstanie trwałych prawnych, instytucjonalnych i politycznych ram zdolnych do uczciwego i rozsądnego zrównoważenia obydwu potrzeb i podkreślił, że rzecznicy mogą i powinni być aktywni w tej dziedzinie w sposób utrzymujący i umacniający rządy prawa i gwarantujący prawa obywatelom.

Inne przemówienia programowe na Konferencji wygłosili: Jej Ekscelencja Adrienne CLARKSON, Generalny Gubernator Kanady i sędzia Louis LEBEL z Kanadyjskiego Sądu Najwyższego.

Po południu 9 września odbyły się spotkania regionów IOI (Afryki, Azji, Australii i Pacyfiku, Europy, Ameryki Łacińskiej, Karaibów i Ameryki Północnej), w trakcie których wybrano nowych dyrektorów i regionalnych wiceprzewodniczących IOI. Na dyrektorów europejskiego regionu IOI wybrano pana Toma FRAWLEYA (Rzecznika Praw Obywatelskich Irlandii Północnej), pana Petera KOSTELKA (przewodniczącego Austriackiego Biura Rzecznika) i panią Riitę-Leenę PAUNIO (Rzecznika Praw Obywatelskich Finlandii). Rzecznik Praw Obywatelskich Słowenii, pan Matjaž HANŽEK, który ciągle miał przed sobą dwuletnią kadencję na stanowisku dyrektora, nie ubiegał się o reelekcję. Po wyborach członkowie zarządu europejskiego regionu IOI postanowili, że wiceprzewodniczącym IOI dla Europy będzie pan KOSTELKA.

Rano 10 września odbyło się generalne spotkanie IOI, na którym swoje sprawozdania przedstawili sekretarz, skarbnik i regionalni wiceprzewodniczący, a następnie obecny przewodniczący IOI i rzecznik Ontario, pan Clare LEWIS, przedstawił Raport 2000-2004. Po południu tego dnia odbyło się spotkanie nowego zarządu IOI.

Oprócz pełnego oficjalnego programu nakreślonego powyżej Konferencja stworzyła liczne nieformalne możliwości nawiązywania kontaktów zawodowych i wymiany informacji. Wieczorem 7 września Rzecznik Quebecu wydała kolację, na którą wśród innych honorowych gości został zaproszony Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich wraz z małżonką, a także pani Monique GAGNON-TREMBLAY, wicepremier Quebecu, Minister Stosunków Międzynarodowych i Minister odpowiedzialny za sprawy społeczności francuskojęzycznej. Wieczorem 9 września odbyła się uroczysta kolacja, która była kolejną okazją dla uczestników do spotkania kolegów z całego świata.

Konferencja „Rzecznik w Europie południowo-wschodniej: umocnienie współpracy regionalnej” – Belgrad, Serbia i Czarnogóra

W dniach 28-29 września Rzecznik uczestniczył w konferencji „Rzecznik w Europie południowo-wschodniej: umocnienie współpracy regionalnej” odbywającej się w Parlamencie Serbii i Czarnogóry w Belgradzie. Konferencję zorganizowano pod egidą Projektu Eunomia Rady Europy i Rzecznika Grecji, Paktu Stabilizacji dla Europy południowo-wschodniej i Ministerstwa Samorządów Lokalnych Serbii i Czarnogóry.

Wśród uczestników konferencji znaleźli się pan Zoran SAML, przewodniczący parlamentu Serbii i Czarnogóry, Minister Administracji Publicznej i Samorządowej Serbii i Czarnogóry, ambasador Maurizio MASSARI, kierownik Misji OBWE w Serbii i Czarnogórze, pani Elisabeth REHN, przewodnicząca stołu roboczego I, Paktu Stabilizacji Europy południowo-wschodniej, pan Dragan MILKOV z Uniwersytetu w Novim Sadie, pan Jorgen GRUNNET, szef belgradzkiego Biura Rady Europy i pan Markus JAEGER, zastępca Dyrektora Komisarza Praw Człowieka Rady Europy. Obecni byli również rzecznicy Albanii, Bośni i Hercegowiny, Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii, Grecji, Kosowa, Czarnogóry, Republiki Serbskiej i grecki zastępca Rzecznika Praw Dziecka.

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich wygłosił przemówienie: „Rzecznik w Europie południowo-wschodniej: bieżące wyzwania i przyszłe perspektywy”, po którym nastąpiła dyskusja przy okrągłym stole.

Uczestnicy konferencji „Rzecznik w Europie Południowo-Wschodniej: umocnienie współpracy regionalnej”.
Belgrad, Serbia i Czarnogóra, 29 września 2004 r.

Konferencja z okazji dwudziestej rocznicy Biura Irlandzkiego Rzecznika – Dublin, Irlandia

Dnia 15 października szef Wydziału Prawnego Rzecznika, pan Ian HARDEN, i rzecznik prasowy, pani Rosita AGNEW, wzięli udział w konferencji w Dublinie „Odpowiedzialność, dobre kierowanie i Rzecznik”. W konferencji, która odbyła się dla uczczenia dwudziestej rocznicy Biura Irlandzkiego Rzecznika, uczestniczyło ponad 100 osób, w tym rzecznicy, urzędnicy państwowi i przedstawiciele społeczeństwa. Przemówienia powitalne i pożegnalne wygłosiła pani Emily O'REILLY, irlandzki Rzecznik i komisarz ds. informacji, natomiast szereg interesujących uwag zgłosili: pan Dick ROCHE, irlandzki Minister Środowiska, Dziedzictwa i Samorządów, pani Ann ABRAHAM, brytyjski Rzecznik Praw Obywatelskich i Rzecznik Służby Zdrowia Anglii, pan Tom FRAWLEY, Komisarz ds. skarg i Rzecznik Praw Obywatelskich Irlandii Północnej, pan Eddie SULLIVAN, sekretarz generalny administracji służb publicznych i rozwoju w departamencie finansów oraz pan Donncha O'CONNELL, wykładowca prawa na Uniwersytecie Krajowym Irlandii w Galway.

Konferencja „Ustanowienie instytucji Rzecznika” – Istambuł, Turcja

W dniach 10-11 grudnia pan DIAMANDOUROS uczestniczył jako mówca programowy w konferencji „Ustanowienie instytucji Rzecznika” w Istambule, w Turcji. Konferencję zorganizowało Wielkie Zgromadzenie Narodowe Turcji i Rzecznik Grecji we współpracy z Uniwersytetem Bilgi w Istambule ze środków Projektu Eunomia Rady Europy i Rzecznika Praw Obywatelskich Grecji.

Głównym celem konferencji było omówienie drugiego projektu ustawy w sprawie ustanowienia krajowego rzecznika w Turcji. Pierwszy projekt ustawy z 1997 r. poddano dyskusji na seminarium „Rola rzecznika w państwie prawa”, które odbyło się w Nevşehir w dniach 9-10 maja 2004 r. (patrz wcześniej w tej sekcji).

Wśród krajowych uczestników znaleźli się: Minister Sprawiedliwości, pan Cemil ÇİÇEK, dziekan wydziału prawa Uniwersytetu Bilgi, pan Turgut TARHANLI, przewodniczący Rady Państwa, pan Ender ÇETINKAYA i pan Selçuk HONDU, dziekan wydziału prawa Uniwersytetu Selçuk, pani Zehra ODYAKMAZ, członkowie i urzędnicy wyższego szczebla Wielkiego Zgromadzenia Narodowego Turcji, członkowie wymiaru sprawiedliwości i przedstawiciele społeczeństwa.

Oprócz pana DIAMANDOUROSA i jego greckiego krajowego odpowiednika, pana Yorgosa KAMINISA, wśród uczestników zagranicznych znaleźli się: pan Jean-Paul DELEVOYE, francuski rzecznik, pan Markus JAEGER, zastępca Dyrektora Komisarza Praw Człowieka Rady Europy, pan Allar JÕKS, estoński Minister Sprawiedliwości, pan Peter KOSTELKA, przewodniczący Austriackiego Biura Rzecznika i regionalny wiceprzewodniczący dla Europy Międzynarodowego Instytutu Rzecznika, pan Mats MELIN, Pierwszy Parlamentarny Rzecznik Praw Obywatelskich Szwecji, pan Rafael RIBÓ, kataloński rzecznik, pan Stephan SJOU KE z holenderskiego Biura Rzecznika, pan Pat WHELAN, dyrektor Irlandzkiego Biura Rzecznika, pan Herman WUYTS, Federalny Rzecznik Belgii i pan Andrzej ZOLL, polski Rzecznik Praw Obywatelskich.

5.3 INNE WYDARZENIA, W KTÓRYCH UCZESTNICZYŁ RZECZNIK I JEGO PRACOWNICY

Dwustronne spotkania z rzecznikami

Oprócz seminariów i konferencji z udziałem Rzecznika i jego personelu oraz dwustronnych spotkań odbywających się w trakcie wizyt informacyjnych Rzecznika, w 2004 r. miało miejsce wiele spotkań z rzecznikami z Europy i spoza niej:

W dniach 27-29 stycznia, Europejski Rzecznik złożył wizytę włoskiemu regionalnemu rzecznikowi Friuli Venezia-Giulia, pani Caterinie DOLCHER, w Trieście.

Dnia 9 lutego pan DIAMANDOUROS spotkał się w Strasburgu z panem BAIKADAMOVEM, Rzecznikiem Kazachstanu.

Andrzej Zoll (drugi od lewej), Rzecznik Praw Obywatelskich Polski, przemawia do personelu Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Strasburg, Francja, 9 lutego 2004 r.

Dnia 9 lutego pan Andrzej ZOLL, Rzecznik Praw Obywatelskich Polski, przygotował prezentację dla personelu Europejskiego Rzecznika w Strasburgu. Dnia 10 lutego obydwaj rzecznicy odbyli dwustronne spotkanie, po którym nastąpiły spotkania z panem Patem COXEM, Przewodniczącym Parlamentu Europejskiego i panem Neilem KINNOCKIEM, Wiceprzewodniczącym Komisji Europejskiej. Tego samego dnia panowie ZOLL i DIAMANDOUROS dokonali prezentacji dla polskich obserwatorów w Parlamencie Europejskim i polskich stażystów w instytucjach UE.

Dnia 13 lutego pan DIAMANDOUROS spotkał się w Strasburgu z panem Yorgosem KAMINISEM, greckim rzecznikiem i panem Alvaro GILEM-ROBLESEM, Komisarzem Praw Człowieka w Radzie Europy, w celu omówienia Projektu Eunomia, który – działając pod egidą Rady Europy i greckiego rzecznika – ma na celu pomoc rzecznikom i innym instytucjom rządowym w Europie południowo-wschodniej.

Dnia 10 marca pani Sayora RASHIDOVA, Rzecznik Uzbekistanu, złożyła wizytę panu DIAMANDOUROSOWI w Strasburgu.

W dniach 25-28 marca Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich złożył wizytę włoskiemu rzecznikowi regionalnemu w Ligurii, panu Antonio DI GIOVINE, w Genui.

Jean-Paul Delevoye, francuski Rzecznik Praw Obywatelskich i Nikiforos Diamandouros.
Strasburg, Francja, 15 czerwca 2004 r.

Dnia 7 czerwca pan DIAMANDOUROS spotkał się z belgijskim zrzeszeniem federalnych rzeczników, panem Hermanem WUYTSEM i panem Pierrem Yvesem MONETTEM w Brukseli.

Dnia 9 czerwca pan DIAMANDOUROS spotkał się z panem MUGICA, rzecznikiem Hiszpanii, w Madrycie.

Dnia 15 czerwca nowo mianowany francuski rzecznik, pan Jean-Paul DELEVOYE, złożył wizytę Europejskiemu Rzecznikowi Praw Obywatelskich w Strasburgu w celu omówienia współpracy tych instytucji.

Dnia 16 czerwca pan DIAMANDOUROS odbył podróż do Luksemburga na spotkanie z panem Markiem FISCHBACHEM, który właśnie objął stanowisko Pierwszego Rzecznika Luksemburga.

Dnia 20 września pan DIAMANDOUROS miał okazję spotkania z panem Matsem MELINEM, Pierwszym Rzecznikiem Praw Obywatelskich Szwecji na lunchu wydanym przez stałego przedstawiciela parlamentu szwedzkiego w Radzie Europy w Strasburgu.

Dnia 27 września pan Arne FLIFLET, Rzecznik Norwegii złożył wizytę panu DIAMANDOUROSOWI w Strasburgu.

Dnia 29 listopada pan DIAMANDOUROS spotkał się z pierwszym Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich, panem Jacobem SÖDERMANEM, w Brukseli.

Wydarzenia, w których uczestniczyli członkowie personelu

Wiele wydarzeń miało miejsce na poziomie personelu Rzecznika, a mianowicie:

Dnia 26 maja pan Olivier VERHEECKE główny radca prawny i pani Rosita AGNEW, rzecznik prasowy, przygotowali prezentację dla grupy 11 członków personelu z biura Ministerstwa Sprawiedliwości Estonii, którzy odbywali wizytę studyjną w instytucjach UE w Brukseli. Prezentacja obejmowała rolę Europejskiego Rzecznika i prace europejskiej sieci rzeczników.

Dnia 3 czerwca pan Olivier VERHEECKE przedstawił pracę Rzecznika na konferencji zorganizowanej przez *Association des Juristes Namurois* nt. „Mediacja w służbach publicznych: alternatywny systemu rozwiązywania sporów”. Pan Frédéric BOVESSE, Rzecznik waloński, pan Bernard HUBEAU, Rzecznik flamandzki, pani Marianne DE BOECK, Rzecznik wspólnoty francuskojęzycznej Belgii i pan Philippe VAN DE CASTEELE, dyrektor biura belgijskich federalnych rzeczników, wszyscy uczestniczyli w debacie przy okrągłym stole na tej konferencji.

Dnia 23 czerwca pan Erwin JANSSENS z biura flamandzkiego rzecznika złożył wizytę w biurze rzecznika w Brukseli. Pan Olivier VERHEECKE objaśnił na najważniejszych przykładach procedury Rzecznika w odniesieniu do dochodzeń z własnej inicjatywy.

Dnia 7 lipca pan Gerhard GRILL, główny radca prawny, wygłosił wykład nt. roli i prac Rzecznika dla grupy dziesięciu członków Komisji Petycji Regionalnego Parlamentu Północnej Nadrenii-Westfalii. Grupie przewodniczyła pani Barbara WISCHERMANN, przewodnicząca Komisji, a towarzyszył jej pan Johannes WAHLENBERG z administracji Parlamentu Regionalnego, który zorganizował wizytę.

WPROWADZENIE

1 PODSUMOWANIE

2 SKARGI I DOCHODZENIA

3 DECYZJE PO PRZEPROWADZENIU DOCHODZENIA

4 STOSUNKI Z INSTYTUCJAMI I ORGANAMI UNII EUROPEJSKIEJ

5 STOSUNKI Z RZECZNIKAMI I PODOBNYMI ORGANAMI

6 KONTAKTY

7 ZAŁĄCZNIKI

6 KONTAKTY

6.1 NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA ROKU

OBCHODY ROZSZERZENIA UNII W POLSCE

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich wraz z polskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich, panem Andrzejem ZOLLEM, w dniu 1 maja uczcili w Warszawie historyczne rozszerzenie Unii. O północy 30 kwietnia wraz z Prezydentem Polski Aleksandrem KWAŚNIEWSKIM i przewodniczącymi obu izb Parlamentu Rzecznik uczestniczył w obchodach na Placu Piłsudskiego. Dzień 1 maja rozpoczął się od spotkania z Prezydentem Polski, po którym na Zamku Królewskim w Warszawie odbyła się uroczystość z okazji rozszerzenia, której gospodarzem byli Prezydent i Minister Kultury.

Nikiforos Diamandouros i Aleksander Kwaśniewski, Prezydent Polski, obserwują wciągnięcie flagi europejskiej na maszt na Placu Piłsudskiego. Warszawa, Polska, 1 maja 2004 r.

Wizyta Rzecznika w Polsce zakończyła jego podróż informacyjną po krajach przystępujących do Unii Europejskiej, rozpoczętą we wrześniu 2003 r. w Estonii. Jego intensywne wysiłki na rzecz informowania obywateli w krajach przystępujących do UE o przysługującym im od 1 maja 2004 r. prawie do składania skarg na niewłaściwe administrowanie w instytucjach i organach UE zakończyły się sukcesem. Do końca 2004 r. skargi z krajów przystępujących stanowiły już 18% wszystkich otrzymanych skarg.

„WARSZTATY ZAŁOŻYCIELI”

W dniach 25-26 czerwca Rzecznik zorganizował w Strasburgu warsztaty gromadzące osoby, które odegrały ważną rolę w ustanowieniu instytucji rzecznika, w celu omówienia jej genezy, ustanowienia i wczesnego etapu rozwoju. Warsztaty były pierwszym z wielu wydarzeń stanowiących część

uroczystych obchodów w 2005 r. 10-tej rocznicy powstania instytucji Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

Uczestnicy Warsztatów Założycieli. Strasburg, Francja, 26 czerwca 2004 r.

Cel warsztatów był dwójaki: po pierwsze, zarejestrowanie i przemyślenie okoliczności wiodących do powstania instytucji Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich; po drugie, uzyskanie pomocy w tworzeniu instytucjonalnej pamięci będącej fundamentem dalszych inicjatyw zwiększających wiedzę o instytucji, uroczyste obchody pierwszej dekady oraz zidentyfikowanie opcji politycznych na przyszłość. Warsztaty składały się z czterech sesji: I – Geneza postanowień Traktatu, II – Statut Rzecznika, III – Utworzenie Biura, IV – Sesja końcowa.

Warsztaty założycieli dały początek żywym dyskusjom wśród bardzo dobrze przygotowanych i mających dużą wiedzę uczestników. Umożliwiły uzyskanie cennych informacji na temat założenia i rozwoju instytucji, które dotąd pozostawały nie zarejestrowane. Z okazji mijającej w 2005 r. 10-jej rocznicy powstania instytucji Rzecznik opublikuje księgę pamiątkową, dla której przygotowania dyskusje te powinny być doskonałym punktem wyjścia.

WIELKI KOMANDOR ORDERU FENIKSA

Na początku 2004 r., w dowód uznania dla pracy Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, prezydent Grecji Kostas STEFANOPOULOS odznaczył pana DIAMANDOUROSA Wielką Komandorią Orderu Feniksa. Był to Order Feniksa najwyższej klasy przyznany za rok 2003, drugi taki otrzymał Prezes Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości Vassilios SKOURIS. Pan DIAMANDOUROS otrzymał odznaczenie w Strasburgu, dnia 26 lutego, z rąk stałego przedstawiciela Grecji w Radzie Europy, ambasadora Constantina GEROKOSTOPOULOSA.

Order Feniksa przyznawany jest obywatelom greckim, którzy wyróżnili się w dziedzinach administracji publicznej, nauki, sztuki i literatury, handlu, przemysłu i transportu morskiego. Wielka Komandoria jest drugą co do znaczenia spośród pięciu klas Orderu.

Ambasador Constantine Gerokostopoulos, stały przedstawiciel Grecji przy Radzie Europy, odznacza Nikiforosa Diamandourasa Wielką Komandorią Orderu Feniksa. Strasburg, Francja, 26 lutego 2004 r.

SPRAWOZDANIE ROCZNE 2003

Sprawozdanie roczne jest najważniejszą publikacją Rzecznika. Zawiera relacje z pracy Rzecznika w ciągu roku, szczegółowo omawiając to, co udało się osiągnąć dla skarżących i, ogólnie, dla obywateli i mieszkańców Unii. Z tych przyczyn szczególnie ważny jest możliwie jak najszerszy dostęp do Sprawozdania. Dwa wydarzenia w roku 2004 znacznie wpłynęły na zwiększenie dostępności Sprawozdania Rzecznika.

Po pierwsze, liczba oficjalnych języków UE wzrosła z 11 do 20. Po raz pierwszy zatem sprawozdanie zostało opublikowane w 20 językach umożliwiając obywatelom w rozszerzonej Unii poznanie usług, jakie świadczy Rzecznik. Po drugie, Sprawozdanie 2003 zawierało streszczenie. Streszczenie obejmowało reprezentatywny wybór spraw rozpatrywanych w 2003 r. i przedstawiało najważniejsze wydarzenia dotyczące stosunków Rzecznika z obywatelami, instytucjami i organami UE oraz wspólnoty rzeczników w Europie i na świecie. Dla celów szerszej dystrybucji Streszczenie wraz z danymi statystycznymi, przedstawionymi w czytelnym i spójnym formacie, opublikowano oddzielnie.

Dnia 26 kwietnia Rzecznik przedstawił Sprawozdanie 2003 Komisji Petycji Parlamentu Europejskiego. Było to dla niego okazją do przedstawienia przeglądu prac i wyników osiągniętych w pierwszym roku urzędowania oraz przedstawienia sprawozdania dotyczącego celów, jakie wyznaczył po raz pierwszy stając przed Komisją jako Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich.

Pan Proinsias DE ROSSA, poseł do Parlamentu Europejskiego, sporządził sprawozdanie tej komisji o działalności Rzecznika w 2003 r. Dnia 18 listopada posłowie do PE przyjęli sprawozdanie 530 głosami za, przy 9 głosach przeciw i 20 wstrzymujących się, gratulując Rzecznikowi jego pracy i dobrych stosunków z Komisją Petycji.

DNI OTWARTE

Bruksela

Dnia 1 maja Biuro Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich uczestniczyło w Dniu Otwartym, zorganizowanym przez Parlament Europejski dla uczczenia rozszerzenia Unii Europejskiej i skorzystało z tej okazji, aby promować ulotkę *Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich w skrócie*, rozpowszechnianą wśród odwiedzających w 24 językach. Pracownicy Biura przez cały dzień odpowiadali na pytania obywateli. Szacuje się, że w Dniu Otwartym wzięło udział około 30 000 osób.

Obywatele odwiedzający stoisko Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich podczas Dnia Otwartego w Strasburgu, Francja, 9 maja 2004 r.

Strasburg

Dnia 9 maja Biuro Rzecznika uczestniczyło w Dniu Otwartym zorganizowanym przez Parlament Europejski w Strasburgu. Wśród odwiedzających rozpowszechniono materiały w 24 językach dotyczące pracy Rzecznika, w tym nową ulotkę *Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich w skrócie*. Stoisko Rzecznika zorganizowało konkurs w oparciu o film wideo z wizyty informacyjnej Rzecznika w Finlandii. Członkowie personelu przez cały dzień odpowiadali na pytania obywateli. Szacuje się, że tego dnia budynek Parlamentu odwiedziło ponad 32 000 osób.

6.2 WIZYTY INFORMACYJNE

W celu podniesienia świadomości obywateli na temat ich prawa do składania skarg do Europejskiego Rzecznika oraz dalszej intensyfikacji kontaktów roboczych z innymi rzecznikami praw obywatelskich, w roku 2004 Rzecznik zwiększył liczbę wizyt informacyjnych w Państwach Członkowskich, krajach przystępujących do UE i ubiegających się o członkostwo. Do dnia 1 maja Rzecznik odwiedził wszystkie dziesięć krajów przystępujących do UE i rozpoczął wizyty

w kolejnych pięciu krajach przed końcem roku, co było chyba najbardziej widocznym aspektem jego aktywnej pracy na rzecz pomocy obywatelom. W czasie każdej z tych wizyt Rzecznik spotykał się z obywatelami, potencjalnymi skarżącymi, administratorami, przedstawicielami wymiaru sprawiedliwości i politykami wysokiego szczebla. W każdej podróży towarzyszył mu jeden pracownik Działu Prawnego i jeden pracownik ds. komunikacji.

Wizyty informacyjne Rzecznika mają przyczynić się do lepszego zrozumienia przez obywateli usług świadczonych na ich rzecz. W 2004 r. podczas licznych spotkań ze społeczeństwem Rzecznik ilustrował swoją pracę przykładowymi otrzymywanymi skargami. Praca Rzecznika wykracza jednak w dużym stopniu poza rozpatrywanie skarg i podczas licznych spotkań był on świadomy potrzeby poinformowania o swojej szerszej roli. W swoich wystąpieniach pan DIAMANDOUROS nakreślał znaczenie instytucji Rzecznika w promowaniu rządów prawa, demokracji i praw człowieka. W okresie poprzedzającym Międzyrządową Konferencję w czerwcu 2004 r. Rzecznik włożył wiele wysiłku w trakcie spotkań z przedstawicielami rządu, aby podkreślić wagę włączenia do projektu Konstytucji dla Europy kwestii dostępu do środków pozaprawnych. Rzecznik podkreślał, że po przyjęciu Konstytucji chętnie będzie współpracował z władzami krajowymi i regionalnymi w zakresie promowania wiedzy o Konstytucji oraz korzyści, jakie z niej płyną dla obywateli. Na koniec, w dwustronnych spotkaniach z Rzecznikiem uczestnicy omawiali koncepcje przyszłego współdziałania, czerpiąc jednocześnie naukę z wzajemnych doświadczeń i dzieląc się najlepszymi praktykami.

Odpowiednicy Rzecznika w Państwach Członkowskich i krajach kandydujących do członkostwa przygotowali bogate programy spotkań Rzecznika podczas każdej wizyty i często towarzyszyli mu w podróży. Poniższa część sprawozdania zawiera przegląd szeregu spotkań wraz z listą rozmówców oraz licznych wystąpień, jakie odbyły się na wyższych uczelniach, w bibliotekach publicznych, zagranicznych biurach Unii Europejskiej i w innych miejscach. Działalność mediów prowadzona w ramach wizyt informacyjnych została przedstawiona w sekcji 6.4 niniejszego Sprawozdania.

SŁOWENIA

Rzecznik odwiedził Słowenię w dniach 24-27 stycznia.

Matjaž Hanžek, Rzecznik Praw Obywatelskich Słowenii i Nikiforos Diamandouros.
Ljubljana, Słowenia, 26 stycznia 2004 r.

Wizyta rozpoczęła się wymianą poglądów z Rzecznikiem Praw Obywatelskich, panem Matjażem HANŽEKIEM i jego zastępcami: panem Alešem BUTALĄ, panem Francem JAMINIKIEM i panem Jernejem ROVŠEKIEM, po której nastąpiła prezentacja dla personelu słoweńskiego Rzecznika. Pan DIAMANDOUROS odbył następnie szereg spotkań ze premierem Słowenii, panem Antonem ROPEM, prezydentem Słowenii, panem Janezem DRNOVŠEKIEM, przewodniczącym Parlamentu panem Borutem PAHOREM, przedstawicielami klubów deputowanych do Zgromadzenia Narodowym oraz Ministrem ds. europejskich, panem Janezem POTOČNIKIEM. Rzecznik spotkał się również z panem Alozem PETERLE, byłym członkiem Prezydium Konwentu Europejskiego i panem Mihaelem BREJCEN, zastępcą w Konwencie. Dalsze spotkania na wysokim szczeblu obejmowały spotkanie z prezes Trybunału Konstytucyjnego, panią Dragicą WEDAM LUKIČ, sędziami: panem Cirilem RIBIČIČEM, panią Mariją KRISPER KRAMBERGER i panią Mirjam ŠKRK oraz sekretarzem generalnym panią Jandranką SOUDAT. Podczas pobytu w Ljublanie pan DIAMANDOUROS spotkał się również z panią burmistrz Danicą SIMŠIČ.

Nikiforos Diamandouros, Matjaž Hanžek (drugi od prawej), słoweński Rzecznik Praw Obywatelskich i Janez Potočnik, słoweński Minister ds. europejskich.
Lublana, Słowenia, 26 stycznia 2004 r.

W celu dotarcia do obywateli i poinformowania ich o swojej pracy, w Centrum Europa, siedzibie Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Ljublanie, Rzecznik wygłosił przemówienie: „Unia Europejska: prawa, środki zaradcze a Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich”. Na spotkanie zaproszono organizacje pozarządowe i stowarzyszenia zainteresowane sprawami UE oraz prasę. Pan DIAMANDOUROS wygłosił również wykład: „Rola Rzecznika w poprawie jakości demokracji” dla około 200 studentów na Wydziale Nauk Politycznych Uniwersytetu w Ljublanie, gdzie powitała go pani dziekan Anuška FERLIGOJ i pan Drago ZAJC. Szef Biura Informacyjnego Parlamentu Europejskiego w Ljublanie, pan Paolo PIZZO, wydał w czasie wizyty Rzecznika obiad, dając okazję do nieformalnej wymiany poglądów ze słoweńskim Rzecznikiem, panem HANŽEKIEM, jego zastępcami panem BUTALĄ i panem ROVŠEKIEM, Ministrem ds. europejskich panem POTOČNIKIEM, sędzią Trybunału Konstytucyjnego panią Mirjam ŠKRK i panem KAUFMANNEM z Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej.

SŁOWACJA

W dniach 18-19 lutego Rzecznik wziął udział w szeregu spotkań, wykładów i wydarzeń medialnych na Słowacji. Podczas pobytu w Bratysławie Rzecznik rozmawiał z panem Pavolem HRUŠOVSKÝM, przewodniczącym Rady Narodowej Słowacji, z członkami Komisji Praw Człowieka, Narodowości i Statusu Kobiet oraz z panem Jánem FIGELEM, przewodniczącym Komisji Spraw Zagranicznych Rady Narodowej Słowacji. Rzecznik spotkał się również z panem Dobroslavem TRNKŠ,

prokuratorem generalnym Słowacji i jego zastępcą panem Martinem LAUKO, z panem Milanem KARABINEM, prezesem Sądu Najwyższego i z panem Mariánem VRABKO, dziekanem Wydziału Prawa Uniwersytetu Comeniusa.

Podczas pobytu w Bratysławie pan DIAMANDOUROS wygłosił na Wydziale Prawa Uniwersytetu Comeniusa wykład zatytułowany „Demokracja, rządy prawa a Rzecznik Praw Obywatelskich”. Spotkał się także z panem Azelio FULMINIM, szefem Biura Parlamentu Europejskiego na Słowacji i, w związku z prezydenturą Irlandii w UE, z ambasadorem Thomasem LYONSEM, szefem Przedstawicielstwa Irlandii w Słowacji. Rzecznik dokonał również prezentacji na spotkaniu z ambasadorami UE w siedzibie Kancelarii Rady Narodowej Słowacji.

Nikiforos Diamandouros i Pavel Kandráč, słowacki publiczny obrońca praw.
Bratysława, Słowacja, 18 lutego 2004 r.

CYPR

W dniach 29 lutego-3 marca Rzecznik odbył szereg spotkań, wywiadów i spotkań z mediami na Cyprze.

Pobyt pana DIAMANDOUROSA w Nikozji był okazją do rozmów z panem Tassosem PAPADOPOULOSEM, prezydentem Cypru, Ministrem Spraw Wewnętrznych, panem Andreasem CHRISTOU, prokuratorem generalnym, panem Solonem NIKITASEM oraz byłym ambasadorem Cypru przy Unii Europejskiej i przedstawicielem rządu cypryjskiego w Konwencji Europejskiej, panem Mihalisem ATTALIDISEM. Rzecznik spotkał się również z panem Dimitrisem CHRISTOFIASEM, przewodniczącym Izby Reprezentantów i liderem Postępowej Partii Ludu Pracującego (AKEL), panem Nicosem ANASTASIADESEM, liderem Zgromadzenia Demokratycznego (DISY), panem Glafcosem CLERIDESEM, byłym prezydentem Cypru i byłym liderem Zgromadzenia Demokratycznego (DISY). Drugiego dnia pobytu pan DIAMANDOUROS spotkał się z panem Yiannakisem OMIROU, liderem Ruchu Socjaldemokratycznego (KISOS-EDEK), panem Georgem VASSILIOU, byłym prezydentem Cypru i liderem Zjednoczonej Partii Demokratycznej (EDI), panem Nicosem CLEANTHOUSEM i zastępcą przewodniczącego Partii Demokratycznej (DIKO). Podczas pobytu w Nikozji pan DIAMANDOUROS spotkał się z panem Adriaanem VAN DER MEEREM, szefem Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej na Cyprze i panem Anthonyem COMFORTEM, szefem Biura Parlamentu Europejskiego na Cyprze.

Podczas wizyty pan DIAMANDOUROS wygłosił wykład w Sali Konferencyjnej Centralnego Banku Cypru – „Odpowiedzialność administracji publicznej jako czynnik umacniania demokracji – rola Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich”. Wydarzenie to zorganizowało Forum dla Modernizacji Społeczeństwa (OPEK) i miasto Strovolos. Obejmowało ono wystąpienia pani Eliany NICOLAOU, komisarza ds. administracji Cypru, pana Andreeasa CHRISTOU, Ministra Spraw Wewnętrznych, pana Savvasa ILIOFOTOU, burmistrza Strovolos i pana Larkosa LARKOU, przewodniczącego OPEK. Ożywioną debatę ze słuchaczami po przemówieniach koordynował dziennikarz pan Pavlos PAVLOU. W Nikozji Rzecznik wygłosił również coroczny publiczny wykład na Wydziale Ekonomii i Zarządzania Uniwersytetu Cypryjskiego pt. „Rządy prawa, demokracji i instytucja Rzecznika w Europie Środkowo-Wschodniej i Południowej”.

Eliana Nicolaou, Komisarz ds. Administracji Cypru, Nikiforos Diamandouros i Andreas Christou, cypryjski Minister Spraw Wewnętrznych. Nikozja, Cypr, 2 marca 2004 r.

Na zakończenie pan DIAMANDOUROS wygłosił wykład o roli Europejskiego Rzecznika na spotkaniu z Grekami i Turkami cypryjskimi współorganizowanym przez Forum dla Modernizacji Społeczeństwa (OPEK) i platformę organizacji pozarządowych Turków cypryjskich „Ten Kraj Jest Nasz”. Wykład odbył się w Cypryjskiej siedzibie Narodów Zjednoczonych, w Pałacu Lepra, w neutralnej strefie Nikozji.

REPUBLIKA CZESKA

W dniach 21-24 marca Rzecznik odwiedził Brno i Pragę w Republice Czeskiej.

Dnia 22 marca, po spotkaniu z Rzecznikiem Czech panem Otakarem MOTEJLEM w Brnie, pan DIAMANDOUROS zjadł lunch z członkami Trybunału Konstytucyjnego i Najwyższego Sądu Administracyjnego. Po południu pan DIAMANDOUROS wygłosił na Wydziale Prawa Uniwersytetu Masaryka w Brnie wykład o roli i pracy Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, którego wysłuchało około 140 studentów.

Dnia 23 marca Rzecznika przyjęła pani Zuzka RUJBROVÁ, przewodnicząca Komisji Petycji Izby Deputowanych Republiki Czech, jej zastępca oraz szef administracji Komisji. Po południu pana DIAMANDOUROSA przyjął pan Jan RUMIL, wiceprzewodniczący Senatu Parlamentu Republiki Czech, pani Jaroslava MOSEROVÁ (najstarszy członek Senatu) oraz senatorowie – pani Helena RÖGNEROVÁ i pan Josef JĀRAB. Wczesnym wieczorem w Centrum Informacyjnym Unii Europejskiej (EUIC) w Pradze pan DIAMANDOUROS wygłosił dla około 40 osób publiczny wykład na temat swojej roli i pracy. Rzecznik został następnie zaproszony na kolację wydaną przez wiceministra sprawiedliwości Republiki Czeskiej.

Nikiforos Diamandouros wygłasza wykład dla studentów Wydziału Prawa Uniwersytetu Masaryka w Brnie, Czechy, 22 marca 2004 r.

Rano 24 marca Rzecznika przyjął pan Lubomír ZAORÁLEK, przewodniczący Izby Deputowanych Parlamentu Republiki Czeskiej. Następnie pana DIAMANDOUROSA powitał pan Pavel VOŠALÍK, wiceminister spraw zagranicznych Republiki Czeskiej.

Otakar Motejl, czeski Rzecznik Praw Obywatelskich, Nikiforos Diamandouros i Pavel Vošalík, czeski Wiceminister Spraw Zagranicznych. Praga, Czechy, 24 marca 2004 r.

ŁOTWA

Rzecznik odwiedził Rygę w dniach 14-17 kwietnia.

Pan DIAMANDOUROS spotkał się ze swoim krajowym odpowiednikiem, panem Olafsem BRÜVERSEM, dyrektorem łotewskiego Krajowego Biura Praw Człowieka, który pomógł w zorganizowaniu pobytu pana DIAMANDOUROSA na Łotwie i który towarzyszył panu DIAMANDOUROSOWI na wielu spotkaniach z łotewskimi urzędnikami administracji państwowej: panem Nilsem MUIŽNIEKSEM, Ministrem pełnomocnikiem ds. integracji społeczeństwa, panią Iną DRUVIETE, przewodniczącą Komisji Praw Człowieka i Spraw Publicznych Parlamentu Łotwy oraz

innymi członkami Komisji, panem Rihardsem PĪKSEM, Ministrem Spraw Zagranicznych Łotwy i panem Aivarsem ENDZINŠEM, prezesem Trybunału Konstytucyjnego Łotwy. Podczas pobytu w Rydze pan DIAMANDOUROS złożył również wizytę panu Andrew RASBASHOWI, szefowi Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej na Łotwie.

W celu upowszechnienia wiedzy o pracy Rzecznika wśród obywateli łotewskich pan DIAMANDOUROS wygłosił publiczny wykład pt. „Prawa obywateli, środki naprawcze a Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich” w Ryskiej Wyższej Szkole Prawa, którego wysłuchali studenci i przedstawiciele społeczeństwa łotewskiego.

Nikiforos Diamandouros, Olafs Brūvers, Dyrektor Łotewskiego Krajowego Biura Praw Człowieka i Aivars Endziņš, prezes Trybunału Konstytucyjnego Łotwy. Ryga, Łotwa, 16 kwietnia 2004 r.

LITWA

Po zakończeniu wizyty na Łotwie Rzecznik odwiedził w dniach 17-21 kwietnia Wilno.

Pan DIAMANDOUROS rozpoczął wizytę od spotkania ze swoimi krajowymi kolegami z Biurze Rzecznika w Sejmie Litwy – szefem Biura Rzecznika, panem Romasem VALENTUKEVIČIUSEM i innymi rzecznikami, panią Elvyrą BALTUTYTĖ, panią Rimantę ŠALAŠEVIČIŪTĖ, panem Kęstutisem VIRBICKASEM i panią Zitą ZAMŽICKIENĖ. Następnie spotkał się z licznymi urzędnikami wyższego szczebla: panem Česlovasem JURŠENASEM, pełniącym obowiązki przewodniczącego Sejmu, panem Petrasem AUŠTREVĪČIUSEM, podsekretarzem stanu ds. europejskich, panem Gediminasem DALINKEVIČIUSEM, przewodniczącym Parlamentarnej Komisji Praw Człowieka, panem Vytenisem ANDRIUKAITISEM, wiceprzewodniczącym Parlamentu i przewodniczącym Komisji ds. Europejskich oraz panem Gintarasem STEPONAVIČIUSEM, członkiem Komisji ds. Europejskich. Rzecznik miał również okazję rozmawiać z panią Gražiną IMBRASIENĖ, Rzecznikiem Praw Dziecka oraz przedstawicielem z biura pani Aušrinė BURNEIKIENĖ, litewskiego Rzecznika ds. Równych Szans. Następnie spotkał się z panem Zenonasem NAMAVIČIUSEM i panem Vytautasem SINKEVIČIUSEM, sędziami litewskiego Trybunału Konstytucyjnego.

Podczas wizyty pan DIAMANDOUROS wygłosił publiczny wykład w Bibliotece Narodowej Litwy im. Martynasa Mažvydasa pt. „Budowanie Europy dla obywateli – rola Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich”. Wykładu wysłuchało ponad 50 przedstawicieli litewskiego społeczeństwa obywatelskiego. Pan DIAMANDOUROS wygłosił również wykład na Litewskim Uniwersytecie Prawa pt. „Demokracja, odpowiedzialność a instytucja Rzecznika”, którego wysłuchało niemal 200 studentów i naukowców. Przy tej okazji Rzecznik spotkał się z panem Alvydasem PUMPUTISEM, dziekanem Litewskiego Uniwersytetu Prawa i innymi przedstawicielami uczelni. Podczas pobytu

w Wilnie pan DIAMANDOUROS spotkał się również z panem Michaeliem GRAHAMEM, szefem Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej na Litwie.

Česlovas Juršėnas, pełniący obowiązki przewodniczącego litewskiego Sejmu,
Romas Valentukevičius, szef Biura Rzecznika Sejmu Litwy i Nikiforos Diamandouros.
Wilno, Litwa, 19 kwietnia 2004 r.

POLSKA

W dniach 28 kwietnia-2 maja Rzecznik odbył serię spotkań, wykładów i uczestniczył w wydarzeniach medialnych w Polsce.

Wizyta rozpoczęła się obiadem w Krakowie, wydanym przez Rzecznika Praw Obywatelskich Polski, pana Andrzeja ZOLLA. Wśród gości znaleźli się: pani Maria NOWAKOWSKA, prorektor Uniwersytetu Jagiellońskiego ds. badań i współpracy międzynarodowej oraz pan Fryderyk ZOLL, starszy wykładowca w Instytucie Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Dnia 29 kwietnia pan DIAMANDOUROS spotkał się z panem Jackiem MAJCHROWSKIM, prezydentem miasta Krakowa. Następnie w Instytucie Badań i Współpracy Międzynarodowej Uniwersytetu Jagiellońskiego powitała go prorektor Maria NOWAKOWSKA. Ponad 60 studentów wysłuchało publicznego wykładu pana DIAMANDOUROSA na Wydziale Prawa Uniwersytetu pt. „Rządy prawa, demokracja a instytucja Rzecznika – perspektywa europejska”, którego gospodarzem był pan Fryderyk ZOLL, starszy wykładowca w Instytucie.

Dnia 30 kwietnia pan DIAMANDOUROS spotkał się w Warszawie najpierw z ambasadorem Bruno DETHOMASEM, szefem Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce i panem Toonem STREPEPELEM, szefem Biura Informacyjnego Parlamentu Europejskiego, a następnie z Rzecznikiem Praw Obywatelskich oraz dyrektorami zespołów i szefami sekcji Biura Rzecznika. Po lunchu pan ZOLL przewodniczył spotkaniu z przedstawicielami licznych organizacji pozarządowych. Pan DIAMANDOUROS, w towarzystwie zastępcy Rzecznika Praw Obywatelskich pana Jerzego ŚWIĄTKIEWICZA, spotkał się z Markiem SAFJANEM, prezesem Trybunału Konstytucyjnego, panem Romanem HAUSEREM, prezesem Najwyższego Sądu Administracyjnego oraz panem Longinem PASTUSIAKIEM, marszałkiem Senatu.

Nikiforos Diamandouros i Andrzej Zoll, Rzecznik Praw Obywatelskich Polski.
Warszawa, Polska, 30 kwietnia 2004 r.

Wieczorem pan DIAMANDOUROS wygłosił publiczny wykład zatytułowany „Prawa obywatela, środki naprawcze a Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich” w Kolegium Europejskim w Natolinie. Wykładu wysłuchało ponad 60 obecnych i byłych studentów; wstęp do wykładu wygłosił pan Piotr NOWINA-KONOPKA, prorektor Kolegium Europejskiego. Rzecznik towarzyszył następnie panu Andrzejowi ZOLLOWI w uroczystościach z okazji rozszerzenia UE na Placu Piłsudskiego, gdzie spotkali się z Prezydentem Polski, Aleksandrem KWAŚNIEWSKIM i przewodniczącymi obu izb Parlamentu.

Nikiforos Diamandouros wygłasza wykład publiczny
podczas Forum Europejskiego w Kolegium Europejskim
w Natolinie. Natolin, Polska, 30 kwietnia 2004 r.

Dzień 1 maja rozpoczął się od spotkania z Prezydentem Polski, Aleksandrem KWAŚNIEWSKIM, po czym nastąpiło śniadanie z okazji rozszerzenia UE, wydane przez Prezydenta RP i Ministra Kultury na Zamku Królewskim w Warszawie.

AUSTRIA

W dniach 24-25 maja Rzecznik odwiedził Austrię.

Dnia 24 maja pan DIAMANDOUROS odbył szereg spotkań w Wiedniu z panem Heinzem FISCHEREM, prezydentem-elektem Austrii, panem Andreasem KHOLEM, przewodniczącym niższej izby Parlamentu i panem Franzem FIEDLEREM, przewodniczącym Trybunału Obrachunkowego. Pan Dieter BÖHMDORFER, Minister Sprawiedliwości, wydał lunch na cześć pana DIAMANDOUROSA.

Peter Kostelka, przewodniczący Austriackiego Biura Rzecznika,
Nikiforos Diamandouros i Heinz Fischer, prezydent-elekt Austrii.
Wiedeń, Austria, 24 maja 2004 r.

Następnego dnia Rzecznik spotkał się z panią Beate WINKLER, dyrektorem Europejskiego Centrum Monitorowania Rasizmu i Ksenofobii i z panem Michaeliem REINPRECHTEM, szefem Biura Informacyjnego Parlamentu Europejskiego w Austrii. Wizyta pana DIAMANDOUROSA zakończyła się publicznym wykładem pt. „Rządy prawa, demokracja a Rzecznik Praw Obywatelskich” w Akademii Dyplomatycznej w Wiedniu, zorganizowanym przez Akademię i Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Austrii.

RUMUNIA

W dniach 26-28 maja Rzecznik odwiedził Rumunię.

Pana DIAMANDOUROSA powitali: Rumuński Rzecznik Praw Obywatelskich pan Ioan MURARU, jego zastępca pan Gheorghe IANCU, sekretarz generalny instytucji pan Niculae LAPA i pani Andreea ABRUDAN, ekspert ds. współpracy z zagranicą. Po południu pan DIAMANDOUROS odwiedził Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Bukareszcie, gdzie spotkał się z panią Anne de LIGNE, szefową Sekcji PHARE, panią Raluca PRUNĂ, kierownikiem zadaniowym i panią Camelią SUICĂ, szefową zespołu odpowiedzialną za sprawiedliwość i sprawy wewnętrzne.

Ioan Muraru, Rzecznik Praw Obywatelskich Rumunii, Nikiforos Diamandouros i Nicolae Popa, prezes Trybunału Konstytucyjnego Rumunii.
Bukareszt, Rumunia, 28 maja 2004 r.

Dnia 27 maja pan DIAMANDOUROS złożył wizytę w Biurze Rzecznika, gdzie spotkał się z Rzecznikiem i pracownikami wyższej rangi. Po południu odbyła się wizyta w Ministerstwie Sprawiedliwości Rumunii, gdzie pan DIAMANDOUROS spotkał się z panią Simoną-Mayą TEODOROIU, sekretarzem stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości. Dnia 28 maja pan DIAMANDOUROS złożył wizytę w rumuńskim Trybunale Konstytucyjnym, gdzie powitała go sekretarz generalny instytucji, pani Ruxandra SABĂREĂNU. Wizyta zakończyła się spotkaniem z prezesem Trybunału Konstytucyjnego, panem Nicolae POPĂ.

GRECJA

W dniach 30 czerwca-2 lipca pan DIAMANDOUROS odbył serię spotkań, wykładów i uczestniczył w wydarzeniach medialnych w Grecji. Podczas wszystkich imprez towarzyszył mu grecki Rzecznik, pan Yorgos KAMINIS.

Dnia 30 czerwca rano pan DIAMANDOUROS odbył spotkanie z panem Prokopisem PAVLOPOULOSEM, Ministrem Spraw Wewnętrznych, Administracji Publicznej i Decentralizacji. Następnie spotkał się z panem Costasem SIMITISEM, byłym premierem i panem Nicosem CONSTANTOPOULOSEM, liderem Partii Synaspismos. Po południu pana DIAMANDOUROSA podejmowała pani Anna BENAKI-PSAROUDA, przewodnicząca greckiego Parlamentu, a następnie pani Aleka PAPARIGHA, sekretarz generalny Komunistycznej Partii Grecji i pan George KARATZAFERIS, lider Prawosławnej Partii Ludowej (LAOS).

Wieczorem pan DIAMANDOUROS wygłosił publiczny wykład w Narodowej Fundacji Badawczej. Gospodarzami wykładu zatytułowanego „Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich jako mechanizm obrony podstawowych praw obywateli europejskich” były pozarządowe organizacje „OPEK”, „Paremvassi” i „Ruch Obywatelski”. Następnego dnia pan DIAMANDOUROS wygłosił w Hotelu Esperia Palace publiczny wykład zatytułowany „Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich, europejska administracja publiczna i europejscy obywatele: rozwijający się związek”, zorganizowany przez ELIAMEP (Grecką Fundację Polityki Europejskiej i Zagranicznej).

Później tego samego dnia pan DIAMANDOUROS spotkał się z panem Georgem PAPANDREOU, liderem Ogólnogreckiego Ruchu Socjalistycznego (PASOK). Wieczorem w Pałacu Prezydenckim spotkał się z prezydentem Grecji Kostisem STEFANOPOULOSEM.

Yorgos Kaminis, grecki Rzecznik Praw Obywatelskich, Kostas Karamanlis, premier Grecji i Nikiforos Diamandouros. Ateny, Grecja, 2 lipca 2004 r.

Dnia 2 lipca pan DIAMANDOUROS spotkał się z panem Kostasem KARAMANLISEM, premierem Grecji. Tego samego dnia spotkał się również z przewodniczącym Rady Stanu, panem Christosem GERARISEM i szefami Przedstawicielstwa Parlamentu Europejskiego i Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Atenach, panami Georgem KASIMATISEM i Georgem MARKOPOULIOTISEM.

HOLANDIA

Pan DIAMANDOUROS złożył wizytę w Holandii (Rotterdam, Haga, Leiden i Nijmegen) w dniach 15-19 września.

W Hadze pan DIAMANDOUROS spotkał się ze swoim krajowym odpowiednikiem, panem Roelem FERNHOUTEM, rzecznikiem Holandii, który towarzyszył mu w jego spotkaniach z panem Atzo NICOLAÏEM, Ministrem Spraw Europejskich Holandii i panem Pieterem VAN DIJKEM, członkiem Rady Stanu i byłym sędzią Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. W Hadze pan DIAMANDOUROS spotkał się również z posłami do PE – panem Lambertem VAN NISTELROOIJEM, panem Hansem Bloklandem i panią Corien WORTMANN-KOOL oraz panem Nico WEGTEREM, dyrektorem Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Holandii, panem Sjerpem VAN DER VAARTEM, dyrektorem Biura Informacyjnego Parlamentu Europejskiego i panią Marion VAN EMDEN, dyrektorką Ruchu Europejskiego w Holandii.

Podczas pobytu w Rotterdamie Rzecznik wygłosił dwa publiczne wykłady: „Podwójna rola Rzecznika” na III Konferencji o Jakości Administracji Publicznych w UE oraz „Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich: strażnik dobrej administracji” na Wydziale Prawa Uniwersytetu Erasmusa. Wystąpił również na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Leiden z wykładem pt. „Konstytucja Unii Europejskiej a rola Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich”. W Rotterdamie pan DIAMANDOUROS spotkał się z rzecznikiem gminy, panem Migielem VAN KINDERENEM.

W niedzielę 19 września w Nijmegen pan DIAMANDOUROS i pan FERNHOUT uczestniczyli w obchodach 60. rocznicy operacji „Market Garden”. Obchody obejmowały powitanie przez burmistrza Nijmegen w ratuszu, defiladę alianckich weteranów i ceremonię złożenia wieńców przez pana DIAMANDOUROSA i pana FERNHOUTA w imieniu reprezentowanych przez nich instytucji.

Nikiforos Diamandouros i Roel Fernhout, Rzecznik Praw Obywatelskich Holandii.
Haga, Holandia, 17 września 2004 r.

PORTUGALIA

W dniach 21-22 października 2004 r. Rzecznik złożył wizytę w Portugalii.

Podczas dwudniowego pobytu w Lizbonie Rzecznik miał okazję spotkać się z premierem Pedro SANTANĄ LOPESEM, Ministrem Spraw Zagranicznych, panem António MONTEIRO i Ministrem Sprawiedliwości, panem José AGIUAREM BRANCO. Powitał go również przewodniczący Zgromadzenia, pan João MOTA AMARAL, który podejmował go lunchem, na którym byli obecni wysocy rangą przedstawiciele Parlamentu ze wszystkich niemal partii politycznych. Rzecznik odbył nieoficjalną rozmowę z Europejskim Komisarzem Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, panem António VITORINO i uczestniczył w obiedzie wydanym przez portugalskiego Rzecznika z udziałem prezesa Najwyższego Sądu Administracyjnego, pana Manuela Fernando DOS SANTOS SERRA, pełniącego obowiązki prezesa Trybunału Konstytucyjnego, pana MOURA RAMOSA oraz byłego Ministra Spraw Zagranicznych i obecnego posła do PE, pana Jaime GAMA wraz z panem Jorge MIRANDĄ z Uniwersytetu w Lizbonie. Podczas pobytu Rzecznika szef Biura Parlamentu Europejskiego, pan Paulo Sanie, również wydał roboczy lunch z udziałem portugalskich posłów do PE: panią Assunção ESTEVES z grupy PPE, panem Luísem Manuelem CAPOULASEM SANTOSEM, panem Fausto CORREIA, panem António COSTA, panią Edite ESTRELA, panem Emanuele JARDIMEM FERNANDESEM, panią Elisą FERREIRA, panią Aną Marią GOMES, panią Jamilą MADEIRA z grupy PSE oraz panią Ildą FIGUEIREDO i panem Sérgio RIBEIRO z grupy UEN.

Zwracając się do obywateli na imprezie zorganizowanej przez szefową Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Portugalii, panią Margaridę MARQUES, Rzecznik wygłosił przemówienie zatytułowane „Budowanie Europy dla obywateli: Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich i Europejska Konstytucja”. Na spotkaniu było obecnych ponad 30 osób, które uczestniczyły w żywej dyskusji, obejmującej takie zagadnienia jak imigracja, dyskryminacja, dostęp do służby zdrowia i dobra administracja. Po spotkaniu odbył się koktajl, podczas którego Rzecznik mówił o swojej pracy z przedstawicielami społeczeństwa. Drugiego dnia wizyty Rzecznik wystąpił na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Lizbonie z wykładem pt. „Prawa podstawowe w Unii Europejskiej i Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich”. Rzecznika przedstawił około 50 studentom i pracownikom wydziału pan Jorge MIRANDA.

Nikiforos Diamandouros, Henrique Nascimento Rodrigues (drugi z lewej),
Rzecznik Praw Obywatelskich Portugalii i członkowie ich personelu.
Lizbona, Portugalia, 21 października 2004 r.

FRANCJA

W dniach 1-2 grudnia 2004 r. Rzecznik przebywał w Paryżu.

Po krótkim dwustronnym spotkaniu z francuskim Rzecznikiem, panem Jeanem-Paulem DELEVOYEM, Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich rozmawiał z szefami służb we francuskim Biurze Rzecznika prowadzonym przez pana Bernarda DREYFUSA, dyrektora naczelnego. Następnie zjadł lunch z byłym francuskim rzecznikiem, panem Bernardem STASI, podczas którego omawiali obecne funkcje pana STASI w ustanowieniu Urzędu ds. Zwalczania Dyskryminacji i Promowania Równości we Francji. Następnie Rzecznik spotkał się z sekretarzem stanu odpowiedzialnym za reformę państwa, panem Erikiem WOERTHEM, a później z doradcą premiera ds. europejskich, panią Pascale ANDREANI. Drugiego dnia wizyty Rzecznik spotkał się z panem Renaudem DENOIX DE SAINT-MARC, wiceprzewodniczącym Rady Stanu, panem Jeanem-Claudeem COLLIARDEM, członkiem Rady Konstytucyjnej i panią Claudie HAIGNERE, Minister Spraw Europejskich.

W trakcie dwudniowej wizyty w Paryżu Rzecznik wystąpił przed 35 studentami w Instytucie Nauk Politycznych z wykładem nt. „Europejski Rzecznik a europejskie obywatelstwo”. Wprowadzenia Rzecznika dokonał pan Renaud DEHOUSSE, natomiast spotkaniu przewodniczyła pani Florence DELOCHE-GAUDEZ, sekretarz generalny Europejskiego Forum Wydziału Nauk Politycznych. Podczas tego pobytu Rzecznik miał również okazję do spotkania z panem Jeanem-Guyem GIRAUD, szefem Biura Informacyjnego Parlamentu Europejskiego w Paryżu i panem Yvesem GAZZO, szefem Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej.

6.3 INNE KONFERENCJE I SPOTKANIA

Rzecznik coraz częściej jest zapraszany do udziału w konferencjach i seminariach w całej Europie, na których omawiane są różne zagadnienia, począwszy od starań UE na rzecz komunikacji z obywatelami lub propozycji nowej Agencji Praw Podstawowych dla Unii a skończywszy na Konstytucji dla Europy czy możliwościach wprowadzenia prawa dotyczącego dobrej administracji

w instytucjach i organach UE. Rzecznik zainteresowany jest aktywnym udziałem w tych spotkaniach, które pomagają szerzej rozpropagować jego pracę wśród zainteresowanych stron. Jeżeli nie może uczestniczyć w nich osobiście, powierza reprezentowanie instytucji swojemu pracownikowi.

Rzecznik dąży do podniesienia wiedzy na temat swojej pracy i szeregu zagadnień, którymi zajmuje się podczas spotkań z politykami, członkami organizacji pozarządowych, grupami interesu, studentami i obywatelami. Poniższa sekcja stanowi przegląd tej działalności w 2004 r.

Z UDZIAŁEM RZECZNIKA

Nieformalna Konferencja Ministerialna – „Mówienie o Europie” w Wicklow w Irlandii

W dniach 6-7 kwietnia Rzecznik uczestniczył w Nieformalnej Konferencji Ministerialnej zorganizowanej przez irlandzkiego Ministra Stanu ds. Europejskich, pana Dicka ROCHE w hrabstwie Wicklow w Irlandii. W konferencji „Mówienie o Europie” uczestniczyli ministrowie i sekretarze stanu ds. europejskich z Państw Członkowskich oraz krajów przystępujących i kandydujących do UE, delegacje z Zachodnich Bałkanów i przedstawiciele instytucji UE. Pan DIAMANDOUROS przemawiał na Konferencji po oficjalnym otwarciu przez ministra ROCHE i przemówieniach pana Pata COXA, przewodniczącego Parlamentu Europejskiego i pana António VITORINO, komisarza europejskiego. Podkreślił ważną rolę Rzecznika w dbaniu o prawa obywateli i informowania o nich. Powiedział, że jest to wkład Rzecznika w podjęcie wyzwania „Mówienia o Europie” obywatelom w rozszerzonej Unii. Pan DIAMANDOUROS podkreślił potrzebę dostarczania obywatelom konkretnych rezultatów dzięki umożliwieniu im pełnego korzystania z praw wynikających z członkostwa w UE.

Międzynarodowa Konferencja – „Pozycja Trybunałów Konstytucyjnych po integracji z Unią Europejską” w Bled w Słowenii

Rzecznik uczestniczył w międzynarodowej konferencji pt. „Pozycja Trybunałów Konstytucyjnych po integracji z Unią Europejską”, która odbyła się w Bled w Słowenii w dniach 30 września-2 października. Konferencję otworzyła Prezes Trybunału Konstytucyjnego Słowenii, pani Dragica WEDAM LUKIĆ. Przemówienia wstępne wygłosili: pan Erwan FOUÉRE, szef Delegacji Komisji Europejskiej w Słowenii, pan Christos ARTEMIDES, prezes Międzynarodowej Konferencji Europejskich Trybunałów Konstytucyjnych, pan Didier MAUS, sędzia Trybunału Konstytucyjnego Andory, pan Luzius WILDHABER, prezes Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, pan Vassilios SKOURIS, prezes Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich i pan DIAMANDOUROS.

Następnie zaprezentowano doświadczenia Trybunałów Konstytucyjnych niektórych Państw Członkowskich UE dotyczące systemu prawnego UE. Udział wzięli przedstawiciele Trybunałów Konstytucyjnych Austrii, Niemiec i Włoch.

Dnia 1 października przedstawiciele Trybunałów Konstytucyjnych Republiki Czech, Węgier, Łotwy, Litwy, Polski i Słowenii oraz Sądów Najwyższych Cypru i Estonii zaprezentowali poprawki konstytucyjne związane z integracją z UE, rolę trybunałów konstytucyjnych po integracji z UE i ocenę ich gotowości do nowych wyzwań.

Przemówienie zamykające konferencję wygłosiła pani Dragica WEDAM LUKIĆ.

Nikiforos Diamandouros przemawia podczas międzynarodowej konferencji zatytułowanej „Pozycja Trybunałów Konstytucyjnych po integracji z Unią Europejską”. Bled, Słowenia, 30 września 2004 r.

34. Symposium Asser na temat Prawa Europejskiego w Hadze w Holandii

Dnia 15 października pan DIAMANDOUROS wziął udział w 34. Symposium Asser na temat Prawa Europejskiego – „Konstytucja UE: najlepsza droga naprzód?”. Pan DIAMANDOUROS uczestniczył w równoległej sesji III A pt. „Demokratyczne życie Unii Europejskiej” wygłaszając wykład pt. „Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich a Europejska Konstytucja”. Sesji przewodniczyła pani Deirdre CURTIN, profesor w Szkole Zarządzania w Utrechcie.

Wykład na Uniwersytecie w Atenach w Grecji

Dnia 22 grudnia Rzecznik wygłosił na Wydziale Nauk Politycznych i Administracji Publicznej Uniwersytetu w Atenach wykład zatytułowany „Rządy prawa, demokracja, odpowiedzialność instytucji Rzecznika”. Wykład stanowił część Wydziałowego Podyplomowego Programu Studiów Europejskich i Międzynarodowych.

Inne

Dnia 19 stycznia pan DIAMANDOUROS spotkał się z Paryżu z panią Noelle LENOIR, francuską Minister ds. europejskich, w celu omówienia licznych zagadnień administracyjnych dotyczących Biura Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

Dnia 28 stycznia Rzecznik wygłosił publiczny wykład na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Udine we Włoszech. Pana DIAMANDOUROS powitał rektor Uniwersytetu, pan Furio HONSELL. Wykładu wysłuchało około 100 osób, w tym pan Maurizio MARESCA, profesor prawa międzynarodowego i regionalny rzecznik Friuli Venezia-Giulia, pani Caterina DOLCHER.

Nikiforos Diamandouros ze studentami Wydziału Prawa Uniwersytetu w Udine, Włochy, 28 stycznia 2004 r.

Tego samego dnia Rzecznik spotkał się z prezydentem włoskiego regionu Friuli Venezia-Giulia, panem Riccardo ILLY. Podczas spotkania Rzecznik zaprezentował Europejski Kodeks Dobrej Praktyki, którym prezydent był bardzo zainteresowany i którego przyjęcie zaproponował przez regionalną administrację Friuli Venezia-Giulia.

Później tego samego dnia Rzecznik przedstawił swoją pracę członkom Izby Handlowej w Trieście. W spotkaniu tym uczestniczył rzecznik Triestu, pan Alessandro ZANMARCHI.

Dnia 29 stycznia pan DIAMANDOUROS wygłosił przemówienie dla studentów Wydziału Prawa Uniwersytetu w Trieście we Włoszech. Wprowadzenia dokonał pan Sergio BARTOLE, dyrektor Instytutu Nauk Prawniczych.

Dnia 11 lutego pan García VALLEDOR, Minister ds. Współpracy z Zagranicą w regionalnym rządzie Asturii w Hiszpanii, złożył wizytę Europejskiemu Rzecznikowi w Strasburgu. Towarzyszyli mu: szef gabinetu pan Jorge PRADO, pani Maria Luisa BERGAZ, posłanka do Parlamentu Europejskiego i pan Dionisio FERNÁNDEZ, polityczny doradca Zjednoczonej Lewicy w Parlamencie Europejskim. Pan García VALLEDOR wyraził pragnienie rządu Asturii dotyczące złożenia wniosku ustawodawczego do regionalnego parlamentu o ustanowienie instytucji Rzecznika. Pan DIAMANDOUROS z radością powitał tę inicjatywę i zaproponował wsparcie swoje i swojego personelu.

Dnia 9 marca pan DIAMANDOUROS spotkał się z kilkoma przedstawicielami Grupy Wspierającej Niepełnosprawnych Parlamentu Europejskiego (EPDSG): paniami Marie LUIJTEN i Saiją JARVENTAUSTA oraz panami Helge POULSENEM i Philipem SCOTTEM. EPDSG, w skład której wchodzi wielu urzędników Parlamentu niepokojących się zagadnieniami niepełnosprawności, wyraziła poparcie dla pracy Rzecznika dotyczącej integracji ludzi niepełnosprawnych. Przedstawiciele Grupy z radością powitali dochodzenie z własnej inicjatywy Rzecznika w sprawie integracji osób niepełnosprawnych i jego postawę wobec różnych skarg w sprawie integracji dzieci niepełnosprawnych w Szkołach Europejskich. Pan DIAMANDOUROS dokonał przeglądu swoich działań w tym obszarze i zachęcił EPDSG do przekazywania dalszych informacji, które są pomocne Rzecznikowi w jego dochodzeniach.

Dnia 12 marca pan Péter BÁRÁNDY, węgierski Minister Sprawiedliwości, któremu towarzyszyli: pani Judit DEMETER, pan Lipót HOLZTZ i pan István SOMOGYVÁRI, oraz pan Zoltán TAUBNER, węgierski ambasador w Radzie Europy, złożyli wizytę panu DIAMANDOUROSOWI w Strasburgu. Omawiano wiele zagadnień, m.in. współpracę Węgierskich Rzeczników z Europejskim Rzecznikiem pod kątem przystąpienia Węgier do UE.

Dnia 25 marca Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich wygłosił publiczny wykład na Wydziale Nauk Politycznych Uniwersytetu w Genui we Włoszech. Pana DIAMANDOUROSA przedstawił pan Adriano GIOVANNELLI, Dziekan Wydziału. Wykładu wysłuchało około 70 osób.

Tego samego dnia pan DIAMANDOUROS był mówcą programowym na konferencji zorganizowanej przez *Società di letture e conversazioni scientifiche* w Genui. W imieniu Towarzystwa powitali go: jego prezes, pan Umberto COSTA oraz pan Gianpaolo GANDOLFO. Pan DIAMANDOUROS mówił o „Rządach prawa, demokracji i instytucji Rzecznika: Europejskiej perspektywie”.

Dnia 26 marca pan DIAMANDOUROS spotkał się w Genui z Przewodniczącym Rady Ligurii, panem Francesco BUZZONEM, w celu omówienia roli Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

Dnia 27 marca pan DIAMANDOUROS spotkał się w Lerici we Włoszech z burmistrzem miasta Lerici, panem Emanuele FRESCO, w celu uczczenia inauguracji biura odpowiedzialnego za kontakty ze społeczeństwem.

Dnia 14 września pan DIAMANDOUROS spotkał się w Strasburgu z panem Taro NAKAYAMA, panem Yoshito SENGOKU, panem Yukio EDANO, panem Okiharu YASUOKA i panem Motohiko KONDO, posłami do Parlamentu Japonii. Parlamentarzystom, członkom Komitetu Badań nad Konstytucją Japonii, towarzyszył pan Ryuichi SHOJI, konsul generalny Japonii w Strasburgu. Omawiano zagadnienia związane z konstytucjonalnymi ramami Unii Europejskiej oraz rolą i pracą Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

Dnia 16 listopada pan DIAMANDOUROS wygłosił przemówienie dla ponad 100 włoskich studentów, którzy przebywali w Strasburgu w ramach dwudniowej wizyty w Parlamencie Europejskim. Studenci byli zwycięzcami konkursu zorganizowanego przez Parlament, którego celem było zwiększenie wiedzy o UE. Rzecznik wyjaśnił studentom, na czym polega jego rola oraz odpowiedział na szereg pytań o swoją pracę.

Dnia 10 grudnia, przy okazji uczestniczenia w Konferencji w Stambule w Turcji, pan DIAMANDOUROS złożył wizytę Jego Świątobliwości BARTŁOMIEJOWI, Arcybiskupowi Konstantynopola, Nowego Rzymu i Ekumenicznemu Patriarsze Kościoła Prawosławnego.

Z UDZIAŁEM PERSONELU RZECZNIKA

Imprezy i spotkania

Dnia 24 lutego pan Olivier VERHEECKE, główny doradca prawny Rzecznika, spotkał się z panem Anarem CAHANGIRLI i panem Anarem KARIMOVEM z przedstawicielstwa Azerbejdżanu przy UE w celu omówienia współpracy niedawno ustanowionego Rzecznika Praw Obywatelskich Azerbejdżanu z Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich.

Dnia 13 maja pan Kostas KOURTIKAKIS, doktorant z Uniwersytetu w Pittsburgu w USA odwiedził brukselskie biuro Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w celu przeprowadzenia wywiadu ze specjalistą ds. internetu i komunikacji, panem Benem HAGARDEM oraz rzecznikiem prasowym, panią Rositą AGNEW, na temat europejskiej sieci rzeczników. Następnie pan KOURTIKAKIS wyjechał do Strasburga, gdzie przeprowadził wywiad z Rzecznikiem, szefem Działu Prawnego panem Ianem HARDENEM i prawnikiem panem Peterem BONNOREM. Wywiady te koncentrowały się na roli europejskiej sieci rzeczników w zapewnianiu prawidłowego wdrażania prawa UE na poziomie Państw Członkowskich.

Dnia 1 października pan Olivier VERHEECKE odpowiadał na pytania o pracę Rzecznika zadawane przez pana Alexandrosa TSADIRASA, byłego stażystę w Biurze Rzecznika i doktoranta Uniwersytetu w Oxfordzie. Dnia 8 października pan VERHEECKE spotkał się panią Neeltje SMITSKAMP, studentką Uniwersytetu w Amsterdamie, w celu przeprowadzenia podobnego wywiadu.

Dnia 5 października pan Ian HARDEN i pani Rosita AGNEW wyjechali do Amsterdamu na Nieformalną Konferencję Ministerialną pt. „Mówienie o Europie”. Spotkanie było kontynuacją pierwszego spotkania na ten sam temat, które odbyło się w Wicklow w Irlandii w kwietniu 2004 r. Zwołał je holenderski Minister Spraw Europejskich, pan Atzo NICOLAÏ, w celu uzyskania odpowiedzi na pytanie, co zrobić, aby obywatele czuli się bardziej zaangażowani w sprawy Europy, w szczególności w kontekście zbliżających się referendów w sprawie Konstytucji Europejskiej. W spotkaniu wzięli udział ministrowie lub urzędnicy państwowi z wszystkich 25 Państw Członkowskich oraz krajów kandydujących wraz z komisarzami António VITORINO i Margot WALLSTRÖM oraz przewodniczącym Parlamentu Europejskiego Josepem BORRELLEM. Spotkaniu przewodniczył były przewodniczący Parlamentu Europejskiego Pat COX. Ponieważ Rzecznik nie mógł osobiście uczestniczyć w spotkaniu, jego opracowanie zatytułowane „Mówienie o Europie – szansa stworzona przez Konstytucję”, rozpowszechniono wśród uczestników i przedstawicieli prasy. Spotkanie miało charakter publiczny.

Dnia 23 listopada pan Olivier VERHEECKE podejmował w brukselskim biurze pana Sinisa RODINA, profesora prawa konstytucyjnego i prawa europejskiego Uniwersytetu w Zagrzebiu, którzy składał wizytę w instytucjach UE w ramach „Programu Wizyt Unii Europejskiej”.

W dniach 6-7 grudnia Szwedzka Agencja Zarządzania Publicznego zorganizowała nieoficjalne spotkanie ekspertów w celu omówienia unijnych perspektyw w zakresie prawa administracyjnego i rozważenia możliwości powstania w przyszłości Europejskiego Obszaru Administracyjnego. W spotkaniu uczestniczyło ponad 50 osób – urzędników państwowych i nauczycieli akademickich z całej Europy. Biuro Rzecznika reprezentowali: pan Ian HARDEN i pani Rosita AGNEW. Podczas sesji pierwszego dnia, zatytułowanej „Dobra administracji w instytucjach UE: dotychczasowe doświadczenia i możliwości artykułu III-398”, pan HARDEN mówił o Europejskim Kodeksie Dobrej Praktyki. Drugiego dnia koncentrowano się na zagadnieniu: „Integracja administracji Państw Członkowskich: Możliwości powstania mapy Europejskiego Obszaru Administracyjnego”.

Dnia 9 grudnia pan Olivier VERHEECKE podejmował w brukselskim biurze pana Lodewijka BOSA, sekretarza ds. handlowych Stałego Przedstawicielstwa Holandii przy UE i poinformował go o możliwości składania skarg do Rzecznika przez firmy.

Dnia 15 grudnia pan Olivier VERHEECKE uczestniczył w panelu wysokiego szczebla zatytułowanym „Projekt Agencji Praw Człowieka UE: szansa spójnej polityki praw człowieka”, zorganizowanym przez brukselski zespół ekspertów „Centrum”. Debacie przewodniczył pan Walter VAN GERVEN, były adwokat generalny w Europejskim Trybunale Sprawiedliwości i profesor Katolickiego Uniwersytetu w Leuven. Wśród mówców panelowych znaleźli się: pan Jonathan FAULL, dyrektor generalny DG Sprawiedliwość, Wolność i Bezpieczeństwo Komisji Europejskiej, pan Jorg POLAKIEWICZ z Rady Europy i pani Alpha CONNELLY, przewodnicząca Irlandzkiej Komisji Praw Człowieka. Po licznych prezentacjach nastąpiła ożywiona debata.

Prezentacje dla grup

W 2004 r. pan DIAMANDOUROS i członkowie jego personelu wyjaśniali rolę i pracę Rzecznika:

Styczeń

- grupie studentów z *Hochschule Magdenburg-Stendal* w Niemczech;
- grupie studentów z *Institut des Hautes Etudes Européennes* Uniwersytetu Roberta Schumana w Strasburgu we Francji;

Luty

- 50 studentom, którym towarzyszył pan Willem BONEKAMP z Uniwersytetu w Twente w Holandii;
- 10 przedstawicielom organizacji pozarządowych z Łotwy;
- 40 studentom, którym przewodniczył pan Michael McKEEVER z Trinity School w Nottingham w Wielkiej Brytanii
- urzędnikom administracji państwowej z Niemieckiej Federalnej Akademii Administracji Publicznej. Grupie towarzyszyła przewodnicząca seminarium, pani Christiane BÖDDING;

Marzec

- 10 wysokiej rangi urzędnikom administracji państwowej uczestniczącym w seminarium zorganizowanym przez francuską *Ecole Nationale d'Administration* (ENA) w Strasburgu we Francji;
- 7 urzędnikom administracji państwowej z departamentu spraw UE duńskiego Parlamentu;
- 50 studentom z Europejskiego Stowarzyszenia Studentów Prawa (ELSA) z Padwy we Włoszech;
- członkom *Club des médiateurs du service public* w Paryżu. Spotkanie zorganizował Rzecznik RATP (paryskich władz transportu miejskiego), pan Cyrille DE LA FAYE;
- grupie studentów z Uniwersytetu Południowej Danii w Odense;
- 45 studentom z *Technische Universität Chemnitz* w Niemczech w ramach podróży do Strasburga zorganizowanej przez *Bildungswerk Sachsen der Deutschen Gesellschaft e.V.* Uczestnikom towarzyszyła pani Elke FEILER z *Bildungswerk*;

Kwiecień

- 45 uczniom, którym towarzyszył ich nauczyciel pan GRAF z *Staatliche Berufsschule Landsberg am Lech* z Bawarii w Niemczech;
- 50 studentom z *Europa-Institut* Uniwersytetu w Saarbrücken w Niemczech. Studentom towarzyszyły panie HÖRRMANN i ELSNER z *Europa-Institut*;
- 17 uczniom z regionalnej prowincji Agrigento we Włoszech. Podróż uczniów do Strasburga była nagrodą dla zwycięzców konkursu pt. „Europejska tożsamość”;
- 27 rumuńskim stażystom uczestniczących w seminarium nt. administracji publicznej w *Ecole Nationale d'Administration* (ENA) w Strasburgu we Francji;
- 50 uczestnikom corocznej Konferencji Europejskiego Stowarzyszenia Informatycznego w Edynburgu w Szkocji, zatytułowanej „Zmieniająca się Europa: wyzwania i szanse dla osób zajmujących się zawodowo informacją”;
- 50 uczestnikom Europejskiego Seminarium Naukowego International Kolping Society. Seminarium przewodniczył pan Anton SALESNY;

Maj

- 20 studentom z Uniwersytetu Eberhard Karls w Tybindze w Niemczech. Wizytę zorganizował pan Rudolf HRBEK;
- grupie 16 urzędników z różnych krajów Azji uczestniczących w szkoleniu zorganizowanym przez *Centre des Etudes Européennes de Strasbourg*. Grupie towarzyszył pan Felix MÜLLER;
- 35 studentom z Europy Środkowej i Wschodniej w ramach wizyty zorganizowanej przez panią Elke FEILER z *Bildungswerk Sachsen der Deutschen Gesellschaft e.V.*; Pani FEILER zorganizowała również wizytę 35 przedstawicieli stowarzyszeń handlowych i biznesmenów z Saksonii, którzy zapoznali się z pracą Rzecznika;
- 34 członkom Partii Socjaldemokratycznej z Kopenhagi w Danii;
- 30 studentom z Uniwersytetu Viadrina we Frankfurcie nad Odrą w Niemczech;
- 30 uczniom ze szkoły pielęgniarstwa w Herne w Niemczech przy okazji seminarium zorganizowanego przez *Karl-Arnold-Stiftung* w Königswinter;
- uczestnikom dwudniowego spotkania – „Seminarium na temat petycji i praw obywateli UE” zorganizowanego przez DG Rozszerzenie (Biuro TAIEX) Komisji Europejskiej dla posłów do PE z nowych Państw Członkowskich oraz Rumunii, Bułgarii i Turcji;
- 30 gościom ze Szwedzkiej Agencji Zarządzania w Sytuacjach Awaryjnych, którym towarzyszyła pani Ing-Marie PERSSON z Agencji;
- 30 urzędnikom administracji państwowej z Aragonii w Hiszpanii uczestniczących w seminarium zorganizowanym przez Europejski Instytut Administracji Publicznej (EIPA);

Czerwiec

- uczestnikom dwudniowego seminarium „Wspieranie przedsiębiorczości za pomocą wysokiej jakości administracji publicznej”, zorganizowanego przez Europejski Instytut Administracji Publicznej (EIPA);
- 50 studentom z Uniwersytetu w Poczdamie w Niemczech, którym towarzyszył pan Eckart KLEIN;
- grupie studentów nauk politycznych, której towarzyszyła pani docent Francesca VASSALLO z Uniwersytetu Południowego Maine w USA;
- grupie 23 osób obejmująca członków rady nadzorczej *Volksbank Bühl* w Niemczech. Grupie towarzyszył pan Klaus GRAS;
- uczestnikom „Seminarium na temat petycji i praw obywateli UE”, zorganizowanego przez DG Rozszerzenie Komisji Europejskiej (Biuro TAIEX) dla posłów do bułgarskiego parlamentu i bułgarskich ekspertów w Komisji;
- uczestnikom seminarium „Prawa człowieka i Unia Europejska” zorganizowanego w Londynie przez *Justice* wspólnie z Izbami Monckton i Izbami Doughty Street;
- 30 członkom Klubu Kiwanis z Offenburga w Niemczech;
- 50 uczniom z Baden w Austrii;

Lipiec

- 30 francuskim prawnikom na dniu studyjnym zatytułowanym *Entretiens communautaires*. Spotkanie to zorganizowała *Délégation des Barreaux de France* w Brukseli;
- 35 przedstawicielom Departamentu Szkół z regionu Mittelfranken w Niemczech;

Wrzesień

- 40 studentom biorących udział w seminarium zorganizowanym przez *Karl-Arnold-Stiftung* w Königswinter w Niemczech. Studentom towarzyszył pan Benjamin WITTEKIND;
- grupie gości z Państwowego Biura Listów i Telefonów Chińskiej Republiki Ludowej;
- 30 urzędnikom administracji państwowej z różnych ministerstw niemieckich, w kontekście wizyty w Brukseli zorganizowanej przez *Bundesakademie für Öffentliche Verwaltung*;
- 30 sekretarkom zatrudnionym w szkołach Północnej Nadrenii-Westfalii, w ramach seminarium zorganizowanego przez *Karl-Arnold-Stiftung* w Königswinter;

Październik

- studentom uczestniczących w 19. Sesji Europejskiego Instytutu Spraw Publicznych i Lobbyingu (EIPAL) w Brukseli;
- 30 uczestnikom seminarium zorganizowanego przez *Karl-Arnold-Stiftung* w Königswinter;
- 20 członkom grupy z *Bildungswerk für Demokratie, soziale Politik und Öffentlichkeit* w Niemczech;
- grupie gości z greckich punktów informacyjnych;
- 25 osobom pracujących dla Unii Chrześcijańsko-Demokratycznej w Niemczech, w ramach seminarium zorganizowanego przez *Karl-Arnold-Stiftung* w Königswinter;

Listopad

- uczestnikom konferencji w Budapeszcie – „Wolność informacji dzisiaj i jutro”. Konferencję zorganizowało Archiwum Otwartego Społeczeństwa i Węgierski Komisarz ds. Ochrony Danych i Wolności Informacji, pan Attila PÉTERFALVI.
- 60 członkom *Club Europe*, pod przewodnictwem pana Pascala MANGINA, asystenta ds. spraw europejskich i międzynarodowych burmistrza Strasburga we Francji;
- 120 uczestnikom seminarium Partii AKEL w Nikozji na Cyprze;
- 30 uczestnikom administracji państwowej i dziennikarzy z Grecji, zaproszonych przez panią Marię MATSOUKĘ, posłankę do PE, wiceprzewodniczącą Komisji Petycji;
- 25 pracownikom niemieckiej Unii Chrześcijańsko-Demokratycznej, w ramach seminarium zorganizowanego przez *Karl-Arnold-Stiftung* w Königswinter;
- grupie wysokiej rangi urzędników chorwackiej administracji państwowej, w ramach seminarium zorganizowanego przez *Ecole Nationale d'Administration* (ENA) w Strasburgu we Francji;

Grudzień

- naukowcom specjalizującym się w europejskim prawie administracyjnym, na seminarium zorganizowanym przez pana Jacquesa ZILLERA z Departamentu Prawa Europejskiego Instytutu Uniwersyteckiego we Florencji we Włoszech.

6.4 KONTAKTY Z MEDIAMI

Media odgrywają zasadniczą rolę w umacnianiu wpływu reaktywnej i aktywnej pracy Rzecznika. Poruszając tematy rozpatrywania skarg i komunikacji, prasa, radio, telewizja oraz media elektroniczne pomagają informować obywateli o świadczonych przez Rzecznika usługach. Równie ważna jest uwaga, jaką media poświęcają sprawom, w których może być potrzebny pewien nacisk ze strony społeczeństwa, zwłaszcza w sprawach, w których Rzecznik uznaje za stosowne wydanie uwagi krytycznej, zalecenia wstępnego lub sprawozdania specjalnego dla Parlamentu. W takich przypadkach media pomagają podkreślić znaczenie sprawy, ponaglać tym samym instytucję lub organ do znalezienia rozwiązania. Ostatecznie Rzecznik zawsze zdaje mediom relację ze swoich priorytetów i poglądów oraz przyczyn, które za nimi przemawiają.

Działalność Rzecznika w mediach obejmuje wywiady i konferencje prasowe, artykuły i oświadczenia prasowe. Inicjatywy te mogą być powiązane z ważnymi wydarzeniami, na przykład przedstawieniem Sprawozdania rocznego Komisji Petycji Parlamentu Europejskiego lub bezpośrednio z dochodzeniami Rzecznika. Każdy kontakt umożliwia Rzecznikowi odpowiedzenie na pytania o jego rolę, wyjaśnienie poglądów na kluczowe zagadnienia, podkreślenie priorytetów i nakreślenie aspiracji.

W 2004 r. Rzecznik wydał trzydzieści cztery informacje dla prasy, czyli jedną co 11 dni. Informacje dla prasy, rozpowszechniane wśród dziennikarzy i zainteresowanych stron w całej Europie, pomogły zwiększyć wiedzę o najważniejszych sprawach rozpatrzonych w ciągu roku. Obejmowały one m.in. problemy z obchodzeniem się z radioaktywnym materiałem w Instytucie (Komisji) Transuranowców w Niemczech, integrację osób niepełnosprawnych w działaniach Komisji Europejskiej oraz ewentualne niedociągnięcia w dochodzeniach OLAF w sprawie domniemyanych nadużyć finansowych.

W 2004 r. Rzecznik udzielił ponad 40 wywiadów przedstawicielom prasy, radia, telewizji oraz mediów elektronicznych w Strasburgu, Brukseli i, podczas wizyt informacyjnych, w innych miejscach. Przedstawiał również swoją pracę i odpowiadał na pytania podczas konferencji prasowych, spotkań i lunchów. Niniejsza sekcja wymienia wywiady udzielone przez Rzecznika i jego personel w 2004 r. i obejmuje wydarzenia medialne zorganizowane w ciągu całego roku.

- Dnia 6 stycznia Rzecznik udzielił wywiadu panu Cai RIENÄCKEROWI, dziennikarzowi niemieckiego radia publicznego *ARD*. Pytania dotyczyły priorytetów Rzecznika, pomyślnie zakończonych skarg z Niemiec i współpracy z krajowymi i regionalnymi rzecznikami oraz podobnymi organami.
- Dnia 13 stycznia Rzecznik udzielił wywiadu pani Lise LANCON dla *Strasbourg Magazine*. Dziennikarka zadawała ogólne pytania dotyczące pracy Rzecznika, tj. liczby i rodzaju rozpatrywanych skarg oraz wysiłków podejmowanych na rzecz zwiększenia wiedzy na temat instytucji rzecznika.
- Dnia 14 stycznia włoski dziennikarz pan Paolo MAGAGNOTTI przeprowadził wywiad z panem DIAMANDOUROSEM do krótkiego filmu dokumentalnego o roli Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, który będzie nadawany we Włoszech i za granicą.

- Dnia 15 stycznia Rzecznik udzielił telefonicznego wywiadu pani Tinie SPILIOTI z cypryjskiego tygodnika *Neos Typos*. Pani SPILIOTI pytała Rzecznika o jego pracę, w szczególności w krajach przystępujących do UE.
- Dnia 26 stycznia w ramach wizyty informacyjnej w Słowenii Rzecznik udzielił wywiadu słoweńskiej telewizji publicznej. Pan DIAMANDOUROS odpowiadał na pytania o rolę Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i jego kontakty ze Słoweńskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich, panem Matjažem HANŽEKIEM.
- Dnia 27 stycznia Słoweńskie Biuro Rzecznika zorganizowało konferencję prasową podsumowującą wizytę Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Obecnych na niej było około 15 dziennikarzy, którzy zadawali pytania o jakość administracji UE i odpowiedzi administracji na dochodzenia Rzecznika. Interesowali się również bardzo przykładami skarg, którymi zajmuje się Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich.
- Później tego samego dnia Rzecznik udzielił wywiadu pani Uršce MLINARIČ ze słoweńskiej ogólnokrajowej gazety codziennej *Večer*, pani Barbarze KUŽNIK z radia publicznego i pani Tanji TAŠTANOSKA z tygodnika *Žurnal*.
- Dnia 29 stycznia Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich i Regionalny Rzecznik Friuli Venezia-Giulia, pani Caterina DOLCHER, uczestniczyli w konferencji prasowej zorganizowanej przez Regionalną Radę w Trieście we Włoszech. Podczas spotkania pan DIAMANDOUROS odpowiadał na pytania pana Pietro COMELLI, *Il Piccolo*, pana Luciano SANTINY, *Messaggero Veneto*, pani Soni SICCO, *ANSA*, pana Alvisę SFORZA, *Antenna 3*, pana Duccio PUGLIESE, *LUXA TV* i pana Pierpaolo DOBRILLA, *CENTRO TV Friuli Venezia-Giulia*.
- Dnia 11 lutego pan Olivier VERHEECKE, główny doradca prawny udzielił wywiadu na żywo pani SIMONOT z brukselskiego radia *BFM* o decyzji Rzecznika w sprawie polityki Parlamentu Europejskiego dotyczącej palenia w budynkach Parlamentu.
- Dnia 19 lutego, w ramach wizyty informacyjnej na Słowacji, Rzecznik i pan Pavel KANDRÁČ, publiczny obrońca praw, uczestniczyli w konferencji prasowej w budynku Kancelarii Rady Narodowej Słowacji, której przewodniczył pan Azelio FULMINI, szef Biura Parlamentu Europejskiego na Słowacji.
- Dnia 1 marca pan DIAMANDOUROS wziął udział w konferencji prasowej w Biurze Komisarza Administracji Cypru, pani Eliany NICOLAOU. W spotkaniu wzięło udział około 15 dziennikarzy.

Nikiforos Diamandouros i Eliana Nicolaou, Komisarz ds. Administracji Cypru, podczas konferencji prasowej. Nikozja, Cypr, 1 marca 2004 r.

- Tego samego dnia pan DIAMANDOUROS udzielił 35-minutowego wywiadu telewizyjnego dziennikarzowi, panu Kyriakosowi PIERIDESOWI z *Cyprus Broadcasting Corporation (CYBC)*. CYBC nagrał również wykład, jaki pan DIAMANDOUROS wygłosił 3 marca na spotkaniu z Grekami i Turkami cypryjskimi, współorganizowany przez Forum dla Modernizacji Społeczeństwa (OPEK) i platformy Turków cypryjskich z organizacji pozarządowej „Ten Kraj Jest Nasz”. Obydwa wydarzenia nadano w jednym programie poświęconym roli Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.
- Dnia 2 marca pan DIAMANDOUROS udzielił wywiadu dla różnych stacji telewizyjnych i radiowych w biurze cypryjskiego Ministra Spraw Wewnętrznych, pana Andreasa CHRISTOU.
- Dnia 9 marca pani Cristina CARPINELLI, dziennikarka włoskiego *Radio 24*, przeprowadziła wywiad z panem DIAMANDOUROSEM dla cotygodniowego programu nt. wydarzeń w UE.
- Dnia 11 marca pan Miguel ADROVER, producent *Europa 2004* dla hiszpańskiej telewizji publicznej *TVE*, przeprowadził wywiad z Rzecznikiem. Celem wywiadu było poinformowanie obywateli hiszpańskich o roli Rzecznika.
- Dnia 11 marca pani Rosita AGNEW, rzecznik prasowy, udzieliła wywiadu telefonicznego panu Christophowi NONNENMACHEROWI ze *Strasbourg Magazine*. Dziennikarz pytał o działalność informacyjną Rzecznika.
- Dnia 24 marca wizyta Rzecznika w Republice Czeskiej zakończyła się konferencją prasową w Centrum Informacyjnym Unii Europejskiej (EUIC) w Pradze. Po spotkaniu, w którym uczestniczyło około 15 osób, odbyły się liczne dwustronne wywiady z Rzecznikiem.
- Dnia 27 marca Rzecznik przedstawił swoją pracę dziennikarzom na spotkaniu zorganizowanym przez Biuro Przewodniczącego Rady Ligurii we Włoszech.
- Dnia 31 marca pani Luísa GODINHO z portugalskiej telewizji publicznej *RTP2* przeprowadziła wywiad z panem DIAMANDOUROSEM, składający się na serię wywiadów nadawanych w okresie poprzedzającym wybory do Parlamentu Europejskiego w 2004 r. Pani GODINHO poprosiła pana DIAMANDOUROSA o nakreślenie znaczenia jego pracy na rzecz obywateli, wymienienie głównych wyzwań stojących przed Rzecznikiem i wyjaśnienie przyszłej wizji jego instytucji.
- Dnia 16 kwietnia Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich uczestniczył w konferencji prasowej w Łotewskim Krajowym Biurze Praw Człowieka w Rydze. Po przedstawieniu przez Rzecznika jego zadań i pracy nastąpiła długa i ożywiona sesja, na której ponad dwunastu przedstawicieli prasy zadawało liczne pytania dotyczące wielu różnych zagadnień. Wśród nich znalazły się pytania o obciążenie pracą, współpracę z krajowymi i regionalnymi rzecznikami, dochodzenia w sprawie naruszenia prawa Wspólnoty na poziomie krajowym, zagadnienia korupcji i politykę językową.
- Po konferencji prasowej Rzecznik udzielił wywiadu dla gazety *Lauku Avīze* i czasopisma rosyjskojęzycznego *YAC*.
- Dnia 19 kwietnia Rzecznik udzielił wywiadu pani Danutė JOKUBĖNIENĖ z litewskiego czasopisma *Ekstra*.
- Dnia 20 kwietnia Rzecznik udzielił wywiadu w Wilnie pani Austė STOŠKUTĖ dla magazynu *Euro-Integration News*.
- Dnia 21 kwietnia Rzecznik uczestniczył w konferencji prasowej w litewskim *Seimas* (Parlamencie). Po krótkiej relacji z wizyty na Litwie Rzecznik odpowiadał na pytania o liczbę i charakter skarg, współpracę z litewskim rzecznikiem praw obywatelskich i oczekiwania w odniesieniu do skarg z Litwy po jej przystąpieniu do UE.

- Po konferencji prasowej Rzecznik udzielił wywiadu pani Jūratė NEDVECKAITĖ z litewskiego tygodnika *Laikas*.
- Dnia 26 kwietnia Rzecznik uczestniczył w spotkaniu z dziennikarzami z okazji opublikowania jego *Sprawozdania Roczne 2003*. W spotkaniu wzięło udział ośmiu dziennikarzy: pani Aine GALLAGHER, *Reuters*, pani Johanna VESIKALLIO, *Finnish Press Agency*, pan Tobias BUCK, *Financial Times*, pan Brandon MITCHENER, *The Wall Street Journal Europe*, pan Hans-Martin TILLACK, *Stern*, pan Marcello FARAGGI, *Media/ARTE*, pan Brian BEARY, *European Report* i pan Triadafilos STANGOS z greckiej telewizji *ERT*. Pan DIAMANDOUROS uwypuklił najważniejsze dla Rzecznika i dla obywateli wydarzenia roku 2003 i odpowiadał na pytania dotyczące Sprawozdania Roczne.
- Na krótko przed spotkaniem z dziennikarzami Rzecznik udzielił wywiadu pani Charlotte HJORTH z *Europe-By-Satellite*, telewizyjnej agencji prasowej UE. Pytania pani HJORTH koncentrowały się na znaczeniu instytucji Rzecznika dla obywateli.

© Sejm Republiki Litewskiej

Nikiforos Diamandouros podczas konferencji prasowej.
Wilno, Litwa, 21 kwietnia 2004 r.

- Również dnia 26 kwietnia Rzecznik udzielił innego wywiadu panu Triadafilosowi STANGOSOWI, dziennikarzowi greckiej telewizji *ERT* i europejskiemu programowi *Eurocentrics*. Wywiad koncentrował się na pracy Rzecznika w roku 2003 i priorytetach pana DIAMANDOUROSA na tym stanowisku.
- Później tego samego dnia Rzecznik udzielił innego wywiadu telewizyjnego – tym razem dla telewizji estońskiej. Dziennikarz, pan Indrek TREUFELDT, pytał go, czego estońscy obywatele mogą spodziewać się z jego strony i jak mogą składać skargi.
- Dnia 30 kwietnia pan DIAMANDOUROS uczestniczył w konferencji prasowej w Warszawie, której przewodniczył Rzecznik Praw Obywatelskich Polski, pan Andrzej ZOLL. Obecnych było ponad dwunastu dziennikarzy reprezentujących główne gazety, czasopisma, telewizję i radio. Pan DIAMANDOUROS przedstawił swoją pracę i powody wizyty w Polsce. Pytania obejmowały rodzaje skarg otrzymywanych przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, przeciętny czas potrzebny na rozpatrzenie skargi, Kodeks Dobrej Praktyki oraz zdefiniowanie przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich niewłaściwego administrowania.

- Po konferencji nastąpiły wywiady z panią Małgorzatą BORKOWSKĄ z *Trybuny* i panią Marzeną KAWĄ z kanału telewizyjnego *TVP3*.
- Dnia 6 maja Rzecznik udzielił wywiadu panu Leo LINDEROWI z *Leo Linder Filmproduktion* dla filmu edukacyjnego dla niemieckich uczniów zatytułowanego „Instrukcja obsługi dla Europy”. Wywiad koncentrował się na wkładzie Europejskiego Rzecznika w przybliżanie Unii obywatelom. Pan LINDER filmował również personel Rzecznika podczas pracy i krótko przedstawił sprawę niemieckiego obywatela, któremu odmówiono prawa do zamieszkania w Luksemburgu.
- Dnia 6 maja pan José MARTÍNEZ ARAGÓN, główny doradca prawny, wygłosił wykład na temat roli Rzecznika dla grupy 20 dziennikarzy z różnych krajów, uczestniczących w Europejskich Tygodniach Komunikacji organizowanych przez Uniwersytet Katolicki w Lyonie.
- Podczas wizyty w Ankarze w Turcji w dniach 11-12 maja pan DIAMANDOUROS uczestniczył w spotkaniach z dziennikarzami ze stacji telewizyjnej *NTV*, radia publicznego *TRT*, dziennika *Yani Safek* i agencji prasowych *Anadolu*, *Anka* i *Cihan*. Pan DIAMANDOUROS odpowiadał na pytania dotyczące zadań Rzecznika, cech wymaganych od osoby wybieranej na Rzecznika i związku pomiędzy propozycją ustanowienia Rzecznika w Turcji i ubieganiem się Turcji o członkostwo w UE.
- Dnia 27 maja dziennikarz z gazety *România Liberă* uczestniczył w prezentacji pana DIAMANDOUROSA przeznaczonej dla grupy pracowników z biura Rumuńskiego Obrońcy Ludu na temat roli i głównych osiągnięć Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Na końcu przemówienia pana DIAMANDOUROSA dziennikarz zadał wiele pytań dotyczących zakresu uprawnień Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i praw obywateli rumuńskich w UE.
- Dnia 30 czerwca, w ramach oficjalnej wizyty w Grecji, pan DIAMANDOUROS i pan Nicos CONSTANTOPOULOS, lider Partii Synaspismos, udzieliли wspólnego wywiadu prasowego.
- Później tego samego dnia pan DIAMANDOUROS zorganizował konferencję prasową dla grupy 15 dziennikarzy ze Stowarzyszenia Prasy Zagranicznej w Atenach.
- Dnia 1 lipca pan DIAMANDOUROS zorganizował konferencję prasową w Biurze Greckiego Rzecznika w Atenach, gdzie również udzielił wywiadu panu Iliasowi BENEKOSOWI, dziennikarzowi greckiej gazety *Imerisia*.
- Później tego samego dnia pan DIAMANDOUROS i pan George PAPANDREOU, lider Panhelleńskiego Ruchu Socjalistycznego (PASOK) udzieliли wspólnego wywiadu prasowego w budynku Parlamentu Grecji.
- Dnia 19 lipca Rzecznik udzielił wywiadu panu Toivo TÄNAVSUU, dziennikarzowi *Eesti Päevaleht*, ogólnieostoińskiej gazety codziennej. Pan TÄNAVSUU zapytał pana DIAMANDOUROSA o znaczenie, jakie Europejski Rzecznik może mieć dla życia obywateli, jego relacje z krajowymi odpowiednikami i skargi, jakie otrzymał dotąd z Estonii.
- Dnia 9 września pani Marie CAOUCETTE z kanadyjskiego dziennika *Le Soleil* przeprowadziła wywiad z Rzecznikiem w Quebecu. Wywiad odbył się po przemówieniu programowym Rzecznika na VIII Międzynarodowej Konferencji Międzynarodowego Instytutu Rzecznika, gdzie postawił on pytanie: „Czy uznanie praw jednostki i wolności może przetrwać w obliczu nacisku na zwiększanie bezpieczeństwa?”.
- Dnia 16 września pan DIAMANDOUROS udzielił wywiadu w Rotterdamie panu Fritsowi BALTESENOWI dla holenderskiego dziennika *NRC Handelsblad*.
- Dnia 14 października Rzecznik przedstawił swoją pracę 17 dziennikarzom z Finlandii, Szwecji, Islandii i Norwegii. Prezentacja była częścią seminarium szkoleniowego zorganizowanego przez Nordyckie Centrum Dziennikarstwa w Århus. Podczas sesji Rzecznik odpowiadał na pytania

dotyczące jego roli w reagowaniu na rozpatrywanie skarg i jego proaktywnego podejścia, zwłaszcza w odniesieniu do jego kontaktów.

- Dnia 20 października pani Anja VOGEL przeprowadziła wywiad z panem DIAMANDOUROSEM dla programu „*L’Europe au quotidien*” w radiu francuskim *France Info*.
- Dnia 21 października Rzecznik udzielił wywiadu pani Joanie FERREIRA DA COSTA dla portugalskiej ogólnokrajowej gazety codziennej *O Público*. Dziennikarkę interesowały główne rodzaje skarg rozpatrywanych przez Rzecznika, powody, dla których obywatele powinni korzystać z usług Rzecznika zamiast iść do sądu oraz stopień wpływu Rzecznika na instytucje UE. Rzecznik zilustrował swoją pracę licznymi skargami, jakie otrzymał z Portugalii.
- Później tego samego dnia Rzecznik udzielił wywiadu dziennikarzom: panu Martinowi CABRALOWI i panu Nuno ROGEIRO z 24-godzinnej portugalskiej sieci informacyjnej *SIC Noticias* dla programu zatytułowanego „*Spółeczeństwo Narodów*”. Rzecznik dokonał prezentacji swojej pracy, dowodził znaczenia obrony praw obywateli i podkreślił swoje poparcie dla Konstytucji dla Europy.
- Dnia 22 października Rzecznik rozpoczął dzień od wywiadu z panem Paulo PENĄ z czasopisma informacyjnego *Visão*. Dziennikarz koncentrował się na poglądach Rzecznika na drażliwe pytanie o równowagę potrzeby bezpieczeństwa publicznego z ochroną swobód jednostki.
- Tego samego dnia Rzecznik udzielił krótkiego wywiadu dla dziennikarza z portugalskiej stacji radiowej *Radio Renascença*, którego w szczególności interesowała praca Rzecznika w dziedzinie dyskryminacji.
- Dnia 16 listopada Rzecznik uczestniczył w roboczym lunchu zorganizowanym przez Klub Prasowy w Strasburgu. Mówcą programowym na tym spotkaniu była francuska Minister Spraw Europejskich, pani Claudie HAIGNERE. Minister zaprosiła Rzecznika do wygłoszenia przemówienia do słuchaczy na temat jego poglądów na Konstytucję dla Europy. Rzecznik skoncentrował się na znaczeniu Karty Praw Podstawowych i podkreślił, że będzie ciężko pracował nad promowaniem Karty wśród obywateli. Na lunchu było obecnych około 40 osób: dziennikarzy, konsultantów i nauczycieli akademickich. Spotkaniu przewodniczył pan Daniel RIOT, europejski wydawca *France 3*.
- Również dnia 16 listopada Rzecznik zwrócił się do dziesięciu dziennikarzy z *Radio France* na seminarium szkoleniowym zorganizowanym przez pana Quentina DICKINSONA, szefa spraw europejskich w stacji radiowej. Dziennikarze przyjechali z całej Francji i spędzili tydzień w Strasburgu, zdobywając wiedzę o pracy instytucji europejskich. Rzecznik wyjaśnił swoją rolę i przytoczył przykłady skarg złożonych przez obywateli i organizacje francuskie.
- Dnia 17 listopada Rzecznik udzielił wywiadu panu Alexowi TAYLOROWI dla programu telewizyjnego pt. *Vivre en Europe*. Program ten każdego miesiąca poświęca uwagę konkretnym tematom europejskim i jest nadawany na kanale telewizyjnym Francuskiego Zgromadzenia Narodowego. Pan TAYLOR poprosił Rzecznika o wyjaśnienie obywatelom, na czym polega jego praca i przytoczenie przykładów spraw francuskich, z jakimi się zetknął.
- Dnia 22 listopada, z okazji prezentacji Parlamentowi Europejskiemu Roczno Sprawozdania 2003, pan Olivier VERHEECKE udzielił wywiadu na żywo panu François KIRCHOWI z brukselskiego radia *BFM* w programie pt. *12-13 Europe*.
- Dnia 1 grudnia Rzecznik udzielił telewizyjnego wywiadu pani Caroline DE CAMARET z kanału *Public Sénat* dla programu pt. „*Paroles d’Europe*”. Dziennikarka poprosiła Rzecznika o wyjaśnienie pracy i podanie konkretnych przykładów spraw, z jakimi się zetknął. Spytała też o konsekwencje Europejskiej Konstytucji dla Rzecznika i bardziej ogólnie dla obywateli.
- Dnia 2 grudnia pan DIAMANDOUROS wspólnie z francuskim Rzecznikiem panem Jean-Paulem DELEVOYE, udzielili wywiadu redaktorowi *Les Annonces de la Seine*, panu Jean-René TANCREDE. Dziennikarz spytał Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich o osiągnięcia

jego instytucji w minionej dekadzie, wysiłki na rzecz ściślejszej współpracy z krajowymi odpowiednikami i przyszłe priorytety.

- Później tego samego dnia pan DIAMANDOUROS udzielił telefonicznego wywiadu pani Dominique DE COURCELLES z *Radio France Internationale*. Celem wywiadu było wyjaśnienie obywatelom francuskim, kiedy, dlaczego i jak powinni składać skargi do Rzecznika.
- Po tym wywiadzie odbyła się konferencja prasowa zorganizowana wspólnie przez Europejskich Przedstawicieli Komisji i Biuro Informacyjne Parlamentu Europejskiego w Paryżu. Po prezentacji – „Unia Europejska: prawa obywateli i Rzecznik”, pan DIAMANDOUROS odpowiadała na pytania dotyczące Karty Praw Podstawowych, skarg w sprawie środowiska i możliwości otwarcia biur Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w każdym Państwie Członkowskim. W spotkaniu, któremu przewodniczył pan Yves GAZZO, szef Przedstawicielstwa Komisji, uczestniczyło około 15 dziennikarzy, którym rozdano informacje dla prasy wydane przez francuskiego Rzecznika z okazji wizyty w Paryżu Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

6.5 PUBLIKACJE

Rzecznik pragnie dotrzeć do możliwie najszerszego grona w celu zwiększenia wiedzy obywateli o ich prawach, a w szczególności o ich prawie do składania skarg. Instytucja polega w dużym stopniu na publikacjach w formie wydruku dla informowania głównych zainteresowanych i opinii publicznej. W 2004 r. wydrukowano i rozpowszechniono zainteresowanym stronom następujące publikacje:

Sprawozdanie roczne 2003; wersja powielana (11 języków)

Wersja powielana *Sprawozdania rocznego 2003* Rzecznika została udostępniona członkom Komisji Petycji Parlamentu Europejskiego w kwietniu, pozwalając komisji na przedyskutowanie pracy Rzecznika przed późniejszą debatą plenarną w tym samym roku.

Sprawozdanie roczne 2003 – Streszczenie i dane statystyczne; wersja powielana (20 języków)

Również w kwietniu udostępniono członkom Komisji Petycji powieloną wersję nowego *Sprawozdania rocznego 2003: Streszczenia i danych statystycznych* w 11 urzędowych językach UE i dziewięciu językach krajów przystępujących do UE.

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich – Biuletyn; Wydania nr 2 i nr 3 (5 języków)

W kwietniu i październiku rozpowszechniono odpowiednio wydania nr 2 i nr 3 wydawanego co dwa lata biuletynu europejskiej sieci rzeczników i Europejskiego Regionu Instytutu Międzynarodowego Rzecznika wśród krajowych, regionalnych i lokalnych rzeczników w Europie, jak również wśród członków Komisji Petycji Parlamentu Europejskiego.

Ulotka pt. „Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich w skrócie” (25 języków)

Dążąc do zwiększenia wiedzy obywateli na temat jego pracy, Rzecznik sporządził krótką ulotkę wyjaśniającą, co może, a czego nie może robić i przytaczając przykłady rozstrzygniętych skarg. Ulotka, wydana w językach urzędowych UE, językach krajów przystępujących i kandydujących do UE, zawiera odpowiedzi na pytania, np. „Jakimi skargami może się zająć Rzecznik?”, „Co robić, jeżeli Rzecznik nie może zająć się skargą”, „Jakiego wyniku można się spodziewać?” i „Kto inny może mi pomóc?”. W nakładzie ponad 650 000 egzemplarzy została ona wydana 1 maja i szeroko rozpowszechniona. Później w tym samym roku została wydana w języku chorwackim.

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich – Czy może Ci pomóc? Broszura i formularz skargi (21 języków)

Krótko po przystąpieniu nowych Państw Członkowskich opublikowano broszurę i formularz skargi w 21 językach Traktatu, pt. *Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich – Czy może Ci pomóc?*. Broszura, nakreślając rolę Rzecznika i wyjaśniając, kto może złożyć skargę i jak, służy jako pożyteczny poradnik dla tych, którzy chcą skorzystać z usług Rzecznika. Rozpowszechniano ją we wrześniu wśród rzeczników, posłów do PE, przedstawicielstw instytucji i biur informacyjnych oraz punktów informacyjnych i sieci Komisji Europejskiej.

Sprawozdanie roczne 2003; wersja kolorowa (20 języków)

W październiku rozpowszechniono wśród posłów do PE, przedstawicieli innych instytucji i organów UE, rzeczników oraz punktów informacyjnych i sieci Komisji Europejskiej 20 wersji w urzędowych językach UE nowego *Sprawozdania rocznego 2003* Rzecznika. Na rzecz najlepszego wykorzystania publicznych pieniędzy i w poszanowaniu środowiska Rzecznik opowiedział się za ograniczonym nakładem pełnego *Sprawozdania rocznego* (10 000 egzemplarzy), przy jednoczesnym szerszym dostępie do *Streszczenia i danych statystycznych* (24 000 egzemplarzy).

Sprawozdanie roczne 2003 Streszczenie i dane statystyczne; wersja kolorowa (20 języków)

W listopadzie udostępniono 20 wersji w urzędowych językach UE *Streszczenia i danych statystycznych*, które rozpowszechniono wśród odbiorców pełnego *Sprawozdania rocznego*, jak również wśród organizacji pozarządowych, stowarzyszeń konsumenckich, organizacji zawodowych i uniwersytetów.

6.6 INFORMACJA ON-LINE

Komunikacja przez e-mail

W kwietniu 2001 r. do strony internetowej dodano składaną drogą elektroniczną wersję formularza skargi w 12 językach. Po rozszerzeniu Unii Europejskiej 1 maja 2004 r. formularz udostępniono w kolejnych dziewięciu językach. W 2004 r. przez Internet złożono rekordową liczbę 55% wszystkich skarg otrzymanych przez Rzecznika, z której dużą część otrzymano w postaci elektronicznego formularza skargi.

W 2004 r. na niespotykaną dotąd skalę wzrosła liczba próśb o informację otrzymywanych na główne konto e-mail Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Ogółem otrzymano i odpowiedziano na 8 010 takich e-maili, z których 4 809 stanowiło pocztę zbiorową wysyłaną przez obywateli w ramach licznych kampanii. Zagadnienia poruszane w tej poczcie obejmowały eutanazję, izraelski mur bezpieczeństwa, testy na zwierzętach, młode foki i tzw. „sprawę Buttiglione”. Na wszystkie e-maile odpowiedziano, wyjaśniając zakres mandatu Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i w miarę możliwości podając informacje, do kogo należy się zwrócić w danej sprawie.

W 2004 r. otrzymano ponad 3 200 e-maili zawierających indywidualne prośby o informację (w porównaniu z około 2 000 w latach 2002-2003 łącznie). Na wszystkie odpowiedział indywidualnie odpowiedni pracownik Biura Rzecznika.

Tworzenie strony internetowej

W 2004 r. strona Rzecznika (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>) uległa zmianom językowym. Pod koniec kwietnia strony internetowe i nawigacyjne, poprzednio w 11 językach, udostępniono w 10 nowych językach – dziewięciu językach nowych Państw Członkowskich UE i w języku irlandzkim.

W tym samym miesiącu Rzecznik przedstawił swoje *Sprawozdanie roczne 2003* Komisji ds. Petycji Parlamentu Europejskiego. Po raz pierwszy *Streszczenie* sprawozdania sporządzono oddzielnie. Zarówno *Sprawozdanie roczne*, jak i *Streszczenie* dodano do strony w 20 językach.

W celu lepszego informowania opinii publicznej o jego pracy, opublikowano nową ulotkę pt. *Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich w skrócie*, po raz pierwszy w 2004 r. i w 25 językach (21 językach Traktatu i czterech językach krajów ubiegających się o członkostwo w UE). Ponadto w 2004 r. wznowiono broszurę pt. *Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich – Czy może Ci pomóc?*, zawierającą formularz skargi i rozpowszechnioną w 21 językach. Obydwie publikacje, jak również elektroniczny formularz skargi, udostępniono na stronie internetowej we wszystkich wersjach językowych.

Od 1 maja do 31 grudnia 2004 r. (po rozszerzeniu Unii Europejskiej), stronę internetową Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich odwiedzano 195 228 razy, z czego najczęściej wersję angielską (45 566), a następnie francuską, włoską, hiszpańską, niemiecką i polską. Pod względem geograficznym najwięcej odwiedzin było z Włoch (16 950), a następnie z Belgii, Hiszpanii, Francji, Niemiec i Polski.

Aby strona Rzecznika mogła być jedną z najlepszych stron instytucji unijnych, jego Biuro przez cały rok 2004 brało udział w pracach Międzyinstytucjonalnego Komitetu ds. Edycji Internetowej (CEiii). CEiii przewodniczy Dyrekcja Generalna Prasa i Komunikacja Komisji Europejskiej i zrzesza on przedstawicieli odpowiedzialnych za zagadnienia internetowe w instytucjach i organach UE. W 2004 r. Komitet spotkał się pięć razy w celu omówienia zagadnień związanych m.in. z rozszerzeniem UE, wielojęzycznością, nazwami domen internetowych, prawem autorskim, międzyinstytucjonalnymi stronami internetowymi oraz współpracą w zakresie kontraktów i usług.

WPROWADZENIE

1 PODSUMOWANIE

2 SKARGI I DOCHODZENIA

3 DECYZJE PO PRZEPROWADZENIU DOCHODZENIA

4 STOSUNKI Z INSTYTUCJAMI I ORGANAMI UNII EUROPEJSKIEJ

5 STOSUNKI Z RZECZNIKAMI I PODOBNYMI ORGANAMI

6 KONTAKTY

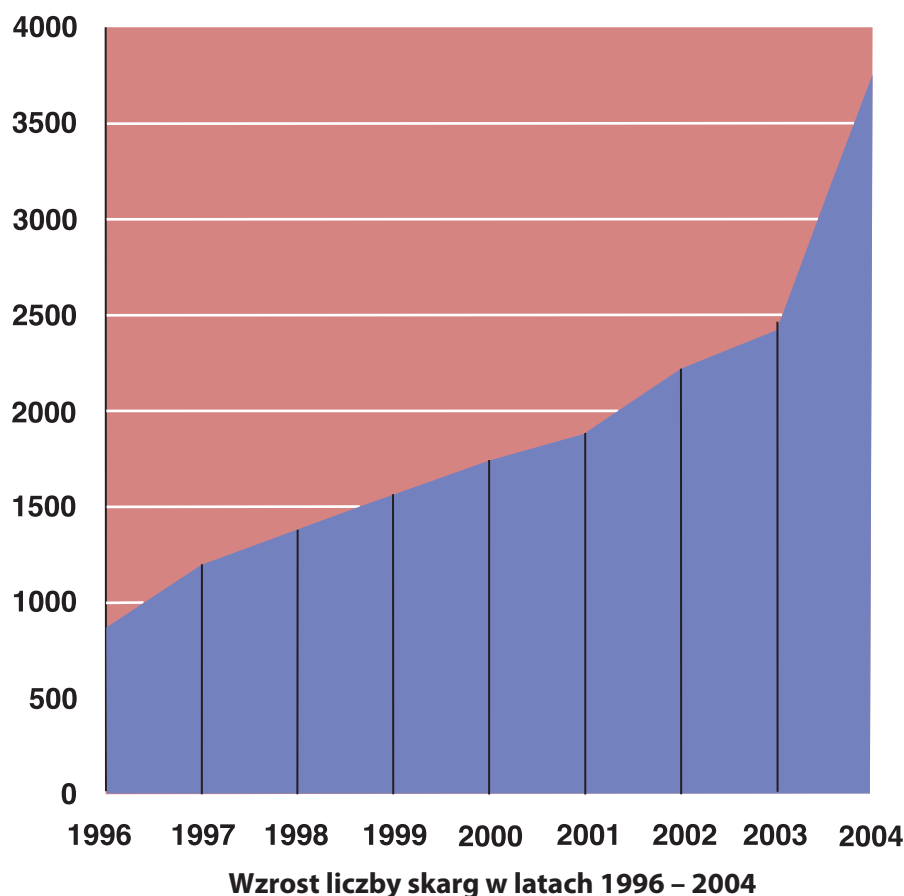
7 ZAŁĄCZNIKI

A DANE STATYSTYCZNE

1 SPRAWY ROZPATRYWANE W ROKU 2004

1.1 OGÓLNA LICZBA SPRAW W ROKU 2004	4 048
– skargi i dochodzenia, niezamknięte z dniem 31.12.2004 r.....	183 ¹
– skargi oczekujące na decyzję o dopuszczalności z dniem 31.12.2004 r.....	131
– skargi otrzymane w roku 2004.....	3 726
– własne inicjatywy Rzecznika	8

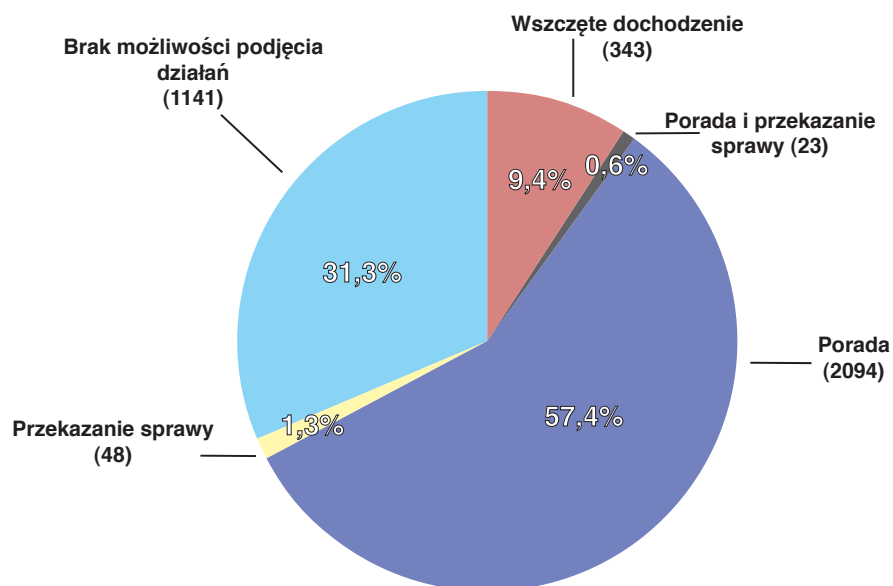
¹ W tym cztery dochodzenia wszczęte z własnej inicjatywy Rzecznika i 179 dochodzeń wszczętych na podstawie skarg.

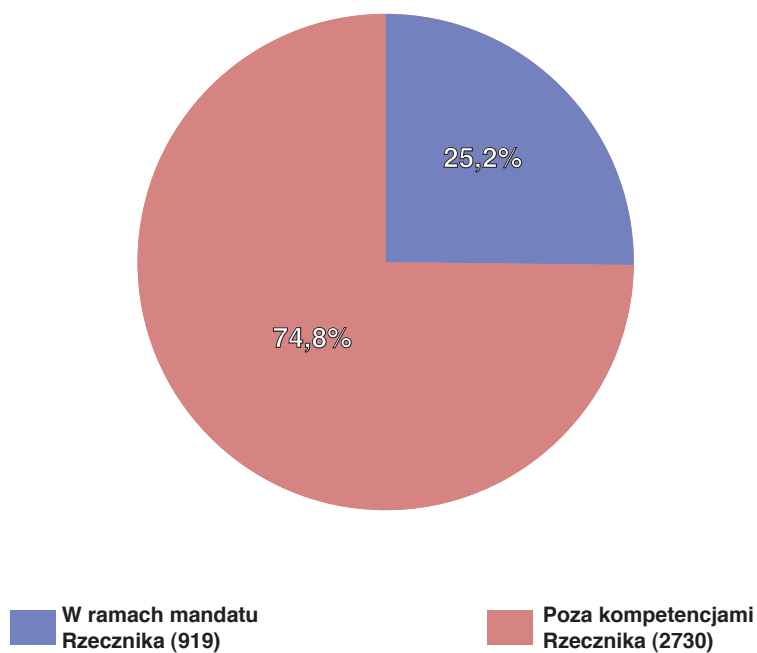
1.2 ZAKOŃCZONA PROCEDURA BADANIA DOPUSZCZALNOŚCI.....94,6%

1.3 ANALIZA SKARG

1.3.1 Według rodzaju działań podjętych przez Rzecznika na rzecz skarżących

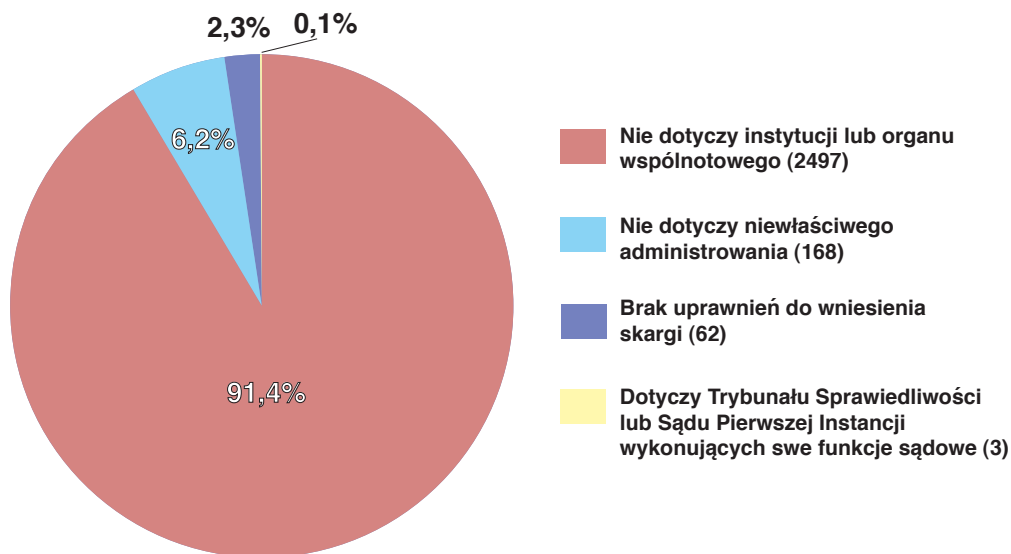

1.3.2 Według obszarów kompetencji Rzecznika

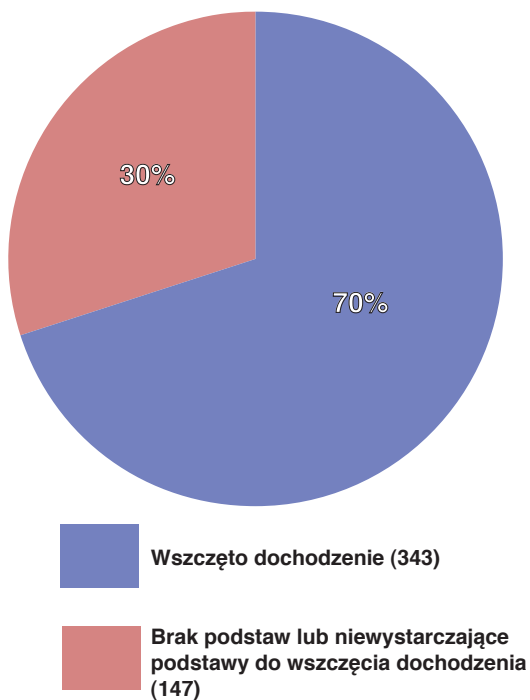

POZA KOMPETENCJAMI RZECZNIKA

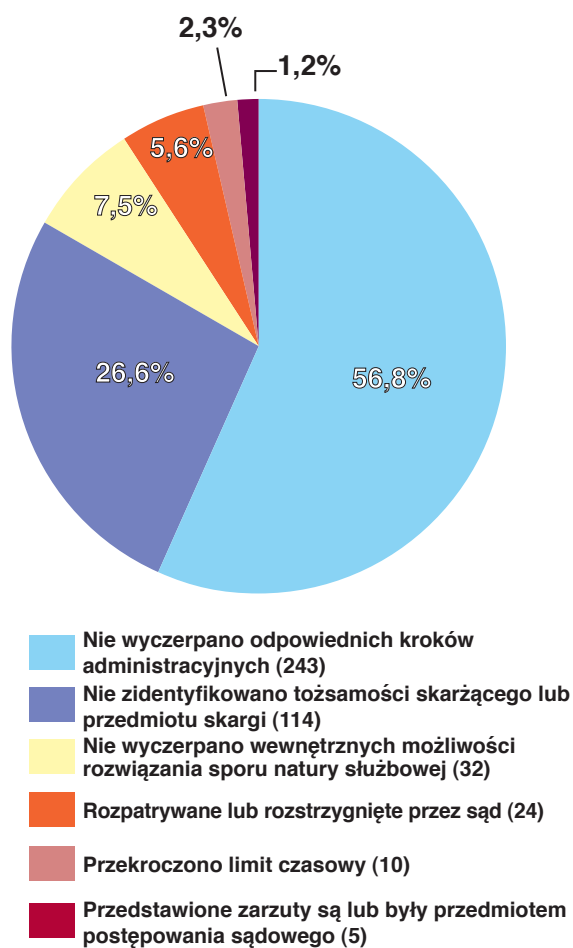

W RAMACH MANDATU RZECZNIKA

Skargi spełniające kryterium dopuszczalności

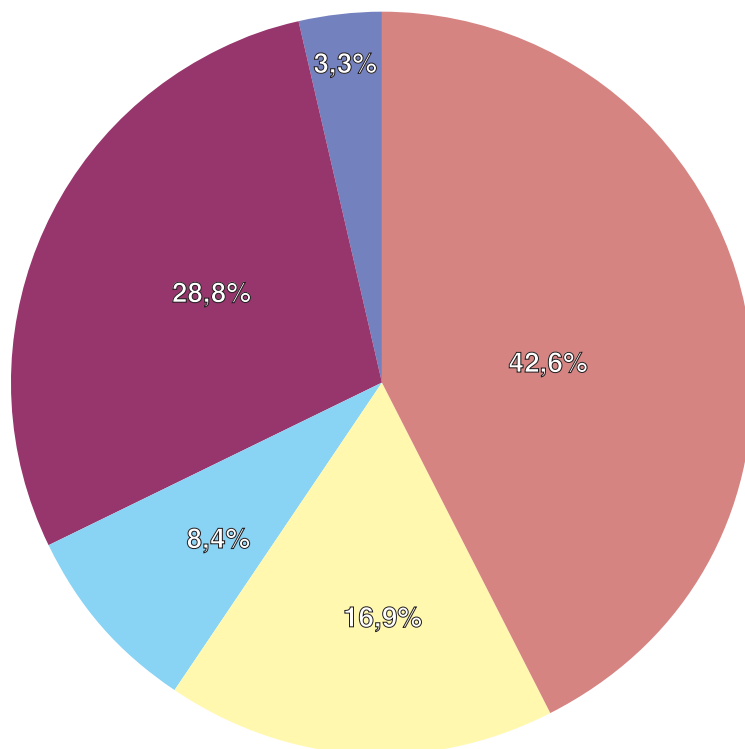

Skargi niespełniające kryterium dopuszczalności

2 PRZEKAZANIE SKARGI I UDZIELENIE PORADY

 Doradzono skontaktowanie się z krajowym lub regionalnym rzecznikiem lub wysłanie petycji do parlamentu regionalnego lub krajowego (906)

 Doradzono skontaktowanie się z Komisją Europejską (359)

 Doradzono wysłanie petycji do Parlamentu Europejskiego (179)

 Doradzono zwrócenie się do innych organów (613)

 Przekazanie sprawy (71)

Do Parlamentu Europejskiego (13)

Do Komisji Europejskiej (4)

Do krajowego lub regionalnego rzecznika praw obywatelskich (54)

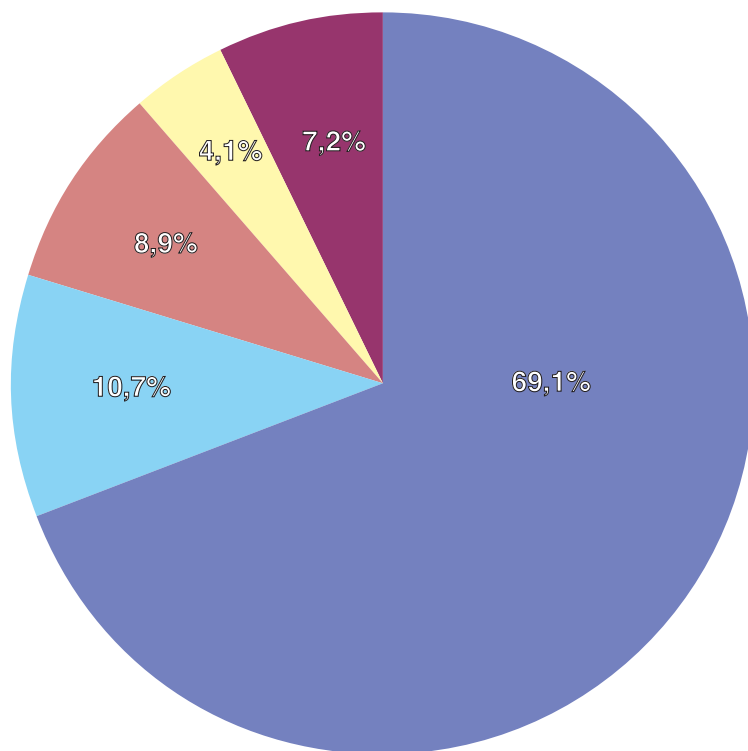

3 DOCHODZENIA PROWADZONE W 2004 r. 534

W 2004 r. Rzecznik prowadził 534 dochodzenia, z czego 351 zostały rozpoczęte w 2004 r. (osiem podjętych z własnej inicjatywy), a 183 nie zostało zakończonych przed 31.12.2003 r.

3.1 INSTYTUCJE I ORGANY PODLEGAJĄCE DOCHODZENIU

(Niektóre sprawy dotyczą dwóch lub więcej instytucji lub organów)

■ Komisja Europejska (375)

■ Europejskie Biuro Selekcji Kadr (58)

■ Parlament Europejski (48)

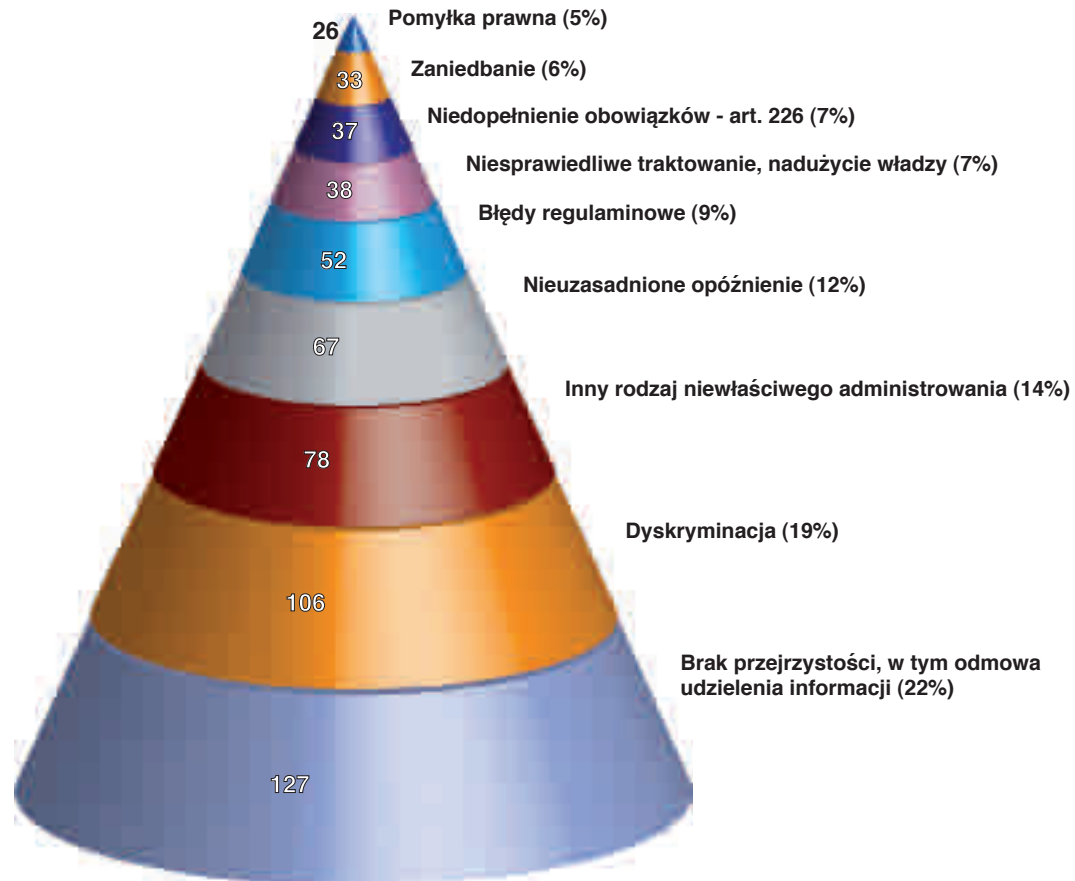
■ Rada Unii Europejskiej (22)

■ Inne (39):

Europejski Bank Inwestycyjny	(7)
Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF)	(5)
Komitet Regionów UE	(5)
Europejski Bank Centralny	(4)
Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich	(3)
Trybunał Obrachunkowy	(3)
Komitet Ekonomiczno-Społeczny	(3)
Europejskie Centrum Monitorowania Rasizmu i Ksenofobii	(2)
Europejski Urząd Bezpieczeństwa Żywności	(1)
Misja Policyjna UE w Bośni i Hercegowinie	(1)
Eurojust	(1)
Europol	(1)
Urząd Publikacji WE	(1)
Europejski Instytut Uniwersytecki	(1)
Europejska Agencja Ochrony Środowiska	(1)

3.2 ZARZUTY DOTYCZĄCE ZŁEGO ADMINISTROWANIA

(W niektórych sprawach zarzuty dotyczą dwóch rodzajów złego administrowania)

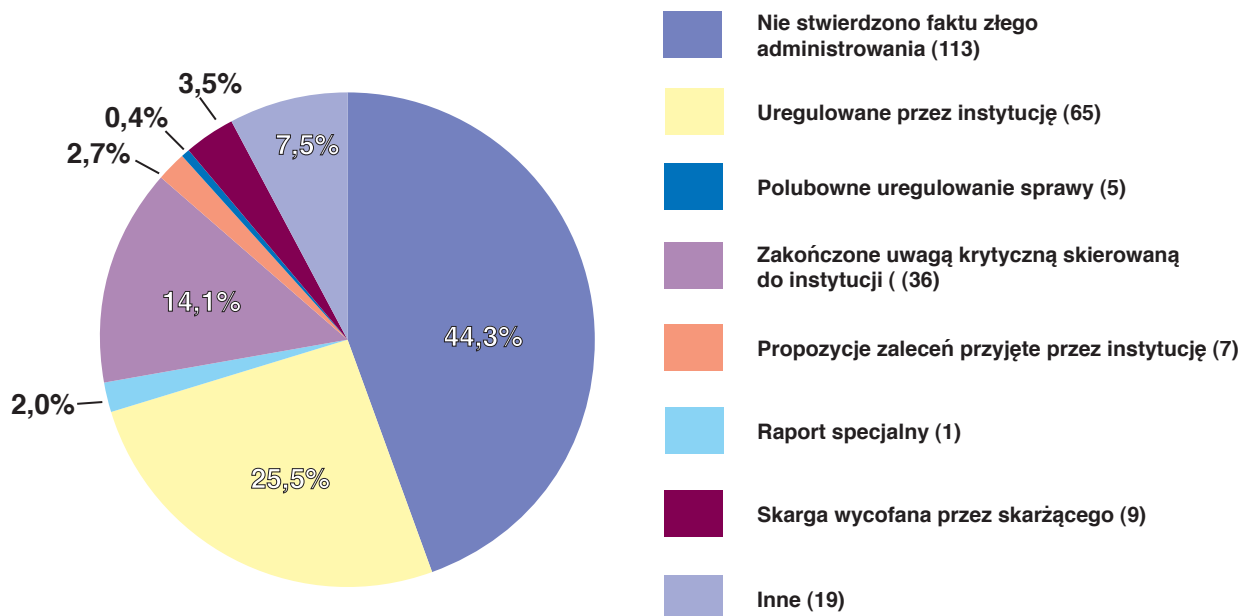
3.3 PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ POLUBOWNYCH, PROJEKTY ZALECEŃ ORAZ SPECJALNE SPRAWOZDANIA Z ROKU 2004

- propozycje rozwiązań polubownych	12
- projekty zaleceń	17
- specjalne sprawozdania	1

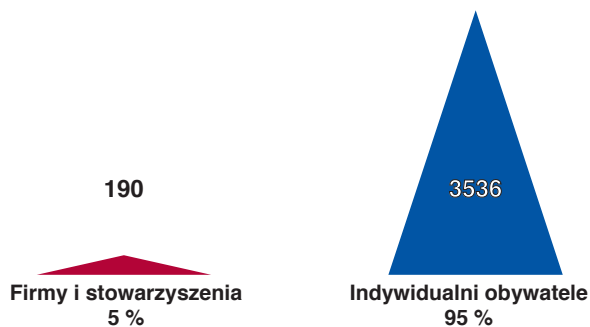
3.4 DOCHODZENIA ZAKOŃCZONE PODJĘCIEM ODPOWIEDNIO UZASADNIONEJ DECYZJI..... 251²

(Dochodzenie może zostać zamknięte z jednego lub więcej z niżej wymienionych powodów)

4 ANALIZA POCHODZENIA SKARG ZAREJESTROWANYCH W ROKU 2004

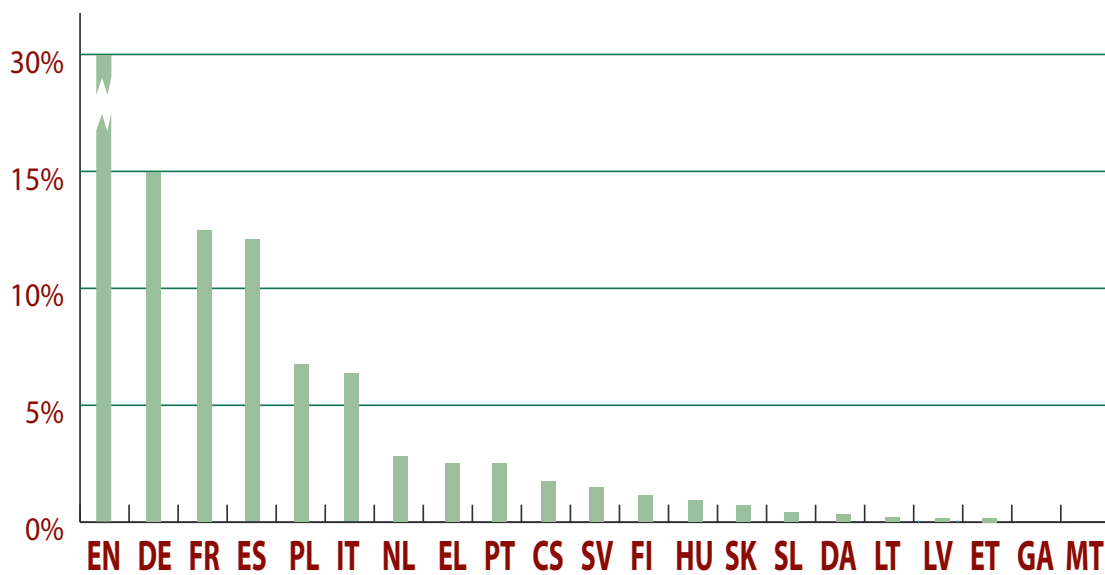
4.1 POCHODZENIE SKARGI

² W tym cztery wszczęte z własnej inicjatywy Rzecznika.

4.2 PODZIAŁ SKARG WEDŁUG JĘZYKA

4.3 ANALIZA POCHODZENIA GEOGRAFICZNEGO SKARG

Kraj	Liczba skarg	% skarg	% ludności UE	Wskaźnik ³
Malta	38	1,0	0,1	11,7
Luksemburg	40	1,1	0,1	10,9
Cypr	59	1,6	0,2	10,0
Belgia	268	7,2	2,3	3,2
Słowenia	38	1,0	0,4	2,3
Finlandia	73	2,0	1,1	1,7
Irlandia	53	1,4	0,9	1,6
Grecja	129	3,5	2,4	1,4
Hiszpania	482	12,9	9,2	1,4
Portugalia	116	3,1	2,3	1,4
Słowacja	52	1,4	1,2	1,2
Republika Czeska	98	2,6	2,2	1,2
Szwecja	84	2,3	2,0	1,2
Austria	69	1,9	1,8	1,1
Polska	285	7,6	8,3	0,9
Dania	32	0,9	1,2	0,7
Niemcy	464	12,4	18,0	0,7
Holandia	88	2,4	3,5	0,7
Węgry	53	1,4	2,2	0,6
Litwa	18	0,5	0,8	0,6
Estonia	7	0,2	0,3	0,6
Francja	303	8,1	13,5	0,6
Włochy	269	7,2	12,6	0,6
Łotwa	9	0,2	0,5	0,5
Zjednoczone Królestwo	195	5,2	13,0	0,4
Inne	404	10,9		

³ Liczbę tę uzyskano przy podziale procentu skarg przez procent ludności. Jeżeli jest większa niż jeden, oznacza to, że z danego kraju napływa do Rzecznika więcej skarg niż można by się spodziewać biorąc pod uwagę liczbę ludności. Wszystkie liczby procentowe zostały podane.

B BUDŻET RZECZNIKA

Niezależny budżet

Według Statutu Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich jego budżet stanowił początkowo część rozdziału I (Parlament Europejski) ogólnego budżetu Unii Europejskiej.

W grudniu 1999 r. Rada zdecydowała, że budżet Rzecznika powinien być niezależny. Od 1 stycznia 2000 r.⁴ budżet Rzecznika stanowi oddzielną część ogólnego budżetu Unii Europejskiej (rozdział VIII-A).

Struktura budżetu

Budżet Rzecznika zawiera trzy tytuły. Tytuł I obejmuje płace, dodatki oraz inne koszty związane z personelem. W tym tytule opisane są też koszty delegacji, w których bierze udział Rzecznik i jego personel. Tytuł II dotyczy budynków, wyposażenia i innych kosztów eksploatacji. Tytuł III zawiera tylko jeden rozdział, z którego opłacane są składki członkowskie w międzynarodowych stowarzyszeniach rzeczników praw obywatelskich.

Współpraca z Parlamentem Europejskim

W celu uniknięcia niepotrzebnego dublowania personelu administracyjnego i technicznego Rzecznik korzysta z usług Parlamentu Europejskiego lub z jego pośrednictwa. Obszary, w których Rzecznik korzysta w mniejszym lub większym stopniu z usług Parlamentu, to:

- sprawy związane z personelem, takie jak przygotowywanie umów i decyzji dotyczących prawa obywateli;
- kontrola finansowa i księgowość;
- tłumaczenia ustne i pisemne oraz druk;
- wynajmowanie powierzchni biurowych;
- informatyka, telekomunikacja i zajmowanie się korespondencją.

Dzięki współpracy pomiędzy Rzecznikiem i Parlamentem Europejskim udało się poczynić znaczne oszczędności w budżecie Wspólnoty, uniknięto też znacznego zwiększenia liczby pracowników administracyjnych.

Jeśli usługi dla Rzecznika powodują dodatkowe, bezpośrednie wydatki dla Parlamentu Europejskiego, obciąża się nimi wspólne konto. Największe pozycje po stronie wydatków na Rzecznika obejmują koszty biurowe i koszty tłumaczeń.

Budżet na 2004 r. zawierał zryczałtowany koszt na pokrycie wydatków Parlamentu Europejskiego ponoszonych z tytułu świadczenia usług na rzecz Rzecznika, wyłącznie w zakresie konsumpcji czasu personelu Parlamentu, co związane jest na przykład z zajmowaniem się umowami pracowniczymi, wynagrodzeniami, dodatkami oraz całym zakresem usług informatycznych.

Współpraca pomiędzy Parlamentem i Rzecznikiem zapoczątkowana została po podpisaniu dnia 22 września 1995 r. Porozumienia Ramowego, uzupełnionego o Porozumienie o Współpracy Administracyjnej oraz Porozumienie o Współpracy Finansowej i Budżetowej, oba podpisane dnia 12 października 1995 r.

⁴ Rozporządzenie Rady 2673/1999 z dnia 13 grudnia 1999 r. Dz.U. L 326/1.

W grudniu 1999 r. Rzecznik i Przewodniczący Parlamentu podpisali porozumienie na rok 2000, od tamtej pory automatycznie odnawiane, uaktualniające poprzednie porozumienia o współpracy z uwzględnieniem zaszłych zmian.

Budżet na rok 2004

Plan dla instytucji Rzecznika w 2004 r. zakładał 38 etatów.

Suma dostępnych w budżecie Rzecznika środków wynosiła 5 817 468 euro. Tytuł I (wydatki na personel) opiewał na 4 944 500 euro. Tytuł II (budynki, wyposażenie i różne koszty eksploatacji) opiewał na 869 968 euro. Tytuł III (wydatki wynikające z wykonywania zadań instytucji) opiewał na 3 000 euro.

Poniższa tabela zawiera wydatki faktycznie poniesione w 2004 r.

Tytuł 1	€	4 173 642,33
Tytuł 2	€	892 632,78
Tytuł 3	€	2 644,78
Suma	€	5 068 919,89

Dochód pochodzi przede wszystkim z potrąceń z płacy Rzecznika i jego personelu. Całkowity otrzymany w 2004 r. dochód, w odniesieniu do skali otrzymanych funduszy, wynosił 530 367,85 euro.

Budżet na rok 2005

Budżet na rok 2005, przygotowany na przestrzeni roku 2004, przewiduje 51 etatów, co oznacza stworzenie 13 nowych stanowisk w porównaniu z rokiem 2004. Wzrost liczby pracowników motywowany jest mającym wkrótce nastąpić rozszerzeniem Unii Europejskiej oraz zapotrzebowaniem na personel znający zarówno języki jak i systemy prawne nowych Państw Członkowskich.

Suma środków przeznaczonych na 2005 r. wynosi 7 312 614 euro. Tytuł I (wydatki na personel) opiewa na 6 239 614 euro. Tytuł II (budynki, wyposażenie i różne koszty eksploatacji) opiewa na 1 070 000 euro. Tytuł III (wydatki wynikające z wykonywania zadań instytucji) opiewa na 3 000 euro.

Przewidziany w budżecie dochód wyniesie w 2005 r. 720 241 euro.

C PERSONEL

EUROPEJSKI RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

Urodzony 25 czerwca 1942 roku w Atenach, w Grecji.

Żonaty, dwoje dzieci.

Od 1 kwietnia 2003 roku P. Nikiforos Diamandouros jest Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich. W latach od 1998 do 2003, był pierwszym krajowym Rzecznikiem Praw Obywatelskich Grecji. Od 1993 jest profesorem nauk politycznych porównawczych na Wydziale Nauk Politycznych i Administracji Publicznej Uniwersytetu Ateńskiego (obecnie na urlopie bezpłatnym). Od 1995 do 1998 roku pełnił funkcję Dyrektora i Przewodniczącego Państwowego Instytutu Badań w zakresie Nauk Społecznych (EKKE).

W 1963 roku otrzymał licencjat (Bachelor of Arts) na Uniwersytecie Indiana. Na Uniwersytecie Columbia otrzymał w 1965 roku tytuł magistra nauk humanistycznych (Master of Arts), w 1969 roku tytuł magistra filozofii (Master of Philosophy) a w 1972 roku stopień doktorski. Zanim rozpoczął pracę na Uniwersytecie Ateńskim w 1988 roku, wykładał i prowadził badania na Uniwersytecie Stanowym w Nowym Jorku oraz na Uniwersytecie Columbia (1973-1978). Od 1980 do 1983 roku był Dyrektorem ds. rozwoju w Athens College, w Atenach, w Grecji. Od 1983 do 1988 był Dyrektorem Programu dot. Europy Zachodniej i Bliskiego i Środkowego Wschodu w Radzie ds. Badań w zakresie Nauk Społecznych (Social Science Research Council) w Nowym Jorku. Od 1988 do 1991 roku był Dyrektorem Greckiego Instytutu Studiów Międzynarodowych i Strategicznych w Atenach, tj. instytucji badawczej w zakresie polityki założonej przy wsparciu finansowym Fundacji Ford i MacArthur. W 1997 wykładał gościnnie nauki polityczne w Instytucie Zaawansowanych Badań nad Naukami Politycznymi im. Juan March w Madrycie.

Pełnił funkcję przewodniczącego Greckiego Stowarzyszenia Nauk Politycznych (1992-1998) oraz Stowarzyszenia Greckich Studiów Nowożytnych w USA (1985-1988). Na lata 1999 - 2000 został wybrany członkiem Greckiej Komisji Krajowej ds. Praw Człowieka oraz Krajowej Rady ds. Reformy Administracyjnej. W 2000 roku, uczestniczył w Konferencji Bilderberga. Od 1990 roku, jest współprzewodniczącym Podkomitetu ds. Europy Płd. w Radzie ds. Badań w zakresie Nauk Społecznych (Social Science Research Council) w Nowym Jorku, finansowanego przez Fundację Volsvarena. Jest także generalnym wydawcą „Serii o nowej Europie Płd.” (Series on the New Southern Europe) publikowanej przez Johns Hopkins University Press. Otrzymał również granty badawcze Fulbright and National Endowment for the Humanities research.

Jest autorem licznych prac o polityce i historii Grecji, Europy Południowej i Południowo-Wschodniej, a bardziej szczegółowo o procesach demokratyzacji, formowania państwa i narodu, a także o wzajemnej relacji między kulturą i polityką.

Zainteresowania: lektura, pisanie, muzyka klasyczna i filmy.

SEKRETARIAT EUROPEJSKIEGO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Sekretariat Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich odpowiada za prowadzenie osobistego biura Rzecznika. Zarządza porządkiem dziennym Rzecznika, koordynuje jego korespondencję przychodzącą i wychodzącą, informuje o stosunkach z innymi instytucjami i organami UE, zajmuje się aspektami protokołarnymi pracy instytucji i wykonuje ogólne obowiązki sekretarskie dla Rzecznika.

Nicholas CATEPHORES

Asystent Rzecznika

Tel. +33 3 88 17 23 83

Eleni-Anna GALATIS

Sekretarz Rzecznika

Tel. +33 3 88 17 25 28

WYDZIAŁ PRAWNY

Wydział Prawny składa się głównie z prawników, którzy analizują skargi otrzymane przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i prowadzą dochodzenia. Szef Wydziału Prawnego informuje Rzecznika o strategii prawnej i kierunku, w którym zmierzają działania instytucji oraz zarządza wydziałem. Asystent Szefa Wydziału Prawnego zapewnia funkcjonowanie wewnętrznej kontroli jakości i systemów zarządzania informacją oraz koordynuje udział Wydziału w sporządzaniu Sprawozdania Roczne.

W 2004 r. Wydział składał się z Szefa Wydziału, sześciu Głównych Doradców Prawnych, Asystenta Prawnego i Asystenta Szefa Wydziału. W ciągu 2004 r. Wydział Prawny nadzorował prace dziesięciu stażystów.

Ian HARDEN

Szef Wydziału Prawnego

Tel. +33 3 88 17 23 84

Ian HARDEN urodził się w Norwich w Anglii dnia 22 marca 1954 r. Studiował prawo w Churchill College w Cambridge uzyskując w 1975 r. stopień licencjata z wyróżnieniem i stopień LLB w 1976 r. Po ukończeniu nauki rozpoczął pracę na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Sheffield, gdzie był wykładowcą w latach 1976-1990, starszym wykładowcą w latach 1990-1993, starszym wykładowcą w latach 1993-1995, a od 1996 r. profesorem prawa publicznego. W 1996 r. został Głównym Doradcą Prawnym w Biurze Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, w latach 1997-1999 był Szefem Sekretariatu, a następnie od 2000 r. Szefem Wydziału Prawnego. Jest autorem i współautorem licznych publikacji na temat prawa UE i prawa publicznego, m.in. *The Contracting State* (Buckingham: Open University Press, 1992); *Flexible Integration: towards a more effective and democratic Europe* (London CEPR, 1995) and *European Economic and Monetary Union: the Institutional Framework* (Kluwer Law International, 1997). Jest członkiem *Association Française des Constitutionnalistes* i „Stydijnej Grupy Parlamentarnej” w Wielkiej Brytanii.

Murielle RICHARDSON

Asystent Szefa Wydziału Prawnego

Tel. +33 3 88 17 23 88

PRAWNICY

Prawnicy rozpatrują skargi składane do Rzecznika w każdym z 21 języków Traktatu Unii Europejskiej. Proponują wszczęcie dochodzenia i prowadzą je, odpowiadają na wnioski obywateli o informacje, pomagają Rzecznikowi w sprawach prawnych, informują o procedurach prawnych, przebiegu spraw i tradycjach w odpowiednich Państwach Członkowskich oraz reprezentują Rzecznika na niektórych wydarzeniach publicznych.

Elodie BELFY

Asystent Prawny
Tel. +32 2 284 39 01

Peter BONNOR

Prawnik
Tel. +33 3 88 17 25 41

Benita BROMS

Szef Oddziału w Brukseli
Główny Doradca Prawny
Tel. +32 2 284 25 43

Alessandro DEL BON

Prawnik (do 31.05.2004)
Tel. +33 3 88 17 23 82

Marjorie FUCHS

Prawnik
Tel. +33 3 88 17 40 78

Gerhard GRILL

Główny Doradca Prawny
Tel. +33 3 88 17 24 23

Marta HIRSCH-ZIEMBINSKA

Główny Doradca Prawny
Tel. +33 3 88 17 27 46

Andrea JANOSI

Główny Doradca Prawny (do 30.09.2004)

José MARTÍNEZ ARAGÓN

Główny Doradca Prawny
Tel. +33 3 88 17 24 01

Tina NILSSON

Prawnik
Tel. +32 2 284 14 17

Ida PALUMBO

Prawnik
Tel. +33 3 88 17 23 85

Olivier VERHEECKE

Główny Doradca Prawny
Tel. +32 2 284 20 03

STAŻYŚCI**Mari AMOS**

Stażysta (od 01.02.2004 do 31.12.2004)

Sigita BRUZAITE

Stażysta (od 01.02.2004 do 31.07.2004)

Liv-Stephanie HAUG

Stażysta (do 31.07.2004)

Georgios KATHARIOS

Stażysta (od 01.09.2004)
Tel. +32 2 284 38 49

Daniel KOBLENCZ

Stażysta (od 01.09.2004)
Tel. +32 2 284 38 31

Jernej LETNAR CERNIC

Stażysta (od 01.09.2004)
Tel. +33 3 88 17 29 64

Wiebke PANKAUKE

Stażysta (od 01.09.2004)
Tel. +33 3 88 17 24 02

Pagona-Maria REKAITI

Stażysta (do 30.06.2004)

Andrea SACK

Stażysta (od 01.09.2004)
Tel. +33 3 88 17 39 31

Tereza SAMANOVA

Stażysta (od 01.02.2004 do 31.12.2004)

Asta UPTAITE

Stażysta (od 01.10.2004)
Tel. +32 2 284 26 09

WYDZIAŁ FINANSOWO – ADMINISTRACYJNY

Wydział Finansowo-Administracyjny odpowiada za całą pozaprawną pracę biura Rzecznika. Składa się z trzech sektorów – Personelu, Administracji i Finansów, Skarg i Komunikacji. Szef Wydziału Finansowo-Administracyjnego koordynuje prace Wydziału, zarządza pracownikami Wydziału, proponuje i nadzoruje strategię administracyjno-finansową instytucji, reprezentuje Rzecznika na licznych forach międzyinstytucjonalnych oraz odpowiada za planowanie i wykonanie budżetu Rzecznika.

João SANT'ANNA

Szef Wydziału Finansowo-Administracyjnego
Tel. +33 3 88 17 53 46

João SANT'ANNA urodził się w Setúbal w Portugalii 3 maja 1957 r. W latach 1975-1980 studiował prawo na Uniwersytecie w Lizbonie, w roku 1981 wstępując do lizbońskiej palestry. W latach 1980-1982 był prawnikiem w Dziale Prawno-Administracyjnym portugalskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych dla Regionu Lizbony. W latach 1982-1984 studiował prawo w dziedzinie prawa własności intelektualnej na Uniwersytecie Ludwika Maksymiliana i Instytucie Max-Planck w Monachium. Po powrocie do Portugalii w 1984 r. został mianowany szefem Działu prawno-administracyjnego portugalskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych dla regionu Lizbony. W 1986 r. został urzędnikiem Parlamentu Europejskiego, pracując w Dyrekcjach Generalnych Informacja i Stosunki Publiczne, Badania, Personel i Finanse, a w końcu w Wydziale Prawnym Parlamentu Europejskiego. W 2000 r. został szefem Wydziału Finansowo-Administracyjnego w Biurze Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

PERSONEL, ADMINISTRACJA I FINANSE

Personel, Administracja i Finanse jest najbardziej zróżnicowanym sektorem pod względem sprawowanych przez niego funkcji.

Obowiązki finansowe wynikające z faktu, że Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich ma niezależny budżet, są podzielone pomiędzy czterech specjalistów ds. finansów odpowiadających za przygotowanie i realizację budżetu.

Specjalista ds. informatyki odpowiada, ściśle współpracując z Parlamentem Europejskim, za wszystkie potrzeby informatyczne biura. Zarządza sprzętem i programami używanymi przez wszystkich pracowników, rozwija bazy danych i inne aplikacje do użytku wewnętrznego, proponuje i realizuje zakup nowego sprzętu lub kończy jego użytkowanie oraz zapewnia wsparcie użytkownika.

Inne podstawowe zadania sektora obejmują sprawy personelu i rekrutacji, korespondencji przychodzącej i wychodzącej, centrali telefonicznej, infrastruktury biurowej, koordynacji tłumaczeń dokumentów, podręcznej biblioteki prawniczej i archiwów instytucji.

Rachel DOELL*Sekretarz**Tel. +33 3 88 17 23 98***Juan Manuel MALLEA***Sekretarz**Tel. +33 3 88 17 23 01***Jean-Pierre FEROMONT***Specjalista ds. finansów**Tel. +32 2 284 38 97***Charles MEBS***Sekretarz**Tel. +33 3 88 17 70 93***Giovanna FRAGAPANE***Specjalista ds. finansów (od 01.05.2004)**Tel. +33 3 88 17 29 62***Elizabeth MOORE***Sekretarz (do 30.11.2004)***Alexandros KAMANIS***Specjalista ds. finansów (do 29.02.2004)***Véronique VANDAELE***Specjalista ds. finansów**Tel. +32 2 284 23 00***Isgouhi KRIKORIAN***Sekretarz**Tel. +33 3 88 17 25 40***Félicia VOLTZENLOGEL***Sekretarz**Tel. +33 3 88 17 23 94***Gaël LAMBERT***Specjalista ds. informatyki**Tel. +33 3 88 17 23 99***Christophe WALRAVENS***Specjalista ds. finansów (od 01.02.2004)**Tel. +33 3 88 17 24 03***KOMUNIKACJA**

Komunikacja jest sektorem odpowiadającym za politykę komunikacji instytucji w odniesieniu do instytucji i organów UE, wspólnoty rzeczników i ogólnie społeczeństwa. Sektor zapewnia również skuteczną komunikację z Biurem Rzecznika.

Rzecznik prasowy oraz specjalista ds. komunikacji internetowej są współodpowiedzialni za zapewnianie informacji Rzecznikowi. Dzielą zadania dotyczące wizyt informacyjnych Rzecznika w obecnych i przyszłych Państwach Członkowskich UE, wydarzeń zewnętrznych, przemówień, sporządzania Sprawozdania rocznego (we współpracy z Działem Prawnym) oraz relacji z rzecznikami w całej Europie, będąc jednocześnie odpowiedzialnymi za relacje z mediami i publikacje oraz Internet. Asystent ds. komunikacji pomaga im w wielu zadaniach, w szczególności związanych z Internetem, publikacjami i relacjami, a także odpowiada za organizowanie wizyt grup w biurze w Strasburgu.

Specjalista ds. komunikacji pełni rolę ważnego ogniwa pomiędzy Komunikacją a Działem Prawnym. Odpowiada za zagadnienia komunikacji wewnętrznej, takie jak prawniczy intranet biura, archiwum audio-wizualne i wstępne szkolenie nowych członków personelu. Zarządza również kontem poczty elektronicznej instytucji, odpowiada za rozwijanie procedur wydajnego rozpatrywania skarg i próśb o informacje.

Rosita AGNEW*Rzecznik prasowy**Tel. +32 2 284 25 42***Ben HAGARD***Specjalista ds. komunikacji internetowej**Tel. +33 3 88 17 24 24***Alessandro DEL BON***Specjalista ds. komunikacji (od 01.06.2004)**Tel. +33 3 88 17 23 82***Dace PICOT-STIEBRINA***Asystent ds. komunikacji**Tel. +33 3 88 17 40 80*

SKARGI

Sektor Skarg odpowiada za rejestrację, dystrybucję i zajmowanie się skargami złożonymi do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Sektor zapewnia rejestrowanie wszystkich skarg w bazie danych, potwierdzanie i przekazywanie do Wydziału Prawnego. Odpowiada za zarządzanie przychodzącą i wychodzącą korespondencją zawierającą skargi, zapewniania uaktualniania informacji na temat skargi w bazie danych przez cały czas procedury, monitorowanie przestrzegania ostatecznych terminów, sporządzanie statystyk dotyczących skarg i ewidencjonowanie dokumentacji skarg.

Séverine BEYER*Sekretarz**Tel. +33 3 88 17 23 93***Isabelle FOUCAUD***Sekretarz**Tel. +33 3 88 17 23 91***Bruno BISMARQUE-ALCÂNTARA***Sekretarz (od 05.01.2004)**Tel. +33 3 88 17 20 91***Isabelle LECESTRE***Sekretarz**Tel. +33 3 88 17 24 29***Evelyne BOUTTEFROY***Sekretarz**Tel. +33 3 88 17 24 13***Gabrielle SHERIDAN***Sekretarz (od 16.02.2004)**Tel. +33 3 88 17 24 08***Elaine DRAGO***Sekretarz (od 01.11.2004)**Tel. +33 3 88 17 33 31*

D INDEKS DECYZJI

1 WEDŁUG NUMERU SPRAWY

2002

1435/2002/GG	77
1769/2002/(IJH)ELB	95
1876/2002/OV	59
1878/2002/GG	93
1889/2002/GG	77
1963/2002/IP	94
1986/2002/OV	78
2007/2002/ADB	79
2185/2002/IP	80
2204/2002/MF	81

2003

0253/2003/ELB	98
0260/2003/OV	75
0278/2003/JMA	82
0378/2003/MF	90
0415/2003/(IJH)TN	73
0701/2003/IP	83
0753/2003/GG	83
0821/2003/JMA	55
0841/2003/(FA)OV	60
0849/2003/JMA	61
0900/2003/TN	62
0907/2003/ELB	56
0953/2003/(FA)OV	90
1110/2003/ELB	68
1196/2003/ELB	100
1219/2003/GG	99
1286/2003/JMA	62
1304/2003/(ADB)PB	63
1319/2003/ADB	84

1320/2003/(ADB)ELB	74
1367/2003/OV	85
1481/2003/OV	64
1571/2003/OV	92
1600/2003/ADB	69
1624/2003/ELB	86
1874/2003/GG	87
1949/2003/(TN)(IJH)TN	69
2046/2003/GG	76
2124/2003/ADB	70
2126/2003/PB	57
2183/2003/(TN)(IJH)TN	70
2210/2003/MHZ	97
2216/2003/MHZ	91
2225/2003/(ADB)PB	101
2239/2003/(AJ)TN	88
2333/2003/GG	89
2371/2003/GG	58
OI/1/2003/ELB	103
OI/2/2003/GG	102
OI/5/2003/IJH	104

2004

0032/2004/GG	101
0220/2004/GG	72
0221/2004/GG	65
0326/2004/IP	66
0435/2004/GG	71
0480/2004/TN	66
0520/2004/TN	70
0760/2004/GG	99
1044/2004/GG	67

2 WEDŁUG PRZEDMIOTU

Rolnictwo (WPR)

1219/2003/GG	99
0760/2004/GG	99

Prawa obywateli

0753/2003/GG	83
1286/2003/JMA	62
2333/2003/GG	89
2371/2003/GG	58
0220/2004/GG	72
1044/2004/GG	67

Polityka konkurencji

1963/2002/IP	94
--------------------	----

Polityka konsumencka

2126/2003/PB	57
--------------------	----

Umowy

1878/2002/GG	93
1889/2002/GG	77
1986/2002/OV	78
0953/2003/(FA)OV	90
1874/2003/GG	87
1949/2003/(TN)(IJH)TN	69
2124/2003/ADB	70
0435/2004/GG	71

Współpraca na rzecz rozwoju

0253/2003/ELB	98
1624/2003/ELB	86
2124/2003/ADB	70
0326/2004/IP	66

Edukacja, szkolenie zawodowe i młodzież

0221/2004/GG	65
--------------------	----

Środowisko naturalne

0278/2003/JMA	82
2124/2003/ADB	70

Zatrudnienie

0480/2004/TN	66
--------------------	----

Swobodny przepływ osób i usług

0701/2003/IP	83
--------------------	----

Zdrowie publiczne

0849/2003/JMA	61
2126/2003/PB	57

Badania i technologie

1876/2002/OV	59
--------------------	----

Pomoc państwowa

2185/2002/IP	80
--------------------	----

Sprawy personalne

- Rekrutacja

1435/2002/GG	77
0378/2003/MF	90
0821/2003/JMA	55
1110/2003/ELB	68
1196/2003/ELB	100
1320/2003/(ADB)ELB	74
1367/2003/OV	85
1571/2003/OV	92
1600/2003/ADB	69
2216/2003/MHZ	91
2225/2003/(ADB)PB	101

- Inne kwestie

2204/2002/MF	81
0907/2003/ELB	56
1319/2003/ADB	84
2046/2003/GG	76
2210/2003/MHZ	97
OI/1/2003/ELB	103
OI/2/2003/GG	102
0032/2004/GG	101

Transport

2239/2003/(AJ)TN	88
------------------------	----

3 WEDŁUG RODZAJU ZARZUTÓW DOTYCZĄCYCH NIEWŁAŚCIWEGO ADMINISTROWANIA

Nieuzasadniona zwłoka

1963/2002/IP.....	94
2185/2002/IP.....	80
0260/2003/OV.....	75
1319/2003/ADB.....	84
1949/2003/(TN)(IJH)TN.....	69
2124/2003/ADB.....	70
2333/2003/GG.....	89
0435/2004/GG.....	71

2239/2003/(AJ)TN.....	88
2371/2003/GG.....	58

Brak przejrzystości

1304/2003/(ADB)PB.....	63
1481/2003/OV.....	64
0220/2004/GG.....	72

Błąd odnośnie podstawy prawnej

0900/2003/(IJH)TN.....	62
1571/2003/OV.....	92

Dyskryminacja

0278/2003/JMA.....	82
0821/2003/JMA.....	55
1367/2003/OV.....	85
2210/2003/MHZ.....	97
2216/2003/MHZ.....	91
2126/2003/PB.....	57
OI/2/2003/GG.....	102
0326/2004/IP.....	66

Zaniedbanie

1963/2002/IP.....	94
2185/2002/IP.....	80
2204/2002/MF.....	81
0260/2003/OV.....	75
1600/2003/ADB.....	69

Błąd w procedurze art. 226

2007/2002/ADB.....	79
0701/2003/IP.....	83
0841/2003/(FA)OV.....	60
0849/2003/JMA.....	61
0480/2004/TN.....	66
1044/2004/GG.....	67

Błędy regulaminowe

1769/2002/(IJH)ELB.....	95
2007/2002/ADB.....	79
2216/2003/MHZ.....	91
OI/1/2003/ELB.....	103
0326/2004/IP.....	66

Uzasadnienie decyzji

0953/2003/(FA)OV.....	90
-----------------------	----

Brak lub odmowa udzielenia informacji

1986/2002/OV.....	78
0415/2003/(IJH)TN.....	73
0753/2003/GG.....	83
0907/2003/ELB.....	56
1110/2003/ELB.....	68
1196/2003/ELB.....	100
1286/2003/JMA.....	62
1319/2003/ADB.....	84
1320/2003/(ADB)ELB.....	74
1367/2003/OV.....	85
1874/2003/GG.....	87
2126/2003/PB.....	57

Niesprawiedliwe traktowanie

1435/2002/GG.....	77
1876/2002/OV.....	59
1878/2002/GG.....	93
1889/2002/GG.....	77
1986/2002/OV.....	78
0378/2003/MF.....	90
0953/2003/(FA)OV.....	90
1219/2003/GG.....	99
2046/2003/GG.....	76
0032/2004/GG.....	101
0221/2004/GG.....	65

Inne rodzaje niewłaściwego administrowania

1876/2002/OV	59
1986/2002/OV	78
0253/2003/ELB	98
0953/2003/(FA)OV	90
1624/2003/ELB	86
2183/2003/(TN)(IJH)TN	70
OI/5/2003/IJH	104

JAK SKONTAKTOWAĆ SIĘ Z EUROPEJSKIM RZECZNIKIEM PRAW OBYWATELSKICH

POCZTĄ

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich
1, avenue du Président Robert Schuman
B.P. 403
67001 Strasbourg Cedex
France

TELEFONICZNIE

+33 3 88 17 23 13

FAKSEM

+33 3 88 17 90 62

POCZTĄ ELEKTRONICZNĄ

euro-ombudsman@europarl.eu.int

STRONA INTERNETOWA

<http://www.euro-ombudsman.eu.int>

SPRZEDAŻ I PRENUMERATA

Odpłatne publikacje, wydane przez Urząd Oficjalnych Publikacji, dostępne są w naszych biurach sprzedaży w różnych częściach świata.

Jaka jest procedura nabycia dowolnej publikacji?

Po otrzymaniu listy biur sprzedaży należy wybrać odpowiednie biuro i skontaktować się z nim w celu złożenia zamówienia.

Jak dotrzeć do listy biur sprzedaży?

- Można ją przejrzeć na stronie internetowej Urzędu <http://publications.eu.int/>
- Bądź wysłać faksem zamówienie pod numer (352) 2929-42758, aby otrzymać jej wersję papierową.

Uzrząd Publikacji

Publications.eu.int

ISBN 92-95022-62-9

9 789295 022621